

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ & ΙΘΑΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

Κατηχητικό έτος 2015 – 2016

Η Ζωή Του, ζωή μας!

Θέματα συναντήσεων για παιδιά Δημοτικού
Βοηθητικό υλικό για τον Κατηχητή

Επιμέλεια: π. Ιωαννίκιος Ζαμπέλης

Λευκάδα 2015

Η Εκκλησιαστική Κατήχηση σκοπό έχει να δείξει στα παιδιά το Πρόσωπο του Χριστού μας, που είναι η πηγή της αληθινής Χαράς και της αδιάψευστης ελπίδας, αληθινός Φίλος στα εύκολα και τα δύσκολα της ζωής. Οι άνθρωποι συχνά μας διαψεύδουν. Αυτός όμως, ο Θεός, δε μας εγκαταλείπει ποτέ!

Φέτος ειδικά μιλάμε στα παιδιά και συζητάμε μαζί τους για το Πρόσωπο και τη Ζωή του Χριστού. Είναι η Κεφαλή της Εκκλησίας, «το κεφάλαιο της σωτηρίας μας». Ο Υιός του Θεού έγινε άνθρωπος.

Προσέφερε τον Εαυτό Του θυσία πάνω στον Σταυρό και με την Ανάστασή Του νίκησε το θάνατο, για να διορθώσει το σφάλμα των Πρωτοπλάστων: να συμφιλιωθεί ο άνθρωπος με τον Θεό, να επιστρέψει κοντά Του και να υπάρχει για πάντα η δυνατότητα, για όσους ελεύθερα το θελήσουν, να γίνονται παιδιά Του και «θεοί κατά Χάριν», Άγιοι. Έστειλε μάλιστα το Άγιο Πνεύμα και ίδρυσε την Εκκλησία Του, ώστε να μπορούν για πάντα, όλοι οι άνθρωποι, να βρίσκουν τη σωτηρία τους κοντά Του, όσοι αιώνες κι αν περάσουν.

Νομίζουμε, πολλές φορές, ότι τα γεγονότα της ζωής του Χριστού –αν δεν αμφισβητούμε κιόλας την ιστορικότητά τους- συνέβησαν κάποια στιγμή στο παρελθόν κι αυτό ήταν όλο. Ωστόσο, η ζωή του Χριστού επαναλαμβάνεται καθημερινά μέσα στην Εκκλησία. Σε κάθε Θεία Λειτουργία επαναλαμβάνεται η ζωή του Χριστού!

Ξεκινώντας από τη Γέννησή Του, οι πιστοί ζουν τη σταυρική Θυσία και την Ανάστασή Του, ενώ συμμετέχουν –το κατά δύναμη- («προγεύονται») στη Βασιλεία Του με τη Θεία Κοινωνία.

Αυτές τις βασικές αλήθειες είναι ανάγκη να γνωρίζει ο Χριστιανός από τη μικρή του ηλικία, τότε που αρχίζει δειλά – δειλά να βάζει τις βάσεις για όλη τη ζωή του. «Οὐκ ἐπ’ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος».

Ας αγωνιστούμε στο πλάι των παιδιών μας, ελπίζοντας «εν υπομονή» ότι θα καρποφορήσει πλούσια ο σπόρος που πέφτει στην ψυχή τους και ας προσευχόμαστε στον Φυτουργό των αγαθών για τα «νεόφυτα» που βλάστησαν και αυξάνουν πνευματικά στο ιερό Του Γεώργιο!

Κατηχητικό έτος 2015 – 2016

Η Ζωή Του, ζωή μας!

Θέματα συναντήσεων για παιδιά Δημοτικού
Βοηθητικό υλικό για τον Κατηχητή

Επιμέλεια:
π. Ιωαννίκιος Ζαμπέλης

Λευκάδα 2015

Πρόλογος

Συνεχίζοντας για μια ακόμη χρονιά τη δημιουργία πρωτότυπου κατηχητικού υλικού για τις Παιδικές και Νεανικές Συντροφίες των Ενοριών της τοπικής μας Εκκλησίας, το Κέντρο Νεότητας της Ι. Μ. Λευκάδος και Ιθάκης, με τη φροντίδα του Διευθυντή του, π. Ιωαννικίου Ζαμπέλη, κυκλοφορεί ήδη το παρόν βοήθημα, με τίτλο: «*Η Ζωή Του, ζωή μας*».

Ο τίτλος είναι δανεισμένος από το γνωστό, σχεδόν ομότιτλο, έργο του συγχρόνου νηπτικού θεολόγου, Οσίου Γέροντος Σωφρονίου (Σαχάρωφ), κτίτορος και καθηγουμένου της Ι. Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Τιμίου Προδρόμου στο Έσσεξ Αγγλίας. Μέσα σε αυτές τις πέντε λέξεις μαρτυρεί ποιο είναι το κλειδί της πνευματικής ζωής, όπως μυσταγωγήθηκε σ' αυτήν από το γέροντά του και σημερινό Άγιο της Εκκλησίας μας, τον Όσιο Σιλουανό τον Αθωνίτη. Μαρτυρεί δηλαδή ότι η εν Χριστώ ζωή δεν είναι υπόθεση γνώσεων, αλλά βιωμένης εμπειρίας.

Επισημαίνει σε ένα από τα έργα του ο Γέροντας Σωφρόνιος: «...*Μεγάλο υπήρξε τὸ πνευματικὸ ἀνάστημα τοῦ Ἁγίου Σιλουανοῦ, στοὺς πόδες τοῦ ὁποίου μὲ ὁδήγησε ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Μιλοῦσε καὶ ἔγραφε μὲ ἀπλὰ λόγια γιὰ τὶς καταστάσεις ποὺ τοῦ ἐδόθησαν. Τὰ λόγια του, ὡστόσο, εἶναι κατανοητὰ μόνο ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔζησαν στὴν ἴδια πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα ὅπως καὶ ὁ Σιλουανός. Συνέβη νὰ συνομιλήσω μὲ κάποιους ἀπὸ τοὺς πλέον διαπρεπεῖς ἐκπροσώπους τῆς ἀκαδημικῆς θεολογίας. Ἦταν ὀφθαλμοφανές ὅτι καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι γνώριζαν τὰ ἔργα τῶν ἁγίων ἀσκητῶν τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης, δὲν εἶχαν ζωντανὴ πείρα ἐκείνου γιὰ τὸ ὁποῖο ἔδιναν μαρτυρία οἱ Πατέρες... Γιὰ νὰ γεμίσουμε ἀληθινὰ ἀπὸ τὴν θεοποιὸ δύναμη τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, εἶναι ἀνάγκη νὰ μοχθήσουμε πρὸ πολὺ ἀπ' ὅσο γιὰ τὴν ἐπίτευξη πρακτικῶν ἢ ἐπιστημονικῶν γνώσεων...»*

Αλλού εκφράζει τα αδιέξοδα της ακαδημαϊκής θεολογίας, όπως την έζησε στο –οπουδαίο, κατά τα άλλα- Θεολογικό Ινστιτούτο των Ρώσων «εμιγκρέ» των Παρισίων: «*Στο Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου, ὅλοι μιλοῦσαν γιὰ Θεό, ἀλλὰ Θεὸς δὲν εἶδα, ἐνὸς ὅταν πῆγα στο Ἅγιο Ὄρος, κανεῖς δὲν μιλοῦσε γιὰ Θεό καὶ ὅλα ἐδείχναν τὸν Θεό...»*

Η εκκλησιαστική κατήχηση σκοπό έχει να μυήσει τα παιδιά μας στην εν Χριστώ ζωή. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι τους δείξει τον Χριστό! Να τα βοηθήσει να αγαπήσουν το Θεανδρικό Πρόσωπό Του· να ποθήσουν τη Ζωή Του· να

εννοήσουν τη Σάρκωση και το κήρυγμα, το Πάθος, την Ανάσταση και την Ανάληψη Του ως υποθέσεις τους προσωπικές και να αναγνωρίσουν το «*ακολουθείτω μου*» ως πρόσκληση προς τη μοναδική Οδό, την άγουσα προς την Αιώνιο Ζωή.

Η Εκκλησία μας πασχίζει να φανερώσει τον Χριστό μέσα στον κόσμο έργω και λόγω. Με την ίδια την παρουσία Της· με το λόγο της Κατήχησης· με το έργο της αγάπης Της· με τις σύγχρονες μεθόδους και πρακτικές της χριστιανικής αγωγής· μιλώντας τη γλώσσα των παιδιών, το παιχνίδι... Εφαρμόζει το του Παύλου: «*τα πάντα και εν πάσι Χριστός*». Ρίχνει το σπόρο στο έδαφος των παιδικών ψυχών που προσέρχονται εν αγάπη και ελευθερία, με τη συγκατάθεση των γονιών τους, και «*εν υπομονή*» περιμένει να καρποφορήσει.

Εμείς καλούμαστε να ρίξουμε το σπόρο. Είναι η δική μας ευθύνη. Αυτό μας ζητάει ο Χριστός, ο Κύριος του «γεωργίου», ο Ιδιοκτήτης του χωραφιού, να πράξουμε. Και να οπλιστούμε με υπομονή, με ελπίδα, με αισιοδοξία, με πραότητα, με απλότητα και με πολλή προσευχή.

Χρειάζεται, λοιπόν, εμείς οι «ανυπόμονου» ποιμένες και κατηχητές, που έχουμε συνηθίσει να περιμένουμε άμεσα ή και «αυτόματα» αποτελέσματα στην κατηχητική μας διακονία, να θυμηθούμε σχετικά έναν άλλο μεγάλο θεολόγο του 20ού αιώνα, σύγχρονο Πατέρα της Εκκλησίας μας επίσης, τον Άγιο Νικόλαο Βελιμίροβιτς, Αρχιεπίσκοπο Αχρίδος (Πατρ. Σερβίας):

«Αργά βαδίζει ο Χριστός... Προσέχει που θα σταθεί το άγιο πόδι Του, γιατί δεν θέλει να σταθεί στο αίμα. Επιλέγει στενά σοκάκια στη γη, στενόχωρα, γιατί δεν μπορεί να περπατά στην πλατιά ιδιοκτησία της αμαρτίας. Ξεγλιστρά ανάμεσα στους ληστές, διαγκωνιζόμενος διαρκώς, γιατί πρέπει να περάσει μπροστά.

Έρχεται, φερ' ειπείν ο Χριστός σε εμάς σαν φιλοξενούμενος και μας ρωτά: «Δείξτε μου δρόμο χωρίς αίμα, χωρίς αμαρτία και ληστές!» Ποια απάντηση θα μπορούσαμε να Του δώσουμε; Πού θα βρίσκαμε δρόμο άξιο του βαδίσματός Του;

...

Ω, Κύριε, μεγάλη είναι η αισιοδοξία Σου! Όταν εμάς πονέσει το μικρό μας δαχτυλάκι, γινόμαστε απαισιόδοξοι. Ενώ η δική Σου πίστη στην νίκη του καλού δεν αποδυναμώνεται ακόμα και όταν όλοι μας καρφώνουμε από ένα αγκάθι στο σώμα Σου.

Είναι μικροί και κοντινοί οι στόχοι μας, γι' αυτό τους προφταίνουμε τρέχοντας. Ενώ ο δικός Σου στόχος είναι μεγάλος και μακρύς, και Εσύ περπατάς βήμα βήμα.

Κύριε, κατεύθυνέ μας προς το στόχο Σου. Άπλωσε έστω μια σκιά του Πνεύματός Σου στο λόγο μας και εμείς θα γίνουμε αρκετά λογικοί. Άπλωσε έστω

μια σκιά από την ευγένειά Σου στην καρδιά μας και η καρδιά μας θα καθαρίσει. Και εμείς θα δούμε τον Θεό όπως Τον έβλεπες Εσύ, όταν περπατούσες στη γη, κάτω από τον σταυρό και το αγκαθωτό Σου στεφάνι και θα ζήσουμε μαζί με τον Θεό, όπως ζούσες και Εσύ μαζί Του. Στην ένωση με τον Θεό θα πράττουμε θαύματα μεγάλα, όπως μεγάλα ήταν και τα δικά Σου. Είναι πλέον καιρός να ωριμάσει ο κόσμος. Φώτισέ μας με το Φως Σου, γιατί στον ίσκιο δεν ωριμάζει τίποτα. Κάτω από τις ακτίνες μας το λογικό Σου θα ωριμάσει και η ψυχή μας θα μεγαλώσει πολύ. Και εμείς θα γίνουμε ένα μαζί Σου, όπως είσαι Εσύ, Κύριε, ένα με τον Ουράνιο Πατέρα. Αμήν».

Η λειτουργική ζωή, ο τόπος όπου ο Υψηλός Θεός φανερώνεται και προσκαλεί σε συνάντηση και κοινωνία, σε σχέση ζωής και ανάστασης το θνητό άνθρωπο και τον φθαρτό κόσμο είναι η πεμπουσία της πρότασης ζωής της Εκκλησίας μας. Η Θεία Λειτουργία είναι ο χώρος και ο χρόνος που ο Χριστός βρίσκεται «εν τω μέσω ημών» και μας αξιώνει να προγευθούμε του Παραδείσου και της Αιωνιότητας. Καταργεί τα σύνορα ανάμεσα στις χώρες και τους λαούς· ανάμεσα στο παρελθόν το παρόν και το μέλλον. Μας αξιώνει να ζαναζήσουμε τη Ζωή Του και να προγευθούμε της αιώνιας Ζωής -της «συν Αυτώ» και «εν Αυτώ». Για το λόγο αυτό, ένα μέρος των φετινών κατηχητικών μαθημάτων αναφέρεται στη Θεία Λατρεία και ειδικότερα εστιάζει στη Θεία Λειτουργία.

Πατρικά ευχόμαστε ο Θεός να αξιώνει όλους τους «ζηλωτές» του «αγαθού έργου» της εκκλησιαστικής αγωγής της νεότητας, οι στόχοι μας να συμβαδίζουν με το στόχο της Θείας Αγάπης: τη σωτηρία μας. Και είθε να αποκτήσουμε την αναγκαία ωριμότητα, ώστε υπομονετικά να περιμένουμε ο σπόρος να βλαστήσει και να καρποφορήσει πλούσια στη ζωή των παιδιών μας.

Λευκάδα, 8 Οκτωβρίου 2015

Μετά πατρικών ευχών και αγάπης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο Λευκάδος και Ιθάκης Θεόφιλος

† Ο Λευκάδος και Ιθάκης Θεόφιλος

Εισαγωγικό σημείωμα

Είναι αυτονόητη η ευθύνη όλων μας, κληρικών και λαϊκών, για την εκκλησιαστική αγωγή των παιδιών μας. Οι γονείς, λόγω της πολύωρης απασχόλησής τους έξω από το σπίτι, διαθέτουν πλέον λιγοστό χρόνο για τη γενικότερη αγωγή των παιδιών τους. Τα θρησκευτικά στο σχολείο προσφέρονται «αφυδατωμένα» και ως απλή γνώση, χωρίς να μεταγγίζουν στα παιδιά ουσιαστικό βίωμα –για πόσο ακόμα;... Η ευσέβεια δεν θεωρείται πλέον δεδομένη στις σύγχρονες κοινωνίες. Έχει μειωθεί ο αριθμός των παιδιών που εκκλησιάζονται και συμμετέχουν ενεργά στην ενοριακή ζωή...

Φετινό θέμα: η ζωή του Χριστού - η ζωή εν Χριστώ!

Φέτος κρίναμε σκοπίμο να ασχοληθούμε με «το κεφάλαιο της σωτηρίας μας», τη ζωή του Χριστού μας. Ο Υιός του Θεού έγινε άνθρωπος, προσέφερε τον Εαυτό Του θυσία πάνω στον Σταυρό και με την Ανάστασή Του νίκησε το θάνατο, με μοναδικό σκοπό να διορθώσει το σφάλμα των Πρωτοπλάστων: να συμφιλιωθεί ο άνθρωπος με τον Θεό, να επιστρέψει κοντά Του και να υπάρχει για πάντα η δυνατότητα, για όσους ελεύθερα το θελήσουν, να γίνονται παιδιά Του και «θεοί κατά Χάριν», Άγιοι. Μετά την Ανάστασή Του μάλιστα έστειλε το Άγιο Πνεύμα και ίδρυσε την Εκκλησία Του, ώστε να διαιωνίζεται αυτή η δυνατότητα της σωτηρίας για όλους τους ανθρώπους, που θα ζήσουν στο εξής, όσοι αιώνες κι αν περάσουν.

Το ζητούμενο, βέβαια, δεν είναι να μελετήσουμε απλώς την «ιστορική πορεία του Ιησού». Τότε η κατήχηση δεν θα διέφερε από τη μελέτη της ιστορίας ενός ήρωα της Ιστορίας ή της μυθολογίας μας.

Εξετάζουμε -με τρόπο προσαρμοσμένο στο γνωστικό επίπεδο και τον «τρόπο» των παιδιών μας, το παιχνίδι- τη σημασία που έχουν τα γεγονότα της ζωής Του για τη σωτηρία μας, την αξία που έχουν ως σταθμοί της ανάπλασης του κόσμου. Επιπλέον γνωρίζουμε το μονόδρομο για τη συνάντηση με τον Χριστό, τη Θεία Λειτουργία. «*Ο Θεός εν τοις μυστηρίοις σημαίνεται*» -για να θυμηθούμε τον ιερό Καβάσιλα. Εκεί ζούμε στο δικό μας χωροχρόνο τη ζωή του Χριστού επαναλαμβανόμενη νυν και αεί και προγευόμαστε του μέλλοντος αιώνος.

Λησμονημένες ή παρανοημένες αλήθειες

Νομίζουμε, πολλές φορές, ότι τα γεγονότα της ζωής του Χριστού –αν δεν αμφισβητούμε και την ιστορικότητά τους- ήταν όπως όλα τα ιστορικά γεγονότα: συνέβησαν κάποια στιγμή στο παρελθόν κι αυτό ήταν όλο.

Ωστόσο, η ζωή Του επαναλαμβάνεται καθημερινά μέσα στην Εκκλησία μας. Σε κάθε Θεία Λειτουργία ξαναζούμε τη ζωή του Χριστού: ξεκινώντας από τη Γέννησή Του, οι πιστοί ζουν τη σταυρική Θυσία και την Ανάστασή Του, ενώ συμμετέχουμε –το κατά δύναμη- («προγευόμαστε») στη Βασιλεία Του με τη Θεία Κοινωνία. Στο Βάπτισμα συμμετέχουμε στην Ταφή και την Ανάστασή Του, αφού θάβουμε τον παλιό, αμαρτωλό μας εαυτό και ξαναγεννιόμαστε καινούριοι άνθρωποι, αναστημένοι, από το αγιασμένο νερό της κολυμβήθρας. Γενικά, η ζωή μας μέσα στην Εκκλησία είναι μια αλληλουχία πτώσης και ανάστασής μας. Ξεμακραινουμε από το στόχο μας, τον Χριστό και, όταν το καταλάβουμε, επιστρέφουμε κοντά Του με το μυστήριο της Μετάνοιας.

Αυτές τις βασικές αλήθειες πρέπει να γνωρίζει ο Χριστιανός από τη μικρή του ηλικία, τότε που αρχίζει δειλά – δειλά να βάζει τις βάσεις για όλη τη ζωή του. Με τρόπο -όσο γίνεται- απλό και κατανοητό, με εποπτικά μέσα (ιερές εικόνες κτλ.), βιωματικό τρόπο και δραστηριότητες πρέπει να προσφέρεται στα παιδιά η πνευματική τροφή –εξάλλου, «οὐκ ἐπ’ ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος».

Η θεματική των φετινών συναντήσεων των παιδικών συντροφιών Δημοτικού στην τοπική μας Εκκλησία, με την ευλογία του Επισκόπου μας και την έγκριση του περι αυτόν Δ.Σ. του «Κέντρου Νεότητας», συνοψίζεται στον τίτλο του ανά χείρας βοηθήματος: **«Η Ζωή Του, ζωή μας»**.

Είναι εμπνευσμένη από το ομώνυμο σύγγραμμα του Γέροντα Σωφρονίου (Σαχάρωφ) του Έσσεξ, που υπενθυμίζει στον αγωνιζόμενο Χριστιανό αυτή τη μεγάλη αλήθεια: ότι ο Χριστός δεν έγινε άνθρωπος άσκοπα, αλλά αναδέχθηκε την ανθρώπινη φύση από τα έσχατα σημεία της κατάπτωσής της (γέννηση μέσα σε ωδίνες – οδύνες και το ηθικό κακό) και την αμαύρωση της ωραιότητάς της (θάνατος), για να φέρει την συμφιλίωση και να πάψει το διχασμό (Σταύρωση), να αποκαταστήσει το κάλλος της εικόνας Του (Ανάσταση), να την τιμήσει και πάλι με την ουράνια και θεία δόξα (Ανάληψη), δίνοντας τη δυνατότητα στους ανθρώπους όλων των εποχών να σώζονται μέσα στην Εκκλησία Του.

Έτσι, σκοπός του κατηχητικού μας λόγου θα πρέπει να είναι, με όσο πιο απλά λόγια γίνεται και αφορμώμενοι από το Δωδεκάορτο των τέμπλων των εκκλησιών μας, να δώσουμε στα παιδιά να καταλάβουν ότι οι μεγάλες δεσποτικές εορτές δεν είναι επέτειοι που τιμάμε κάθε χρόνο, αλλά σταθμοί στην πορεία της ανάπτυξης του ανθρώπου και του κόσμου. Κι ακόμη, ότι η πρόσκληση να βιώσουμε υπαρξιακά αυτά τα γεγονότα είναι προσωπική για τον καθένα μας.

«Η Ζωή Του, ζωή μας»

Ο Χριστός μας καλεί, λοιπόν, να Τον μιμηθούμε. Μας έδωσε τον Εαυτό Του ως πρότυπο για να Τον ακολουθήσουμε. Ο Χριστός είναι τέλειος Θεός, αλλά και τέλειος άνθρωπος. Είναι ο «νέος Αδάμ», δηλ. άνθρωπος χωρίς αμαρτία, όπως ο Αδάμ πριν φύγει μακριά από τον Θεό. Σ' Αυτόν θέλουμε να μοιάσουμε ως άνθρωποι: να καθαριστούμε από την αμαρτία και να ενωθούμε με το Θεό.

Προϋπόθεση γι' αυτό: να γίνει η ζωή Του, ζωή μας. Ο Χριστιανός δηλ. πρέπει σε όλη τη ζωή του να μιμείται τον Χριστό. Μας ζήτησε, όσοι θέλουμε, να σηκώσουμε τον Σταυρό Του και να Τον ακολουθήσουμε. Όπως γράφει χαρακτηριστικά ο Κορυφαίος των Αποστόλων Πέτρος, «Χριστός ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἰχνεσιν αὐτοῦ» -δηλ. «Ο Χριστός υπέμεινε τα Πάθη Του και πέθανε για χάρη σας, αφήνοντάς σας το υπόδειγμα για να βαδίζετε στ' αχνάρια Του» (Α' Πέτρ. 2,21).

Πώς γίνεται αυτό;

Πρώτο βήμα για να Τον ακολουθήσουμε: το Βάπτισμά μας. Θαβόμαστε και ανασταινόμαστε μαζί Του, μέσα στο αγιασμένο νερό της κολυμβήθρας. Πεθαίνει ο παλιός, αμαρτωλός άνθρωπος και γεννιέται ένας άνθρωπος νέος, καθαρός, άνθρωπος του Θεού.

Δεύτερο βήμα, εξίσου καθοριστικό: ο καθημερινός αγώνας μας. Χρειάζεται να αγωνιζόμαστε καθημερινά, ώστε η ζωή μας να συμφωνεί με το θέλημά Του, τις εντολές Του. Μελετάμε την Αγία Γραφή και γνωρίζουμε έτσι τι μας ζητάει. Ασκούμαστε στην αγάπη και την ταπεινώση, τις δυο κορυφαίες αρετές, όπως ο Χριστός αγάπησε τον κόσμο και ταπεινώθηκε για χάρη μας και για τη δική μας σωτηρία. Συμμετέχουμε στη Θ. Κοινωνία, για να ενωθούμε μαζί Του, να γίνουμε ένα με το Θεό, αλλά και να πάρουμε δύναμη στον αγώνα μας.

Κάθε γεγονός της ζωής του Χριστού είναι ένας σταθμός στην πορεία της συμφιλίωσης του ανθρώπου με τον Θεό, της επιστροφής μας κοντά Του. Απ' αυτούς τους σταθμούς οφείλουμε να περάσουμε, ώστε να μπορούμε να ζούμε πάντοτε μαζί Του.

Η δομή και η παρουσίαση των θεμάτων

Τα θέματα των φετινών συναντήσεων, όπως προαναφέραμε, σχετίζονται με τις δεσποτικές εορτές του έτους. Το θεματολόγιο εμπλουτίστηκε με θέματα από θαύματα και παραβολές του Χριστού, ώστε να έχουν πλήρη «εικόνα» τα παιδιά της ένσαρκης παρουσίας του Κυρίου μας επί γης. Προσπαθήσαμε να ακολουθήσουμε επίσης την πορεία του ετήσιου εορτολογικού κύκλου, όσον αφορά τις μεγάλες δεσποτικές εορτές. Συμπληρώθηκε επίσης με δεκατρία θέματα σχετικά με τη Θεία Λειτουργία.

Στην αρχή κάθε θέματος αναφέρονται οι γνωστικοί κλπ. στόχοι του αντίστοιχου «μαθήματος» και προσδιορίζονται έτσι οι βασικές γνώσεις που καλό θα είναι να αποκομίσουν τα παιδιά από τη συνάντηση.

Την αφορμή για την ανάπτυξη του θέματος αποτελούν οι σχετικές διηγήσεις των Ευαγγελίων. Είναι η αφήγηση, γύρω από την οποία θα περιστραφεί η ανάπτυξη του θέματος και η συζήτηση. Προτείνεται ο κατηχητής να αφηγηθεί ή, καλύτερα, να διαβάσει από την Αγία Γραφή το επιλεγμένο απόσπασμα, για να δουν τα παιδιά ότι μελετάμε τον λόγο του Θεού, όπως αποτυπώθηκε από τους Ευαγγελιστές και δεν αφηγούμαστε απλώς μια ιστορία, που θα μπορούσε να είναι και παραμύθι.

Για τις περισσότερες γιορτές μπορούμε να μιλήσουμε στα παιδιά ξεκινώντας από την αντίστοιχη εικόνα και εξηγώντας καθετί που υπάρχει σε αυτήν (π.χ. Χριστούγεννα, Θεοφάνεια, Ανάσταση κ.ά.). Αν δεν έχετε ήδη κάποιες στη διάθεσή σας, μπορούμε να τις εκτυπώσουμε στο Κέντρο Νεότητας. Στη διάθεσή σας είναι εξάλλου όλος ο τεχνολογικός εξοπλισμός του και η βιβλιοθήκη του.

Μπορούμε ακόμη να εξηγήσουμε στα παιδιά το απολυτικό της γιορτής.

Δίνονται ακόμη διάφορα σχόλια. Δεν σημαίνει ότι θα τα πούμε όλα αυτά στα παιδιά, αλλά θα επιλέξουμε εκείνα μόνο που εξυπηρετούν τους γνωστικούς στόχους που έχουμε θέσει. Απλώς, ο κατηχητής θα πρέπει να έχει μελετήσει εις βάθος το θέμα του, να γνωρίζει κάτι περισσότερο και να είναι έτοιμος να επιλύσει τυχόν απορίες των παιδιών.

Το καλύτερο θα ήταν να δοθούν στα παιδιά ερωτήσεις – θέματα για συζήτηση, να τα επεξεργαστούν σε μικρές ομάδες και στο τέλος να τα συζητήσουμε όλοι μαζί. Την συμμετοχή των παιδιών στη συζήτηση μπορούμε να διασφαλίσουμε εξάλλου, διακόπτοντας την αφήγηση για να ρωτήσουμε πράγματα που θα είναι ήδη γνωστά στα παιδιά από αλλού (σχολείο, οικογένεια, βιβλία κτλ.), αλλά και για να ζητήσουμε τη γνώμη τους για διάφορα ζητήματα.

Μην ξεχνάμε να συνδέουμε τη θεωρία με την πράξη και τα βιώματα των παιδιών (π.χ. μιλώντας για τη Βάπτισμα του Χριστού, δεν μπορούμε να μην αναφερθούμε στη βάπτισμα των Χριστιανών, το χρίσμα, τον αγιασμό, τη γιορτή των Θεοφανείων κλπ.).

Για την καλύτερη επεξεργασία των θεμάτων, το παρόν βοήθημα θα συνοδεύεται από φύλλα εργασίας με διάφορες δραστηριότητες, ασκήσεις, διαγωνισμούς κτλ.

Στο τέλος δίνεται το συμπέρασμα, στο οποίο καλό είναι να καταλήξουν τα παιδιά με τη δική μας βοήθεια, μέσα από τη συζήτηση.

Η ευρηματική φαντασία και η αγάπη των κατηχητών θα τους εμπνεύσει ασφαλώς με δημιουργικές ιδέες για την καλύτερη παρουσίαση των θεμάτων μέσω πρωτότυπων δραστηριοτήτων κ.ά.

Να σημειώσουμε τέλος ότι το υλικό που περικλείεται στον παρόντα τόμο δημιουργήθηκε σταδιακά για τις Εκκλησιαστικές Μαθητικές Κατασκηνώσεις της Ι. Μητροπόλεώς μας, ιδιαίτερος για τα έτη 2007 (ονομασία: «Στ' αχνάρια Εκείνου») και 2010 («Η Ζωή Του, ζωή μας»), καθώς και για τις Παιδικές Συντροφίες Δημοτικού του κατηχητικού έτους 2010 - 2011. Επίσης, το υλικό που αναφέρεται στη Θεία Λειτουργία στηρίχθηκε στους «Στοχασμούς στη Θεία Λειτουργία» του Ρώσου θεατρικού συγγραφέα Νικολάι Γκόγκολ (εκδ. Ι. Μονής Παρακλήτου Ωρώπου) και πρωτοχρησιμοποιήθηκε στις Παιδικές Συντροφίες της Ενορίας Προφήτη Ηλία Παγκρατίου, όπου διακόνησε ο γράφων ως κατηχητής (2001 – 2004) και ξαναχρησίμευσε στις Παιδικές Συντροφίες Δημοτικού της Ι. Μητροπόλεώς μας για κάποιες συναντήσεις του κατηχητικού έτους 2011 – 2012.

Η έκδοση από τις εκδ. Άθως του αξιόλογου πονήματος των κ.κ. Γιώργου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, με τίτλο: «*Ο Χριστός ανάμεσά μας*» και με τον περιεκτικό υπότιτλο «*Απλά και κατανοητά σχόλια στη Θεία Λειτουργία – Εμπειρίες Αγίων*» δεν μπορούσε να μας αφήσει αδιάφορους. Εκλαϊκεύοντας έτι μάλλον τα αξιόλογα έργα του ιερομ. Γρηγορίου, «*Η Θεία Λειτουργία – Σχόλια*» και των πατέρων της Ι. Μονής Παρακλήτου, «*Θαύματα και Αποκαλύψεις από τη Θεία Λειτουργία*» εμπλούτισε την κατηχητική μας βιβλιογραφία με ένα νέο, σύγχρονο, πολύτιμο βοήθημα, που δεν είχαμε παρά να αξιοποιήσουμε. Εμείς δημιουργήσαμε απλώς και γο' αυτό σειρά φύλλων εργασίας χάριν των παιδιών μας, για να μπορέσουν να εμπεδώσουν τα νοήματα με έναν πλέον εύληπτο και ψυχαγωγικό τρόπο.

Ευχή και ελπίδα μας είναι στον απολογισμό που θα επιχειρήσουμε όλοι μαζί με τη λήξη της κατηχητικής χρονιάς, με τη Χάρη του Θεού, το πρόσημο θα είναι θετικό και θα έχουμε να μοιραστούμε πολλές πρωτότυπες ιδέες και εμπειρίες όμορφες από τη φετινή κατηχητική μας διακονία και την κοινή ζωή στην αγκαλιά της Εκκλησίας μας.

π. Ιωαννίκιος Ζαμπέλης

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

α. Για τη ζωή του Χριστού

- Αδελφής Μαγδαληνής, *Συνομιλίες με παιδιά – Μεταδίδοντας την πίστη*, εκδ. Ιεράς Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ Αγγλίας 2007
- Βασιλοπούλου Χαραλάμπους, Αρχιμ., *Η Αγία Γραφή εξηγημένη – Πράξεις των Αποστόλων*, εκδ. Ορθοδόξου Τύπου
- Βασιλοπούλου Χαραλάμπους, Αρχιμ., *Η Αγία Γραφή εξηγημένη – Το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον*, εκδ. Ορθοδόξου Τύπου
- Βλάχου Ιεροθέου, Αρχιμ. (νυν Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγ. Βλασίου), *Οι Δεσποτικές Εορτές – Εισοδικό στο Δωδεκάορτο και στην Ορθόδοξη Χριστολογία*, εκδ. Ι. Μονής Γενεθλίου Θεοτόκου (Πελαγίας), Αθήνα 1995
- Γρηγορίου ιερομονάχου, *Ο Ιησούς Χριστός – Ομιλίες από ραδιοφώνου*, εκδ. Ι. Κουτλουμουσιανού Κελλίου «Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος», εκδ. Δόμος, Άγιον Όρος 1999.
- Δέλτα Πηνελόπης, *Η Ζωή του Χριστού*, εκδ. Βιβλιοπωλείου της Εστίας
- Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας, *Ερμηνεία εις τα Ιερά Ευαγγέλια*, P.G. 123 και 124
- Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος - Γραφείο Νεότητας, *Έλα να γνωρίσεις το Χριστό...*, Βόλος 2009
- Μαυρομάτη Γεωργίου, Σειρά τευχιδίων που αναφέρονται στο γεγονός και στο νόημα κάθε Δεσποτικής Εορτής, εκδ. Τέρτιος, Κατερίνη
- Σμέμαν π. Αλεξάνδρου, *Εορτολόγιο*, τόμοι Α' και Β', εκδ. Ακρίτας
- Τρεμπέλα Παναγιώτου, *Υπόμνημα εις το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον*, εκδ. Αδελφότητας Θεολόγων «Ο Σωτήρ»
- Τρεμπέλα Παναγιώτου, *Υπόμνημα εις το κατά Μάρκον Ευαγγέλιον*, εκδ. Αδελφότητας Θεολόγων «Ο Σωτήρ»
- Τρεμπέλα Παναγιώτου, *Υπόμνημα εις το κατά Λουκάν Ευαγγέλιον*, εκδ. Αδελφότητας Θεολόγων «Ο Σωτήρ»
- Τρεμπέλα Παναγιώτου, *Υπόμνημα εις το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον*, εκδ. Αδελφότητας Θεολόγων «Ο Σωτήρ»
- Φάρου π. Φιλοθέου, *Πριν και μετά το Πάσχα*, εκδ. Ακρίτας

β. Για τη Θεία Λατρεία

Άγιος Ιωάννης της Κροστάνδης, *Ο ουρανός στη γη*, εκδ. Ι.Μ. Παρακλήτου

- Άγιος Νικόλαος Καβάσιλας, *Η εν Χριστώ Ζωή*, εκδ. Ι. Ηουχαστηρίου «Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος», Σουρωτή Θεσσαλονίκης 2006
- Άγιος Συμεών, Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, Άπαντα, εκδ. Β. Ρηγοπούλου
- Βloom Αντώνιος, Μητροπολίτου Σουρούζ, *Ζωντανή προσευχή*, εκδ. Ακρίτας
- Γαβριηλία μοναχή, *Το σπίτι του Θεού*, εκδ. Τάλαντο
- Γκότσης Χρήστος, *Ο μυστικός κόσμος των βυζαντινών εικόνων, τόμοι Α' - Δ'*, εκδ. Αποστολικής Διακονίας
- Γκόγκολ Νικολάι, *Στοχασμοί στη Θεία Λειτουργία*, εκδ. Ι. Μ. Παρακλήτου
- Γρηγοριάδου – Σουρέλη Γαλάτεια, *Αύριο είναι Κυριακή*, εκδ. Ακρίτας
- Γρηγόριος ιερομόναχος, *Η Θεία Λειτουργία – Σχόλια*, εκδ. Ι. Κουτλουμουσιανού Κελλίου «Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος», εκδ. Δόμος, Άγιον Όρος 2009.
- Γρηγόριος ιερομόναχος, *Η Θεία Ευχαριστία και η Θεία Κοινωνία*, εκδ. Ι. Κουτλουμουσιανού Κελλίου «Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος», εκδ. Δόμος, Άγιον Όρος 2011.
- Γρηγόριος ιερομόναχος, *Η Ορθόδοξη Πίστη, Λατρεία και Ζωή – Σχεδιάγραμμα Ορθοδόξου Κατηχήσεως*, εκδ. Ι. Κουτλουμουσιανού Κελλίου «Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος», εκδ. Δόμος, Άγιον Όρος 2012.
- Ευδοκίμωφ Παύλος, *Η προσευχή της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας*
- Ζηζιούλας Ιωάννης, Μητροπολίτης Περγάμου, *Ευχαριστίας Εξεμπλάριον*, εκδ. Ευεργέτις, Μέγαρο 2011.
- Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος - Γραφείο Νεότητας, *Πάμε Εκκλησία*, Βόλος 2012
- Καλπούζος Γεώργιος, Πρεσβ., *Η Θεία Λατρεία: Από τον ουρανό στη γη*, εκδ. Φωτοδότες
- Καλπούζος Γεώργιος, Πρεσβ., *Για να είμαστε πραγματικοί Χριστιανοί*, εκδ. Φωτοδότες
- Καντιώτης Αυγουστίνος, Μητροπολίτου πρ. Φλωρίνης, *Ο Ορθόδοξος ναός*, εκδ. Σταυρός
- Καντιώτης Αυγουστίνος, Μητροπολίτου πρ. Φλωρίνης, *Εις την Θείαν Λειτουργίαν, τόμοι Α' και Β'*, εκδ. Σταυρός
- Κογκούλης Ι. – Οικονόμου Χρ. – Σκαλτσής Παν., *Η Θεία Λειτουργία του Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου*, εκδ. ΛΥΔΙΑ
- Κογκούλης Ι. – Οικονόμου Χρ. – Σκαλτσής Παν., *Το Βάπτισμα*, εκδ. ΛΥΔΙΑ
- Κογκούλης Ι. – Οικονόμου Χρ. – Σκαλτσής Παν., *Ο Γάμος*, εκδ. ΛΥΔΙΑ
- Κουγιουμτζόγλου π. Γεωργίου, *Λατρευτικό Εγχειρίδιο*
- Μελέτης Γεώργιος, *Ερωτήματα στον Ιησού Χριστό, τόμοι Α' και Β'*, εκδ. «Σωτήρ»
- Μεντιδάκης π. Γεώργιος, *Τύπος και Συμβολισμός στην Ορθόδοξη Λατρεία*
- Ντεκάστρο Μαρίζα, *Διαβάζοντας τις βυζαντινές εικόνες*, εκδ. Ακρίτας
- Σκιαδάς Βασίλειος, *Λειτουργική και Κατήχηση*, εκδ. ΟΕΔΒ

Schmemann Alexander, Εορτολόγιο, εκδ. Ακρίτας

Schmemann Alexander, Ευχαριστία, εκδ. Ακρίτας

Schmemann Alexander, Παναγία, εκδ. Ακρίτας

Μπόνης Κωνσταντίνος, Λειτουργική και Κατήχηση, εκδ. Αποστ. Διακονίας

Φούντα Ιερεμίου, Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως, Η Θεία Λειτουργία, Μεγαλόπολη – Δημητσάνα 2011

Ψαριανός Διονύσιος, Μητροπολίτου Κοζάνης, Η Θεία Λειτουργία, εκδ. Αποστολικής Διακονίας

-, Εμφανίσεις και θαύματα της Παναγίας, εκδ. Ι. Μονής Παρακλήτου

-, Εμφανίσεις και θαύματα των Αγγέλων, εκδ. Ι. Μονής Παρακλήτου

-, Θαύματα και Αποκαλύψεις κατά την Θεία Λειτουργία, εκδ. Ι. Μονής Παρακλήτου

-, Τι ξέρεις για τις εικόνες;, εκδ. Ετοιμασία – Ι. Μ. Αγ. Ιωάννου Καρέα.

-, Είσαι χριστιανός Ορθόδοξος; Σε ενδιαφέρει, εκδ. Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

-, Ορθόδοξος τρόπος ζωής, εκδ. Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

-, Τα σύμβολα της Εκκλησίας τα γνωρίζεις; εκδ. Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

-, Η ενορία μου και πως θα τη γνωρίσω!, εκδ. Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

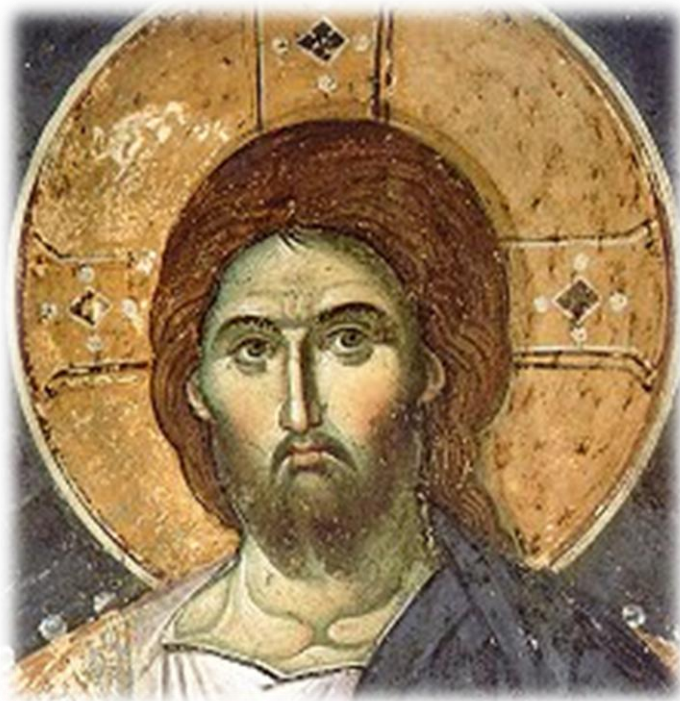

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΕΤΟΣ 2015 – 2016

**ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
 ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**

ΜΗΝΑΣ	ΗΜΕΡ/ΝΙΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ο Κ Τ Ω Β	10-11/10/2015	«Η Ζωή Του, ζωή μας». Εισαγωγική συνάντηση
	17-18/10/2015	«Ευαγγελίζου γη χαράν μεγάλην...» - Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου
	24-25/10/2015	«Αγκαλιζείται χερσίν ο πρεσβύτες Συμεών τον του Νόμου Ποιητήν...» - Η Υπαπαντή του Κυρίου και τα παιδικά χρόνια του Ιησού.
	31-1/10/2015	Η παραβολή του Σπορέα. Ο λόγος του Θεού
Ν Ο Ε Μ Β	7-8/11/2015	«Καλόν εστίν ημάς ὡδε εἶναι». Η δική μας μεταμόρφωση και η μεταμόρφωση του κόσμου
	14-15/11/2015	«Νηστεύσας ο Κύριος ημέρας τεσσαράκοντα...» Η Νηστεία και οι Πειρασμοί του Κυρίου
	21-22/11/2015	«Ἄγγελοι την ἀνοδον του Δεσπότου ορώντες ἐξεπλήττοντο...» - Η Ανάληψη του Κυρίου
	28-29/11/2015	Από ψαράδες, Μαθητές-Απόστολοι και φως του κόσμου! – Η Πεντηκοστή
Δ Ε Κ Ε Μ	5-6/12/2015	Ο Χριστός καλεί κοντά Του το Ζακχαίο και κάθε αμαρτωλό άνθρωπο. Το μυστήριο της μετάνοιας και εξομολόγησης
	12-13/12/2015	Ο Χριστός μας καλεί όλους στο στρωμένο Τραπέζι της Θ. Ευχαριστίας (Η παραβολή του Μεγάλου Δειπνου). Η Θεία Κοινωνία
	19-20/12/2015	«Ο Θεός έγινε άνθρωπος, για να γίνει ο άνθρωπος Θεός» - Η Γέννηση του Χριστού
Ι Α Ν Ο Υ	9-10/1/2016	«Το αληθινόν Φως επεφάνη και πάσι τον φωτισμόν δωρεΐται» - Η Βάπτισμα του Χριστού
	16-17/1/2016	Τι είναι η Θεία Λειτουργία;
	23-24/1/2016	Ο Ιερός Ναός και ο ιερέας
	30-31/1/2016	Η Προσκομιδή
Φ Ε Β Ρ Ο Υ	6-7/2/2016	Τι ζητάμε από τον Θεό! (Ειρηνικά-Αντίφωνα)
	13-14/2/2016	Η Μικρή Είσοδος και τα Αναγνώσματα
	20-21/2/2016	Ο Τρισάγιος Ύμνος και οι Άγιοι Άγγελοι
	27-28/2/2016	Ο Χερουβικός Ύμνος και η Μεγάλη Είσοδος
Μ Α Ρ Τ	5-6/3/2016	«Αγαπήσωμεν αλλήλους...» - Εκτενής και ασπασμός της αγάπης
	12-13/3/2016	Το σύμβολο της Πίστεως
	19-20/3/2016	Η ευχή της Αγίας Αναφοράς
	26-27/3/2016	«Εξαιρέτως της Παναγίας, αχράντου...»
Α Π Ρ Ι	2-3/4/2016	Η Κυριακή προσευχή
	9-10/4/2016	Ο Αναστημένος Χριστός κοινωνεί με τους Μαθητές Του. Η Θεία Κοινωνία
	16-17/4/2016	Η Ανάσταση του Λαζάρου και η θριαμβευτική είσοδος του Χριστού στα Ιεροσόλυμα
	23-24/4/2016	«Προσκυνούμεν Σου τα Πάθη, Χριστέ...» - Τα Πάθη και η Σταύρωση του Χριστού
Μ Α Ϊ	14-15/5/2016	Ο Χριστός νικά το θάνατο – Η Ανάσταση
	21-22/5/2015	Ευχαριστία – Απόλυση. Η Λειτουργία μετά τη Θ. Λειτουργία

Ιησούς Χριστός: Ο σαρκί περιγραπτός Θεός Λόγος*

«Ο απερίγραπτος Λόγος του Πατρός,
εκ σου Θεοτόκε περιεγράφη σαρκούμενος,
και την ρυπωθείσαν εικόνα
εις το αρχαίον αναμορφώσας
τω θείω κάλει συγκατέμειξεν.
Αλλ' ομολογούντες την σωτηρίαν,
έργω και λόγω ταύτην ανιστορούμεν»

Ο Απερίγραπτος Λόγος του Πατρός
γίνεται περιγραπτός, όταν σαρκώνεται μέσω
Εσένα, Μητέρα του Θεού.

Και, έχοντας αποκαταστήσει τη μiasμένη
εικόνα στην αρχική της αξία,
την ενώνει με τη θεία ομορφιά.
Ομολογώντας, λοιπόν, τη σωτηρία,
την εκφράζουμε με πράξη και με λόγια».

Προσκυνώντας «τήν ἄχραντον Εἰκόνα» του Παναγάθου Κυρίου μας, «λαμπρῶς καθωραϊσμένη» η Αγία μας Εκκλησία γιόρτασε σήμερα την περιφανή πνευματική νίκη της Ορθόδοξης Πίστεως μας επί της αιρέσεως των εικονομάχων, η οποία «ἐξητήσατο συνιαῖσαι ὡς τὸν σῖτον» για περισσότερο από έναν αιώνα την Εκκλησία του Χριστού, αλλά και την Αυτοκρατορία των Ρωμαίων, για περισσότερο από έναν αιώνα. Τελικά όμως, με τη δύναμη του Κυρίου του χρόνου και της Ιστορίας, Εκείνου που οικονομεί τα προς το συμφέρον για την ανθρωπότητα σύνολη και τον καθένα μας ξεχωριστά, «ἡ χάρις ἐπέλαμψε τῆς ἀληθείας» και το «κλυδώνιον» «τῶν τῆς κακίας δυσσεβημάτων», το αντικατέστησε η «εὐδία» «τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων».

Από το 726 που ο πρώτος εικονομάχος αυτοκράτορας, ο Λέων Γ' Ίσαυρος έδωσε εντολή να κατέβει η εικόνα του Σωτήρος Χριστού από τη Χαλκή Πύλη των ανακτόρων και να αντικατασταθεί από το σημείο του Σταυρού απλώς μέχρι το 843 που η κηδεμονεύουσα τον ανήλικο αυτοκράτορα υιό της Μιχαήλ Γ', Αγία Θεοδώρα η Αυγούστα έδωσε την εντολή να αναστηλωθούν οι ιερές εικόνες στους ανά την Οικουμένη ναούς και τις οικίες, πλήθη Ομολογητών και Μαρτύρων, Πατέρων και Διδασκάλων αναδείχθηκαν για την Εκκλησία μας. Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός και ο Όσιος Θεόδωρος ο Στουδίτης, οι «Γραπτοί» αδελφοί Θεόδωρος και Θεοφάνης, ο Άγιος Μιχαήλ Συνάδων, οι Άγιοι

* Κήρυγμα στον Κατανυκτικό Εσπερινό Κυριακής Α' Νηστειών, 1^{ης} Μαρτίου 2015. Ι. Ν. Αγ. Μηνά Λευκάδος.

Αρχιεπίσκοποι Κωνσταντινουπόλεως Γερμανός, Ταράσιος και Μεθόδιος, ο Όσιος Ιωαννίκιος ο Μέγας και οι λοιποί περιώνυμοι ασκητές του Ολύμπου της Βιθυνίας και τόσοι άλλοι Άγιοι πότισαν την «ευσκιάφυλλον δρυν» της Πίστεως με τον ιδρώτα της ασκήσεως και της προσευχής για την ειρήνευση της Εκκλησίας· με το αίμα της αθλήσεως ή τον κάματο της οδοιπορίας μέχρι τον τόπο της εξορίας τους· με τα ζείδωρα νάματα των ορθών διδαχών και της αψευδούς ομολογίας.

Γιατί όμως τέτοιο φρόνημα ανυποχώρητο; Γιατί να μην υπακούσουν στα προστάγματα του βασιλιά ή να μην πεισθούν από τους στοχασμούς των θεολογούντων για χάρη του;

Γιατί σήμερα «*τοῦ Κυρίου τὴν μορφήν ἀπολαβοῦσα ἡ Ἐκκλησία χαίρει καὶ σκιρτᾷ...*» τόσο εμφαντικά; Γιατί μακαρίζει «*ἀδελφικῶς καὶ πατροποθῆτως*» τους «*τὴν ἔνσαρκον τοῦ Θεοῦ Λόγου παρουσίαν*» ομολογούντες και αναθεματίζει (απομακρύνει δηλαδή από τη σωστική της Μάνδρα) με το «*Συνοδικό της Ορθοδοξίας*» «*τούς φαυλιστάς τῆς δόξης*» του Θεού;

Τι «κερδίζει» η Εκκλησία εμμένοντας στην τιμητική προσκύνηση των αγίων εικόνων και τι θα στερούμαστε με την απουσία τους από τα προσκυνητάρια των εκκλησιών και τα εικονοστάσια των σπιτιών μας;

Με τη βοήθεια του μακροσκελούς «Συνοδικού της Ορθοδοξίας» (αποσπάσματα του οποίου ακούσαμε σήμερα στους ναούς μας), των λόγων των Αγίων Πατέρων, της υμνολογίας της Εκκλησίας μας, που εδράζονται πάντοτε στην ασφαλή κρηπίδα της Αγίας Γραφής και της αποστολικής Παραδόσεως, επιχειρούμε να κατανοήσουμε όλοι μαζί, αγαπητοί αδελφοί, το πολύ απλό:

Εκκλησία χωρίς εικόνες θα σήμαινε Εκκλησία χωρίς Ιησού Χριστό·

Ιησού Χριστό ή Εκκλησία χωρίς δυνατότητα σωτηρίας για τον άνθρωπο.

Μη μας παραπλανήσει η απλοϊκή ένσταση: «καλά, από τις εικόνες θα σωθούμε;»... Ας προχωρήσουμε στη μελέτη των κειμένων.

Είναι «ασφάλεια» για τον Χριστιανό η προσκύνηση των εικόνων. Και διότι δεν σφάλει στην πίστη του και διότι ασφαρίζεται σ' αυτήν. «...*Ἐν γὰρ ταῖς εἰκόσιν ὀρώμεν τὰ ὑπὲρ ἡμῶν τοῦ Δεσπότου πάθη, τὸν σταυρόν, τὸν τάφον, τὸν ἄδην νεκρούμενον καὶ σκυλευόμενον, τῶν μαρτύρων τοὺς ἄθλους, τοὺς στεφάνους, αὐτὴν τὴν σωτηρίαν, ἣν ὁ πρῶτος ἡμῶν ἀθλοθέτης καὶ ἀθλοδότης καὶ στεφανίτης «ἐν μέσῳ τῆς γῆς κατειργάσατο».*

Βλέποντας τα σχήματα και τα χρώματα και τα όσα εικονίζονται, προσεγγίζουμε το, κατά τον Παύλο, μέγα μυστήριο της ευσεβείας. Βεβαιωνόμαστε –άνθρωποι ενσώματοι εμείς, έχοντες ανάγκη να ικανοποιηθούν οι σωματικές μας αισθήσεις- ότι ο Θεός πράγματι «*ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ*». Αξιωνόμαστε να δούμε και να ψηλαφήσουμε όσα είδαν και ψηλάφησαν οι Μαθητές και Απόστολοι του Σωτήρες, «*αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ Λόγου*». «...*Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὁ ἀκηκόαμεν, ὁ ἐωράκαμεν, ὁ ἔθεασάμεθα τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ Λόγου τῆς ζωῆς, καὶ ταῦτα μαρτυροῦμεν*», και πάλιν ως οί άλλοι του Λόγου μαθηταί· «και

συνεφάγομεν αὐτῶ καὶ συνεπίομεν», οὐ πρὸ τοῦ πάθους μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασιν...»

Παρά ταῦτα, ακολουθώντας τὴν Πίστη των Θεοφόρων Πατέρων, εἴμαστε σε θέση νὰ ξεχωρίζουμε «τῆς τοῦ Χριστοῦ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως τὸ ἐν οὐσίαις διάφορον». Ὅτι τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ τρία Πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Υἱός καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, μπορεῖ νὰ εἶναι ἓνα Πρόσωπο – μία Ὑπόσταση, ἔχει ὁμως δύο τέλειες φύσεις: τὴ Θεία καὶ τὴν ἀνθρώπινη. Ἡ ἀνθρώπινη φύση Του εἶναι κτιστή, ορατή, παθητή, περιγραπτή. Ἡ θεία φύση Του εἶναι ἀκτιστή, ἀόρατη, ἀπαθής, ἀπερίγραπτη.

Τὴ θεία οὐσία Του δὲν μπορεῖ νὰ Τὴν προσεγγίσει ὁ χρωστήρας τοῦ ζωγράφου. Τὴν ἀνθρώπινη φύση Του ὁμως μποροῦμε νὰ Τὴν ομολογήσουμε καὶ νὰ τὴν περιγράψουμε καὶ με τοὺς λόγους μας καὶ με τὰ ιερὰ εἰκονίσματα.

Δὲν εἶναι λεπτομέρειες που ἀφοροῦν μόνον τοὺς αἰσιογράφους, ἀντε καὶ τοὺς θεολόγους, ὅλα τὰ παραπάνω, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Ἀφοροῦν τὴν ἴδια τὴ σωτηρία μας! Εἶναι σημαντικό ὅτι «Θεὸς ἐνηθρώπησεν», διότι μόνον ἔτσι θὰ μπορέσουμε οἱ ἄνθρωποι νὰ γίνουμε «θεοὶ κατὰ Χάριν», νὰ ἀγιασθοῦμε καὶ νὰ σωθοῦμε!

Οὕτως ἢ ἄλλως, στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία οἱ εἰκόνες δὲν εἶναι διακοσμητικὰ ἔργα τέχνης. «Ἡ εἰκόνα θεολογεῖ, κηρύττει. Ἡ ἴδια ἀλήθεια, ἡ ὁποία διατυπώθηκε δογματικῶς ὑπὸ των ἱερῶν Συνόδων καὶ των Πατέρων, ἱστορεῖται καὶ εἰκονικῶς ὑπὸ των ἱερῶν αἰσιογράφων. Ἐτσι, ὅταν ὁ Ἄρειος ἀμφισβητοῦσε τὴ θεότητα τοῦ Λόγου, τὰ γράμματα Α καὶ Ω, σύμβολα τῆς αἰωνιότητος τοῦ Θεοῦ, τοποθετοῦνται ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ τῆς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ. Τὸ δόγμα τοῦ ομοουσίου τῆς Α' Οἰκ. Συνόδου, δηλώνεται με τὴ λέξη ὁ ΩΝ. Ὅταν ἀργότερα ὁ Νεστόριος ἀρνεῖται τὸν τίτλο τῆς Θεοτόκου, εἰκονογραφεῖται ἡ Παναγία ὡς Πλατυτέρα καὶ ὅταν ἀμφισβητεῖται ἡ Παρθενία τῆς, τοποθετοῦνται οἱ ἀστερίσκοι πάνω στα μιάτια τῆς... Νὰ γιατί ἡ εἰκόνα δὲν εἶναι ἀπλὴ ζωγραφιὰ οὔτε ἀναπαράσταση γεγονότων. Ἀν ἔμενε στὸ ἐπίπεδο αὐτοῦ τοῦ θρησκευτικοῦ πίνακα ἡ εἰκόνα, θὰ μας ἀφήνε μέσα στὴ φυλακὴ τοῦ κτιστοῦ κόσμου που τόσο καλὰ γνωρίζουμε μετὰ τὴν πτώση. Ἡ ὀρθόδοξη εἰκονογραφία ὁμως εἶναι μαρτυρία νίκης κατὰ τοῦ θανάτου ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς ζωῆς. Ἡ εἰκόνα δὲν εἶναι ἀπλὸ ἔργο τέχνης, ἀλλὰ ἱερό λειτουργικὸ σκεῦος που ἀγιάζει τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν φέρνει σε ἀμεση σχέση με τὴν χάρη καὶ τὴν ὑπόσταση τοῦ εἰκονιζομένου ἁγίου. «Ἡ εἰκὼν πρὸς τὸ ἀρχέτυπον καὶ ἐνεστὶν καὶ οράται καὶ προσκυνεῖται» τονίζει ὁ Ἁγ. Θεόδωρος Στουδίτης».

Πολύ περισσότερο μας ἀφοροῦν, ἀν ἀναλογιστοῦμε ὅτι ἡ αἵρεση τῆς εἰκονομαχίας συνοψίζει ὅλες τὶς αἰρέσεις που κατὰ καιροὺς ἐμφανίσθηκαν στὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἐπεχείρησαν νὰ κομματιάσουν τὸν ἀρραφο χιτῶνα τοῦ Κυρίου μας –θυμηθεῖτε τὸ γνωστὸ ὄραμα τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας, σχετικά με τὸν Ἄρειο. Πολλοὶ αἰρεσιάρχες ἐμφάνισαν στὸν κόσμον ποικίλους «χριστοὺς» καὶ «ψευδόχριστους» καὶ οἱ ἄνθρωποι, πιστοὶ στὸ κάλεσμα τοῦ Χριστοῦ «ὅταν ἀκούσητε· ἰδοὺ ὁ Χριστὸς ὧδε ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε...» κλήθηκαν νὰ διακρίνουν τὴν Ἀλήθεια –ὅσοι μπόρεσαν... Ἄλλοι παρουσίασαν τὸν Ἰησοῦ ἀπογυμνωμένο ἀπὸ τὴ Θεία φύση Του, ἐνῶ οἱ Μονοφυσίτες θέλησαν ἓναν Χριστὸ ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἄλλοι φαντάστηκαν ὅτι ἔπαθε καὶ ἡ Θεία φύση Του, ἐνῶ ἄλλοι θεώρησαν ὅτι δὲν ἐγίνε πράγματι ἄνθρωπος, ἀλλὰ

περιβλήθηκε ομοίωμα σάρκας ανθρώπινης. Άλλοι νόμισαν ότι δεν ήταν ο Ίδιος Μέγας Αρχιερέυς – Θύτης και εθελούσιο Θύμα, αλλά και Θεός που δέχθηκε τη Θυσία Του επί του Σταυρού, ενώ άλλοι αδυνατούσαν να εννοήσουν ότι προσέλαβε την ανθρώπινη φύση ο Θεός Λόγος και δεν την μετέβαλε σε Θεία, αλλά ως Θεός την αγίασε και την εξύψωσε... Άλλοι, άλλα, καθώς η ατελής λογική τους υπαγόρευσε...

Η Εκκλησία όμως ομολογεί τον Κύριό μας Ιησού Χριστό, ως «Ουράνιο Άρτο» που κατέβηκε από τον Ουρανό: «Σωτήρα καί Λυτρωτήν καί Εὐεργέτην, εὐλογοῦντα καί ἀγιάζοντα ἡμᾶς». Και Τον διακηρύττει, όπως ο Θωμάς στην παραλίγο Ψηλάφηση, «Θεόν οὐ γυμνόν καί ἄνθρωπον οὐ ψιλόν» -τέλειο Θεό που δεν είναι από απογυμνωμένος την ανθρώπινη φύση και τέλειο άνθρωπο, που δεν είναι αποψιλωμένος από τη Θεότητά Του.

Το να γνωρίζουμε Ποιον πραγματικά Χριστό πιστεύουμε ως Σωτήρα και Λυτρωτή μας είναι απαραίτητη προϋπόθεση, για να διακρίνουμε αν βαδίζουμε καλά ή «στραβά αρμενίζουμε» στον αγώνα για τη σωτηρία μας. Ο καθένας μας καλείται να απαντήσει στο ανοιχτό ερώτημα που έθεσε ο Χριστός στους μαθητές Του στα μέρη της Καισάρειας Φιλίππου: «ὕμεις δέ τίνα με λέγετε εἶναι;» Και ο καθένας είναι ελεύθερος να δώσει την απόκριση που νομίζει... Αν όμως θέλει να «συντάσσεται» πραγματικά και σταθερά με τον Χριστό, όπως πρωτόπραξε με το Άγιο Βάπτισμά Του, καλείται να πιστεύει στον Χριστό, το «Νυμφίον τῆς Ἐκκλησίας», Εκείνον που είναι «σωτήρ του σώματος». Καλείται να ομολογεί τον Κύριό μας, όπως ο Πέτρος έπραξε αυθόρμητα πλην όμως σωτήρια, ως τον «Χριστόν, τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος».

Ο «Λόγος» του Θεού, το δεύτερο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, δεν πρωτοϋπήρξε στη Φάτνη της Βηθλεέμ. Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης αρχίζει το Ευαγγέλιό Του με τις γνωστές φράσεις που ακούμε στη Θεία Λειτουργία τη νύχτα της Αναστάσεως: «*Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καί ὁ Λόγος ἦν πρὸς τόν Θεόν καί Θεός ἦν ὁ Λόγος· Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τόν Θεόν. Πάντα δι' Αὐτοῦ ἐγένετο καί χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδέ ἓν ὃ γέγονεν...*» Δηλαδή «πριν απ' όλα (πριν αρχίσει να μετράει το μεγάλο ρολόι του χρόνου και της Ιστορίας, πριν τη δημιουργία και την κτιστή πραγματικότητα) υπήρχε ο Λόγος κι ο Λόγος ήτανε με το Θεό και ήταν Θεός ο Λόγος. Απ' την αρχή ήταν Αυτός με το Θεό. Τα πάντα δι' αυτού δημιουργήθηκαν κι απ' όσα έγινε τίποτα δεν έγινε χωρίς Αυτόν...»

Μέσω του Υιού και Λόγου Του, ο Οποῖος ως Θεός είναι «άναρχος» (δεν έχει αρχή χρονική) και «αμήτωρ» (χωρίς μητέρα) από την πλευρά του Πατέρα, ο Θεός εκδηλώνει την αγάπη Του για τον κόσμο. Έρχεται σε επαφή με την κτιστή πραγματικότητα και προνοεί, οικονομεί ό,τι χρειάζεται για τη σωτηρία του ανθρώπου. Αναγνωρίζουμε στη Θ. Λειτουργία του Μ. Βασιλείου (που τελείται τις Κυριακές της Μ. Σαρακοστής) όσα έπραξε για τον κόσμο ο Θεός, διά του Λόγου Του, πριν Εκείνος λάβει σάρκα: «*Προφήτας ἐξαπέστειλας, ἐποίησας δυνάμεις διὰ τῶν Ἁγίων σου, τῶν καθ' ἑκάστην γενεάν εὐαρεστησάντων σοι, ἐλάλησας ἡμῖν διὰ στόματος τῶν δούλων σου τῶν Προφητῶν, προκαταγγέλλων ἡμῖν τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι σωτηρίαν, νόμον ἔδωκας εἰς βοήθειαν, Ἀγγέλους ἐπέστησας φύλακας*». Έτσι, στα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης, την εποχή του

Νόμου, ο άσαρκος Λόγος δεν εικονίζεται, αλλά προτυπώνεται με «τύπους αφεγγείς και σκιάς παρηγμένας», με συμβολικά γεγονότα και παραστάσεις.

Μέσα στην άπειρη αγάπη Του όμως ο Θεός, έφτασε στην άκρα ταπείνωση για χάρη του ανθρώπου. Ο άσαρκος Θεός έλαβε σάρκα στο πρόσωπο του Χριστού. Όπως εδογματίσαν οι Άγιοι 630 Θεοφόροι Πατέρες της εν Χαλκηδόνι Δ' Οικουμενικής Συνόδου, ενώθηκαν η Θεία και η ανθρώπινη φύση στο Πρόσωπο του Χριστού «*άσυγχύτως*» και «*άτρέπτως*» (ευθεία απάντηση στους Μονοφυσίτες, που έλεγαν ότι η Θεότητα εκμηδένισε την ανθρώπινη φύση Του), αλλά και «*άδιαιρέτως*» και «*άχωρίστως*» (σαφής διάψευση του Νεστορίου, που ξεχώριζε τον άνθρωπο Χριστό από τον επιφανέντα Θεό Λόγο). Ο Θεός δεν υποδουλώνει τον άνθρωπο ούτε ο άνθρωπος υποβαθμίζει τον Θεό.

Έλαβε «*αρχήν χρονικήν*», όταν –κατά τον Ευαγγελισμό– ενώ έλεγε το «Χαίρε» ο Γαβριήλ στη Θεοτόκο και αποκρινόταν η ταπεινή Κόρη της Ναζαρέτ το «*ιδού ή δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατά τό ρήμα σου*», «*σύν τῇ φωνῇ έσαρκούτο ό τῶν όλων Δεσπότης*». Ενώ μιλούσε ο Γαβριήλ, σχηματιζόταν στα σπλάγχνα της Αειπαρθένου ο «*άπάτωρ έκ Μητρός*» Σωτήρας του κόσμου. Όχι με τις συνήθειες ανθρώπινες διεργασίες, αλλά «*έκ Πνεύματος Αγίου καί Μαρίας τῆς Παρθένου*». Έγινε έτσι η Θεοτόκος –όπως ψάλλουμε στο Γενέσιό Της– «*ο ναός ο άγιος, τό τῆς θεότητος δοχείον, τό παρθενικόν όργανον, ο βασιλικός θάλαμος, εν ώ τό παράδοξον τῆς απορρήτου ενώσεως, τῶν συνελθουσῶν επί Χριστού φύσεων, ετελεσιουργήθη μυστήριον...*»

Συνεχίζουμε τη δοξολογική αναφορά μας προς το Θεό στη Θ. Λειτουργία που συνέγραψε ο Μέγας Βασίλειος: «*Επειδή γάρ δι' ανθρώπου ή άμαρτία εισήλθεν εις τόν κόσμον, και διά τῆς άμαρτίας ό θάνατος, ηνδόκησεν ό μονογενής σου Υίός, ό ών εν τοις κόλποις σοῦ τοῦ Θεοῦ και Πατρός, γενόμενος έκ γυναικός, τῆς άγίας Θεοτόκου και άειπαρθένου Μαρίας, γενόμενος υπό νόμον, κατακρίναι την άμαρτίαν εν τῇ σαρκί αὐτοῦ, ίνα οί εν τῷ Αδάμ άποθνήσκοντες, ζωοποιηθῶσιν εν αὐτῷ τῷ Χριστῷ σου, και έμπολιτευσάμενος τῷ κόσμῳ τούτῳ, δούς προστάγματα σωτηρίας, άποστήσας ήμᾶς τῆς πλάνης τῶν ειδώλων, προσήγαγε τῇ έπιγνώσει σοῦ τοῦ άληθινοῦ Θεοῦ και Πατρός, κτησάμενος ήμᾶς έαυτῷ λαόν περιούσιον, βασίλειον ιεράτευμα, έθνος άγιον, και καθάρισας εν ύδατι, και αγιάσας τῷ Πνεύματι τῷ άγίῳ, έδωκεν έαυτόν άντάλλαγμα τῷ θανάτῳ, εν ᾧ κατειχόμεθα, πεπραμένοι υπό την άμαρτίαν, και κατελθών δια τοῦ Σταυροῦ εις τόν, Αϊδην, ίνα πληρώση έαυτοῦ τά πάντα, έλυσε τάς όδύνας τοῦ θανάτου, και αναστάς τῇ τρίτῃ ήμέρα, και όδοποιήσας πάση σαρκί την έκ νεκρῶν Ανάστασιν, καθότι οὐκ ήν δυνατόν κρατεϊσθαι υπό τῆς φθορᾶς τόν αρχηγόν τῆς ζωῆς, έγένετο άπαρχή τῶν κεκοιμημένων, πρωτότοκος έκ τῶν νεκρῶν, ίνα ή αὐτός τά πάντα εν πᾶσι πρωτεύων· και άνελθών εις τούς οὐρανοῦς, εκάθισεν εν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης σου εν ύψηλοῖς, ός και ήξει, άποδοῦναι έκάστῳ κατά τά έργα αὐτοῦ....»*

Όλα αυτά τα θαυμαστά και υπέρλογα και ασύλληπτα από κάθε έννοια ανθρώπινη, αυτό το μυστήριο της σαρκώσεως του Θεού Λόγου που συνιστά «*βάθος δυσθεώρητον και άγγελων όφθαλμοῖς*» είναι που μας εξασφαλίζουν και δρομολογούν τη σωτηρία μας!

Η Γέννηση, το Πάθος και η Ταφή, με τα οποία και ο Χριστός, ο Μέγας Αρχιερέας και ταυτόχρονα ο «*Άμνός (ο) άμωμος, (ο) μή δεχόμενος άμαρτίας ζυγόν*» «*κεκοινώνηκε σαρκός*

καί αἵματος καί αὐτός παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν»· προσέλαβε δηλαδή και ακολούθησε την ανθρώπινη φύση στην ἐσχάτη κατάπτωσή της. Την «οικειώθηκε», την έκανε δική Του «κατά πάντα και διά πάντα», εκτός από το να υποδουλωθεί στη φθορά και στο θάνατο, εκτός από το να μετάσχει της αμαρτίας ἔστω και στο ελάχιστο. Ελεύθερα και με τη θέλησή Του «συμμορφώθηκε» με την ανθρώπινη φύση και σε σημεία που δεν είναι της φύσης της ανθρώπινης· σε σημεία, τα οποία παρότι δεν συνιστούν αμαρτία, εισέβαλαν σ' αυτήν μετά την πτώση, ἄρα θα μπορούσε να μην τα «υποστεί». Όμως, για να οικονομήσει τη σωτηρία του ανθρώπου, «θέλων επείνασε, θέλων ἐδίψησε, θέλων ἐδειλίασε, θέλων ἀπέθανεν» -όπως επισημαίνει ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός.

Αν όμως ο Χριστός δεν είχε προσλάβει κάτι ἀπ' την ανθρώπινη φύση, ἀπ' την ανθρώπινη ζωή ή την κατάντια –αν θέλετε, μετά την πτώση-, δεν θα μπορούσε και να το θεραπεύσει. «Τό ἀπρόσληπτον καί ἀθεράπευτον», κατά τον Θεολόγο Γρηγόριο. Χωρίς να κυφορηθεί εννιά μήνες στα σπλάγχνα της Παρθένου –ἔστω «ασπόρως»· χωρίς να περάσει το στάδιο του τοκετού –ἔστω και «ἀνωδίνως», αφού οι ωδίνες δεν είναι στη φύση μας, αλλά μπήκαν μετά την πτώση· αν δεν είχε πεθάνει πραγματικά ως ἄνθρωπος και δεν είχε κατέβει στον Ἄδη, ἔστω κι αν αναστήθηκε τριήμερος, πώς θα μπορούσε να αναμορφώσει και να μεταμορφώσει το ἀνθρώπινο γένος ο Χριστός;

Και, βέβαια, η Ανάληψη, με την οποία κατέστησε την ανθρώπινη φύση «συγκάθεδρον τῆς Θεότητος» και τότε συνέβη ὅ,τι ο ιερός υμνογράφος ποιητικά περιγράφει: «τῆν καταβάσαν φύσιν τοῦ Ἀδάμ εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς ο Θεός, καινοποιήσας σεαυτῶ, υπεράνω πάσης ἀρχῆς καί ἐξουσίας ἀνήγαγες σήμερον, ὡς ἀγαπήσας γάρ, συνεκάθισας, ὡς συμπαθήσας δέ, ἦνωσας σεαυτῶ, ὡς ἐνώσας συνέπαθες, ὡς ἀπαθῆς παθῶν δέ, συνεδόξασας, ἀλλ' οἱ Ἀσώματοι Τίς ἐστίν οὗτος, ἔλεγον, ο ωραῖος ἀνὴρ; ἀλλ' οὐκ ἄνθρωπος μόνον, Θεός δέ καί ἄνθρωπος, τό συναμφότερον τό φαινόμενον...»

Κάνουμε το λάθος, πολλές φορές, να νομίζουμε ὅτι για τη σωτηρία μας φτάνει να μοχθούμε για να αποκτήσουμε ἕναν κατάλογο ἀρετῶν ή να τηρήσουμε ἕνα συνταγολόγιο καλῶν πράξεων, στηριγμένοι αποκλειστικά στις δικές μας δυνάμεις, λησμονώντας ὅτι μονόδρομος για τη σωτηρία μας είναι η ενεργός και ουσιαστική ἔνταξή μας στο Σῶμα του Χριστοῦ την Εκκλησία Του –αφού «ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας δέν ὑπάρχει σωτηρία», κατά τον Τερτυλλιανό- και η συμμετοχή μας στα μυστήριά Της και ὅτι ο Χριστός είναι ο «Σωτήρ τοῦ σώματος». Είναι ἀκατόρθωτη μια σωτηρία στηριγμένη αποκλειστικά στις δικές μας δυνάμεις, τις ἀνθρώπινες και ἀτελείς, ὅσες νηστείες κι αν τηρήσουμε, ὅσες κοινωνικές ἀρετές κι αν καλλιεργήσουμε μόνοι μας, ξεκομμένοι ἀπό τον Θεό.

Σωτηρία και Ζωή ἀληθινή χωρίς Χριστό, χωρίς Εκκλησία δηλαδή, δεν ὑπάρχει!

Γράφει σχετικά ο Άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος στους Τραλλιανούς: «Κωφώθητε οὖν, ὅταν ὑμῖν χωρίς Ἰησοῦ Χριστοῦ λαλή τις, τοῦ ἐκ γένους Δαβὶδ τοῦ ἐκ Μαρίας, ὃς ἀληθῶς ἐγεννήθη, ἔφαγέ τε καί ἔπιεν, ἀληθῶς ἐδιώχθη ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, ἀληθῶς ἐσταυρώθη καί ἀπέθανε βλεπόντων τῶν ἐπουρανίων καί ἐπιγείων καί ὑποχθονίων· ὃς καί ἀληθῶς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐγείραντος αὐτόν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· οὗ καί κατά τό ὁμοίωμα ἡμῶν τούς

πιστεύοντας αὐτῶ οὕτως ἐγερεῖ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐν Χριστῶ Ἰησοῦ, οὐ χωρὶς τὸ ἀληθινόν ζῆν οὐκ ἔχομεν» (Ἰγνατίου, Πρὸς Τραλλιανούς 9 PG 5,681B).

Ἡ Ἐκκλησία μας, λοιπόν, με τη λειτουργική τέχνη της αἰσιογραφίας περιγράφει τον σαρκωμένο Θεό Λόγο, τον Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, για να κατανοήσουμε ὅσα ἔπαθε για τη δική μας σωτηρία, να μας «συγκινήσει» και να μας παρακινήσει να βαδίσουμε στα χνάρια Του, να κάνουμε τη Ζωή Του, ζωή μας, αφού «ἔπαθε ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἴχνεσιν Αὐτοῦ». Ἡ Πενθέκτη Οἰκουμενική Σύνοδος ορίζει στον 82^ο κανόνα Της ὅτι με την απεικόνιση του Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ με ἀνθρώπινη μορφή (ὄχι, βέβαια, με τις λεπτομέρειες της σάρκα, δηλαδή νεύρα, οστά κ.ο.κ.) «τὸ τῆς ταπεινώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου κατανοοῦντες, καὶ πρὸς μνήμην τῆς ἐν σαρκὶ πολιτείας, τοῦ τε Πάθους αὐτοῦ καὶ τοῦ σωτηρίου θανάτου χειραγωγούμενοι, καὶ τῆς ἐντεῦθεν γενομένης τῶ κόσμῳ ἀπολυτρώσεως».

Χρειάζεται προσοχή! Ἡ Ἐκκλησία μας δεν εικονίζει τον Θεό Λόγο πριν λάβει ἀνθρώπινη σάρκα! Γράφει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός στον Α' «περὶ τῶν αγίων εἰκόνων» λόγο του: «Πάλαι μὲν ὁ θεὸς ὁ ἀσώματός τε καὶ ἀσχημάτιστος οὐδαμῶς εἰκονίζετο, νῦν δὲ σαρκὶ ὀφθέντος θεοῦ καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναναστραφέντος εἰκονίζω θεοῦ τὸ ὄρωμενον... ὅταν ὄρατος σαρκὶ ὁ ἀόρατος γένηται, τότε εἰκονίσεις τὸ τοῦ ὄραθέντος ὁμοίωμα... Χάραττε τούτου τὴν ἄφατον συγκατάβασιν, τὴν ἐκ παρθένου γέννησιν, τὴν ἐν Ἰορδάνῃ βάπτισιν, τὴν ἐν Θαβῶρ μεταμόρφωσιν, τὰ πάθη τὰ τῆς ἀπαθείας πρόξενα, τὰ θαύματα, τὰ τῆς θείας αὐτοῦ φύσεως καὶ ἐνεργείας σύμβολα δι' ἐνεργείας σαρκὸς ἀποτελούμενα, τοῦ σωτήρος τὴν σωτήριον ταφήν, τὴν ἀνάστασιν, τὴν εἰς οὐρανοὺς ἄνοδον. Πάντα γράφε καὶ λόγῳ καὶ χρώμασιν ἐν τε βίβλοις καὶ πίναξιν...»

Ἡ Ἐκκλησία μας προβάλλει ἔτσι τὴν κίνηση του Χριστοῦ να «θεώσει τὸ πρόσλημμα», να ἐνώσει και να φέρει σε σχέση τὴν ἀνθρώπινη φύση που προσέλαβε με τὴ Θεία φύση που εἶχε! Εξάλλου, τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ «Λόγος του Θεοῦ» ονομάζεται Χριστός αφού γίνεαι και ἀνθρώπος, ποτέ στην ἀσαρκὴ παρουσία Του. Ὁ ἴδιος ὁ Λόγος, ἐνωμένος κατ' οὐσίαν με τὴν ἀνθρώπινη φύση, χρίει τούτη τὴ φύση και τῆς δίνει τὴ χαρισματικὴ ἐξουσία τῆς θεότητος. Προσεγγίζει οὐσιαστικά ὁ Λόγος τὴν ἀνθρώπινη φύση, με τὴν εὐδοκία και τὴ βούληση του Πατέρα και του Ἁγίου Πνεύματος. Δεν χρίεται ἡ αυτοδύναμη θεότητα, ἀλλὰ μονάχα ἡ ἀνθρωπότητα. Πάντως ὁ ἴδιος ὁ Λόγος εἶναι αὐτός που χρίει και χρίεται, μια και εἶναι κατ' οὐσίαν ἐνωμένος με τὴν ἀνθρώπινη φύση.

«Ὁ Λόγος σαρξ ἐγένετο και ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν». Δεν ἐνώνεται με κάποιον θεοφόρο ἀνθρώπο ἀλλὰ γίνεαι ἀνθρώπος και τίκεται ἀπὸ τὴν Θεοτόκο. Δεν προϋπάρχει κάποιον ἄτομον ἀλλὰ δημιουργεῖ μια νέα και μοναδικὴ ὑπαρξη στον κόσμον, τον Ἰησοῦ Χριστό, στον ὁποῖο υποστατικῶς ἐνώνονται δύο φύσεις, θεία και ἀνθρώπινη. Και ἔχομε Θεόν ἐνανθρωπήσαντα και ὄχι ἀνθρώπο θεωθέντα, θεάνθρωπο και ὄχι ἀνθρωποθεό. Ἡ πρωτοβουλία ἀνήκει στον Θεό και ὄχι στον ἀνθρώπο. Ἡ ἐξοδος ἀπὸ τον Θεό και ὄχι ἡ ἐξοδος ἀπὸ τον ἀνθρώπο. Τὸ ἀντίθετο ἔκανε ὁ Ἀδάμ. Δεν βγήκε ἐξω ἀπὸ τον εαυτό του. Ἡ κίνησή του ἦταν αὐτο-θεωτικὴ και αὐτὴ τον οδήγησε στην καταστροφή. Ὁ Ἀδάμ ἐγκλωβίστηκε μέσα στα φθαρτά ὅρια τῆς ἀνθρώπινης φύσης. Ἀντίθετα ὁ Θεός, -κι ἐδῶ

φαίνεται η παντοδυναμία του-, είναι ελεύθερος. Διορθώνει το έργο του Αδάμ οδηγώντας στο τέλος τη θέωση του ανθρώπου, όχι αυτόνομα, αλλά στην ένωσή του με τον Θεό. Κι όλα τούτα διότι ο Θεός δεν έχει ανάγκη τον άνθρωπο, αλλά ο άνθρωπος μόνο έχει ανάγκη τον Θεό.

Έρχεται ο Χριστός στον κόσμο, τον αγιάζει, τον ανακαινίζει, τον μεταμορφώνει! Υπάρχει στον κόσμο και στην ανθρώπινη φύση πλέον το σπέρμα της νέας ζωής εν Χριστώ! Υπάρχει το θεραπευτήριο, η Εκκλησία, για να γιατρευτούν οι ασθενείς! Υπάρχει το πανδοχείο, η Εκκλησία, για να αναπαυθούν οι οδοιπόροι και να περιθαλφθούν οι εμπεισόντες εις τους ληστές, σαν τον Σαμαρείτη της παραβολής. Η Εκκλησία, ο Χριστός, μας καλεί και μας διαβεβαιώνει (με το χρυσό στόμα του Αγίου Ιωάννου): «Εγώ εἶμαι πατέρας, ἐγὼ ἀδελφός, ἐγὼ νυμφίος, ἐγὼ οἰκία, ἐγὼ τροφή, ἐγὼ ἔνδυμα, ἐγὼ ρίζα, ἐγὼ θεμέλιον, κάθε τι τὸ ὁποῖον θέλεις ἐγὼ· νὰ μὴν ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ τίποτε. Ἐγὼ καὶ θὰ σὲ ὑπηρετήσω· διότι ἦλθα νὰ ὑπηρετήσω, ὄχι νὰ ὑπηρετηθῶ. Ἐγὼ εἶμαι καὶ φίλος, καὶ μέλος τοῦ σώματος καὶ κεφαλὴ καὶ ἀδελφός, καὶ ἀδελφὴ καὶ μητέρα, ὅλα ἐγὼ· ἀρκεῖ νὰ διάκεισαι φιλικὰ πρὸς ἐμέ. Ἐγὼ ἔγινα πτωχὸς διὰ σέ· ἔγινα καὶ ἐπαίτης διὰ σέ· ἀνέβηκα ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ σέ· ἐτάφην διὰ σέ· εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω διὰ σέ παρακαλῶ τὸν Πατέρα· κάτω εἰς τὴν γῆν ἐστάλην ἀπὸ τὸν Πατέρα ὡς μεσολαβητὴς διὰ σέ. Ὅλα δι' ἐμὲ εἶσαι σὺ· καὶ ἀδελφός καὶ συγκληρονόμος καὶ φίλος καὶ μέλος τοῦ σώματος. Τί περισσότερον θέλεις;»

Ο Χριστός δεν ήρθε τυχαία και άσκοπα στον κόσμο. Δεν πήρε σάρκα από τη σάρκα μας ανώφελα. Πήρε σάρκα που αλλιώς θα ήταν θνητή, για να την ντύσει αθανασία· σάρκα που διαφορετικά θα ξέμενε φθαρτή, για να της φορέσει την αφθαρσία! Μας καλεί σε σχέση μαζί Του, αν θέλουμε να σωθούμε! Είναι ο Ήλιος της Δικαιοσύνης, που προσφέρει αυτοπροαιρέτως τις φωτιστικές και θερμουργές ακτίνες Του στον κόσμο και τον άνθρωπο. Μας προσφέρει το Σώμα και το Αίμα Του «εις τροφήν τοῦ παντός κόσμου» - για να ζήσει ο κόσμος.

«Η Ορθόδοξος Εκκλησία δεν αποδέχεται τον χωρισμό ιερού και κοσμικού. Βεβαιώνει και κηρύττει ότι ο Θεός είναι δημιουργός παντός του ορατού και χρησιμοποιεί κάθε τι υλικό προς δόξαν Θεού. Χρησιμοποιεί την ύλη για να φανερώσει την Παρουσία της Βασιλείας του Θεού. Με την ενανθρώπιση του Κυρίου Ι. Χριστού και αυτή η ύλη μέσα στην εκκλησία αγιάζεται. «Εκαθάρθη ο ουρανός, εκαθάρθη δε και η γη. Ελθών ο Χριστός και της πόλεως έξω παθών, πάσα η γη γέγονεν αγία» λέγει ο Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Ούτε και το σώμα είναι απλό ένδυμα της ψυχής, όπως edίδασκαν οι πλατωνικοί... (και) εκατοντάδες χρόνια αργότερα ο Βαρλαάμ».

Ας θυμηθούμε και τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά, που θα εορτασθεί την προσεχή Κυριακή, ο οποίος διεκήρυττε ότι το σώμα μετέχει στην εμπειρία της θεώσεως και αγιάζεται, ως ναός του εν ημίν οικούντος Αγίου Πνεύματος.

Ο Χριστός είναι, λοιπόν, και άνθρωπος καθ' όλα χωρίς αμαρτία. Άνθρωπος με σώμα όπως εμείς. Για να σωθούμε λοιπόν δεν χρειάζεται να καταφεύγουμε σε εσωτερικές καταστάσεις ή μυστικές εμπειρίες εξώκοσμες. Δε χρειάζεται να περιφρονούμε τον άνθρωπο, δηλαδή το υλικό σώμα μας και ότι είναι ανθρώπινο. Μόνο την αμαρτία

χρειάζεται να παλέψουμε. Πώς; Προσκολλώμενοι στον Χριστό που νίκησε την αμαρτία, νίκησε τον πόλεμο με τον Σατανά και μας προσφέρει τη νίκη αυτή για να την κάνουμε και δική μας νίκη. Ο πόλεμος λοιπόν έχει τελειώσει. Ο Χριστός νίκησε. Αμαρτία, Διάβολος, θάνατος έχουν νικηθεί από τον θεάνθρωπο Χριστό. Μικροαψιμαχίες γίνονται μόνο στην προσωπική ζωή του καθενός. Οι αψιμαχίες αυτές είναι πολύ σοβαρές για μας, αλλά αν πάρουμε είδηση ότι ο πόλεμος έχει κριθεί οριστικά από τον Χριστό, τότε απλά πάμε με το μέρος του Χριστού και είμαστε νικητές και της προσωπικής μας μάχης. Διαφορετικά δεν γίνεται να νικήσουμε. Δεν μπορούμε να ξεπεράσουμε μόνοι μας τη φυσική αναγκαιότητα που μας εγκλωβίζει στην αμαρτία και τον Θάνατο. Δε χρειάζεται λοιπόν να απαρνηθούμε το σώμα μας ή αυτήν εδώ τη ζωή. Όλα είναι δώρα του Θεού, αυτό το σώμα είχε ο Χριστός, σ' αυτό τον κόσμο έζησε, σ' αυτό τον κόσμο είναι η εκκλησία του. Όχι μόνο δεν πρέπει να φοβόμαστε τη ζωή αυτή ή να μην την αποδεχόμαστε, αλλά στην περίπτωση αυτή γινόμαστε αιρετικοί, αφού είναι σα να απορρίπτουμε την ανθρώπινη φύση του Χριστού. Γι' αυτό οι Πατέρες δίνουν μάχη για τον ακέραιο άνθρωπο και την ιστορική του υπόσταση. Γι' αυτό η εκκλησία πάλεψε εναντίον των εικονομάχων που ήθελαν έναν Θεό απόμακρο και απρόσιτο. Έναν Θεό που δεν μπορεί να γίνει εικόνα.

Δεν αρνούμαστε λοιπόν τον κόσμο, την ιστορία, το σώμα, τις σκέψεις, τις επιθυμίες, ό,τι είναι ο άνθρωπος. Αν κάτι από αυτά το απορρίψουμε, απορρίπτουμε τον άνθρωπο. Στην εκκλησία δεν ερχόμαστε για να απαλλαγούμε από τα πάθη μας, αλλά για να τα εξαγιάσουμε. Να τα μεταμορφώσουμε, να τα στρέψουμε προς το καλό, προς το θέλημα του Θεού. Τα πάθη θα τα έχουμε πάντα. Πάθος είναι μια δύναμη της ψυχής. Αν γίνει επιθυμία παράλογη και μακριά από αυτό που θέλει ο Θεός, τότε καταπολεμείται. Αλλά καταπολεμείται όχι με την εξαφάνιση της ψυχικής δύναμης, όχι με την εξάλειψη της επιθυμίας, αλλά με τη θεραπεία της. Στόχος δεν είναι να γίνουμε άβουλα πλάσματα, αλλά να εξαγιασθούμε ως πρόσωπα. Τίποτα δεν περισσεύει, τίποτα δεν πετάμε από αυτό που είναι ο άνθρωπος, πρέπει να τα αλλάξουμε μόνο, να τα μεταμορφώσουμε.

Ψάλλουμε στο Μ. Κανόνα τον ακόλουθο ύμνο του Αγ. Ανδρέα, αρχιεπισκόπου Κρήτης: «Χριστός ἐνηπίασε* σαρκί προσομιλήσας μοι,* καὶ πάντα ὅσα *ὑπάρχει τῆς φύσεως,* * βουλήσει ἐπλήρωσε * τῆς ἀμαρτίας δίχα· *ὑπογραμμὸν σοι, ὦ ψυχῆ,* καὶ εἰκόνα προδεικνύων * τῆς αὐτοῦ συγκαταβάσεως», που σημαίνει ότι «ὁ Χριστός ἔγινε βρέφος. Μετὸ σῶμα πὸν πῆρε ἔγινε ὁμοιος μεῖνα. Καὶ ὅλα ἐκεῖνα πὸν ἀνήκουνε στὴ φύση τὴν ἀνθρώπινη μετὴ θέλησὴ Του τὰ ἀνέλαβε, μ' ἐξαίρεση μόνο τὴν ἀμαρτία. Ἔτσι, ψυχὴ μου, σοῦ φανέρωσε ὑπογραμμὸ καὶ εἰκόνα τῆς δικῆς Του συγκατάβασης».

- Ας γνωρίσουμε, λοιπόν, Αυτόν τον Χριστό·
- ας Τον κατανοήσουμε, όσο η ασθένειά μας μάς επιτρέπει·
- ας Τον αναγνωρίσουμε ως Σωτήρα και Λυτρωτή μας·
- ας συλλάβουμε τις διαστάσεις της αγάπης Του που τον οδήγησε να κατέβει στη γη και να αγκαλιάσει όλο τον κόσμο·
- ας πολιτευθούμε, όπως Εκείνος, με κενωτική (θυσιαστική, ταπεινή) αγάπη προς τον αδελφό μας και με ελευθερία από κάθε λογής δεσμά·

- ας μιμηθούμε την εκούσια θυσία Του, σταυρώνοντας τα πάθη και πρωτίστως τον εγωισμό μας·
- ας αναστηθούμε μαζί Του από τις πολλές και οδυνηρές πτώσεις μας και, τελικά
- μακάρι να αξιωθούμε να αγιασθεί και η δική μας ασθένεια με τη Χάρη Του και χάρη στο άπειρο έλεος και τον πλούτο της χρηστότητός Του. Αμήν.

Αρχιμ. Ιωαννίκιος Ζαμπέλης,
Ιεροκήρυκας – Διευθυντής Κέντρου Νεότητας Ι. Μ. Λευκάδος και Ιθάκης

«**Ἐ**γὼ πατήρ, εἰὼ
ἀδελφός, εἰὼ νυμφίος,
εἰὼ οἰκία, εἰὼ τροφεύς,
εἰὼ ἱμάτιον, εἰὼ ρίζα,
εἰὼ θεμέλιος. Πάν
δ' ὡς ἂν θέλεις εἰὼ.
Μηδενός ἐν χρείᾳ
καταστείς. Ἐγὼ
δουλεύσω. ἤλθον γὰρ διακονῆσαι, οὐ
διακονηθῆναι. Ἐγὼ καὶ φίλος καὶ
ξένος καὶ κεφαλὴ καὶ ἀδελφός καὶ
ἀδελφὴ καὶ μήτηρ. Πάντα εἰὼ. Μόνον
οἰκείως ἔχει πρὸς ἐμέ. Ἐγὼ πένθης διὰ
σέ καὶ ἀλείπτῃς διὰ σέ, ἐπὶ σταυροῦ
διὰ σέ, ἄνω ὑπὲρ σοῦ ἐντυγχάνω τῷ
Πατρὶ. Κάτω ὑπὲρ σοῦ πρεσβευτῆς
παραίτετονα παρὰ τοῦ Πατρὸς. Πάντα
μοι σύ καὶ ἀδελφός καὶ
συγκληρονόμος καὶ φίλος καὶ μέλος.
Τί πλέον θέλεις;»

ἱ. Χρυσόστομος

Απλές ιδέες για τη λειτουργική αγωγή των παιδιών

1. Μαθαίνουμε να λέμε όλοι μαζί, όρθιοι, μπροστά στο εικονοστάσι της συντροφιάς μας ή μπροστά στο τέμπλο του Ναού μας την προσευχή πριν και μετά τη συνάντηση!
2. Μαθαίνουμε να κάνουμε σωστά το σημείο του Σταυρού! (Το υπενθυμίζουμε συχνά!)
3. Φτιάχνουμε το εικονοστάσι της συντροφιάς μας με τις εικόνες των παιδιών σε έναν τοίχο της αίθουσάς μας.
4. Μαθαίνουμε και ψέλνουμε όλοι μαζί το «Πλούσιοι επώχευσαν...» πριν πάρουμε το κέρασμά μας!
5. Θυμόμαστε την ιστορία (Μτθ. 14,13-23) του πολλαπλασιασμού των πέντε άρτων!
6. Φτιάχνουμε κόλυβα για κάποιον Άγιο που γιορτάζει!
7. Γράφουμε σε χαρτάκια τα ονόματα των αγαπημένων μας προσώπων, ζωντανών ή κεκοιμημένων, και τα δίνουμε στον Ιερέα να τα μνημονεύσει στο Σαρανταλείτουργο ή «Σαραντάρη».
8. Ανάβουμε το θυμιατό!
9. Γράφουμε όλοι μαζί μια προσευχή! Όταν θα κάνουμε την προσευχή μας, στη συνέχεια, για το τέλος της συνάντησης, τη λέμε και αυτήν!
10. Παρακαλούμε τον Ιερέα να φορέσει μπροστά στα παιδιά τα άμφιά του!
11. Δείχνουμε στα παιδιά το κομποσχοίνι και τους εξηγούμε ότι σε κάθε κόμπο λέμε μια μικρή προσευχή! Αν μπορούμε, χαρίζουμε από ένα μικρό κομποσχοίνι στα παιδιά!
12. Προσκυνάμε και παρατηρούμε καλά την εικόνα της Γέννησης του Χριστού ή άλλης Δεσποτικής εορτής! Αναγνωρίζουμε τα πρόσωπα που εικονίζονται σ' αυτήν! Μπροστά της κάνουμε την προσευχή μας για τη λήξη της συνάντησης!
13. Βλέπουμε ένα βίντεο από χειροτονία!
14. Ανάβουμε το καντήλι!
15. Παρακαλούμε τον Ιερέα να μας δείξει το αρωματοδοχείο του Επιταφίου και να μας μάθει το «Έρραναν τον τάφον...» Ρίχνουν λίγο άρωμα με τη σειρά όλα τα παιδιά!
16. Καθαρίζουμε με άρωμα τις εικόνες του ναού.
17. Παρακαλούμε τον Ιερέα να μας δείξει το «μάκτρο» (το κόκκινο μαντήλι για τη Θεία Κοινωνία) και μαθαίνουμε να το χρησιμοποιούμε σωστά.
18. Μαθαίνουμε να ψέλνουμε το μεγαλυνάριο ή το Απολυτίκιο (αν είναι εύκολο) του Αγίου της Ενορίας μας!
19. Εξηγούμε στα παιδιά τι είναι η «Παράκληση» προς την Παναγία μας και ψέλνουμε ή ακούμε όλοι μαζί 2-3 ύμνους από την Παράκληση! Εξηγούμε ότι στην κυριολεξία «παράκληση» σημαίνει «παρηγοριά».
20. Εξηγούμε στα παιδιά τι είναι το **αγίασμα** (ευλογημένο νερό που βγαίνει από κάποια πηγή σε κάποιο ιερό προσκύνημα). Πίνουμε λίγο αγίασμα! (Σε αντίθεση με τον Αγιασμό, ο οποίος ευλογείται με αγιαστική πράξη της Εκκλησίας μας, το αγίασμα μπορούμε να το πούμε και φαγωμένοι!) Λέμε δυο λόγια στα παιδιά για το «αγίασμα των Αγίων Πατέρων» που βγαίνει από τον τάφο ενός Αγίου που ασκήτεψε σε μια σπηλιά, στην Ιερά Μονή των Αγίων Πατέρων στον Αλέξανδρο.

21. Ανοίγουμε όλοι μαζί την **Καινή Διαθήκη** και βλέπουμε ότι αποτελείται από πολλά (27) βιβλία: τα 4 Ευαγγέλια, τις Πράξεις των Αποστόλων, τις Επιστολές, την Αποκάλυψη του Ιωάννη!

22. Δείχνουμε στα παιδιά το «Τριώδιο», το λειτουργικό βιβλίο της Εκκλησίας μας και το ανοίγουμε μπροστά τους! Εξηγούμε ότι από την κίνηση αυτή βγαίνει η φράση **«άνοιξε το Τριώδιο»**, που σημαίνει ότι μέχρι το Πάσχα οι ψάλτες θα ψέλνουν στην εκκλησία από αυτό το βιβλίο.

23. Παρακαλούμε τον ιερέα να προσκυνήσουμε τεμάχιο ιερού λειψάνου κάποιου Αγίου! Αν δεν υπάρχει στο ναό μας, είναι μια καλή ευκαιρία να πάμε να προσκυνήσουμε σε κάποια κοντινή Ενορία!

24. Προσκαλούμε τα παιδιά και τους γονείς να έρθουν την Κυριακή της Ορθοδοξίας στην εκκλησία με μια μικρή εικόνα ο καθένας, για να συμμετάσχουν όλοι στη λιτανεία των εικόνων. Τους προσκαλούμε και στην εκδήλωση – αφιέρωμα (αν γίνει) στην Εξωτερική Ιεραποστολή. Κάνουμε την προσευχή για το τέλος της συνάντησης με μια εικονίτσα στο χέρι!

25. Εξηγούμε στα παιδιά ότι όλη τη Μεγάλη Σαρακοστή κάθε Παρασκευή ψάλλεται στους ναούς μας η ακολουθία των Χαιρετισμών της Παναγίας και γιατί ο ύμνος αυτός λέγεται «Ακάθιστος». Παρακαλούμε τον Ιερέα να ψάλλουμε μπροστά στην εικόνα της Παναγίας μας μια σύντομη ακολουθία των Χαιρετισμών με τη συμμετοχή των παιδιών (*Ευλογητός ο Θεός... Τρισάγιο. Παναγία Τριάς. Πάτερ ημών. 2-3 ύμνους από τον κανόνα του Ακαθίστου. Τη υπερμάχω. 2 οίκους. Τη υπερμάχω. Μικρή δέηση με ονομαστική αναφορά των παιδιών. Απόλυση. Δι' ευχών*). Προηγουμένως έχουμε ανάψει τα καντήλια, το θυμιατό και τα κεριά της εικόνας, έχουμε προσφέρει λουλούδια στην εικόνα της Παναγίας μας και κρατούν κεριά όλα τα παιδιά.

26. Προσκυνάμε τον Τίμιο Σταυρό που βρίσκεται στη μέση του Ναού για τη Σταυροπροσκύνηση!

27. Στην προσευχή μας για τη λήξη της συνάντησης λέμε σε νεοελληνική απόδοση την ευχή του Αγίου Εφραίμ του Σύρου μαζί με τα παιδιά και δείχνουμε πώς να κάνουμε τις μικρές (όχι στρωτές!) μετάνοιες!

28. Μπαίνουμε στην εκκλησία και, αφού προσκυνήσουμε, προσπαθούμε να ανακαλύψουμε τις εικόνες ή τα σύμβολα των τεσσάρων Ευαγγελιστών μέσα στο ναό.

29. Παρακαλούμε τον Ιερέα να δείξει στα παιδιά το Ιερό Ευαγγέλιο και πώς το κρατάει, αλλά και να το ανοίξει μπροστά τους, να δουν πώς είναι χωρισμένες οι περικοπές και τις εικόνες των Αγίων Ευαγγελιστών.

30. (Ζυμώνουμε και) Πηγαίνουμε πρόσφορο στην εκκλησία μαζί με κρασί και τα ονόματά μας για να μνημονευθούν στη Θεία Λειτουργία!

31. Κάνουμε την αναστάσιμη προσευχή μπροστά στην εικόνα της Ανάστασης! Αναγνωρίζουμε τα πρόσωπα στην εικόνα!

32. Φέρνουμε τις λαμπάδες μας και τις ανάβουμε στη διάρκεια της προσευχής μας!

33. Ακούμε ή (και) ψέλνουμε όλοι μαζί το **«Δεύτε λάβετε φως!»**

34. Μαζί με τον ιερέα κάνουμε στον ενοριακό μας ναό μια μικρή δέηση υπέρ υγείας των παιδιών (ονομαστικά) και των οικογενειών τους!

Πηγή: Κέντρο Νεότητας Ι. Μ. Λευκάδος και Ιθάκης, *Κατηχητικό Παιχνίδι. Συναντήσεις παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Βοηθητικό υλικό για τον Κατηχητή*, τόμος Β' (κατηχητικό έτος 2012 – 2013), Λευκάδα 2012.

«Η Ζωή Του, ζωή μας»

Εισαγωγική συνάντηση

Στοχοθεσία:

- Να γνωριστούν μεταξύ τους όλα τα παιδιά που θα συμμετέχουν στην συνάντηση και να αρχίσουν να συνεργάζονται.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι ο Χριστός μάς καλεί να Τον μιμηθούμε· να γίνει η ζωή Του, ζωή μας
- Να θυμηθούν τα βασικά γεγονότα της επίγειας ζωής του Χριστού, με τη βοήθεια της Ορθόδοξης αγιογραφίας

Προετοιμασία:

Υπολογίζουμε σε πόσες ομάδες θα χωριστούν τα παιδιά. Φωτοτυπούμε αναλόγως τις εικόνες του Δωδεκαόρτου ή προμηθευόμαστε στον απαραίτητο αριθμό (μία σειρά εικόνων ανά ομάδα), καθώς και τα φυλλάδια.

Προμηθευόμαστε κόλλες χαρτιού Α3, ψαλίδια, κόλλες, στυλό.

Η πρώτη συνάντηση:

- Υποδοχή – Καλωσόρισμα - Καθόμαστε σε κύκλο, για να βλέπονται όλοι μεταξύ τους.
- Καλούμε τα παιδιά να σηκωθούν και να κάνουμε **όλοι μαζί την προσευχή**: Άγιος ο Θεός (3) – Πάτερ ημών. Αν γελούν, πειράζονται κλπ. εξηγούμε με όμορφο τρόπο ότι η προσευχή είναι συνομιλία μας με το Θεό και εκείνη την ώρα δείχνουμε προσοχή και σεβασμό. Προσευχή κάνουμε και στο τέλος της συνάντησης. Δείχνουμε πώς γίνεται σωστά το σημείο του Σταυρού.

Παιχνίδι γνωριμίας:

Επειδή είναι η πρώτη συνάντηση της ομάδας καλό θα είναι πρώτα να γνωριστούμε. Θα το κάνουμε με ένα παιχνίδι.

Χωρίζουμε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των τριών (τους αφήνουμε να χωριστούν μόνοι τους ή ζητάμε σε κάθε ομάδα να είναι παιδιά από τρεις διαφορετικές σχολικές τάξεις). Κάθε ομάδα διαλέγει το όνομά της και παίρνει ένα λευκό φύλλο χαρτιού και έναν μαρκαδόρο.

Αφηγούμαστε την παρακάτω ιστορία: Βρισκόμαστε σε ένα τραίνο, ταξιδεύοντας σε μια χώρα του εξωτερικού. Δεν μπορούμε να συνεννοηθούμε με κανέναν άλλο μέσα στο τραίνο, γιατί δεν μιλάμε τη γλώσσα της περιοχής. Θα μείνουμε στο τραίνο για πέντε μέρες. Έχουμε ήδη πληρώσει το εισιτήριο, που περιλαμβάνει και τα γεύματα. Δεν έχουμε χρήματα μαζί μας στο τραίνο, διότι δεν υπάρχει τίποτε για να ψωνίσουμε.

Ζητάμε από τα παιδιά να σκεφτούν: Ποια είναι τα πέντε πράγματα που θα χρειαζόνταν για να επιβιώσουν σ' αυτό το πενήνημερο ταξίδι;

Οι ομάδες θα συζητήσουν χαμηλόφωνα για λίγο και θα καταλήξουν σε μια συμφωνία για τα πέντε αντικείμενα που θα καταγράψουν. Μερικές ιδέες: ένα gameboy, μια τράπουλα, μια κούκλα, ένα βιβλίο, μια μπάλα, μια Βίβλος, μια εικόνα κτλ.

Αυτό το παιχνίδι γνωριμίας λειτουργεί και ως αφορμή για τη συζήτηση που θα ακολουθήσει.

Συζήτηση - Δραστηριότητες: *(γίνονται παράλληλα)*

- Οι άνθρωποι κάνουμε πολλά ταξίδια. Εσείς π.χ. έχετε κάνει κάποιο ταξίδι που σας άρεσε;;; (.....)

- Για ποιους λόγους ταξιδεύουμε συνήθως; (.....)

- Όσο κι αν σας φαίνεται παράξενο, και κάποιος άλλος έκανε ένα μεγάλο ταξίδι: ο Υιός του Θεού, ο Χριστός μας! Χωρίς να πάψει να είναι Θεός, έγινε άνθρωπος και ήρθε στη γη. Έγινε άνθρωπος και έζησε μαζί με τους ανθρώπους! Γιατί ήρθε στη γη ο Χριστός;;; *(Για να γλιτώσει τους ανθρώπους από την αμαρτία, από τη δύναμη του διαβόλου και να τους συμφιλιώσει πάλι με τον Θεό –Πατέρα).*

- Για τον Χριστό μαθαίνουμε, παιδιά, στην Εκκλησία. Αυτός μας καλεί κοντά Του, για να Τον γνωρίσουμε και να ζήσουμε μαζί Του, για πάντα. Εκείνος μας δείχνει τον τρόπο. Μαθαίνουμε πώς έζησε Εκείνος ως άνθρωπος, για να Τον μιμηθούμε όσο γίνεται· να γίνει «η ζωή Του, ζωή μας».

- Τι ξέρουμε για τη ζωή του Χριστού;;; *(μερικές ελεύθερες απαντήσεις)*

-Από πού μαθαίνουμε για τη ζωή Του;;; *(Από την Αγία Γραφή, από το Ευαγγέλιο).*

-Κι όσοι δεν ξέρουν να διαβάζουν;;; *(Από τις εικόνες).*

-Μέσα στην Εκκλησία, γνωρίζει κανείς πού μπορούμε να συναντήσουμε μια σειρά από εικόνες που αφηγούνται τη ζωή του Χριστού;;; *(α. στις τοιχογραφίες, β. στο τέμπλο, το «δωδεκάορτο»)*

-Αν η συνάντηση γίνεται μέσα στο ναό, δείχνουμε στα παιδιά το δωδεκάορτο και τους ζητάμε να αναγνωρίσουν τις εικόνες. Αφηγούμαστε με λίγα λόγια, με τη βοήθεια των παιδιών, τι ακριβώς γιορτάζουμε σε κάθε μία από τις δώδεκα «δεσποτικές εορτές». (αν αναφέρουμε τον όρο, εξηγούμε ότι «Δεσπότης» ονομάζεται ο Χριστός, που είναι Κύριος του ουρανού και της γης).

- Μπορούμε να αφηγηθούμε την ιστορία της ζωής του Χριστού με τη βοήθεια των εικόνων; Δηλ. να τις βάλουμε σε μια σειρά;;;

Προβολή ταινίας:

«Ιησούς Χριστός. Η ζωή Του, μέσα από τα μάτια μιας παρέας παιδιών» (βλέπουμε την αρχή)

Χειροτεχνία: Το «δωδεκάορτο»

1. Μοιράζουμε σε κάθε ομάδα μια φωτοτυπία Α3 με το σχέδιο ενός τέμπλου και τις δώδεκα εικόνες. Κάθε ομάδα πρέπει να έχει 12 διαφορετικές εικόνες. Επίσης, δίνουμε ψαλίδι, κόλλα, μαρκαδόρους.

2. Ζητάμε από κάθε ομάδα να βάλει τις εικόνες στη σωστή σειρά.

3. Επαληθεύουμε τη σειρά όλοι μαζί.

4. Κάθε ομάδα κολλάει τις εικόνες στη σωστή θέση και χρωματίζει το τέμπλο.

5. Πάνω από το σχέδιο γράφουν το όνομα της ομάδας και αναρτούν την χειροτεχνία στον πίνακα ανακοινώσεων.

Τελικές επισημάνσεις:

Φέτος θα μιλήσουμε, παιδιά, για το Πρόσωπο και τη Ζωή του Χριστού. Ο Υιός του Θεού έγινε άνθρωπος. Προσέφερε τον Εαυτό Του θυσία πάνω στον Σταυρό και με την Ανάστασή Του νίκησε το θάνατο, για να συμφιλιώσει τον άνθρωπο με το Θεό, να τον βοηθήσει να επιστρέψει κοντά Του και να υπάρχει για πάντα η δυνατότητα, για όσους ελεύθερα το θελήσουν, να γίνονται φίλοι του Θεού, Άγιοι. Γι' αυτό έστειλε το Άγιο Πνεύμα και ίδρυσε την Εκκλησία Του, ώστε να μπορούν για πάντα, όλοι οι άνθρωποι, να βρίσκουν τη σωτηρία τους κοντά Του, όσοι αιώνες κι αν περάσουν.

Νομίζουμε, πολλές φορές, ότι τα γεγονότα της ζωής του Χριστού συνέβησαν κάποια στιγμή στο παρελθόν κι αυτό ήταν όλο. Κάποιες φορές τα ακούμε όπως τα παραμύθια της γιαγιάς μας. Ωστόσο, η ζωή του Χριστού επαναλαμβάνεται συνέχεια μέσα στην Εκκλησία, ειδικά σε κάθε Θεία Λειτουργία –θα δούμε άλλη φορά πώς.

- Κάθε γεγονός της επίγειας ζωής του Χριστού είναι ένα βήμα συμφιλίωσης με τον άνθρωπο. Ο Χριστός μας καλεί να ζήσουμε κοντά Του, μαζί Του. Γι' αυτό θα προσπαθήσουμε να γνωρίσουμε τη ζωή Του.

- Μπορούμε να Τον μιμηθούμε και να αγωνιζόμαστε για να γίνουμε Άγιοι, δηλ. παιδιά και φίλοι του Θεού, όταν ζούμε μέσα στην Εκκλησία με τα ιερά Της μυστήρια, όταν κοινωνούμε (συμμετέχουμε) στη Ζωή του Χριστού.

Συμπέρασμα:

**Ο Χριστός γεννήθηκε και έζησε ως τέλειος άνθρωπος,
για να μας καλέσει να γίνουμε φίλοι Του!**

Οργάνωση της ομάδας:

Στην πρώτη αυτή συνάντηση καλό θα είναι **να οργανωθούμε ως ομάδα**. Εξηγούμε ότι όλοι είμαστε μια παρέα («παιδική συντροφιά»), που κινούμαστε μέσα στην φιλόξενη αγκαλιά της Εκκλησίας, για να χαιρόμαστε όλα τα παιδιά του Χριστού μαζί, σαν αδέρφια· για να μαθαίνουμε τις αλήθειες της Πίστης μας και τον τρόπο ζωής που μας παρουσίασε ο Χριστός και μας καλεί ελεύθερα να ακολουθήσουμε. Όλα αυτά θα γίνουν με ευχάριστες

δραστηριότητες στη διάρκεια των συναντήσεων. Επειδή ακριβώς είμαστε μια ομάδα όλοι πρέπει να βοηθήσουν για να λειτουργήσει σωστά.

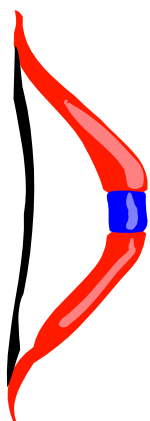
Γι' αυτό συντάσσουμε το «**συμβόλαιο**» της ομάδας, δηλ. κανόνες συμπεριφοράς που θα τους συμφωνήσουμε όλοι μαζί. Ο καθένας προτείνει κάτι. Αν συμφωνούν όλοι, το καταγράφουμε και υποσχόμαστε ότι θα το τηρούμε. (Παραδείγματα: Δεν τρώμε, Ερχόμαστε στην ώρα μας, Δεν διακόπτουμε ή δεν κοροϊδεύουμε τον άλλον που μιλάει).

Ακόμη, καθένας θα αναλάβει να κάνει κάτι, δηλ. θα μοιράσουμε στα παιδιά **υπευθυνότητες/αρμοδιότητες**, που θα αλλάζουν μετά από λίγο καιρό. Έτσι να συμφωνήσουμε ποιοι θα είναι υπεύθυνοι για τα κεράσματα, τους φακέλους, την καθαριότητα, τη βιβλιοθήκη κλπ. Γράφουμε σε χαρτί τα ονόματα και το αναρτούμε στον πίνακα ανακοινώσεων της ομάδας μας.

Στο τέλος, μοιράζουμε τους **φακέλους**. Κάθε παιδί παίρνει τον δικό του και γράφει το όνομά του απ' έξω. Εξηγούμε τη χρησιμότητά τους. Βάζουν μέσα το φυλλάδιο της πρώτης συνάντησης. Το παιδί που ανέλαβε υπεύθυνος για τους φακέλους τους μαζεύει και τους φυλάει σε συγκεκριμένο χώρο, ράφι κλπ.

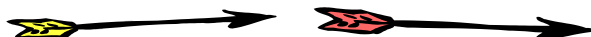
→ Μην παραλείψετε να ετοιμάσετε ένα **εορτολόγιο** της ομάδας σας, ώστε να θυμάστε πότε γιορτάζει το κάθε παιδί. Μια **επίσκεψη** στο σπίτι και ένα συμβολικό **δώρο** θα δώσει μεγάλη χαρά στο ίδιο και στην οικογένειά του.

→ Αν έχουμε μια ερασιτεχνική ψηφιακή φωτογραφική μηχανή, μπορούμε να τραβήξουμε **φωτογραφίες των παιδιών**, με τις οποίες θα φτιάξουμε την επόμενη φορά μια **αφίσα /κολάζ** (σε χαρτόνι χρωματιστό), την οποία θα κολλήσουμε στο χώρο μας. Μπορεί να απεικονίζει π.χ. «το δέντρο της ομάδας μας» ή τον κύκλο της ομάδας κλπ. (Το Κέντρο Νεότητας μπορεί να βοηθήσει στην μορφοποίηση και την εκτύπωση των φωτογραφιών σε μέγεθος ταυτότητας).

Το συμβόλαιό μας

Στην πρώτη συνάντησή μας όλοι μαζί συμφωνήσαμε
και αποδεχθήκαμε τους παρακάτω
κανόνες λειτουργίας της ομάδας μας:

«Ευαγγελίζου γη χαράν μεγάλην...» Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι με το γεγονός του Ευαγγελισμού αρχίζει να ξεδιπλώνεται το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου, όπως το είχε σχεδιάσει στα βάθη των αιώνων, β. ότι οι άνθρωποι οφείλουμε υπακοή στο θέλημα του Θεού, όπως η ταπεινή Κόρη της Ναζαρέτ υπάκουσε στο μήνυμα του Θεού απεσταλμένου, γ. ότι η Παναγία γέννησε τον Υιό του Θεού και παρακαλεί τον Θεό για τους ανθρώπους· γι' αυτό συνδέει τον ουρανό και τη γη.
- Να κατανοήσουν τη δύναμη που έχουν οι μεσευχίες της Παναγίας προς τον Θεό για εμάς.
- Να γνωρίσουν την ιστορία του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου.
- Να μάθουν με ποιους τρόπους η Εκκλησία τιμά την Παναγία μας.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η Παναγία έχει «παρρησία» ενώπιον του Θεού, δηλ. τη δύναμη να παρακαλεί για τους ανθρώπους και να εισακούονται οι προσευχές της.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ:

Κατά τον έκτο μήνα της εγκυμοσύνης της Ελισάβετ, ο Θεός έστειλε τον άγγελο Γαβριήλ στην πόλη της Γαλιλαίας Ναζαρέτ σε μια παρθένο (κοπέλα), που ήταν αρραβωνιασμένη με κάποιον που τον έλεγαν Ιωσήφ και καταγόταν από τη γενιά του Δαβίδ. Την παρθένο την έλεγαν Μαριάμ. Παρουσιάστηκε σ'αυτήν ο άγγελος και της είπε: «Χαίρε εσύ, προικισμένη με τη Χάρη του Θεού. Ο Κύριος είναι μαζί σου. Ευλογημένη από το Θεό είσαι εσύ, περισσότερο απ' όλες τις γυναίκες». Εκείνη μόλις τον είδε ταραχτήκε με τα λόγια και προσπαθούσε να εξηγήσει τι σήμαινε ο χαιρετισμός αυτός. Ο άγγελος της είπε: «Μη φοβάσαι, Μαριάμ, ο Θεός σου έδωσε τη Χάρη Του. Θα μείνεις έγκυος, θα γεννήσεις γιο και θα τον ονομάσεις Ιησού. Αυτός θα γίνει μέγας και θα ονομαστεί Υιός του Υψίστου. Σ' αυτόν θα δώσει ο Κύριος ο Θεός το θρόνο του Δαβίδ, του προπάτορά του. Θα βασιλέψει για πάντα στους απογόνους του Ιακώβ και η βασιλεία του δε θα έχει τέλος». Η Μαριάμ ρώτησε τον άγγελο: «Πώς θα μου συμβεί αυτό, αφού δεν έχω συζυγικές σχέσεις με άντρα;» Και ο άγγελος της απάντησε: «Το Άγιο Πνεύμα θα έρθει επάνω σου και η δύναμη του Θεού θα σε καλύψει. Γι' αυτό και το άγιο παιδί που θα γεννήσεις θα ονομαστεί Υιός Θεού. Μάθε ακόμη ότι η συγγενής σου Ελισάβετ συνέλαβε γιο στα γηρατιά της και έτσι, αυτή που την αποκαλούσαν στείρα βρίσκεται τώρα στον έκτο μήνα της εγκυμοσύνης. Για το Θεό τίποτα δεν είναι ακατόρθωτο». Η Μαριάμ τότε είπε: «Είμαι μια δούλη

του Κυρίου. Ας γίνει το θέλημά Του σ' εμένα όπως μου το είπες». Και έφυγε απ' αυτήν ο άγγελος.

(Λκ. 1, 26-38)

ΣΧΟΛΙΑ:

➤ Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου γιορτάζεται στις 25 Μαρτίου, δηλ. εννέα μήνες πριν τη Γέννηση του Χριστού, όσο χρειάζεται ένας οποιαδήποτε άνθρωπος να μείνει «στην κοιλιά της μάνας του» ως έμβρυο από την ημέρα της σύλληψής του ως τον φυσιολογικό τοκετό.

▪ Περιγράφεται από τον ευαγγελιστή Λουκά (Λκ. 1, 26-35), ο οποίος –κατά την Παράδοση- είχε ως βασική πηγή πληροφόρησης για τη συγγραφή του Ευαγγελίου του την ίδια την Παναγία. Γι' αυτό, στα πρώτα κεφάλαια, αναφέρει πολλές σκηνές από την παιδική ηλικία του Χριστού και πριν τη Γέννησή Του ακόμη, με έκδηλη την παρουσία και τη δράση της Θεοτόκου σε αυτές.

▪ Με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου από τον αρχάγγελο Γαβριήλ μπαίνει σε εφαρμογή το σχέδιο του Θεού για την σωτηρία του ανθρώπου. Αρχίζει να εκπληρώνεται η υπόσχεση που έδωσε ο Θεός στους Πρωτοπλάστους στον Παράδεισο μετά την αποστασία τους, λίγο πριν κλείσει γι' αυτούς ο Κήπος της Εδέμ (δηλ. χωρισθούν από τον Θεό) ότι η σωτηρία τους, η επιστροφή στο Θεό και η νίκη επί του διαβόλου θα προέλθει από έναν απόγονο της Εύας.

▪ Πράγματι, ο Χριστός είναι ο νέος Αδάμ, ο νέος άνθρωπος, απαλλαγμένος από το προπατορικό αμάρτημα που κληρονομούμε όλοι ήδη από τη σύλληψη και τη γέννησή μας. Ο Χριστός είναι ο τέλειος άνθρωπος, πρότυπο όλων των ανθρώπων για να Του μοιάσουν. Δεν έφερε μέσα του το στοιχείο της φθοράς και δεν καταδυναστευόταν από το θάνατο. Όπως και ο Αδάμ, δεν είχε άνθρωπο - πατέρα. Είναι Υιός του Θεού και δημιουργήθηκε με άμεση επέμβαση του Θεού και με το δημιουργικό Του πρόσταγμα. Έτσι, ο Ευαγγελισμός είναι η αρχή της ανακαίνισης - ανάπλασης του ανθρώπου και του κόσμου, το ξεκίνημα της αναδημιουργίας μιας νέας ανθρωπότητας.

▪ Και η Θεοτόκος είναι η νέα Εύα. Αποδέχεται το μήνυμα του Αγγέλου και συγκατατίθεται να γίνει δοχείο του Αγίου Πνεύματος για να γεννηθεί απ' Αυτήν ο Λυτρωτής. Σαν τιμωρία, επιβλήθηκε στην πρώτη Εύα να γεννάει τα παιδιά της μέσα σε λύπες και ωδίνες. Η Παναγία όμως συνέλαβε και γέννησε τον Υιό του Θεού «εκ Πνεύματος Αγίου» και χωρίς το στοιχείο της φθοράς και του πόνου, όχι με τον φυσιολογικό ανθρώπινο τρόπο.

▪ Η προσφώνηση «Χαίρε Κεχαριτωμένη» που της απευθύνει ο Άγγελος φέρνει στην Παναγία το μήνυμα της χαράς. Της χαράς που αφορά όλη την ανθρωπότητα. Είναι ακόμη «Κεχαριτωμένη» από το Θεό, διότι την αξίωσε με μεγάλα χαρίσματα και Την επεσκίασε η Χάρη του Θεού για να γίνει Μητέρα Του.

▪ Ο Χριστός θα γεννηθεί «εξ οίκου Δαβίδ», θα είναι δηλ. γνήσιος Ιουδαίος, όπως περίμεναν οι Ιουδαίοι τον Μεσσία. Ιουδαίος μάλιστα (ως άνθρωπος) και από την Παρθένο Μαρία, την κατά σάρκα Μητέρα Του και από τον μνηστήρα και προστάτη Της, τον Ιωσήφ, τον οποίο οι άνθρωποι της εποχής έβλεπαν και νόμιζαν «πατέρα» του Ιησού.

▪ Ο Ιωσήφ δεν ήταν φυσικός πατέρας του Ιησού. Οικονόμησε ο Θεός έτσι τα πράγματα, να βρεθεί δίπλα στην Παναγία μας ως προστάτης (κατ' άνθρωπον) Αυτής και του Υιού Της, αλλά και μάρτυρας των θαυμαστών γεγονότων της Θείας Οικονομίας.

▪ Ο Άγγελος δεν έφερε το μήνυμα στην Κόρη της Ναζαρέτ, προσφέροντάς Της... έναν κρίνο ή άλλο λουλούδι. Στις παλαιές βυζαντινές εικόνες ο Άγγελος κρατάει ένα σκήπτρο,

που συμβολίζει ότι στάλθηκε ως κήρυκας και αγγελιοφόρος από τον Θεό. Αυτό το σκήπτρο, το «κηρύκειο», εξελίχθηκε σιγά-σιγά στην (αναγεννησιακή) αγιογραφία σε κρίνο.

▪ Ο Χριστός ονομάστηκε και ήταν «Υιός Υψίστου». Πολλοί «μεγάλοι» πέρασαν από την ανθρώπινη Ιστορία (Μέγας Αλέξανδρος κτλ.). Ήταν όμως όλοι απλοί άνθρωποι και κανένας Υιός του Θεού.

▪ Αντίθετα, ο Χριστός ήταν τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος. Κάθε άλλη διδασκαλία καταδικάστηκε από την Εκκλησία μας ως αιρετική, όπως για παράδειγμα, ο Νεστόριος που ονόμαζε την Παναγία Χριστοτόκο και όχι Θεοτόκο, διότι δήθεν συνέλαβε έναν απλό («ψιλό») άνθρωπο που «ντύθηκε» αργότερα τη Θεότητα ή οι Μονοφυσίτες που πίστευαν ότι ήρθε στη γη ο Θεός με μορφή ανθρώπινη, χωρίς να είναι και τέλειος άνθρωπος.

▪ Απαραίτητη για τη σωτηρία μας είναι η συνεργασία («συνέργεια») του ανθρώπου με το Θεό. Ο Θεός δεν παραβιάζει την ελευθερία μας. Στέλνει τον Υιό Του και μας καλεί κοντά Του. Η Κόρη προσφέρει ελεύθερα και αβίαστα τη συγκατάθεσή Της, λέγοντας: «Ίδου η δούλη Κυρίου. Γεννηθήτω κατά το ρήμα σου». Αφήνει το θέλημα του Θεού να περάσει στη ζωή Της και στη ζωή όλης της ανθρωπότητας. Εμείς μήπως το εμποδίζουμε; Πάντως ποτέ ο Θεός δεν μας καταδυναστεύει. Το θέλημά Του είναι στα μέτρα μας, όσο αντέχουμε. «Ο γαρ ζυγός μου χριστός και το φορτίον μου ελαφρόν εστι...»

▪ Μόλις η Παναγία προσέφερε τη συγκατάθεσή Της, αμέσως σκήνωσε το Άγιο Πνεύμα μέσα Της και σχηματίστηκε το έμβρυο που ήταν όμως Υιός Υψίστου! «Συν τη φωνή εσαρκούτο ο των όλων Δεσπότης...» Πολύ παραστατικά το δείχνουν κάποιες εικόνες (βλ. δίπλα, από τον Ι. Ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στην πηγή του πρώτου Ευαγγελισμού, στη Ναζαρέτ).

▪ Καλούμαστε κι εμείς να είμαστε συνεργάτες του Θεού για την σωτηρία του κόσμου ζώντας ζωή πνευματική, δηλ. στολισμένη με τη Χάρη και τους καρπούς του Αγίου Πνεύματος και προσευχόμενοι για τη σωτηρία όλων των ανθρώπων, όχι αδιαφορώντας.

▪ **Τα «αδέρφια του Ιησού»**, που αναφέρουν κάποιες φορές οι Ευαγγελιστές, δεν ήταν σαρκικά παιδιά της Παναγίας, η οποία δεν απέκτησε άλλα παιδιά ούτε πριν ούτε μετά τη γέννηση του Χριστού. Ήταν παιδιά του Ιωσήφ από προηγούμενο γάμο του και στην παράδοση της Εκκλησίας ονομάζονται «Αδελφότεου» (ο Ιάκωβος, ο Ιούδας κ.ά.). Ο Ιωσήφ εξάλλου δεν ήταν σαρκικός πατέρας του Χριστού (Πατέρας Του ήταν ο Θεός), αλλά προστάτης της Παναγίας.

▪ **Ας θυμηθούμε και την ιστορία του γάμου στην Κανά της Γαλιλαίας (Ιω. 2,1-11).** Ο Χριστός ήταν προσκεκλημένος στο γάμο μαζί με την Μητέρα, τους «αδελφούς» και τους μαθητές Του. **Όταν τέλειωσε το κρασί, η Παναγία μεσολάβησε για να φροντίσει ο Χριστός.** Ο Χριστός μέχρι τότε δεν είχε κάνει κάποιο θαύμα. **Ήταν το πρώτο «σημείο» - θαύμα** που τέλεσε ο Χριστός, απ' όταν άρχισε τη δημόσια ζωή και δράση Του.

▪ **Πώς γνώριζε τότε η Παναγία ότι έχει εξαιρετική δύναμη το Παιδί της;** Γνώριζε τον θαυμαστό τρόπο, με τον οποίο είχε γεννηθεί (είχε γεννηθεί από το Άγιο Πνεύμα, χωρίς ανθρώπινο πατέρα· τον Ευαγγελισμό της από τον Γαβριήλ· τα οράματα του Ιωσήφ· τους ύμνους των Αγγέλων κατά τη Γέννηση· το αστέρι που οδήγησε τους Μάγους). Θυμόταν τα λόγια που της είχε πει ο Συμεών, όταν Τον οδήγησε βρέφος σαράντα ημερών στο

Ναό. Θυμόταν τη συνομιλία Του με τους σοφούς των Ιουδαίων στο Ναό, όταν ήταν δώδεκα χρονών. Ακόμη γνώριζε αυτά που είχε πει ο Ιωάννης γι' Αυτόν.

▪ **Ο Χριστός έκανε το νερό, κρασί** –και μάλιστα εξαιρετικής ποιότητας. Το «σημείο» αυτό έγινε από αγάπη για τους ανθρώπους, αλλά και για να δώσει το πρώτο σημάδι / ένδειξη της Θεότητας Του. Φανέρωσε έτσι για πρώτη φορά τη δόξα Του στους μαθητές Του.

▪ **Ο Χριστός ανταποκρίνεται τελικά στην παράκληση της Μητέρας Του.** Έχει «παρησία» σ' Αυτόν, δηλ. το χάρισμα να εισακούονται από τον Θεό οι παρακλήσεις και οι προσευχές της για τους ανθρώπους.

▪ **Η θέση της Παναγίας είναι ξεχωριστή** τόσο ανάμεσα στους ανθρώπους (η ανώτερη όχι μόνο απ' όλους τους ανθρώπους, αλλά κι απ' όλα τα δημιουργήματα του Θεού), όσο και απέναντι στο Θεό. Την πιο χαριτωμένη απ' όλες τις γυναίκες διάλεξε ο Θεός για να γίνει Μητέρα Του.

▪ **Η Παναγία συνδέει τον ουρανό και τη γη.** Έγινε η σκάλα («κλίμαξ»), μέσω της οποίας κατέβηκε ο Θεός στη γη, αφού Τον γέννησε. Όμως γίνεται και σκάλα που μεταφέρει τις προσευχές, τις αγωνίες και τον πόνο των ανθρώπων στο Θεό και Τον παρακαλεί για χάρη μας. Στους ναούς εικονίζεται στην κόγχη του ιερού βήματος, ως «Πλατυτέρα των Ουρανών», ακριβώς επειδή ενώνει τον ουρανό (οροφή) και τη γη (έδαφος).

▪ **Κι εμείς τιμάμε εξαιρετικά την Παναγία.** 1. **Γιορτάζουμε** κάθε σημαντικό γεγονός της ζωής της (Σύλληψη, Γενέσιο, Εισόδια, Ευαγγελισμό, Κοίμηση), αλλά και πολλά θαύματά της (Ζωοδόχος Πηγή, Βλαχέρνα, Κατάθεση Τ. Ζώνης, Αγ. Σκέπη, γιορτές εικόνων της, όπως της Φανερωμένης και της Καθαριώτισσας κ.ά.). 2. **Χτίζουμε ναούς** και μοναστήρια προς τιμήν της. 3. Οι πιο ωραίοι **ύμνοι και ειδικές ακολουθίες** έχουν

γραφτεί γι' αυτήν. 4. Σε κάθε δύσκολη στιγμή επικαλούμαστε τη βοήθειά της («Παναγία μου!» είναι η αυθόρμητη παράκλησή μας) κι ύστερα, την ευχαριστούμε για την παρέμβασή της στο πρόβλημά μας.

▪ Η Παναγία είναι άνθρωπος και όχι Θεός. Αξιώθηκε όμως να γεννήσει τον Υιό του Θεού και γι' αυτό την τιμάμε. Η Παναγία δεν κάνει θαύματα με δική της δύναμη, αλλά με την χάρη που έχει από το Θεό να εισακούονται οι μεουσιές της.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ:

Απεσταλμένος του Θεού ο αρχάγγελος Γαβριήλ αναγγέλλει στην Παρθένο Μαρία ότι θα γεννήσει «εκ Πνεύματος Αγίου» τον Γιο του Θεού. Παρά το αρχικό της ξάφνιασμα, η Παρθένος δηλώνει υπακοή στο θέλημα του Θεού και «συν τη φωνή (του Γαβριήλ) εσαρκούτο ο των όλων Δεσπότης», όπως αναφέρει ο ι. υμνογράφος.

Στα αριστερά της εικόνας παρουσιάζεται ο αρχάγγελος Γαβριήλ. Ευλογεί με το δεξί του χέρι την Παναγία, λέγοντας το «Χαίρε, Κεχαριτωμένη Μαρία, ο Κύριος μετά σου». Στο αριστερό χέρι κρατάει ένα ραβδί, το σύμβολο των αγγελιοφόρων, που σημαίνει ότι είναι σταλμένος από τον Θεό. Στις μεταβυζαντινές και τις δυτικότροπες εικόνες (και στη Λευκάδα) κρατάει έναν κρίνο, κάτι που δεν υπάρχει βέβαια στην Ορθόδοξη παράδοση, συμβολίζει όμως την αγνότητα της Παρθένου και ότι αυτή είναι «άνθος το αμάραντον η εξανθήσασα».

Δεξιά στέκεται η Παναγία, συνεσταλμένη, σε μια στάση που φανερώνει φρονιμάδα και ταπεινώση. Κάθεται σε ένα μικρό θρόνο και γνέθει, όπως οι ανύπαντρες κοπέλες της εποχής. Η κλίση του κεφαλιού της δηλώνει την υποταγή στο θέλημα του Θεού, σα να λέει: «ιδού η δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατά το ρήμα σου».

Κοντά στην Παναγία εικονίζεται ένα μικρό τραπέζι, που έχει πάνω του το βιβλίο της Παλαιάς Διαθήκης, η οποία περιέχει τις προφητείες για την Θεοτόκο και τη Γέννηση του Υιού του Θεού. Στο πάνω μέρος της εικόνας παριστάνεται ένα ημικύκλιο, που δηλώνει τον ουρανό και τον Θεό Πατέρα. Από τον ουρανό κατεβαίνει, σαν φωτεινή δέσμη, η Χάρη του Θεού και καταλήγει σε μικρό δίσκο, μέσα στον οποίο εικονίζεται το Άγιο Πνεύμα, σαν περιστέρι.

ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ:

Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τό κεφάλαιον καί τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἢ φανέρωσις· ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, Υἱός τῆς Παρθένου γίνεται καί Γαβριήλ τήν Χάριν εὐαγγελίζεται. Διὸ σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν· χαίρε, Κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετά σοῦ.

Σήμερα είναι το πιο σημαντικό γεγονός της σωτηρίας μας και η φανέρωση του μυστηρίου, που ήταν κρυμμένο από αιώνες. Ο Υιός του Θεού γίνεται Υιός της Παρθένου (Μαρίας) και ο Γαβριήλ φέρνει το χαρμόσυνο μήνυμα ότι έρχεται η Χάρη του Θεού. Γι' αυτό κι εμείς ας πούμε μαζί του δυνατά στη Θεοτόκο: « Χαίρε, Χαριτωμένη (από το Θεό). Ο Κύριος είναι μαζί Σου» .

Συμπέρασμα:

Ο Ευαγγελισμός είναι η αρχή της σωτηρίας μας.

Η Παναγία Μητέρα του Χριστού μας μάς δείχνει πώς να υπακούμε στο θέλημα του Θεού!

Έχει τη δύναμη να παρακαλεί τον Υιό Της για τους ανθρώπους και τα προβλήματά τους.

«Αγκαλίζεται χερσίν ο πρεσβύτες Συμεών τον του Νόμου Ποιητήν...» Η Υπαπαντή και τα παιδικά χρόνια του Ιησού

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι με το γεγονός της Υπαπαντής ο Κύριος έδειξε την υπακοή Του στο Νόμο και στο θέλημα του Θεού για την σωτηρία του ανθρώπου και του κόσμου, β. ότι οι άνθρωποι οφείλουμε να αποδεχόμαστε το Νόμο και τις εντολές του Θεού, όπως μας αποκαλύπτονται στο Ευαγγέλιο, για να ζήσουμε την αιώνια Ζωή κοντά Του
- Να μάθουν: α. περιστατικά από τα παιδικά χρόνια του Χριστού, μέχρι να αρχίσει η δημόσια ζωή και δράση Του και β. ποιοι λέγονται «Αδελφόθεου»
- Να κατανοήσουν τα παιδιά ότι ο Θεός δεν ζητάει πράγματα ακατόρθωτα από εμάς, αλλά να κάνουμε απλά πράγματα ως παιδιά του Θεού στην καθημερινή μας ζωή (π.χ. στις σχέσεις με τους γονείς και τα αδέρφια μας)
- Να κατανοήσουν την αξία που έχει η τήρηση του λόγου του Θεού στη ζωή μας
- Να γνωρίσουν την ιστορία της Υπαπαντής του Κυρίου.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ:

Όταν, σύμφωνα με το Μωσαϊκό Νόμο, συμπληρώθηκαν και οι (σαράντα) μέρες για τον καθαρισμό τους, έφεραν το παιδί πάνω στα Ιεροσόλυμα, για να το αφιερώσουν στο Θεό. Σύμφωνα με το νόμο του Κυρ'πιου, αν το πρώτο παιδί που φέρνει στον κόσμο μια γυναίκα είναι αγόρι, πρέπει να θεωρείται αφιερωμένο στον Κύριο. Έπρεπε να προσφέρουν και θυσία ένα ζευγάρι τρυγόνια ή δύο μικρά περιστέρια, όπως λέει ο νόμος του Κυρίου.

Στα Ιεροσόλυμα βρισκόταν ένας άνθρωπος που τον έλεγαν Συμεών. Ήταν πιστός και ευλαβής, περίμενε τη σωτηρία του Ισραήλ και τον καθοδηγούσε το Πνεύμα το Άγιο. Του είχε φανερώσει, λοιπόν, το Άγιο Πνεύμα ότι δε θα πεθάνει πριν δει το Μεσσία. Τότε το Άγιο Πνεύμα του υπέδειξε να πάει στο Ναό. Μόλις οι γονείς έφεραν εκεί το παιδί, τον Ιησού, για να κάνουν γι' αυτό τα έθιμα του Νόμου, τον πήρε στην αγκαλιά του, δόξασε το Θεό και είπε: «Τώρα, Κύριε, μπορείς ν' αφήσεις το δούλο σου να πεθάνει ειρηνικά, όπως του υποσχέθηκες, γιατί τα μάτια μου είδαν το σωτήρα που ετοίμασες για όλους τους λαούς, φως που θα φωτίσει τα έθνη και θα δοξάσει το λαό σου τον Ισραήλ».

Ο Ιωσήφ και η μητέρα του θαύμαζαν για όσα λέγονταν γι' αυτό. Ο Συμεών τους ευλόγησε και είπε στη Μαριάμ, τη μητέρα του Ιησού: «Αυτός θα γίνει αιτία να καταστραφούν ή να σωθούν πολλοί Ισραηλίτες. Θα είναι σημείο αντιλεγόμενο, για να φανερωθούν οι πραγματικές

διαθέσεις πολλών. Όσο για σένα, ο πόνος για το παιδί σου θα διαπεράσει την καρδιά σου σαν δίκοπο μαχαίρι».

Στα Ιεροσόλυμα ζούσε μια γυναίκα που προφήτευε και την έλεγαν Άννα. Ήταν θυγατέρα του Φανουήλ από τη φυλή Ασήρ. Αυτή ήταν πολύ ηλικιωμένη. Έζησε επτά χρόνια με τον άντρα της μετά το γάμο και τώρα χήρα, ηλικίας ογδόντα τεσσάρων χρονών, δεν είχε φύγει από το ναό, αλλά λάτρευε το Θεό νύχτα και μέρα με νηστείες και προσευχές. Αυτή παρουσιάστηκε εκείνη την ώρα και δοξολογούσε το Θεό και μιλούσε για το παιδί σε όλους όσοι στην Ιερουσαλήμ περίμεναν τη λύτρωση.

Όταν έκαναν όλα όσα πρόσταζε ο νόμος του Κυρίου, γύρισαν στη Γαλιλαία, στην πόλη τους τη Ναζαρέτ. Το παιδί στο μεταξύ μεγάλωνε και δυνάμωνε στο πνεύμα, γέμιζε από σοφία και η χάρη του Θεού ήταν μαζί του.

*** **

Τα παιδικά χρόνια του Ιησού

(Μπορείτε είτε να αφηγηθήτε τα βασικά σημεία είτε να το διαβάσετε αυτούσιο, εξηγώντας ότι είναι λογοτεχνικό κείμενο της Πηνελόπης Δέλτα, από το βιβλίο της, «Η Ζωή του Χριστού». Παροτρύνετε τα παιδιά να το αγοράσουν και να το διαβάσουν, όπως και άλλα βιβλία της Π. Δέλτα).

«Στο χωριό Του της Γαλιλαίας, στη Ναζαρέτ, κατέφυγε ο Ιωσήφ, σαν πέθανε ο Ηρώδης ο Μεγάλος. Είχε παρουσιαστεί πάλι ο άγγελος στον ύπνο του και του είπε να πάγει πίσω στη γη του Ισραήλ, γιατί πέθαναν εκείνοι που ζητούσαν να θανατώσουν το παιδί. Μα σαν έμαθε ο Ιωσήφ πως στην Ιουδαία βασίλευε ο γιος του Ηρώδη, φοβήθηκε να πάγει εκεί, και τράβηξε βόρεια, για την πατρίδα του, τη Ναζαρέτ της Γαλιλαίας, όπου και έμεινε.

Τα σπιτάκια της Ναζαρέτ, «σα φούχτα μαργαριτάρια σε σμαραγδένιο χωνί σκορπισμένα», έφεγγαν κάτασπρα στις πλαγιές του βουνού, ανάμεσα σε φουντωτά περιβόλια όλο συκιές, πορτοκαλιές, δράνες και ροδιές. Οι Εβραίοι την έλεγαν «Λαμπάν», το ασπροχώρι, και άλλοι, «Λουλούδι της Γαλιλαίας». Εκεί μεγάλωσε ο Ιησούς. Η ζωή του ήταν σαν τη ζωή όλων των παιδιών της Γαλιλαίας.

Γράμματα πολλά δε μάθαιναν. Ο ραββίνος (δάσκαλος) του χωριού τους μάθαινε να διαβάζουν τη Γραφή και το Νόμο του Μωσή και το πολύ-πολύ να γράφουν.

Αναθρεμμένος σαν όλα τα παιδιά της Γαλιλαίας, μαθαίνοντας τα ίδια μαθήματα και παίζοντας τα ίδια παιχνίδια, ο Ιησούς έμενε διαφορετικός από όλα τα άλλα.

Οι γονείς του ήταν άνθρωποι εργατικοί, που ζούσαν από την εργασία τους. Ο Ιησούς δούλευε και αυτός στο εργαστήρι του Ιωσήφ, με τ' αδέρφια του, παιδιά του Ιωσήφ από την πρώτη του γυναίκα, έπαιζε με τους συντρόφους του, μάθαινε ό,τι μάθαιναν όλα τα παιδιά.

Και όμως, ξεχώριζε απ' όλα τα άλλα, και η μητέρα του το έβλεπε και μάζευε μέσα της τα λόγια του ένα-ένα, και τα φύλαγε σαν ανεκτίμητα μαργαριτάρια. Και μεγάλωνε ο Ιησούς, και δυνάμωνε το πνεύμα του και γέμιζε σοφία και η Χάρη του Θεού ήταν πάνω του.

Κάθε χρόνο, κατά το έθιμο των Εβραίων, ο Ιωσήφ επήγαινε με τη Μαρία στην Ιερουσαλήμ για τις εορτές του Πάσχα.

Το Πάσχα ήταν η μεγάλη θρησκευτική εορτή των Εβραίων, που εόρταζαν εκείνη τη μέρα την απελευθέρωσή τους από τη δουλεία της Αιγύπτου. Την εόρταζαν με μεγάλη επισημότητα στην Ιερουσαλήμ, στο ναό του Σολομώντος, και οι Εβραίοι όλης της Παλαιστίνης το θεωρούσαν καθήκον να πάγουν εκεί να εκτελέσουν τα θρησκευτικά τους χρέη και να φάγουν το πασχαλινό αρνί.

Όταν έγινε ο Ιησούς δώδεκα χρονών, όταν έφθασε δηλαδή στην ηλικία, όπου τα παιδιά των Εβραίων άρχιζαν να διδάσκονται το νόμο του Θεού και να γυμνάζονται στα θρησκευτικά τους καθήκοντα, τον πήραν οι γονείς του κι εκείνον στην Ιερουσαλήμ μαζί τους.

Αφού, λοιπόν, τελείωσαν οι εορτές και οι προσκυνητές όλοι γύριζαν στα σπίτια τους, στο δρόμο, έξαφνα, ο Ιωσήφ και η Μαρία αντιλήφθηκαν πως ο Ιησούς δεν ήταν πια μαζί τους. Με την ιδέα όμως πως ίσως βρίσκεται με άλλους ταξιδιώτες, φίλους ή συγγενείς, εξακολούθησαν το δρόμο τους ολόκληρη τη μέρα. Μα όταν το βράδυ τον ζήτησαν παντού και δεν τον βρήκαν, τρόμαξαν και γύρισαν πίσω στην Ιερουσαλήμ, όπου τρεις μέρες τον γύρευαν. Τέλος, την τέταρτη μέρα, πήγαν και στο ναό κι εκεί τον βρήκαν.

Καθισμένος ανάμεσα στους δασκάλους, το πρόσωπο φωτισμένο από το φως της ψυχής του, ο Ιησούς άκουε τους δασκάλους, συζητούσε μαζί τους, και τους εξηγούσε όσα αυτοί δεν καταλάβαιναν. Και αυτοί οι σοφοί με άσπρα μαλλιά, που είχαν γεράσει στη μελέτη της Γραφής, είχαν μαζευθεί γύρω του, και με απορία ρωτούσαν και άκουαν και θαύμαζαν πώς να βρίσκεται τόση σοφία σε κεφάλι παιδιού δώδεκα χρονών.

Καθώς τον είδε η Μαρία, έτρεξε κοντά του και του είπε:

-Παιδί μου, γιατί μάς το έκανες αυτό; Κοίταξε, ο πατέρας σου κι εγώ καταθλιμμένοι σε γυρεύουμε.

Απόρησε ο Ιησούς και αποκρίθηκε:

-Και γιατί με γυρεύετε; Δεν ξέρετε ότι πρέπει να μένω εγώ στο σπίτι του Πατέρα μου;

Δεν κατάλαβαν οι γονείς τα λόγια του παιδιού τους, δεν ήξεραν ποιος ήταν Εκείνος, που ο Ιησούς ονόμαζε Πατέρα ούτε πως ο ναός του Θεού ήταν το σπίτι του. Η μητέρα του όμως μάζευε πάλι μέσα στην καρδιά της τα λόγια του αυτά και τα φύλαγε όλα σαν ανεκτίμητα μαργαριτάρια.

Σηκώθηκε ο Ιησούς και ακολούθησε τους γονείς του και μαζί γύρισε στη Ναζαρέτ, γλυκός και ευάγωγος σαν πάντα, υποταγμένος σε ό,τι του έλεγαν εκείνοι.

Η συζήτηση αυτή στο ναό ήταν η πρώτη που έκανε ο Ιησούς με τους σοφούς και διαβασμένους Ιουδαίους. Ίσως από τότε να ένιωσε τη στενοκαρδιά τους, που τόσο την καταπολέμησε αργότερα, την άχαρη ξερή διδαχή τους, που βάραινε στη λαϊκή συνείδηση και την έπνιγε σα χέρι σιδερένιο. Ίσως από τότε ν' αναστατώθηκε εναντίον της ανήθικης αυθαιρεσίας των αρχηγών της θρησκείας, που έβαζαν εκατό και δύο νόμους στο λαό και άφηναν ακόλαστη ελευθερία στον εαυτό τους, που διερμήνευαν το νόμο σύμφωνα με το συμφέρον, το κέφι και τις ορέξεις τους.

Περνούσαν τα χρόνια και επρόκοπτε ο Ιησούς στην ηλικία και στη γνώση.

Ο Ιωσήφ είχε πεθάνει και ο Ιησούς έμεινε με τη μητέρα του.

Σ' εκείνα τα μέρη τα ευλογημένα, όπου η γη χαρίζει στον άνθρωπο ό,τι του χρειάζεται για να ζει απλά και καλά, η πολυτέλεια είναι άγνωστη και περιττή. Ένα στρώμα χάρω αρκεί για κρεβάτι· το ξύλινο σεντούκι, που είναι σχεδόν το μόνο έπιπλο του χωρικού, αρκεί να φυλάγει τα λιγοστά λινά του σπιτιού και κανένα γιορτιάτικο φόρεμα· ένα σκαμνί, όπου στέκεται ο λύχνος ή ο δίσκος με τη γαβάθα του οικογενειακού δείπνου, είναι το μόνο τραπέζι και, την ώρα του φαγητού, μαζεύεται γύρω η οικογένεια, και ο καθένας βουτά το ψωμί του στην κοινή γαβάθα και τρώγει με τα δάχτυλα.

Ο Ιησούς και η μητέρα του ζούσαν σαν όλους τους ανθρώπους της τάξης τους, απλά και λιτά.

Εκείνος εργαζούνταν στο μαραγκούδικο του Ιωσήφ· εκείνη έγνεθε, νοικοκύρευε το σπίτι της και, όταν βράδιαζε, έπαιρνε τη στάμνα της και κατέβαινε, σαν τις άλλες γυναίκες του χωριού, στη νερομάνα, που από τότε λέγεται «Πηγή της Παρθένας».

Σαν όλους δούλευε, κουβέντιαζε, έτρωγε ο Ιησούς, ζούσε την ίδια ζωή, ίδιος σαν όλους και όμως ολότελα διαφορετικός.

Η ομιλία του, το πνεύμα του, η ηθική του ξεχώριζαν. Τους μιλούσε για το Θεό και τον άκουαν οι τριγυρινοί του με λαχτάρα. Γιατί ο δικός του Θεός δεν ήταν ο Θεός των Εβραίων, ο σκληρός, ο αδυσώπητος Θεός, που τιμωρεί και εκδικείται, αλλά ο Θεός που συγχωρεί. Και, κάποτε, τα λόγια τους τους ξάφνιζαν και τους έριχναν σε συλλογή, γιατί τους έλεγε πως όλοι οι άνθρωποι έχουν έναν Πατέρα στον ουρανό και πως ο Πατέρας αυτός είναι ο Θεός, που αγαπά όλους τους ανθρώπους σαν παιδιά του, προπάντων τους πιο δυστυχημένους, τους φτωχούς και τα ορφανά.

Και όσο μεγάλωνε ο Ιησούς, τόσο πιο γλυκιά γίνονταν η όψη του, τόσο πιο ήρεμη η φωνή του, τόσο πιο εξαιρετική η ομιλία του. Δεν είχε ακόμα μαθητές, δε δίδασκε ακόμα· μα

ανάμεσα στους απλοϊκούς και αγαθούς αυτούς ανθρώπους, ολοένα απλώνουνταν η γοητεία του και τους έφερνε γύρω του· και όταν τους μιλούσε για του Θεού την άπειρη καλοσύνη, αυτοί, διψασμένοι από αγάπη, έπιναν τα λόγια του, τα μάτια τους γέμιζαν δάκρυα χαράς και με ευλάβεια ύψωναν την ψυχή τους κατά τον Πλάστη τους.

Κι έτσι έγινε ο Ιησούς τριάντα χρονών».

(Πηνελόπης Δέλλα, Η Ζωή του Χριστού, εκδ. Βιβλιοπωλείου της Εστίας –Ι.Α. Κολλάρου και Σιας Α.Ε., Αθήνα 1972)

ΣΧΟΛΙΑ:

▪ «Υπαπαντή» σημαίνει υποδοχή, προϋπάντηση. Είναι το γεγονός της υποδοχής του Χριστού στο Ναό του Θεού στα Ιεροσόλυμα, 40 μέρες μετά τη Γέννησή Του, από τον γέροντα Συμεών και την γερόντισσα Άννα. Γιορτάζεται στις 2 Φεβρουαρίου (40 μέρες μετά τα Χριστούγεννα) και περιγράφεται από τον ευαγγελιστή Λουκά (Λκ. 2, 22-39).

▪ Η παράδοση θέλει τον Συμεών ως έναν από τους Ο' (70) σοφούς μεταφραστές της Παλαιάς Διαθήκης (3^{ος} αι. π.Χ.), που αμφέβαλλε για την σάρκωση του Θεού Λόγου (συγκεκριμένα, κατά πόσον αληθεύει το χωρίο του Προφήτη Ησαΐα «Ίδού η Παρθένος εν γαστρί έξει ...») και αξιώθηκε από τον Θεό να μην πεθάνει, πριν δει γεννημένο τον Υιό του Θεού. Δεν ήταν ιερέας, αλλά ευλαβής άνθρωπος που ζούσε στα Ιεροσόλυμα.

▪ Ο Συμεών, όπως όλοι οι Ιουδαίοι, περίμενε ότι θα έρθει ο Χριστός για να παρηγορήσει τους Εβραίους με το λόγο και τα θαύματά Του, αλλά και ως ελευθερωτής από τη δουλεία των Ρωμαίων και του Ηρώδη. Είχε όμως την πνευματική ετοιμότητα και της προϋποθέσεις να αποδεχθεί την Αλήθεια που του αποκάλυψε το Άγιο Πνεύμα, ότι δηλαδή αυτό το ταπεινό βρέφος είναι ο Υιός του Θεός, ο απεσταλμένος Του για να σώσει την ανθρωπότητα από την τυραννία της αμαρτίας.

▪ Του είχε αναγγείλει ο Θεός πως δε θα πέθαινε πριν δει «τον Χριστόν Κυρίου». Όταν του αποκαλύφθηκε και φωτίστηκε να πάει την κατάλληλη ώρα στο Ναό για να Τον συναντήσει, μπορούσε πλέον να πει το «Νυν απολύεις τον δούλον Σου, Δέσποτα...», ομολογώντας έτσι ότι ο Χριστός είναι ο Κύριος της ζωής και του θανάτου. Ομολόγησε ακόμη ότι ο Χριστός είναι το Φως που θα διαλύσει την άγνοια των ειδωλολατρών, που ζούσαν στο σκοτάδι της πλάνης και ο Σωτήρας του κόσμου, Αυτός που στέλνει ο Θεός για να φωτίσει όλα τα έθνη και να τα καλέσει κοντά Του, όπως σχεδίαζε από τα βάθη των αιώνων.

▪ Ο Χριστός, αν και Θεός, τηρεί τις διατάξεις του Μωσαϊκού Νόμου, δείχνοντας στους ανθρώπους ότι οφείλουν να υπακούουν στο Νόμο του Θεού και να τον εφαρμόζουν στη ζωή τους. Έτσι, «ο του Νόμου Ποιητής τα του Νόμου εκπληροί...»

▪ Εμείς, πολλές φορές, όχι δεν σκεφτόμαστε ότι ο Θεός μας έχει βάλει στη ζωή μας τις εντολές Του ως προστατευτικά όρια της ελευθερίας μας, αλλά δεν μπορούμε να εφαρμόσουμε κάποιους απλούς κανόνες ή τις απαγορεύσεις των γονέων μας. Ας σταθούμε λίγο σ' αυτό (βλ. παρακάτω κείμενο).

▪ Απευθύνεται επίσης στην Παναγία Μητέρα Του (μόνο, διότι ο Ιωσήφ δεν ήταν πατέρας του Χριστού) και της λέει ότι ο Χριστός «κείται εις πτώσιν και ανάστασιν πολλών», δηλ. το Πρόσωπο και η ζωή Του θα είναι το κριτήριο για να κριθούν οι άνθρωποι (αν αγωνίστηκαν να Του μοιάσουν, να κάνουν τη Ζωή Του ζωή τους). Έτσι θα σωθούν όσοι αποδεχθούν

ελεύθερα και αβίαστα να ζήσουν όπως Εκείνος θέλει: με αγάπη, ειρήνη, διάκριση κτλ. Είναι αυτονόητος έτσι ένας χωρισμός ανάμεσα στους ανθρώπους με το κριτήριο αυτό. Αυτό εννοούσε κι ο ίδιος λέγοντας «ουκ ήλθον βαλείν ειρήνην, αλλά μάχαιραν». Π.χ. έτσι ξεχώρισαν οι Μαθητές: ο Ιούδας που αρνήθηκε εντελώς τον Χριστό με την προδοσία και την αμετανοησία Του, σε αντίθεση με τον Πέτρο, που μετά την άρνηση μετανόησε και επέστρεψε κοντά Του.

- Επίσης, την προετοίμασε ότι ο Χριστός θα γίνει «σημείον αντιλεγόμενον», δηλ. άλλοι θα σκανδαλισθούν με τον Σταυρό και το κήρυγμά Του, όπως οι φανατισμένοι Εβραίοι και οι ειδωλολάτρες, ενώ άλλοι θα πιστέψουν και θα σωθούν. Ακόμη, ότι την καρδιά της ίδιας Θα τη διαπεράσει η ρομφαία (δίκικοπο μαχαίρι) του μητρικού πόνου και της αμφιβολίας, όταν θα δει τον Υιό Της να σταυρώνεται ως ένας κοινός κακούργος.

- Ο Συμεών και η Άννα δεν έκριναν με την πρώτη ματιά, με βάση αυτό που έβλεπαν. Έβλεπαν καθαρά πόσο σπουδαίο και Άγιο είναι το βρέφος που είχαν μπρος στα μάτια τους. Πόσο εύκολα κρίνουμε όμως εμείς τους άλλους! (βλ. παρακάτω κείμενο)

- Ο Ιησούς Χριστός, ενώ ήταν τέλειος Θεός, με τη Γέννησή Του έγινε και τέλειος άνθρωπος. Δεν έπαψε ποτέ να είναι να Θεός και παράλληλα έζησε όπως όλοι οι άνθρωποι. Γεννήθηκε σαν μωρό παιδί (με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος, βέβαια, από την Παρθένο Μητέρα Του), έπαιξε, έζησε με τα παιδιά του Ιωσήφ (αυτά που οι άλλοι άνθρωποι θεωρούσαν «αδέρφια» Του), εργάστηκε στο ξυλουργείο του Ιωσήφ... Σίγουρα όμως ξεχώριζε από τα άλλα παιδιά. Πώς φαντάζεστε τον Χριστό μας ως Παιδί;;; (...). Πώς να συμπεριφερόταν στην Μητέρα και στα «αδέρφια» Του;;; Γιατί;; Ζούμε έτσι κι εμείς με τις οικογένειές μας; Συμπεριφερόμαστε το ίδιο αγιασμένα και τέλεια, όπως ο Χριστός;

- Από τα ιερά Ευαγγέλια ελάχιστα γνωρίζουμε για τα παιδικά χρόνια του Ιησού. Μετά τη Γέννησή Του στη Βηθλεέμ, Τον συναντάμε 40 ημερών Βρέφος στο Ναό του Σολομώντα (Υπαπαντή), όταν αργότερα φτάνουν οι Μάγοι για να προσφέρουν τα δώρα τους, όταν καταφεύγει στην Αίγυπτο για να σωθεί από τη μανία του Ηρώδη και όταν γίνεται 12 ετών και διδάσκει τους σοφούς των Ιουδαίων στο Ναό του Σολομώντα. Οι Ευαγγελιστές αποσιωπούν τα υπόλοιπα γεγονότα διότι δεν τους ενδιαφέρει να γράψουν τη βιογραφία του Ιησού, αλλά να επισημάνουν μόνο όσα γεγονότα είναι απαραίτητα για τη σωτηρία μας.

- Ο Ιωσήφ δεν απέκτησε ποτέ παιδί με την Παναγία. Ο Ιησούς δεν ήταν γιος του Ιωσήφ, αλλά Τον γέννησε η Παναγία μας με τη βοήθεια του Αγίου Πνεύματος. Δεν είχε ανθρώπινο πατέρα, όπως όλοι μας. Επειδή όμως έμεναν στο ίδιο σπίτι με τον Ιωσήφ και τα παιδιά που εκείνος είχε από τον προηγούμενο γάμο του, οι Ιουδαίοι νόμιζαν ότι αυτά τα παιδιά ήταν «αδέρφια» του Χριστού. Επειδή τους έβλεπαν μαζί, λοιπόν, και τους είχαν γνωρίσει ως «αδελφούς» του Χριστού, του Θεού, οι πρώτοι Χριστιανοί τους ονόμαζαν «αδελφούς του Κυρίου» ή «αδελφοθέους». Ήταν ο Ιάκωβος, ο Ιούδας, ο Συμεών κ.ά.

- Ένας από αυτούς, ο Άγιος Απόστολος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος και πρώτος επίσκοπος Ιεροσολύμων (; - 62) γιορτάζει στις 23 Οκτωβρίου. Η λέξη «Ιάκωβος» είναι εβραϊκή λέξη και σημαίνει «ο νικητής». Η παράδοση αναφέρει, όπως είπαμε, ότι ήταν ένας από τους γιους του Ιωσήφ από άλλη γυναίκα, γι' αυτό ονομαζόταν αδελφός του Κυρίου. Έγινε πρώτος επίσκοπος Ιεροσολύμων και είναι αυτός που έγραψε την πρώτη Θεία Λειτουργία της χριστιανικής Εκκλησίας. Ποίμανε την Εκκλησία των Ιεροσολύμων με δικαιοσύνη, με γενναία στοργή και στερεότητα στην πίστη. Αυτό όμως, εξήγειρε τη μοχθηρία και την κακουργία των Ιουδαίων. Αφού τον έπιασαν, τον έριξαν πάνω από το πτερύγιο (την άκρη της στέγης) του Ναού του Σολομώντα και, ενώ ήταν ακόμα ζωντανός, τον αποτελείωσαν με άγριο κτύπημα ροπαλού στο

κεφάλι. Έγραψε επίσης την Καθολική Επιστολή που φέρει το όνομά του και είναι 1 από τα 27 βιβλία της Καινής Διαθήκης. Τέλος, η μνήμη του αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου, φέρεται και την Κυριακή μετά την Γέννηση του Χριστού, μαζί με τη μνήμη του Προφήτου Δαβίδ και του μνήστορος Ιωσήφ.

ΟΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΟΝΕΩΝ ΜΟΥ

Περνώντας από μια υπόγεια διάβαση, διάβασα γραμμένο στους τοίχους της: «Απαγορεύονται οι απαγορεύσεις». Σίγουρα οι αποδέκτες είναι πολλοί. Μένω στους γονείς. Όχι υπερασπιζοντάς τους, αλλά καταθέτοντας κάποιες σκέψεις για την αποκατάσταση της αλήθειας στα μάτια και στις καρδιές των νέων ανθρώπων. Μου ήρθε στο νου η παρακάτω ιστορία:

«Ένας φυσιολόγος επιστήμονας μελετούσε, μια μέρα, ένα μικρό κουκούλι, όπου μια πεταλουδίτσα ακουγόταν από μέσα να αγωνίζεται να τρυπήσει το κουκούλι για να βγει έξω, να πετάξει ελεύθερη. Ο επιστήμονας τη λυπήθηκε και, παίρνοντας ένα σουγιά, τρύπησε το κουκούλι και ελευθέρωσε τη φυλακισμένη πεταλουδίτσα. Την έβαλε στο τραπέζι, αλλά εκείνη πού να κινηθεί και να πετάξει; Πού τα φτερά της; Τίποτε. Όλα τα μέλη της ήταν αδύναμα, ανέτοιμα. Ήταν ανάπηρη. Την είχε βγάλει πριν από την ώρα της ο άνθρωπος, αλλά, αντί να την ελευθερώσει, τελικά την αχρήστευσε. Τα δεσμά της ήταν για το καλό της. Με τον αγώνα της να τρυπήσει τη φυλακή της, δηλαδή το κουκούλι της, τα όργανα του σώματός της γυμνάζονταν, δυνάμωναν και θα ερχόταν ο καιρός να βγει έξω, να πετάξει και να χαρεί τα λουλούδια».

Ακριβώς το ίδιο συμβαίνει και με εμάς. Οι περιορισμοί, οι «απαγορεύσεις», τα εμπόδια είναι για το καλό μας. Μας δυναμώνουν στην πίστη και στην αρετή. Μας συγκρατούν στη μικρή ηλικία, μέχρι να δυναμώσουν τα φτερά μας και να πάρουμε το δρόμο μας. Από την άλλη, σίγουρα υπάρχουν και υπερβολές. Έτσι, δίκαια, μερικές φορές, επαναστατούν οι νέοι στις υπερβολές αυτές της υπερπροστασίας των γονιών.

Σε αυτό το σημείο, είναι επίκαιρος ένας διάλογος που επιγράφεται: «ο γλύπτης και το άγαλμα»:

«Τι έχεις λοιπόν; Γιατί γογγύζεις;», έλεγε ο διάσημος γλύπτης στον ακατέργαστο πέτρινο όγκο που λάξευε για να σχηματίσει άγαλμα αντάξιο να κοσμήσει τον Παρθενώνα.

«Γογγύζω, γιατί με χτυπάς χωρίς οίκτο.», απάντησε το μελλοντικό αριστούργημα. «Κοίταξε τα συντρίμια μου σκορπισμένα καταγής.»

«Κι όμως, δεν ξέρεις ότι αν δε σε κατεργαστώ δε θα λάβεις θέση στο ναό και δε θα ελκύσεις τα βλέμματα των μεταγενέστερων;»

Στον Παράδεισο υπήρχε μια «απαγορευτική» εντολή στους πρωτόπλαστους από το Θεό-Πατέρα: να μη φάνε από τους καρπούς του δέντρου που βρισκόταν στο μέσον του Παραδείσου. Με αυτήν την εντολή ο Θεός έδειχνε στον άνθρωπο πως, όχι μόνο τον αγαπά, αλλά και τον εμπιστεύεται. Ήθελε η σχέση μαζί του να είναι καρπός αγάπης και ελευθερίας, όχι αποτέλεσμα συμφέροντος και καταναγκασμού. Είναι γνωστό ότι η όμορφη αυτή σχέση διαταράχθηκε με ευθύνη του ανθρώπου. Οι «απαγορεύσεις» καλλιεργούν την αγάπη και την ελευθερία, το σεβασμό και την εμπιστοσύνη ανθρώπου και συνανθρώπων, Θεού και ανθρώπων.

ΕΥΚΟΛΟ ΝΑ ΚΑΤΑΚΡΙΝΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ

Μια γυναίκα πήγε σε κάποιον ιερέα να εξομολογηθεί. Αφού, λοιπόν, τελείωσε την εξομολόγησή της και έλαβε συγχώρεση για τις αμαρτίες που εξομολογήθηκε, πήρε το δρόμο για το σπίτι της. Πριν, όμως, φθάσει, θυμήθηκε ότι είχε ξεχάσει μια αμαρτία. Δεν έμεινε πολύ με

αυτή τη σκέψη και πήρε το δρόμο της επιστροφής προς τον πνευματικό. Εκείνος, αφού τη ρώτησε το λόγο της επιστροφής της, έβαλε το πετραχήλι και άκουσε με πολλή προσοχή τα όσα ήθελε η γυναίκα εκείνη να προσθέσει στην εξομολόγησή της. Όταν τελείωσε της είπε ο ιερέας:

«Πήγαινε σπίτι σου, πάρε μια κότα και να επιστρέψεις εδώ με την κότα. Στο δρόμο που θα έρχεσαι να βγάζεις φτερά από την κότα και να τα πετάς».

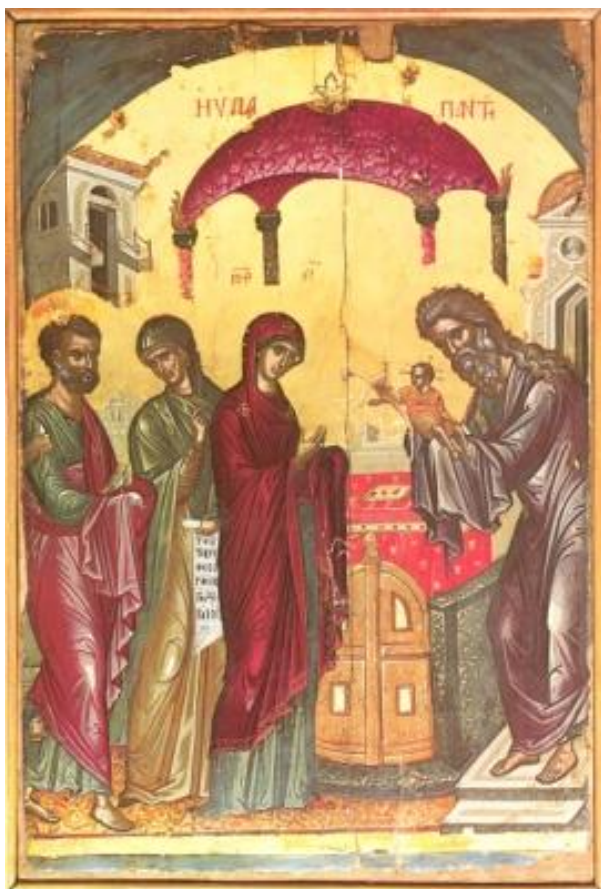
Εκείνη, λοιπόν, παιδί υπακοής, εφάρμοσε τα όσα της είπε ο πνευματικός της. Όταν ήρθε στον ιερέα πάλι, της είπε:

«Πήγαινε τώρα να μαζέψεις τα φτερά της κότας που σκόρπισες ερχόμενη προς τα εδώ».

«πάτερ μου», του είπε εκείνη, «είναι αδύνατο να γίνει αυτό, γιατί ο αγέρας πήρε τα φτερά και τα σκόρπισε εδώ κι εκεί».

«Έτοι γίνεται, παιδί μου, και με τους λόγους της κατάκρισης», της απάντησε ο πνευματικός.» Τα λόγια που λες τα παίρνει ο διάβολος, τα παινούν οι άνθρωποι και τα σκορπουν στις καρδιές των άλλων, με αποτέλεσμα ανδρόγυνα να χωρίζουν, άνθρωποι να μη μιλιούνται μεταξύ τους, να μισούνται με απρόβλεπτες συνέπειες».

Είναι φοβερή αμαρτία η κατάκριση. Η κακόβουλη εκείνη κρίση που δείχνει έλλειψη αγάπης για τον άλλο και κρύβει φοβερό εγωισμό για εκείνο που κατακρίνει. Είναι τόσο βαριά η κατάκριση που ο Χριστός παρομοιάζει την αμαρτία του άλλου με αγκίδα και την αμαρτία όποιου κατακρίνει με δοκάρι. Η κρίση ανήκει μόνο στο Θεό. Και θα υπολογίσει στον καθένα τα κίνητρα που διέπραξε την αμαρτία, τις συνθήκες που μεγάλωσε, την προαίρεσή του, ακόμα και τα γονίδιά του. Και στην κρίση της Δευτέρας Παρουσίας του Χριστού κινδυνεύει ο κατηγορος σε αυτόν τον κόσμο να μετατραπεί σε κατηγορούμενο εκεί και ο κατηγορούμενος εδώ να γίνει κατηγορος εκεί.

Ένας άγιος της Εκκλησίας, ο άγιος Ιωάννης, συγγραφέας της «Κλίμακος», λέγει: «Είδα άνθρωπο που φανερά αμάρτησε, ενώ στα κρυφά έκανε μεγάλα καλά». Γι αυτό δεν πρέπει να κατακρίνουμε κανένα. Η εξωτερική εμφάνιση ξεγελάει και παρασύρει τον άνθρωπο στην κατάκριση, αλλά, όπως λέγει ο λαός: «άνθρωπο βλέπεις, καρδιά, όμως, δεν ξέρεις». Και σίγουρο είναι ότι ο Θεός θα θεωρήσει νίκη τον αγώνα ενός ανθρώπου, έστω κι αν αμάρτησε στο τέλος, εάν δηλαδή έπεσε στην αμαρτία και μετανόησε.

Είναι προτιμότερο και θεάρεστο αντί να ασχολούμαστε και να κατακρίνουμε τη συμπεριφορά των άλλων, να προσευχόμαστε με τα λόγια του Αγίου Εφραίμ του Σύρου: «Κύριε, δώσε μου τη δύναμη να βλέπω τις δικές μου αμαρτίες και να μην κατακρίνω τον αδελφό μου».

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ:

Στα δεξιά της εικόνας ο ηλικιωμένος ιερέας Συμεών κρατάει στα χέρια του Αυτόν που περίμενε για αιώνες, υποκλίνεται με δέος και σεβασμό στο σαράντα ημερών Βρέφος που κρατάει στα χέρια του, λέγοντας το «Νυν απολύεις τον δούλον Σου, Δέσποτα, κατά το ρήμα Σου εν ειρήνη...»

Η Παναγία έχει τα χέρια απλωμένα σε στάση δέησης ή σε να περιμένει να ξαναπάρει στην αγκαλιά της τον Γιο της.

Πίσω από τη Θεοτόκο στέκεται η ηλικιωμένη (84 ετών) προφήτιδα Άννα, η θυγατέρα του Φανουήλ, που παρέμενε κάνοντας προσευχές και νηστείες στο Ναό του Θεού και τώρα διακήρυσε σε όλη την πόλη για τα θαυμάσια του Θεού και ότι το Βρέφος αυτό θα σώσει τον λαό Του. Κρατάει ειλητήριο με την προφητεία της: «Τούτο το Βρέφος ουρανόν και γην εστερέωσεν».

Πιο πίσω ακολουθεί ο προστάτης της Παρθένου, ο δίκαιος Ιωσήφ ο Μνήστωρ, κρατώντας δυο περιστέρια για να τα προσφέρουν θυσία στο Θεό. Ο Μωσαϊκός Νόμος προέβλεπε να αφιερώνονται στον Θεό τα νεογέννητα πρωτότοκα αρσενικά παιδιά.

Σε δεύτερο πλάνο εικονίζεται ο Ναός. Υψώνεται ένα κιβώριο, όμοιο με χριστιανική Αγία Τράπεζα, πάνω στην οποία υπάρχει το βιβλίο της Παλαιάς Διαθήκης, ο Νόμος. Με τον σαραντισμό και την Υπαπαντή Του στο Ναό ο Χριστός αποδεικνύει ότι δεν ήρθε για να καταλύσει το Νόμο ή τους Προφήτες, αλλά ότι είναι ο Γιος του Θεού που γεννήθηκε για να εκπληρωθούν όσα οι ιερές Γραφές προέβλεπαν και για να τις τελειοποιήσει.

ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ:

Χαίρε, Κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε· ἐκ σοῦ γὰρ ἀνέτειλεν ὁ Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, φωτίζων τοὺς ἐν σκότει. Εὐφραίνου καὶ σύ, Πρεσβύτα δίκαιε, δεξάμενος ἐν ἀγκάλαις τὸν ἐλευθερωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, χαριζόμενον ἡμῖν καὶ τὴν Ἀνάστασιν.

Χαίρε, Κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε, διότι από Εσένα ανέτειλε ο Ήλιος της Δικαιοσύνης, ο Χριστός, φωτίζοντας αυτούς που βρίσκονται στο σκοτάδι (της άγνοιας του αληθινού Θεού). Να χαιρεσαι κι Εσύ, δίκαιε Γέροντα (Συμεών), που δέχτηκες στην αγκαλιά σου Αυτόν που ελευθερώνει τις ψυχές μας και μας χαρίζει τη Χάρη της Ανάστασης.

Συμπέρασμα:

Ο Χριστός μας καλεί να υπακούμε στον λόγο και τις εντολές του Θεού και να τον εφαρμόζουμε στη ζωή μας, όπως Εκείνος.

Από τώρα, που είμαστε παιδιά, ας προσπαθούμε να μιμηθούμε τον Χριστό στην καθημερινή μας ζωή!

«Ο Ιησούς δωδεκαετής στο Ναό»
Ελαιογραφία σε μουσαμά.
Έργο Σπύρου Μ. Γαζή (1902).
Ι. Ναός Εισοδίων Θεοτόκου Λευκάδος.

Η παραβολή του Σπορέα Ο λόγος του Θεού

Στοχοθεσία:

- Να κατανοήσουν τα παιδιά την αξία που έχει ο λόγος του Θεού για τη ζωή μας
- Να μάθουν: α. τι είναι οι «παραβολές» και β. την παραβολή του Σπορέα
- Να γνωρίσουν πού μπορούν και τα ίδια να αναζητήσουν τον λόγο του Θεού

Προετοιμασία:

Προμηθευόμαστε Καινές Διαθήκες, με ερμηνεία, ανάλογες με τον αριθμό των παιδιών (τουλάχιστον ανά 2-3 παιδιά. Αν δεν υπάρχουν στο ναό σας, ζητήστε από το Κέντρο Νεότητας.

Φωτοτυπούμε το σχέδιο του Σπορέα για χρωμάτισμα και τα φυλλάδια.

Υποδοχή – Καλωσόρισμα - Προσευχή *(διορθώνουμε διακριτικά αν χρειαστεί)*

Σύνδεση με την προηγούμενη συνάντηση:

Την προηγούμενη φορά γνωρίσαμε με λίγα λόγια τη ζωή του Χριστού. Αλήθεια, ο Χριστός γιατί ήρθε στον κόσμο; Ο Θεός γιατί έγινε άνθρωπος;;; *(Για να γλιτώσει τους ανθρώπους από την αμαρτία, από τη δύναμη του διαβόλου και να τους συμφιλιώσει πάλι με τον Θεό –Πατέρα).*

Ο Χριστός μας μόνο γεννήθηκε, σταυρώθηκε και αναστήθηκε; Πώς έζησε ως άνθρωπος;;; *(Θεράπευσε τους αρρώστους. Βοηθούσε όσους είχαν ανάγκη. Μιλούσε στους ανθρώπους! Τους δίδασκε!)*

Τι μπορεί να έλεγε ο Χριστός στους ανθρώπους;;; *(Τους δίδασκε πώς πρέπει να ζουν, αν αγαπούν πραγματικά τον Θεό και θέλουν να ζουν κοντά Του).*

Πώς ξέρουμε εμείς τι τους έλεγε;;; *(Το μαθαίνουμε από το Ευαγγέλιο, την Αγία Γραφή, την Καινή Διαθήκη).*

Καταλάβαιναν όλοι αυτά που τους έλεγε;;; *(Πολλοί δεν καταλάβαιναν, επειδή ζούσαν μέσα στην αμαρτία και δεν μπορούσαν να νιώσουν αυτά που δίδασκε ο Θεός. Ο Χριστός όμως μιλούσε απλά, για να μπορούν όλοι να Τον καταλάβουν. Γι' αυτό χρησιμοποιούσε απλές, μεταφορικές ιστορίες, με εικόνες από την καθημερινή ζωή των γεωργών, των ψαράδων, της νοικοκυράς κτλ. Οι ιστορίες αυτές λέγονται «παραβολές»).*

Μία τέτοια ιστορία είναι η «παραβολή του σπορέα», που θα διαβαστεί αύριο/διαβάστηκε σήμερα στη Θ. Λειτουργία. Ας την ακούσουμε!

Αφήγηση:

(Προτιμότερο είναι να τη διαβάσετε από την Καινή Διαθήκη, κατά προτίμηση εκδ. Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας, ή να την αφηγηθήτε κρατώντας στα χέρια σας το ιερό αυτό βιβλίο, προκειμένου

να το συνδυάσουν τα παιδιά στο νου τους με την παραβολή και με το θέμα της σημερινής συνάντησης).

Κάποτε συγκεντρώθηκε κοντά στον Ιησού πολύς κόσμος, που έρχονταν από διάφορες πόλεις κι Εκείνος τους είπε μια παραβολή: «Βγήκε ο σποριάς για να σπείρει το σπόρο του· καθώς έσπερνε, μερικοί σπόροι έπεσαν στο δρόμο, όπου καταπατήθηκαν και τους έφαγαν τα πουλιά. Άλλοι έπεσαν στις πέτρες και, όταν φύτρωσαν, ξεράθηκαν, γιατί δεν είχε υγρασία. Άλλοι σπόροι έπεσαν ανάμεσα σε αγκάθια και, όταν αυτά φύτρωσαν μαζί τους, τους έπνιξαν. Άλλοι όμως έπεσαν στο γόνιμο έδαφος, φύτρωσαν κι έδωσαν καρπό εκατό φορές περισσότερο». Αφού τα είπε όλα αυτά, πρόσθεσε με έμφαση: «Όποιος έχει αυτιά για ν' ακούει ας τα ακούει».

Οι μαθητές του τότε τον ρωτούσαν: «Τι σημαίνει η παραβολή αυτή;»

Εκείνος τους απάντησε: «Σ' εσάς έδωσε ο Θεός να γνωρίσετε τα μυστήρια της βασιλείας του Θεού, ενώ στους υπολοίπους αυτά δίνονται με παραβολές, ώστε να κοιτάζουν και να μη βλέπουν και ν' ακούνε αλλά να μην καταλαβαίνουν».

Η παραβολή αυτή σημαίνει το εξής: Ο σπόρος είναι ο λόγος του Θεού. Οι σπόροι που έπεσαν στο δρόμο είναι εκείνοι που άκουσαν το λόγο του Θεού, έρχεται όμως ύστερα ο διάβολος και τον παίρνει απ' τις καρδιές τους, για να μην πιστέψουν και σωθούν. Οι σπόροι που έπεσαν στο πετρώδες έδαφος είναι εκείνοι που, όταν ακούσουν το λόγο, τον δέχονται με χαρά, δεν έχουν όμως ρίζα- γι' αυτό πιστεύουν για λίγο διάστημα και, όταν έρθει ο καιρός της δοκιμασίας απομακρύνονται. Αυτοί που έπεσαν στ' αγκάθια είναι εκείνοι που άκουσαν το λόγο, συμπορεύονται όμως με τις φροντίδες, με τον πλούτο και ης απολαύσεις της ζωής, πνίγονται απ' αυτά και δεν καρποφορούν. Με το σπόρο που έπεσε στο γόνιμο έδαφος εννοούνται όσοι άκουσαν το λόγο με καλή και αγαθή καρδιά, τον φυλάνε μέσα τους και καρποφορούν με υπομονή».

Βασικά σημεία:

• **Ποιος είναι ο «σπείρων» (σπορέας/σποριάς);;** Είναι ο Θεός - ο Υιός του Θεού, δηλ. ο Χριστός - ο κάθε κήρυκας του θείου λόγου - η Εκκλησία.

• **Τι εικονίζει /συμβολίζει ο σπόρος;;** Τον λόγο του Θεού, τις αλήθειες της Πίστης μας, κάθε τι που κάνει τον άνθρωπο να αναλογιστεί από πού προέρχεται (από τον Δημιουργό Θεό) και ποιον προορισμό / σκοπό έχει στη ζωή του (να ζει αιώνια κοντά στο Θεό).

• **Ποια είναι η γη, το χωράφι;;** Είναι η ψυχή του ανθρώπου που ακούει το σωτήριο θείο λόγο. Η δεκτικότητα της, η προαίρεση και η καλλιέργειά της, η δίψα και η πείνα η πνευματική, ο πόθος για την τελειότητα και την αλήθεια.

• **Ποια εμπόδια συναντάει ο σπόρος (ο λόγος του Θεού) στην καρποφορία του;;**

1. Το διάβολο (ο σπόρος που έπεσε στο δρόμο), που επιβουλεύεται τη σωτηρία του ανθρώπου και εμποδίζει την αποδοχή του θ. λόγου και την καρποφορία του στις ψυχές των ανθρώπων.

2. Τους πειρασμούς και τους διωγμούς (ο σπόρος που έπεσε σε πετρώδες έδαφος), αφού η πίστη μας πολλές φορές δεν είναι ισχυρή και δυνατή για να πάρουμε τη γενναία απόφαση να ζήσουμε όπως θέλει ο Χριστός. Έτσι ο λόγος του Θεού γίνεται ανενεργός και δε φέρνει καρπό.

3. Τις φροντίδες μας για τα καθημερινά πράγματα, τον πλούτο και τις απολαύσεις (ο σπόρος που φύτεψε μαζί με αγκάθια και δεν καρποφόρησε). Η προσήλωση σε υλικά πράγματα που προσφέρουν παροδική και ψεύτικη απόλαυση αποπροσανατολίζει τον άνθρωπο από το σκοπό του, τον γεμίζει άγχος και ανασφάλεια. Αντιστρατεύονται το θέλημα του Θεού, που γίνεται γνωστό στον άνθρωπο μέσω του θ. λόγου.

• **Πότε όμως καρποφορεί ο λόγος του Θεού;** (ο σπόρος που έπεσε σε καλή και εύφορη γη και καρποφόρησε) Πρόκειται για έργο θείο και ανθρώπινο: ο Θεός καλεί τον άνθρωπο να Τον ακολουθήσει κι ο άνθρωπος ελεύθερα αποφασίζει να ανταποκριθεί στην πρόκληση. Η πρόσκληση είναι πάντα ανοιχτή και την «ανανεώνει» στον καθένα μας ο Χριστός μέσα από την Αγία Γραφή και την Εκκλησία Του. Είναι δύσκολο να το πετύχει μόνος του, με τις δικές του δυνάμεις ο άνθρωπος, μπορεί όμως με τη βοήθεια του Θεού, που σπέρνει στις ψυχές των ανθρώπων το λόγο Του.

Συμπέρασμα:

Ας κάνουμε την ψυχή μας κατάλληλη να δεχτεί το Λόγο του Θεού και να καρποφορήσει.

Δραστηριότητες:

α. Ας γνωρίσουμε την Καινή Διαθήκη

Ζητάμε από τα παιδιά να ξεφυλλίσουν την Καινή Διαθήκη και να εντοπίσουν τον πίνακα των περιεχομένων βιβλίων. Ζητάμε να μετρήσουν τους τίτλους και να μας πουν από πόσα βιβλία αποτελείται η Κ.Δ.

Πόσα είναι τα Ευαγγέλια;;; (Αφήνουμε πολλούς να μιλήσουν. Συνηθισμένη απάντηση: 12. Εξηγούμε ότι το Ευαγγέλιο είναι ένα, η χαρμόσυνη είδηση της σάρκωσης του Θεού Λόγου, για να πάθει και να αναστηθεί. Έχει όμως γνωστοποιηθεί στους ανθρώπους με τα κείμενα που έγραψαν τέσσερις Απόστολοι, οι 4 «Ευαγγελιστές», και τα οποία ονομάζονται «ερά Ευαγγέλια»).

Ποια είναι τα ονόματα των τεσσάρων Ευαγγελιστών;;; (Ματθαίος, Μάρκος, Λουκάς, Ιωάννης).

Ποιο είναι το πρώτο στη σειρά Ευαγγέλιο;;; (κατά Ματθαίον).

Ποιος από τους συγγραφείς της Καινής Διαθήκης έχει γράψει τα περισσότερα βιβλία;;; (Απ. Παύλος) -Και άλλες ερωτήσεις...

β. Μαθαίνουμε να αναζητάμε «χωρία» στην Καινή Διαθήκη

Εξηγούμε ότι η αναζήτηση δε γίνεται με βάση τις σελίδες, αλλά με βάση τα βιβλία, τα κεφάλαια και τους στίχους, διότι ο καθένας μπορεί να χρησιμοποιεί διαφορετική έκδοση.

Βήμα 1^ο : Εντοπίζουμε το βιβλίο (π.χ. κατά Λουκάν Ευαγγέλιο). Για να βρούμε την σειρά των βιβλίων, θα μας βοηθήσει ο πίνακας που υπάρχει στις πρώτες σελίδες κάθε έκδοσης. Η Παλαιά Διαθήκη αποτελείται από 49 βιβλία και η Καινή Διαθήκη από 27 βιβλία.

Βήμα 2^ο : Εντοπίζουμε το κεφάλαιο (π.χ. κεφάλαιο 8^ο). Τα κεφάλαια αναφέρονται είτε με ελληνική αρίθμηση (π.χ. αντί για τον αριθμό 8, με το γράμμα Η) είτε με μεγάλους αραβικούς αριθμούς (π.χ. με το 8).

Βήμα 3^ο: Εντοπίζουμε τον στίχο που μας ενδιαφέρει (π.χ. στίχος 4). Οι στίχοι αναφέρονται με μικρούς αραβικούς αριθμούς.

Έτσι, για να βρούμε την παραβολή του Σπορέα θα πρέπει να μας δοθεί η οδηγία: «Βρείτε στο κατά Λουκάν Ευαγγέλιο, στο κεφάλαιο Η' ή 8, τον στίχο 4». Κάνουμε μερικές δοκιμές με διάφορα χωρία για να εξασκηθούν οι ομάδες.

Για περισσότερη συζήτηση με τα μεγαλύτερα παιδιά:

Ειδικά για παρέα μεγαλύτερων παιδιών (Γυμνασίου - Λυκείου), η συζήτηση μπορεί να οργανωθεί γύρω από «αιρετικές» / αρνητικές τοποθετήσεις σε ζητήματα σχετικά με την Αγ. Γραφή. Παραθέτουμε με έντονη γραφή τις «αντιρρήσεις» που ακούγονται συχνά ή προέρχονται από διάφορα βιβλία, που κυκλοφόρησαν πρόσφατα (Κώδικας Da Vinci, Το Ευαγγέλιο του Ιούδα, Μ^ν κ.α.)

“Οι Χριστιανοί είναι σκοταδιστές αφού κινούνται στη λογική του «Πίστευε και μη ερεύνα»...”

α. Ποιοι χρησιμοποιούν αυτή την φράση: Χριστιανοί αγράμματοι ή άσχετοι με τη Χριστιανική πίστη. - Άνθρωποι, οι οποίοι θέλουν να κατηγορήσουν τους Χριστιανούς ότι πιστεύουν τυφλά σε όσα τους λένε, χωρίς έρευνα. Χριστιανοί, που γνωρίζουν την πίστη τους και θέλουν ν' αρνηθούν ότι αυτό είναι χριστιανικό δόγμα. - Άνθρωποι, οι οποίοι δε γνωρίζουν ούτε από πού προέρχεται, ούτε τη σημασία της, ούτε κατά πόσον είναι αξιόπιστη.

β. Η προέλευση του "πίστευε και μη ερεύνα": Οι καταβολές της στον Πλάτωνα (ίσως ήταν αρχαιότερη και απλά ο Πλάτωνας την επανέλαβε). - Υπήρχε σε κάθε περίοδο και σε κάθε περιοχή της ανθρώπινης ιστορίας (με γνωστότερο τον Παπικό μεσαίωνα). - Ήταν πρακτική όλων όσων δεν είχαν επιχειρήματα για να στηρίξουν τις απόψεις τους. - Δε γνωρίζουμε ποιος την πρωτοείπε αυτή τη φράση.

γ. Έχει λεχθεί από Χριστιανούς Πατέρες το "πίστευε και μη ερεύνα"; Ναι. Π.χ. ο Μέγας Αθανάσιος αναφέρει: "πίστευε στον Πατέρα... Να μην ερευνήσεις (τον τρόπο) της γέννησης του Υιού...Το μυστήριο της Αγίας Τριάδας". Ισχύει όμως μόνο για "το πώς της Αγίας Τριάδος" -γιατί τα ζητήματα αυτά είναι καταστάσεις εκτός χρόνου και ασύλληπτα. Γίνονται κατανοητά μόνο σε όσους τα βιώνουν. Αυτοί ενώνονται με τον Θεό. Ερευνούμε το "τι" και το "ποιος, ακόμα και στην Αγία Τριάδα.

- «**Τα “απόκρυφα” Ευαγγέλια μας πληροφορούν ότι ο Χριστός δεν ήταν αναμάρτητος, αλλά ότι είχε κι αυτός αμαρτωλές κλίσεις και πειρασμούς...**» ...Τα κείμενα αυτά συντάχτηκαν από άγνωστους συγγραφείς, που τα έγραψαν για να εδραιώσουν και να διαιωνίσουν τις δικές τους προσωπικές πεποιθήσεις. Επειδή όμως γνώριζαν ότι οι απόψεις τους διέφεραν από την αλήθεια της Εκκλησίας, για να παραπλανήσουν τους ανθρώπους και να γίνουν πιστευτοί χρησιμοποίησαν τα ονόματα των Αποστόλων (π.χ. Ιακώβου, Ματθαίου, Φιλίππου, Πέτρου, Θωμά, Παύλου, Ιούδα κ.ά.). Δηλαδή τα απόκρυφα ευαγγέλια δεν είναι μόνον ψευδή, αλλά και ψευδεπίγραφα. Οι διηγήσεις τους γράφτηκαν κατά τη διάρκεια του 2^{ου}, 3^{ου} και 4^{ου} αιώνα, δηλ. από ανθρώπους που δε γνώρισαν ποτέ τον

Χριστό. Η σύγχρονη κριτική των ιστορικών πηγών παραδέχεται ότι τα κείμενα αυτά «παρουσιάζουν μεγάλα μειονεκτήματα ύφους και αξιοπιστίας» και γι' αυτό δεν είναι δυνατό να τα λάβουμε σοβαρά υπόψη.

- **«Η Αγ. Γραφή είναι ιστορικά αναξιόπιστη».** Αντί να απαντήσουμε εμείς θα αφήσουμε τα γεγονότα να απαντήσουν από μόνα τους:

«Μια πρόσφατη επανεξέταση των τεχνουργημάτων που βρέθηκαν στην Ιεριχώ, οδήγησε τον αρχαιολόγο Μπράιαντ Γουντ στο συμπέρασμα ότι η Ιεριχώ πράγματι καταστράφηκε το 1400 π.Χ. Τα τείχη της πόλης δείχνουν σαν να κατέρρευσαν ξαφνικά, ενώ τα καμένα ξύλα και οι πέτρες, όπως και το στρώμα κοπριάς που χρονολογούνται από το 1400 π.Χ. υποδεικνύουν ότι η πόλη πυρπολήθηκε, όπως γράφει η Βίβλος» (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 27/10/91).

Έρευνα που δημοσιεύεται στο επιστημονικό περιοδικό NATURE, επιβεβαιώνει χρονολογικά την Παλαιά Διαθήκη, υποστηρίζοντας πως όντως η σήραγγα της Σιλωάμ, ο διάσημος υπόγειος υδραγωγός στην Ιερουσαλήμ, κατασκευάστηκε γύρω στο 700 π.Χ. (...) «Πιστεύουμε ότι το ζήτημα έχει διευθετηθεί ξεκάθαρα», δήλωσε σχετικά ο γεωλόγος Έιμος Φρέμκιν, διευθυντής του Κέντρου Σπηλαιολογίας της Ιερουσαλήμ (ΕΣΤΙΑ, 12/09/2003).

Ο βράχος του Γολγοθά και ο τόπος ταφής του Ιησού, αντικείμενο αμφισβητήσεων από τους Δυτικούς ερευνητές κατά τους τελευταίους τρεις αιώνες, επιβεβαιώνονται τώρα ως προς την αυθεντικότητά τους από έναν Έλληνα αρχαιολόγο, αρχιτέκτονα και μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, τον κ. Γεώργιο Λάβα. (...) «Ο κ. Λάβας είναι σήμερα σε θέση να μας πει με κάθε βεβαιότητα πως ο βράχος, ο οποίος βρίσκεται εγκιβωτισμένος σ' ένα γυάλινο κουβούκλιο στο Ναό της Αναστάσεως είναι ο ίδιος που μαρτύρησε ο Ιησούς» (ΤΟ ΒΗΜΑ, 7/4/2000).

- **«Πολλοί ισχυρίζονται ότι οι συγγραφείς των κειμένων της Αγίας Γραφής απέχουν πολλούς αιώνες από τα γεγονότα που περιγράφουν ή ότι στην πορεία του χρόνου έγιναν αλλοιώσεις των κειμένων και συνεπώς αυτά δεν είναι αξιόπιστα και αυθεντικά...»** ...Τα περισσότερα από τα βιβλία της Κ.Δ. γράφτηκαν σε διάστημα περίπου 20 ετών (μεταξύ 50 και 70 μ.Χ.) απέχουν δε μόνο 30-40 έτη από την εποχή της ζωής του Χριστού επί της Γης.

Τα κείμενα αυτά γράφτηκαν τόσο κοντά στα ιστορούμενα γεγονότα, ώστε είναι φύσει αδύνατον να γίνονταν αυτά αποδεκτά εάν περιείχαν ψέματα. Και τούτο διότι ζούσαν πολλοί άνθρωποι που ήταν σύγχρονοι των γεγονότων τα οποία θα μπορούσαν με κάθε ευκολία να διαψεύσουν. Μέχρι το 95 μ.Χ. γράφτηκε και το τελευταίο βιβλίο της Κ.Δ. που είναι η Αποκάλυψη του Ιωάννη. Αυτό αποδεικνύεται σαφέστατα κι από τα έργα Χριστιανών συγγραφέων του τέλους του α' και των αρχών του β' μ.Χ. αιώνα, οι οποίοι αναφέρουν ολόκληρα χωρία της Κ.Δ. ή παραπέμπουν σ' αυτά.

Τα ίδια τα γραπτά των συγγραφέων της Κ.Δ. δεν έχουν βέβαια διασωθεί. Έχουν όμως διασωθεί μέχρι σήμερα 4.000 ελληνικά χειρόγραφα που περιέχουν ολόκληρη ή μέρη της Κ.Δ. Από τα χειρόγραφα αυτά, περισσότερα από 40, έχουν ηλικία πάνω από 1000 χρόνια. Ακόμη σώζονται τρεις μεγάλοι κώδικες (=βιβλία από πάπυρο ή περγαμηνή) του κειμένου της Κ.Δ. (Βατικανός, Σιναϊτικός, Αλεξανδρινός) που ανάγονται στον 4^ο αι. μ.Χ. Επίσης υπάρχουν 15 μεταφράσεις της Κ.Δ. σε αρχαίες γλώσσες... Υπάρχουν κι άλλοι πάπυροι που περιέχουν αποσπάσματα της Κ.Δ. που χρονολογούνται γύρω στο 200 μ.Χ. Ο παλαιότερος απ' αυτούς βρίσκεται στη βιβλιοθήκη του Μάντσεστερ και χρονολογείται από τους ειδικούς γύρω στο 130 μ.Χ.

Το συμπέρασμα, λοιπόν, από αυτό το πλήθος των χειρογράφων και τις χρονολογίες που γράφτηκαν είναι ότι η Κ.Δ. αποτελεί το περισσότερο ιστορικά κι επιστημονικά κατοχυρωμένο βιβλίο σε σύγκριση με οποιοδήποτε άλλο αρχαίο.

Όσον αφορά τη χρονολόγηση των κειμένων της Παλαιάς Διαθήκης έχουμε να κάνουμε την εξής σημαντική διαπίστωση: Ως το 1947 τα παλαιότερα χειρόγραφα (κώδικες) τα οποία διασώζονται σε διάφορα μουσεία ανάγονταν στον 9^ο μ.Χ. αιώνα. Όμως τη χρονιά εκείνη ανακαλύφθηκαν σε σπήλαια της ερήμου της Ιουδαίας χιλιάδες αποσπάσματα βιβλικών κειμένων, τα περισσότερα από τα οποία χρονολογήθηκαν ότι ανήκουν στον 2^ο και 1^ο π.Χ. αιώνα. Ανάμεσά τους, ολόκληρο το βιβλίο του Προφήτη Ησαΐα. Τα ευρήματα αυτά είναι σήμερα γνωστά ως χειρόγραφα του Κουμράν ή χειρόγραφα της Νεκράς Θάλασσας. Η συγκριτική μελέτη ανάμεσα στα κείμενα αυτά και σ' αυτά που διαβάζουμε σήμερα –παρά την τεράστια χρονική απόσταση που τα χωρίζει- απέδειξε ότι δεν υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές. Συνεπώς και τα κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης είναι αυθεντικά και αξιόπιστα, όπως ακριβώς και τα κείμενα της Κ.Δ.

- Πώς είναι δυνατόν ένα βιβλίο, που αφηγείται τους πολέμους του Ισραηλιτικού λαού και περιγράφει πράξεις που σήμερα μας φαίνονται άγριες και απολίτιστες να αποτελεί χριστιανική Αγία Γραφή; Τα βιβλία που την αποτελούν διαπνέονται από μια συνεχιζόμενη ιστορία διαδοχικών επεμβάσεων του Θεού, ιστορικών σωτηριωδών γεγονότων, κατευθύνσεων των προσδοκιών των ανθρώπων προς μια μεσσιανική εποχή. Διαπνέονται δηλαδή από αυτό που στη θεολογική γλώσσα ονομάζεται «ιστορία της θείας οικονομίας».

Ό,τι βρίσκεται έξω από αυτήν την ιστορία της θείας οικονομίας, η οποία αποκορυφώνεται στο γεγονός του Χριστού, μπορεί να σχετίζεται: α) με πολιτιστικά στοιχεία της εποχής εκείνης, τα οποία διαφέρουν από αυτά της δικής μας εποχής και είναι φυσικό να προκαλούν αντίδραση (εκείνο που χρειάζεται είναι η ερμηνεία αυτών των στοιχείων και η τοποθέτηση τους στα πλαίσια των αντιλήψεων της δικής τους εποχής), β) με ιστορικά γεγονότα και κοινωνικές συνθήκες της κατά κόσμον ιστορίας, μέσα στην οποία βέβαια και όχι εκτός τόπου και χρόνου, εκτυλίσσεται η ιστορία της θείας οικονομίας, γ) με διάφορα άλλα εποχιακά φαινόμενα, όπως άλλωστε τούτο δεν αποκλείεται και από τα βιβλία της Καινής Διαθήκης (π.χ. ενδυμασία, κοινωνικές αντιλήψεις της εποχής).

Η Εκκλησία έζησε την Παλαιά Διαθήκη ως βιβλίο δικό της και την ενσωμάτωσε στη Γραφή της, γιατί περιέχει την ιστορία της θείας οικονομίας, την προετοιμασία της λύτρωσης

-Ιησούς Χριστός: το πλήρωμα του Νόμου και των Προφητών;

Η Καινή Διαθήκη από τη μια ερμήνευε αυθεντικώς τη Γραφή κι από την άλλη την εκπλήρωνε (**«ου γαρ ήλθον καταλύσαι τον Νόμον ή τους Προφήτας. Ουκ ήλθον καταλύσαι, αλλά πληρώσαι»**, Ματθ. 5,17) στο πρόσωπο του Χριστού, ιδιαίτερα με τη ζωή, το θάνατο και την Ανάστασή Του. Έτσι εκτυλίσσεται δημόσια η αυθεντική ερμηνεία της Π.Δ., η Χριστοκεντρική. Η ερμηνεία αυτή, η οποία αρχίζει να παίρνει σάρκα και οστά ήδη με τη γέννηση του Χριστού στη Βηθλεέμ της Ιουδαίας -αφού έτσι πραγματοποιείται η σχετική προφητεία- θα αναδειχθεί στο εξής η κυριαρχούσα ερμηνεία της Εκκλησίας. Ο Προφήτης **Ησαΐας** αποδεικνύεται «πέμπτος Ευαγγελιστής», προλέγοντας πιστότατα και λεπτομερέστατα την επί γης ζωή, το Πάθος και την Ανάσταση του Μεσσία.

Η ελπίδα για τον ερχομό του Χριστού ανατέλλει από τα βάθη των προχριστιανικών αιώνων. Πηγάζει από τις ιερές Γραφές. Το Πάθος και η Ανάσταση του σαρκωμένου Θεού Λόγου γίνονται «κατά τας Γραφάς» -όπως διατρανώνουμε στο Σύμβολο της Πίστεως. Και λαμβάνουν χώρα ουσιαστικά και όχι συμβολικά σε κάθε Θ. Λειτουργία, κάθε Κυριακή και κάθε Μεγάλη Εβδομάδα, όχι μονάχα το 33 μ.Χ.

«Ὁν εκήρυξεν Ἀρνὸν Ησαΐας, ἐρχεται ἐπὶ σφαγὴν ἐκούσιον... ἵνα πᾶσι δωρηθῆται τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν». Στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού, του από Ναζαρέτ της Γαλιλαίας, επαληθεύονται όλες οι μέχρι τότε Προφητείες. Ὅλων των προφητῶν το κήρυγμα είναι στραμμένο στο πρόσωπο του Χριστού, ρίχνοντας αμυδρά και κεκαλυμμένα το Φως της Αλήθειας στον προχριστιανικό κόσμο και σε όσους διαχρονικά δυσκολεύονται να αναγνωρίσουν στο πρόσωπο Του «το πλήρωμα του Νόμου και των Προφητῶν».

- «Ἡ Βίβλος εἶναι δημιούργημα τοῦ ἀνθρώπου, ὄχι τοῦ Θεοῦ. Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος παρήγγειλε καὶ χρηματοδότησε μιὰ νέα Βίβλο, ποὺ θὰ ἀποσιωποῦσε τὰ ἀνθρώπινα χαρακτηριστικὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐνῶ θὰ ἐμπλουτιζόταν τὸ υλικὸ τῶν Εὐαγγελίων ποὺ τὸν παρουσίαζαν ὡς Θεό».

Ἡ Βίβλος ὄντως εἶναι γραμμένη ἀπὸ χέρια ἀνθρώπινα· ἀπὸ τὰ χέρια Προφητῶν, Εὐαγγελιστῶν, Ἀποστόλων. Αὐτοὶ οἱ ἀνθρώπινοι κάλαμοι ἦταν ὅμως θεοκίνητοι καὶ τὰ λόγια ποὺ χάραξαν στὸ χαρτί, θεόπνευστα. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα φώτισε τὶς διάνοιες τῶν ιερῶν συγγραφέων. Φώτισε ὅμως καὶ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ -πράγματι- συνοδικῶς ἀποφάσισαν ποια ἀπὸ τὰ πολυάριθμα βιβλία (ἀνω τῶν 60 γιὰ τὴν Καινὴ Διαθήκη), ποὺ παρουσιάζονταν ὡς «ιερὲς γραφές» ὡς τότε ἦταν γνήσια καὶ ἐγκυρα. Κριτήριό τους δὲν ἦταν ὅμως τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἡ Αλήθεια.

Ἔτσι δὲν ἐγίναν δεκτὰ γιὰ δογματικὴ καὶ λειτουργικὴ χρῆση ὅσα εἶχαν φανταστικὸ περιεχόμενο ἢ αἰρετικὴ καὶ ἀγνωστὴ προέλευση. Γι' αὐτὸ χαρακτηρίστηκαν «ἀπόκρυφα». Ονομάστηκαν δε καὶ «γνωστικὰ», διότι προέρχονται ἀπὸ συγγραφεῖς τῆς «ψευδωνύμου Γνώσεως». Κάποια ἐξ αὐτῶν ὅμως, ἀν καὶ ἐκτὸς τοῦ Κανόνα τῆς Ἁγίας Γραφῆς, συνέχισαν νὰ τροφοδοτοῦν τὴν λειτουργικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας (π.χ. στὸ «Πρωτεὺαγγέλιο τοῦ Ἰακώβου» στηρίζονται οἱ περισσότερες θεομητορικὲς γιορτὲς καὶ ἡ ὑμνολογία τους).

Δὲν ονομάζονται, λοιπὸν, «ἀπόκρυφα» ἐπειδὴ κάποιος (π.χ. ἡ Ἐκκλησία) τὰ ἀποκρύπτει ἀπὸ τὸ εὐρὺ κοινὸ, ἀλλὰ εἴτε ἐπειδὴ αὐτὰ ἀποκρύπτουν τὴν Αλήθεια, ποὺ ὁ Χριστὸς παρέδωσε στους Ἀποστόλους καὶ σὲ ὅλη τὴν Ἐκκλησία εἴτε ἐπειδὴ ἀποκρύπτεται ἡ ἀληθινὴ ταυτότητα τοῦ συγγραφέα τους.

«Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πιστεῦε καὶ πιστεύει ὅτι Ἀποκάλυψη εἶναι ὁ Χριστὸς. Τα κείμενα τῆς Γραφῆς εἶναι λόγος γιὰ τὴν Ἀποκάλυψη. Με αὐτὸ τὸν γνώμονα δέχτηκε ὡς θεόπνευστα τὰ βιβλία ποὺ δίδασκαν σύμφωνα με τὴν παράδοση - διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων καὶ ὄχι ὅσα ἀπλῶς εἶχαν ὡς τίτλο ἓνα ὄνομα ἀποστολικό».

Εξάλλου, ὁ Χριστὸς δὲν μας ἐνδιαφέρει ὡς ἀπλὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ ὡς Θεάνθρωπος. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ Εὐαγγέλια δὲν ἀποτελοῦν βιογραφίες Του, ἀλλὰ ἀναδεικνύουν ὅσα ἀπὸ τὰ γεγονότα τῆς ζωῆς Του υπῆρξαν καθοριστικὰ γιὰ τὸ σχέδιο τῆς Θεῆς Οικονομίας, γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ὅμως οὔτε μόνον θεολογικὲς ἀναφορὲς περιέχουν τὰ Εὐαγγέλια. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρουμε τὴ διαφορὰ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, με τὴν ἐκτενὴ θεολογικὴ ἀνάλυση ποὺ κάνει, ἀπὸ τὰ τρία «συνοπτικὰ» Εὐαγγέλια (Ματθαίου, Μάρκου, Λουκά), ποὺ ἀναφέρονται περισσότερο στὰ ἱστορικὰ τῆς ἐπὶ γῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου.

«Καλόν ἐστίν ημᾶς ὧδε εἶναι»

Η δική μας μεταμόρφωση και η μεταμόρφωση του κόσμου

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι ο Χριστός φανέρωσε τη θεία δόξα Του στους τρεις μαθητές, πάνω στο όρος Θαβώρ (Μεταμόρφωση), β. ότι ο Χριστός δεν παρέμεινε με τους Μαθητές πάνω στο Θαβώρ, αλλά επέστρεψαν στον κόσμο που Τον είχε ανάγκη.
- Να γνωρίσουν την ιστορία της Μεταμορφώσεως του Κυρίου.
- Να μπορούν να «διαβάσουν» την εικόνα της Μεταμορφώσεως.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι χρέος του Χριστιανού είναι μεταδώσει το φως και την χαρά του Χριστού σε ολόκληρο τον κόσμο.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ:

Ύστερα από ἕξι μέρες, παίρνει ο Ιησούς μαζί του τον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη, τον αδελφό του, και τους ανεβάζει σε ένα ψηλό βουνό. Εκεί μεταμορφώθηκε μπροστά τους, ἔλαμψε το πρόσωπό του σαν τον ἥλιο και τα ενδύματά του ἔγιναν ἄσπρα σαν το φως. Τότε εμφανίστηκε σε αυτούς ο Μωσῆς και ο Ηλίας, και συνομιλοῦσαν με τον Ιησοῦ. «Κύριε εἶναι ωραία να μείνουμε ἔδω!» εἶπε ο Πέτρος στον Ιησοῦ. «Να κάνουμε αν θέλεις ἔδω τρεις σκηνές: μία για σένα, μία για το Μωσῆ και μία για τον Ηλία». Ἐνῶ μιλοῦσε ἀκόμα ἕνα φωτεινό σύννεφο τους σκέπασε, και μέσα ἀπό το σύννεφο ἀκούστηκε μια φωνή που ἔλεγε: «Αὐτός εἶναι ο ἀγαπημένος μου Υἱός, ο ἐκλεκτός μου, αὐτόν να ἀκούτε». Ὅταν το ἀκουσαν οι μαθητές, ἔπεσαν με το πρόσωπο στη γη και φοβήθηκαν πολύ. Τους πλησίασε τότε ο Ιησούς, τους ἀγγίξε και τους εἶπε: «Σηκωθείτε, και μη φοβόσαστε». Σήκωσαν τότε τα μάτια τους και δεν εἶδαν κανέναν ἄλλο, παρά μόνο τον ἴδιο τον Ιησοῦ μόνο του.

Ἐνῶ κατέβαιναν ἀπό το βουνό, τους πρόσταξε: «Μην πείτε σε κανέναν αὐτό που εἶδατε, ὥσπου ν' ἀναστηθεῖ ο Υἱός του Ἀνθρώπου ἀπό τους νεκρούς»...

Ὅταν ἔφτασαν στο πλήθος, τον πλησίασε ἕνας ἄνθρωπος, γονάτισε μπροστά του και του εἶπε: «Κύριε, σπλαγχνίσου το γιο μου»...

(Μτθ. 17, 1-9 και 14-15)

ΣΧΟΛΙΑ

➤ Ο Χριστός παίρνει μαζί Του τους τρεις «προκρίτους» μαθητές: 1. τον Πέτρο, που ἦταν ο πιο ορμητικός ἀπό τους δώδεκα, ο Πρωτοκορυφαῖος και αὐτός που ἐπρόκειτο να Τον ἀρνηθεῖ, 2. τον Ιάκωβο, που ἦταν ο πρώτος ἀπόστολος που θα μαρτυροῦσε για τον Χριστό και 3. τον Ιωάννη, που ἦταν ο ἀγαπημένος μαθητής και θα βρισκόταν μαζί Του μέχρι και το Γολγοθά, κάτω ἀπό τον Σταυρό. Εἶναι ἀκόμη οι τρεις μαθητές που θα ζούσαν ἀπό κοντά την ἀγωνία Του στη Γεθσημανή, ὁπότε ως ἄνθρωπος ο Χριστός ζήτησε ἀπό τον Θεό Πατέρα «παρελθεῖν το ποτήριον τοῦτο». Η Μεταμόρφωση του Χριστού συνέβη λίγο πριν το Πάθος. Ο

Χριστός θέλει να ενισχύσει την πίστη των μαθητών –και μέσω αυτών, την πίστη όλων μας- για να δουν ότι Αυτός δεν είναι ένας απλός άνθρωπος που θα πεθάνει, αλλά και Θεός ένδοξος, που θα αναστηθεί.

➤ Στο όρος Θαβώρ συναντιώνται η Παλαιά με την Καινή Διαθήκη, οι Προφήτες με τους Αποστόλους. Ο Χριστός βεβαιώνει τους μαθητές είναι Αυτός, που με την ζωή Του πραγματοποιεί («πληροί») όσα είχαν προβλέψει ο Μωϋσής στο Νόμο και οι υπόλοιποι Προφήτες. Γι' αυτό εμφανίζονται δίπλα Του οι προφήτες Μωϋσής και Ηλίας. Παρουσιάστηκαν ακόμη γιατί πολλοί θεωρούσαν το Χριστό σαν τον Ηλία ή έναν από τους μεγάλους προφήτες. Παρουσιάστηκαν, επίσης, για να βεβαιώσουν ότι ο Χριστός όχι μόνο δεν είναι αντίθετος προς το Νόμο του Μωυσή και τους Προφήτες, αλλά ότι είναι ο Νομοθέτης της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης.

➤ Ο Χριστός δεν «μεταμορφώθηκε» στην κυριολεξία, αλλά απλώς φανέρωσε στους μαθητές τη θεϊκή δόξα Του, την οποία δεν είχε ποτέ αποχωριστεί. Παρόλο που είχε λάβει ανθρώπινη σάρκα και ήταν τέλειος Θεός, ο Χριστός δεν έπαψε ποτέ να είναι και τέλειος Θεός. Απλώς ανοίχτηκαν τα μάτια των μαθητών, καθαρίστηκαν με τη Χάρη του Θεού, ώστε να μπορέσουν να δουν το μεγαλείο τους, όσο τους επέτρεπε η ανθρώπινη αδυναμία τους («καθώς ήδύναντο»). Σπάνια μπορούμε να κατανοήσουμε τον Χριστό και τη δόξα Του. Προϋπόθεση: να Τον πιστέψουμε, να Τον αγαπήσουμε, να Τον αποδεχτούμε ως σωτήρα μας, να καθαριστούμε από τα πάθη μας.

➤ Με τη φωτεινή νεφέλη που σκίασε τους Αποστόλους και με τη φωνή του Θεού – Πατέρα, έχουμε και πάλι όπως και στη Βάπτισμα, την εμφάνιση της Αγίας Τριάδας: του Πατέρα, που μιλά και ονομάζει τον Κύριο Υιό Αγαπητό· του Ιησού που βρίσκεται στο κέντρο όλης της σκηνής και του Αγίου Πνεύματος, που εκδηλώνεται με τη φωτεινή νεφέλη.

➤ Οι μαθητές είδαν το Φως του Χριστού. Αυτό το Φως μεταμορφώνει τον κόσμο, φωτίζει τους ανθρώπους ώστε να Τον αναγνωρίσουν ως Θεό, να Τον λατρέψουν και να Τον αγαπήσουν. Όσοι το κάνουν, θα απολαμβάνουν την αληθινή ζωή κοντά Του.

➤ Ο Πέτρος είπε: «Κύριε, καλά θα είναι να μείνουμε εδώ». Τόσο απόλαυσαν τη δόξα του Χριστού, που δεν ήθελαν να φύγουν από αυτήν και να γυρίσουν στην καθημερινότητα. Ο Χριστός όμως τους πήρε και κατέβηκαν από το όρος Θαβώρ. Πήγαν κοντά στον κόσμο που είχε προβλήματα και Τον είχε ανάγκη για να θεραπευθεί.

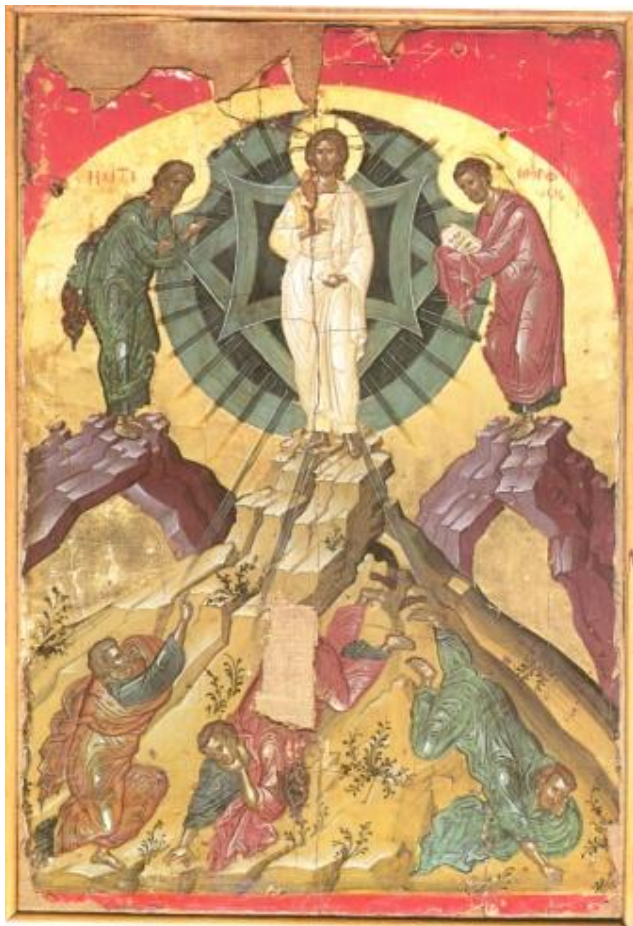
➤ Χαιρόμαστε τη ζωή κοντά στον Χριστό. Δεν ωφελεί όμως να κρατάμε αυτή τη χαρά για τον εαυτό μας. Αποστολή και υποχρέωσή μας είναι να μεταδώσουμε το φως του Χριστού - αφού φωτισθούμε πρώτα οι ίδιοι- και στους άλλους ανθρώπους, που Τον έχουν κι αυτοί ανάγκη, ζώντας μακριά Του. Τα προβλήματα, τον πόνο, τις δυσκολίες της ζωής μας να τα φωτίζουμε με τον Χριστό. Να δίνουμε έτσι νόημα στη ζωή μας. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο αν ζούμε κοντά στην Εκκλησία Του και συμμετέχουμε στα ιερά μυστήρια –πρώτα απ' όλα στη Θεία Κοινωνία.

➤ Δεν αγωνιζόμαστε να ζούμε τη ζωή του Χριστού μόνο για τον εαυτό μας, αλλά για όλον τον κόσμο. Οι Χριστιανοί πρέπει να είναι σαν το αλάτι, που όταν ανακατευθεί με το φαγητό το νοστιμίζει, του δίνει ουσία (Μτθ. 5,13). Και σαν το ζυμάρη, που ζυμώνεται μαζί με το αλεύρι για να φουσκώσει το ψωμί (Μτθ. 13, 33). Να γίνονται με τη ζωή τους φως για τον κόσμο· αφού φωτισθούν από τον Χριστό, να φωτίζουν τους πάντες (Μτθ. 5,14-16).-

➤ Δε μένουμε ξεκομμένα απ' τη ζωή. Τα παιδιά του Χριστού βαδίζουν «στ' αχνάρια Εκείνου». Τον ακολουθούν, Τον μιμούνται, ζουν όπως θέλει και όπως έδειξε με το παράδειγμά Του Εκείνος, για να χαιρέται όλος ο κόσμος την χαρά του Χριστού.

➤ Θα φύγουμε από την κατασκήνωση μετά από δέκα μέρες κοινής ζωής. Βρεθήκαμε για λίγες μέρες ίσως λίγο πιο κοντά στον Χριστό -ή τουλάχιστον προσπαθήσαμε. Μην απομακρυνθούμε και μην ξεχάσουμε τον στόχο μας, τη ζωή κοντά σ' Εκείνον. Όσα ζήσαμε, μάθαμε και ακούσαμε, να τα συνεχίσουμε και έξω: στις οικογένειες, στις παρέες, στις πόλεις και στα χωριά μας.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Γιορτάζεται στις 6 Αυγούστου και αναφέρονται σ' αυτήν οι ευαγγελιστές Ματθαίος και Μάρκος, καθώς και ο απόστολος Πέτρος (Μτθ. 17, 1-13· Μρκ. 9,2-13· Β' Πέτρ. 1, 16-19).

Ο Χριστός βρίσκεται στο κέντρο της εικόνας της Μεταμορφώσεως, όρθιος στην κορυφή του βουνού και μέσα σε φωτεινή δόξα ή σε φωτεινό σύννεφο («νεφέλη»). Με τη φωτεινή νεφέλη που επισκίασε τους Αποστόλους (εκδήλωση του Αγ. Πνεύματος) και με τη φωνή του Θεού – Πατέρα, έχουμε και πάλι, όπως και στη Βάπτιση, την εμφάνιση της Αγίας Τριάδας.

Τα ρούχα του Χριστού είναι λευκά και λαμπρά, φωτεινά. Ο Χριστός δεν «μεταμορφώθηκε» στην κυριολεξία, αλλά απλώς φανέρωσε στους μαθητές τη θεϊκή δόξα Του, την οποία δεν είχε ποτέ αποχωριστεί. Με το δεξί του χέρι ευλογεί και με το αριστερό κρατάει το θείο Νόμο.

Στα δεξιά του βρίσκεται ο Ηλίας και στα αριστερά του ο Μωυσής, που στέκονται σε δύο χαμηλότερες κορυφές και κλίνουν με σεβασμό

προς το Χριστό. Ο Ηλίας μιλά μαζί του ενώ ο Μωυσής κρατάει τις πλάκες του Νόμου. Εμφανίζονται δίπλα Του οι δυο μεγάλοι προφήτες, επειδή πολλοί θεωρούσαν το Χριστό σαν τον Ηλία ή έναν από τους μεγάλους προφήτες κι ακόμη, για να βεβαιώσουν ότι ο Χριστός όχι μόνο δεν είναι αντίθετος προς το Νόμο του Μωυσή και τους Προφήτες, αλλά ότι είναι ο Νομοθέτης της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης και Αυτός, που με την ζωή Του πραγματοποιεί («πληροί») όσα είχαν προβλέψει ο Μωϋσής στο Νόμο και οι υπόλοιποι Προφήτες.

Στο κάτω μέρος της εικόνας βρίσκονται ξαπλωμένοι και έκθαμβοι οι τρεις «πρόκριτοι» μαθητές: 1. ο Πέτρος, ο πιο αυθόρμητος από τους δώδεκα, ο Πρωτοκορυφαίος και αυτός που επρόκειτο να Τον αρνηθεί, 2. ο Ιάκωβος, ο πρώτος απόστολος που θα μαρτυρούσε για τον Χριστό και 3. ο Ιωάννης, ο αγαπημένος μαθητής και θα βρισκόταν μαζί Του μέχρι και το Γολγοθά, κάτω από τον Σταυρό. Είναι ακόμη οι τρεις μαθητές που θα ζούσαν από κοντά την αγωνία Του στη Γεθσημανή και γι' αυτό, λίγο πριν το Πάθος, ο Χριστός θέλει να ενισχύσει την πίστη των μαθητών, για να δουν ότι Αυτός δεν είναι ένας απλός άνθρωπος που θα πεθάνει, αλλά και Θεός ένδοξος, που θα αναστηθεί. Οι τρεις Μαθητές αδυνατούν να δουν κατάματα ο φως της Θείας Μεταμόρφωσης. Παρακολουθούν μόνο «καθώς ηδύναντο».

Έτσι, στο όρος Θαβώρ συναντιώνται η Παλαιά με την Καινή Διαθήκη, οι Προφήτες με τους Αποστόλους.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ

Μεταμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστὲ ὁ Θεός, δείξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου, καθὼς ἠδύναντο. Λάμπσον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς τὸ φῶς σου τὸ αἶδιον, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Φωτοδότα, δόξα σοι.

Μεταμορφώθηκες στο όρος, Χριστέ Θεέ μας, δείχνοντας στους μαθητές σου τη δόξα σου, όσο μπορούσαν να τη δουν. Στείλε και σε μας τους αμαρτωλούς το προαιώνιο φως σου, με τις θερμές προσευχές της Θεοτόκου. Εσύ που δίνεις το Φως, σου ανήκει δοξολογία.

Συμπέρασμα:

**Να βαδίζουμε «στ' αχνάρια Εκείνου»,
για να γινόμαστε κι εμείς «φως του κόσμου».**

«Νηστεύσας ο Κύριος ημέρας τεσσαράκοντα...» Η Νηστεία και οι Πειρασμοί του Κυρίου

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι ο Χριστός μας άφησε τη ζωή Του ως πρότυπο προς μίμηση, β. ότι ο Χριστός πριν αρχίσει τη δημόσια δράση και το κήρυγμά Του νήστευε, γ. ότι ο διάβολος είναι πνεύμα και πραγματικότητα, όχι μυθοπλασία, δ. ότι ο Χριστός ως Θεός είναι ισχυρός και νικάει τη δύναμη του διαβόλου.
- Να κατανοήσουν την αξία της νηστείας και του αγώνα ενάντια στα πάθη και τις αδυναμίες μας για την ζωή κοντά στον Χριστό.
- Να γνωρίσουν την ιστορία των πειρασμών του Χριστού
- Να μάθουν πότε και πώς ορίζει η Εκκλησία να νηστεύουμε.
- Να είναι σε θέση να ξεχωρίζουν τις νησιτίσιμες από τις αρτίσιμες τροφές.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι δεν είναι δύσκολο να νηστεύει κανείς (όσο του επιτρέπουν η υγεία και οι σωματικές του δυνάμεις) και ότι αξίζει, αρκεί να το θέλει.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ:

Τότε ο Ιησούς οδηγήθηκε από το Πνεύμα στην έρημο για να αντιμετωπίσει τους πειρασμούς του διαβόλου. Σαράντα μέρες και σαράντα νύχτες δεν έφαγε τίποτε ο Ιησούς, ύστερα όμως πείνασε. Τότε εμφανίστηκε αυτός που βάζει σε πειρασμό τους ανθρώπους και του είπε: «Αν είσαι Υιός του Θεού, πες να γίνουν αυτές οι πέτρες ψωμιά». Ο Ιησούς όμως του αποκρίθηκε: «Ο άνθρωπος, λέει η Γραφή, δε ζει μόνο με το ψωμί, αλλά με κάθε λόγο που βγαίνει από το στόμα του Θεού».

Ύστερα τον οδήγησε ο διάβολος στην αγία πόλη, την Ιερουσαλήμ και τον έστησε στο πιο ψηλό μέρος του ναού και του είπε: «Αν είσαι Υιός του Θεού, πέσε κάτω γιατί η Γραφή λέει: θα δώσει εντολή για σένα στους αγγέλους Του να σε σηκώσουν στα χέρια τους για να μην σκοντάψει σε πέτρα το πόδι σου». Μα ο

Ιησούς του είπε: «Αλλού όμως λέει η Γραφή: δεν πρέπει να βάλεις σε δοκιμασία τον Κύριο το Θεό σου». Πάλι τον οδήγησε ο διάβολος σ' ένα πολύ ψηλό βουνό και του έδειξε όλου του κόσμου τα βασίλεια και τη λαμπρότητά τους. Ύστερα του είπε: «Όλα αυτά θα σου τα δώσω, αν πέσεις να με προσκυνήσεις». Ο Ιησούς όμως του απάντησε: «Πήγαινε πίσω μου, σατανά! Η Γραφή το λέει καθαρά: μόνο τον Κύριο το Θεό σου θα προσκυνάς και μόνο αυτόν θα λατρεύεις».

Τότε ο διάβολος άφησε τον Ιησού και άγγελοι Θεού ήρθαν και τον υπηρετούσαν.

(Ματθ. 4, 1-11)

ΣΧΟΛΙΑ:

- Ο ίδιος ο Χριστός πρέπει να διηγήθηκε στους μαθητές Του τη «συνάντηση» με το διάβολο στην έρημο και τους πειρασμούς.
- **Ο Χριστός νήστεψε, διδάσκοντας σ'εμάς την αξία της νηστείας για τον πνευματικό μας αγώνα.**
- **Μετά τις σαράντα μέρες πείνασε**, για να δείξει ότι είναι και άνθρωπος και για να δώσει αφορμή στο διάβολο να Τον υποβάλει σε πειρασμούς, με πρώτον αυτόν που αφορούσε την τροφή.
- **Ο Χριστός οδηγήθηκε στην έρημο, παρακινημένος από το Άγιο Πνεύμα.** Δεν ανέχθηκε απλώς τους πειρασμούς, αλλά οδηγήθηκε εκεί ακριβώς για να τους υπομείνει.

ΟΙ ΠΕΙΡΑΣΜΟΙ: ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

- **Ο Χριστός, ως άνθρωπος, δοκίμασε κι αυτός πειρασμούς**, δηλ. την προσπάθεια του διαβόλου να... Τον φέρει κοντά του (!). Όμως, σε αντίθεση με όλους τους υπόλοιπους ανθρώπους, ποτέ δε νικήθηκε από τον πειρασμό.
- **Ο διάβολος υπάρχει. Είναι πνεύμα, όπως οι άγγελοι. Αρχικά ήταν άγγελος, δημιουργήμα του Θεού κι αυτός.** Θέλησε όμως να γίνει Θεός ο ίδιος κι επαναστάτησε. Απομακρύνθηκε έτσι από τον Θεό. Θέλει όμως να τραβήξει κοντά του, μακριά από τον Θεό, και τους ανθρώπους. Ξεκίνησε από τους Πρωτοπλάστους, τον Αδάμ και την Εύα, και σε ολόκληρο το ανθρώπινο γένος μαζί μ' αυτούς. Όποιος όμως βαπτίζεται, κόβει τους δεσμούς του με το διάβολο και επιστρέφει κοντά στ Θεό. Από τότε και μετά ο Χριστιανός αγωνίζεται για να μείνει κοντά στο Θεό, τηρώντας το δικό Του θέλημα και όχι όσα του υπαγορεύει ο διάβολος.
- **1^{ος} πειρασμός: «Αν είσαι Θεός, πες να γίνουν οι πέτρες ψωμιά».** Αφορά τη βασική ανάγκη του ανθρώπου, την τροφή. Ο Χριστός μπορούσε να χρησιμοποιήσει τη θείκη Του δύναμη, αλλά αποφεύγει. Ο Χριστός απαντάει ότι δεν είναι απαραίτητα τα ψωμιά για να χορτάσει ο άνθρωπος. Κι ένας μόνο λόγος του Θεού αρκεί για να τον θρέψει. Η ζωή μας είναι στα χέρια του Θεού. Αν εκείνος έλει να ζήσουμε, αυτό θα γίνει είτε έχουμε τροφή είτε όχι. Παραδείγματα: οι Εβραίοι που τρέφονταν για σαράντα χρόνια στην έρημο με το «μάννα», ασκητές που κάνουν πολυήμερες νηστείες.
- **2^{ος} πειρασμός: Προκαλεί τον Χριστό, αν είναι Υιός του Θεού, να πέσει από το πτερύγιο (την άκρη της οροφής) του Ναού του Σολομώντος, για να στείλει ο Θεός αγγέλους να Τον σώσουν.** Αμφισβητεί ότι ο Χριστός είναι Θεός. Του ζητάει να κάνει θαύματα σε δημόσιο χώρο. Ο Χριστός όμως δεν κάνει επίδειξη δύναμης, προκειμένου να «θαμπώσει» τους ανθρώπους με ένα τέτοιο θαύμα, ώστε να πιστέψουν σ' Αυτόν. Με ηρεμία αποκρίνεται ο Χριστός –παράδειγμα και για εμάς.
- **3^{ος} πειρασμός: Του έδειξε όλες τις βασιλείες και τα έθνη του κόσμου, με την υπόσχεση να Του τα χαρίσει, αν... τον προσκυνήσει (ο Θεός τον διάβολο!).** Ο Χριστός οργίζεται, βλέποντας το διάβολο να διεκδικεί την εξουσία του Θεού. **Λέει: «ύπαγε οπίσω μου, σατανά».** Τον διατάζει να φύγει. Νικάει ο Χριστός κι ο διάβολος φεύγει ντροπιασμένος. Πολλές είναι οι προκλήσεις για εμάς (εύκολο χρήμα, δόξα κ.ά.). Πρέπει να μάθουμε να διαλέγουμε την ουσία και να ξεπερνάμε / νικάμε, με τη δύναμη του Θεού, τις προκλήσεις και τα εμπόδια που βάζει ο διάβολος στη ζωή μας.

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΝΗΣΤΕΙΑ

▪ **Η νηστεία είναι μια άσκηση, που μας βοηθάει να ελέγχουμε τις ορέξεις μας και να αντιστεκόμαστε στις προκλήσεις. Νηστεία δεν είναι μόνο η αποχή από κάποιες τροφές.** Ένας ύμνος λέει: *«Ας νηστεύουμε με νηστεία δεκτή και αρεστή στον Κύριο. Αληθινή νηστεία είναι η αποξένωση από το κακό, η εγκράτεια στη γλώσσα μας, η αποχή από τον θυμό, ο χωρισμός από τις αμαρτωλές επιθυμίες, την κατάκριση, το ψέμμα και την καταπάτηση του όρκου μας. Η έλλειψη αυτών είναι νηστεία αληθινή και αρεστή (στο Θεό)»* (Από τον Εσπερινό της Δευτέρας της Α' Εβδομάδος των Νηστειών). Συμπληρώνει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: «Αληθινή νηστεία δεν είναι μόνον η αποχή από τα φαγητά, αλλά και η αποχή από τα αμαρτήματα. Νηστεύεις; Δείξε το από τα έργα σου. Εάν δεις φτωχό, βοήθησέ τον. Εάν δεις εχθρό σου, να συμφιλιωθείς μαζί του. Αν δεις φίλο σου να ευτυχεί, μην τον φθονήσεις. Ας μη νηστεύει δηλαδή μόνο το στόμα σου, αλλά και τα μάτια σου και η ακοή σου και όλες οι αισθήσεις σου».

▪ **Πώς να νηστεύουμε;** *«Εσύ, αντίθετα, όταν νηστεύεις, περιποιήσου τα μαλλιά σου και νίψε το πρόσωπό σου, για να μη φανεί στους ανθρώπους η νηστεία σου, αλλά στον Πατέρα σου, που βλέπει τις κρυφές πράξεις σου · και ο Πατέρας σου, που βλέπει τις κρυφές πράξεις, θα σου το ανταποδώσει φανερά»* (Ματθ. στ' 17-18).

▪ Η Εκκλησία με τη **νηστεία της Τετάρτης και της Παρασκευής** σε όλον σχεδόν τον χρόνο συμμετέχει στο γεγονός της προδοσίας του Κυρίου (Τετάρτη) και της Σταύρωσής Του για τη σωτηρία μας (Παρασκευή).

▪ Η νηστεία δεν είναι «εφεύρεση των παπάδων», αλλά **υπακοή στην Εκκλησία μας** και στην Ιερά Παράδοσή Της, στις αρχές, στους νόμους, στους κανόνες της · στην Εκκλησία, στην οποία κι εμείς συνειδητά ανήκουμε.

▪ «Η νηστεία είναι φάρμακο. Το φάρμακο όμως και αναρίθμητες φορές αν είναι ωφέλιμο, συχνά γίνεται άχρηστο εξαιτίας της άγνοιας εκείνου που το χρησιμοποιεί. Και πράγματι, πρέπει να γνωρίζουμε τον χρόνο που πρέπει να το χρησιμοποιήσουμε, την ποσότητα που πρέπει να δώσουμε, την κράση του σώματος, στο οποίο θα το χρησιμοποιήσουμε, τις τοπικές συνθήκες, την εποχή του έτους, την κατάλληλη διαίτα και πολλά άλλα. Οποιοδήποτε από αυτά δεν ληφθεί υπ' όψιν, θα βλάψει όλα εκείνα που έχουν αναφερθεί» (Ι. Χρυσόστομος).

▪ **Η νηστεία δεν επιβάλλεται, αλλά προτείνεται κυρίως στους νέους ανθρώπους.** Όταν η οικογένεια νηστεύει, τότε και το παιδί συμμετέχει και το αφήνουμε διακριτικά στον χώρο έξω από το σπίτι να αξιοποιεί την προσωπική του ελευθερία στην αγάπη Του για το Θεό και ελευθερία να αποφασίζει.

▪ Η προσπάθεια του νέου ανθρώπου ας γίνεται στο να αγωνίζεται να ασκείται στη νηστεία ελεύθερα, όταν βρίσκεται στο σχολείο ή με την παρέα, συνεχίζοντας αυτό που μέσα στο σπίτι βιώνει, την οικογενειακή νηστεία.

▪ «Εμείς έχουμε πολλούς λόγους να νηστεύουμε. Πιο πολλούς από αυτούς που είχαν οι Τρεις Παιδες. Εμείς ξέρουμε ότι ο Θεός έγινε άνθρωπος. Για μας. Και νήστευσε. Για μας. Και ταλαιπωρήθηκε. Για μας. Και σταυρώθηκε. Για μας. Και πέθανε στο Σταυρό. Για μας. Για να μας ελευθερώσει. Από τον θάνατο. Και από τον άδη. Είναι πολύ αν νηστεύουμε για χάρη Του Τετάρτη και Παρασκευή; Είναι κάτι το πολύ, όταν νηστεύουμε, για να Τον τιμήσουμε, για να Του πούμε «ευχαριστώ; Διότι «δι' ημάς τους ανθρώπους και δια την ημετέραν σωτηρίαν» έγινε άνθρωπος και γεννήθηκε από την αγία Παρθένο Μαρία; Είναι υπερβολή αν πούμε πως η νηστεία μας είναι ένα χαμόγελο ευγνωμοσύνης μας προς τον Χριστό;» (Μητροπολίτης Νικοπόλεως Μελέτιος).

▪ **Πότε νηστεύουμε;** Η Εκκλησία μας έχει ορίσει συγκεκριμένες νηστείες. Δε νηστεύει όποτε θέλει ο καθένας, αλλά υπακούουμε στην Εκκλησία και νηστεύουμε όταν εκείνη ορίζει, δηλαδή: α. Κάθε Τετάρτη και Παρασκευή (εκτός εξαιρέσεων) -οι μοναχοί και τη Δευτέρα, β. 40 μέρες πριν το Πάσχα, γ. 40 μέρες πριν τα Χριστούγεννα, δ. τον Δεκαπενταύγουστο, ε. των Αγίων Αποστόλων (από τη Δευτέρα μετά των Αγ. Πάντων μέχρι τις 29 Ιουνίου), στ. 14 Σεπτεμβρίου (Υψωση Σταυρού), 5 Ιανουαρίου (παραμονή Θεοφανείων), 29 Αυγούστου (αποτομή κεφαλής τυ Προδρόμου).

Η διαίτα της Εκκλησίας και η Μεσογειακή διατροφή

Σήμερα γιατροί και διατροφολόγοι εξαίρουν την σημασία της μεσογειακής διατροφής για την υγεία του ανθρώπου. Οι παραδοσιακές τροφές των Μεσογειακών λαών συγκροτούν μια πυραμίδα (βλ. δίπλα), που έχει στη βάση της τα δημητριακά και στην κορυφή της (δηλ. σε περιορισμένες ποσότητες) τα κρεατικά.

Με τη βοήθεια ενός ημερολογίου και ενός «Καλενδαρίου» (θα το βρείτε στο τέλος του Μ. Ωρολογίου ή στην αρχή κάποιου εκκλησιαστικού ημερολογίου τσέπης) προσπαθείστε να υπολογίσετε πόσες μέρες τον χρόνο τρώμε κρέας, πόσες δεν τρώμε λάδι κ.ά. φυτικά έλαια κλπ. (Δεν χρειάζεται να επιμείνετε λεπτομερώς στους αριθμούς).

Τι διαπιστώνετε; Δεν βρίσκετε εξαιρετικά ισορροπημένη – εναρμονισμένη με την πυραμίδα της Μεσογειακής διατροφής- τη διαίτα που προτείνει η Εκκλησία;

Συμπέρασμα:

**Και ο Χριστός μας νήστεψε!
Αυτόν ας έχουμε ως πρότυπο στον αγώνα μας.**

«Άγγελοι την άνοδον του Δεσπότη ορώντες εξεπλήττοντο...»

Η Ανάληψη του Κυρίου

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά ότι με την Ανάληψή Του ο Χριστός μας ύψωσε την ανθρώπινη φύση στους Ουρανούς
- Να κατανοήσουν ότι για την Ορθόδοξη Εκκλησία μας το ανθρώπινο σώμα είναι εξίσου πολύτιμο με την ψυχή, μπολιασμένο με τη δυναμική της Ανάστασης και της αφθαρσίας· γι' αυτό αξίζει να το διαφυλάσσουμε, ώστε να βοηθάει στη σωτηρία μας
- Να γνωρίσουν την ιστορία της Ανάληψης του Κυρίου μας
- Να συνειδητοποιήσουν ότι χρειάζεται και αξίζει να αγωνιζόμαστε, ώστε να αγιάζεται και το δικό μας σώμα, αφού ο Χριστός αγίασε την ανθρώπινη φύση με την Ανάληψή Του.

ΟΙ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ:

Ενώ έλεγαν αυτά (δηλ. οι Απόστολοι συζητούσαν για την εμφάνιση του Αναστημένου Χριστού στους Μαθητές Λουκά και Κλεόπα στους Εμμαούς), ο Ιησούς στάθηκε ανάμεσά τους και τους λέει: «Ειρήνη σ'εσάς!» Από την ταραχή και τον φόβο νόμιζαν ότι έβλεπαν φάντασμα. Εκείνος τους είπε: «Γιατί είστε τρομαγμένοι και γιατί γεννιούνται στην καρδιά σας αμφιβολίες; Κοιτάξτε τα χέρια μου και τα πόδια μου για να βεβαιωθείτε ότι είμαι εγώ ο ίδιος. Ψηλαφήσετέ με και δείτε· ένα φάντασμα δεν έχει σάρκα και οστά, όπως βλέπετε να έχω εγώ». Και λέγοντας αυτά τους έδειξε τα χέρια και τα πόδια του. Καθώς αυτοί από τη χαρά και την έκπληξή τους δεν πίστευαν στα μάτια τους, τους ρώτησε ο Ιησούς: «Έχετε τίποτα φαγώσιμο εδώ;» Αυτοί τότε του έδωσαν ένα κομμάτι ψητό ψάρι και ένα κομμάτι κηρήθρα με μέλι. Τα πήρε και τα έφαγε μπροστά τους. Ύστερα τους είπε: «Αυτά εννοούσα με τα λόγια που σας έλεγα όταν ήμουν μαζί σας, ότι δηλαδή πρέπει να εκκληρωθούν όλα όσα είναι γραμμένα στο νόμο του Μωυσή, στους προφήτες και στους Ψαλμούς για μένα». Τότε τους φώτισε το νου, για να καταλάβουν τις Γραφές και τους είπε: «Οι Γραφές λένε ότι έτοι έπρεπε να γίνει και έτοι έπρεπε να πάθει ο Μεσσίας, να αναστηθεί από τους νεκρούς την τρίτη ημέρα και να κηρυχτεί στο όνομά μου μετάνοια και άφεση αμαρτιών σε όλα τα έθνη, αρχίζοντας από την Ιερουσαλήμ. Εσείς είστε μάρτυρες όλων αυτών. Κι εγώ θα σας στείλω αυτό που σας υποσχέθηκε ο Πατέρας μου. Εσείς καθίστε στην Ιερουσαλήμ, ωσότου ο Θεός σάς οπλίσει με τη δύναμή Του». Κατόπιν τους οδήγησε έξω από την πόλη ως τη Βηθανία, σήκωσε τα χέρια του και τους ευλόγησε. Καθώς τους ευλογούσε, άρχισε ν' απομακρύνεται απ' αυτούς και ν' ανεβαίνει στον ουρανό. Αυτοί τότε αφού προσκύνησαν, γύρισαν στην Ιερουσαλήμ με μεγάλη χαρά και έμεναν συνεχώς στο ναό υμνολογώντας και δοξολογώντας το Θεό. Αμήν.

(Λκ. 24, 36-53)

Στο πρώτο μου βιβλίο, Θεόφιλε, διηγήθηκα όλα όσα ο Ιησούς έκανε και δίδαξε, από την αρχή ως την ημέρα που αναλήφθηκε, αφού πρώτα έδωσε εντολές, με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος, στους αποστόλους που είχε διαλέξει ο ίδιος. Μετά το θάνατό του παρουσιάστηκε σ' αυτούς ζωντανός με πολλές αποδείξεις. Εμφανιζόταν σ' αυτούς για σαράντα μέρες και τους μιλούσε σχετικά με τη Βασιλεία του Θεού. Ενόσω ήταν μαζί τους και έτρωγε, τους παράγγειλε: «Μην απομακρυνθείτε από τα Ιεροσόλυμα, αλλά να περιμένετε από τον Πατέρα την εκπλήρωση της υπόσχεσης, για την οποία σας μίλησα: ότι, δηλαδή, ενώ ο Ιωάννης βάπτιζε με νερό, εσείς θα βαπτισθείτε σε λίγες μέρες με το Άγιο Πνεύμα». Οι μαθητές, λοιπόν, συγκεντρώθηκαν μια μέρα και τον ρωτούσαν: «Κύριε, έφτασε άραγε η ώρα να αποκαταστήσεις τη βασιλεία στον Ισραήλ;» Κι αυτός τους είπε: «Εσείς δεν μπορείτε να γνωρίζετε τον ακριβή χρόνο. Αυτόν τον κρατάει ο Πατέρας στην αποκλειστική του εξουσία. Θα λάβετε όμως δύναμη όταν θα 'ρθει το Άγιο Πνεύμα σ' εσάς και θα γίνετε μάρτυρες δικοί μου, στην Ιερουσαλήμ, σε όλη την Ιουδαία και στη Σαμάρεια και ως τα πέρατα της γης». Μόλις τα είπε αυτά, κι ενώ εκείνοι τον κοίταζαν, ανυψώθηκε προς τον ουρανό και ένα σύννεφο (νεφέλη) τον έκρυψε από τα μάτια τους. Και καθώς κοίταζαν που ανέβαινε προς τον ουρανό, ξαφνικά δύο άντρες εμφανίστηκαν μπροστά τους, με άσπρο ένδυμα και τους είπαν: «Γαλιλαίοι, τι σταθήκατε και κοιπάτε στον ουρανό; Αυτός ο Ιησούς, που αναλήφθηκε από ανάμεσά σας στον ουρανό, έτσι θα 'ρθει και πάλι, με τον ίδιο τρόπο που τον είδατε να πηγαίνει εκεί». Τότε αυτοί γύρισαν στην Ιερουσαλήμ από το όρος των Ελαιών που ήταν κοντά στην Ιερουσαλήμ και απείχε όσο περπατάει κανείς το Σάββατο (δηλ. περίπου ένα χιλιόμετρο).

(Πρξ. 1, 1-12)

ΣΧΟΛΙΑ:

▪ Η Ανάληψη του Κυρίου στους ουρανούς είναι το τελευταίο γεγονός της επίγειας ζωής και δράσης Του. «Ανάληψη» σημαίνει επιστροφή προς τα πάνω, εκεί απ' όπου προήλθε. Χαρακτηρίζεται έτσι η επιστροφή του Υιού του Θεού, του δευτέρου Προσώπου της Αγίας Τριάδος, ο Οποίος εκτός από τέλειος Θεός, πήρε ανθρώπινη σάρκα και έγινε και τέλειος άνθρωπος. Είναι η επάνοδος στο Θρόνο του Θεού Πατέρα. Ως Θεός δεν έλειψε ποτέ από εκεί, επιστρέφει όμως και με την ανθρώπινη φύση Του, η οποία έτσι αγιάζεται και εξυψώνεται και πάλι στον Ουρανό, στον Παράδεισο, στη δόξα του Θεού, από την οποία είχε ξεπέσει μετά το αμάρτημα των Πρωτοπλάστων. (Αλήθεια, πόσο πεζά και απλά είναι τα ανθρώπινα λόγια, που δε φτάνουν να περιγράψουν τέτοια ασύλληπτα για την ανθρώπινη λογική μυστήρια! Το τολμάμε όμως, για να προσεγγίσουμε «με την άκρη του δαχτύλου μας» το μυστήριο της Θείας Ενανθρωπήσεως, το οποίο ωστόσο μόνο με την πίστη προσεγγίζεται...)

▪ Γιορτάζουμε την Ανάληψη σαράντα ημέρες μετά το Πάσχα, πάντοτε ημέρα Πέμπτη. Συνέβη στο Όρος των Ελαιών, περίπου ένα χιλιόμετρο έξω από την Ιερουσαλήμ. Λέει ο Ευαγγελιστής ότι το ύψωμα αυτό είχε «Σαββάτου... οδόν» από τα Ιεροσόλυμα για να δείξει τη μικρή απόσταση, αφού οι Ιουδαίοι απαγορευόταν να βαδίσουν την ημέρα του Σαββάτου περισσότερες από 2.000 πήχεις, δηλ. 900 μέτρα, λόγω της αργίας αυτής της αφιερωμένης στο Θεό ημέρας.

▪ Στο γεγονός αυτό αναφέρονται οι ευαγγελιστές Μάρκος και Λουκάς (Μρκ. 16,19· Λκ. 24, 50-53· Πρ. 1, 1-12). Ο Λουκάς μάλιστα δύο φορές: μία στο κατά Λουκάν Ευαγγέλιο και μία στις Πράξεις των Αποστόλων. Στο κατά Λουκάν Ευαγγέλιο μέσα σε λίγους στίχους περιγράφει μία σειρά από εμφανίσεις του Αναστημένου Χριστού στους ένδεκα Μαθητές Του

και τον μικρό κύκλο των Μαθητών που είχαν κλειστεί μαζί τους «διά τον φόβον των Ιουδαίων» στο Υπερώο του Μυστικού Δείπνου και της Πεντηκοστής. Κορυφαία και τελευταία στο ευαγγελικό κείμενο του Λουκά είναι η περιγραφή της Αναλήψεως στο όρος των Ελαιών, μπροστά στα έκπληκτα μάτια των Μαθητών.

- Για σαράντα ολόκληρες μέρες, λοιπόν, ο Χριστός εμφανιζόταν στους Μαθητές και Αποστόλους Του με το Σώμα Του, το οποίο μετά την Ανάσταση ήταν απαλλαγμένο από την παχύτητα της ύλης, ήταν πνευματικό, αναστάσιμο, σαν κι αυτό που είχαν οι Πρωτόπλαστοι στον Παράδεισο πριν αμαρτήσουν, σαν κι αυτό που θα έχουν όλοι οι άνθρωποι μετά τη Δευτέρα Παρουσία του Χριστού. Για να τους αποδείξει ότι δεν ήταν φάντασμα – πνεύμα, αλλά είχε απαλλάξει από τη δύναμη του θανάτου και το ανθρώπινο σώμα (όχι μόνο τις ψυχές), κάλεσε το δύσπιστο Θωμά να ψηλαφήσει τα σημάδια των καρφιών και της λόγχης στην πλευρά Του, ενώ σε μια άλλη εμφάνιση έφαγε ψητό ψάρι και κερήθρα με μέλι (όχι επειδή ... πεινούσε· δεν είχε ανάγκες το τέλειο Σώμα του Χριστού).

- Η Ανάληψη έγινε μπροστά στα μάτια των έκπληκτων Μαθητών, διότι χρειαζόνταν μάρτυρες για το γεγονός, αφού ο Χριστός δε θα εμφανιζόταν άλλο στη γη μέχρι την ένδοξη Δευτέρα Παρουσία Του. Η Ανάσταση έγινε μυστικά, χωρίς να δει άνθρωπος το ακριβές γεγονός τη στιγμή εκείνη, διότι ήταν αρκετές οι μαρτυρίες όσων θα έβλεπαν τον Ιησού στις αναστάσιμες εμφανίσεις Του –ακόμη και σε πλήθος 400 ανθρώπων εμφανίστηκε.

- Στο «Πιστεύω» ομολογούμε τον Χριστό «και ανεθρόντα εις τους ουρανοὺς και καθεζόμενον εκ δεξιῶν του Πατρός». Είναι, λοιπόν, η Ανάληψη του Χριστού δόγμα της Πίστεως μας. Πιστεύουμε και ομολογούμε ότι ο Χριστός ανεβάζει έτσι και την ανθρώπινη φύση «εν δεξιά του Πατρός», για να την εξυψώσει, να την αγιάσει, να την θεώσει! Ολοκληρώνεται έτσι το σχέδιο της Θείας Οικονομίας, που ξεκίνησε με τον Ευαγγελισμό, συνεχίστηκε στη Γέννηση (ο Χριστός έλαβε ανθρώπινη σάρκα), στη Βάπτισμα (αναδημιούργησε – ανέπλασε τον άνθρωπο), στη Σταύρωση (προσφέρθηκε ο Ίδιος θυσία, για να εξαλειφθεί το σφάλμα του Αδάμ) και κορυφώθηκε με την Ανάσταση (νίκησε το θάνατο και λύτρωσε απ' αυτόν την ανθρώπινη φύση). Απομένει η Πεντηκοστή, για να ανοίξει στον κόσμο η Εκκλησία και να υπάρχει στους αιώνες των αιώνων η δυνατότητα σωτηρίας όλων των ανθρώπων όλων των εποχών.

- Οι εκφράσεις «εν δεξιά του Πατρός» και «στους Ουρανοὺς» δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένο τόπο, αλλά εννοούν την συμμετοχή του Χριστού (ως Θεού και ανθρώπου) στη δόξα και την τιμή της Θεότητας. Καλό είναι να το διευκρινίζουμε στα παιδιά, αναφέροντας και το παράδειγμα των αστροναυτών, που προσπαθούσαν να προπαγανδίσουν την αθεία, λέγοντας πως δεν υπάρχει Θεός, αφού δεν Τον συνάντησαν με το διαστημόπλοιό τους στον αισθητό ουρανό, όπως δήθεν διδάσκει η Εκκλησία.

- Κατά την Ανάληψή Του ο Χριστός ανανεώνει την υπόσχεση ότι θα στείλει το Άγιο Πνεύμα, τον Παράκλητο (=Παρηγορητή), για να τους ενδυναμώνει και να τους παρηγορεί με την παρουσία Του στη ζωή της Εκκλησίας, στέλνοντας τη Χάρη Του, για να αναπληρώσει το κενό της σωματικής απουσίας του Χριστού.

- Η ανθρώπινη φύση, λοιπόν, αν ανταποκριθεί στο κάλεσμα του Θεού, μπορεί να απολαμβάνει τη δόξα των Πρωτοπλάστων πριν την πτώση, όταν ήταν αισθητή πλάι τους η παρουσία του Δημιουργού. Το σώμα πλέον μπορεί να βασανίζεται από τις αρρώστιες, τις δοκιμασίες, το θάνατο, όλα αυτά όμως είναι προσωρινά και έχουν ημερομηνία λήξης. Ο άνθρωπος μπορεί να προσδοκά την αφθαρσία Του στη Βασιλεία του Θεού.

▪ Ο Χριστός δε βλέπει, λοιπόν, ως κάτι άχρηστο, ακάθαρτο ή περιττό το ανθρώπινο σώμα. Διδάσκει ο Απόστολος Παύλος: «Εσείς είστε ο ναός του ζωντανού Θεού, όπως ο ίδιος είπε: Θα κατοικήσω ανάμεσά τους και θα πορεύομαι μαζί τους. Θα είμαι Θεός τους, κι αυτοί θα είναι λαός μου. Γι' αυτό ο Κύριος λέει: Φύγετε μακριά απ' αυτούς και ξεχωρίστε. Μην αγγίζετε ακάθαρτο πράγμα κι εγώ θα σας δεχτώ. Θα είμαι για σας ο Πατέρας, κι εσείς θα είστε γιοι και θυγατέρες μου, λέει ακόμα ο παντοκράτορας Κύριος. Αφού λοιπόν, αγαπητοί μου, έχουμε αυτές τις υποσχέσεις, ας καθαρίσουμε τους εαυτούς μας από καθετί που μολύνει το σώμα και την ψυχή. Ας ζήσουμε μια άγια ζωή με φόβο Θεού». (Β' Κορ. 6, 16-18' 7, 1)

▪ «Δεν θέλουμε να βγάλουμε την σάρκα από πάνω μας, αλλά την φθορά. Όχι το σώμα, αλλά τον θάνατο... Το μεν σώμα είναι δημιούργημα του Θεού, όμως η φθορά και ο θάνατος εισέβαλαν στη ζωή μας εξαιτίας της αμαρτίας. Θέλω λοιπόν να ξενιθώ κάτι το ξένο, όχι το δικό μου. Και ξένο δεν είναι το σώμα, αλλά η φθορά... Διότι έχει τόσο υψηλή καταγωγή ... και έγινε για 'μας αιτία να γνωρίσουμε τον Θεό». (Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος)

▪ Έχει αξιωθεί ιδιαίτερης τιμής από το Θεό το ανθρώπινο σώμα. Μπορεί στις βιολογικές του λειτουργίες ο άνθρωπος να μοιάζει με τα ζώα, τα ανώτερα θηλαστικά, είναι όμως «ζών θεούμενον» μία βιολογική ύπαρξη που μπορεί να αγιασθεί, με την Χάρη του Θεού και τον αγώνα του ανθρώπου να βάλει με την εγκράτεια και την άσκηση (που δεν είναι μόνο για τους μοναχούς, αλλά για όλους, στο μέτρο που μπορεί ο καθένας) φρένο και όρια στις ορμές και τις ορέξεις του σώματος (π.χ. η νηστεία περιορίζει τη λαιμαργία, η συμμετοχή του στη Θ. Λατρεία συμφιλιώνει τον άνθρωπο με τον Θεό, ο γάμος εξυψώνει την σεξουαλικότητα κτλ.)

▪ Το σώμα θεωρείται σύζυγος της ψυχής και μαζί με αυτήν οδηγείται προς την θεουργία και τον αγιασμό. Αγιαζόμενος ο νους αγιάζει και το σώμα του ανθρώπου. Γι' αυτό κατά την ασκητική ζωή, λέγει ο Άγ. Γρηγόριος ο Παλαμάς, επιδιώκουμε να εισοικήσουμε το νου μέσα στο σώμα και όχι να τον εξαγάγουμε απ' αυτό.

▪ **Άσκηση:** Η προσπάθεια του ανθρώπου (ειδικά, του πιστού μέλους της Εκκλησίας) να επανέλθει στην φυσική του ζωή (όπως ήταν πριν την Πτώση) και να αποκτήσει τον αρχικό προσανατολισμό του (να γίνει θεός κατά Χάριν). Επανέρχεται: α. στην προηγούμενη σχέση του με τον Θεό, με την **προσευχή** και την **λατρεία** – β. στην προηγούμενη σχέση του με τον συνάνθρωπο, με την **εγκράτεια** και γ. στην προηγούμενη σχέση του με την υλική κτίση, με την **νηστεία**. Έτσι, η προσευχή, η εγκράτεια και η νηστεία, όπως και άλλες ασκήσεις πνευματικές, δεν εξασκούνται για την στέρση του ανθρώπου, αλλά για την αποκατάστασή του στην προηγούμενη δόξα το προηγούμενο μεγαλείο του.

Ασκήσεις για κάθε μέρα

«Κάποιο απόβραδο, ρώτησε ο ηγούμενος ενός μοναστηριού ένα μοναχό: “Τι έκανες σήμερα;”

“Όπως όλες τις άλλες μέρες”, απάντησε ο μοναχός, “ήμουν τόσο απασχολημένος ώστε, αν δεν είχα τη βοήθεια της θείας Χάριτος, δε θα ήταν αρκετές οι δυνάμεις μου. Κάθε μέρα, είμαι υποχρεωμένος να κρατώ δύο γεράκια, να συγκρατώ δύο ζαρκάδια, να αναγκάζω δύο κυνηγετικά γεράκια να κάνουν το θέλημά μου, να νικώ ένα φίδι, να δαμάζω μιαν αρκούδα και να περιποιούμαι έναν άρρωστο”.

“Τι λες;”, αποκρίθηκε ο ηγούμενος με χαμόγελο. “Τέτοιες δουλειές δε γίνονται στο μοναστήρι μας”.

“Και όμως, αυτά έγιναν”, ξαναβεβαίωσε ο μοναχός. “Τα δύο γεράκια είναι τα μάτια, που πρέπει συνεχώς να τα προσέχω για να μην πέσουν σε κάτι απαγορευμένο. Τα δύο ζαρκάδια είναι τα πόδια μου, που το βάδισμά τους πρέπει να κανονίζω, αν δεν θέλω να με φέρουν στο δρόμο του κακού. Τα δύο κυνηγετικά γεράκια είναι τα χέρια μου, που οφείλω να τα υποχρεώνω να εργάζονται και να κάνουν το καλό. Και το φίδι είναι η γλώσσα μου, που έχει ανάγκη, χιλιάδες φορές τη μέρα, να χαλιναγωγείται για να μη μιλάει άκριτα και επιπόλαια. Ύστερα, η αρκούδα είναι η καρδιά μου, που πρέπει να της δαμάζω τον εγωισμό και την κενοδοξία. Και τέλος, ο άρρωστος είναι το σώμα μου, που έχω υποχρέωση συνεχώς να το προσέχω για να μην το κυριεύσει η αρρώστια της φιληδονίας”». (Από το Γεροντικό)

Το σώμα του ανθρώπου: Η άσκηση και άθλησή του

«Η εγκράτεια και η σωφροσύνη δεν είναι η εξουθενωτική ζωή για τον άνθρωπο, αλλά η ειρηνική και ευλογημένη ζωή. Με την εγκράτεια ο άνθρωπος δεν βλέπει τον συνάνθρωπό του ως εκμεταλλεύσιμο υλικό, ως αντικείμενο της δικής του ηδονής και ευχαρίστησης, αλλά ως πρόσωπο, ως δημιουργημένο κατ’ εικόνα και καθ’ ομοίωσιν Θεού. Έτσι η εγκράτεια δεν είναι στέρηση ζωής, αλλά πλησμονή ζωής, απόκτηση της πραγματικής ζωής και ηδονής, αποκατάσταση, όσο είναι δυνατόν από τώρα, στην σχέση που είχε ο Αδάμ και η Εύα στον Παράδεισο πριν την παρακοή... Η νηστεία δεν είναι στέρηση υλικών αγαθών, αλλά παύση του βιασμού που κάνει ο εμπαθής άνθρωπος στη φύση και πραγματική απόλαυση της κτίσεως και των υλικών αγαθών που προσφέρει εκείνη».

Ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς στο κείμενο του «ότι και γυμνασία εγκριτέον τοις κατά λόγον βιούσιν», δηλαδή σε αυτούς που ζουν σύμφωνα με τον Λόγο πρέπει να εγκρίνουμε την γυμναστική, αναφέρεται στις γυμναστικές ασκήσεις και την πάλη, θέτοντας και μερικές αναγκαίες προϋποθέσεις, όπως: α) να γυμνάζονται οι κατά λόγον βιούντες και β) οι ασκήσεις είναι χαριτωμένες και ωφέλιμες όταν γίνονται χωρίς να αποσπάται κανείς από τα καλύτερα έργα και όταν κανείς στοχάζεται και ακολουθεί το μέτρο.

Το σώμα του ανθρώπου με την εκκλησιαστική ζωή δεν επιδιώκει απλώς την ευεξία, αλλά φθάνει μέχρι την θέωση, γίνεται σώμα Χριστού... Η ορθόδοξη άσκηση δεν είναι μια ατομική γυμναστική της διανοίας και του σώματος, αλλά είναι μια ολόκληρη πορεία συμφιλίωσης με τον Θεό, με τον εαυτό του, με τους συνανθρώπους, με την κτίση.

Η γυμναστική και η άθληση του σώματος αποβλέπουν στην ευεξία του σώματος, γιατί, όταν αυτό είναι υγιές, βοηθά στην ψυχική κατάσταση του ανθρώπου, όπως επίσης και η ψυχική ευρωστία του ανθρώπου έχει συνέπεια και στο σώμα. Είναι σαφής διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας ότι χρειάζεται μια ισορροπία μεταξύ ψυχικών και σωματικών ασκήσεων. Και όσοι αθλούνται σωματικά χρειάζονται και την λεγόμενη νοερά προπόνηση, καθώς επίσης και την εντρύφηση σε πνευματικές ασκήσεις, ήτοι μελέτη, ακούσματα. Καθώς επίσης και όταν καταγίνεται με πνευματικές ασκήσεις χρειάζεται και την σωματική άσκηση για να ισορροπεί. Μέσα από αυτήν την προοπτική βλέπουμε και τις σωματικές ασκήσεις και τις αθλητικές επιδόσεις. Οι υπερβολές δεν υιοθετούνται από την Εκκλησία.

Τελικά η Εκκλησία δέχεται τον αθλητισμό, υιοθετεί όλα τα παιχνίδια και την άθληση, αρκεί η άθληση να μην είναι αυτοσκοπός στη ζωή μας, αλλά να αποβλέπει στην ψυχική εξισορρόπηση του ανθρώπου, την βελτίωση των κανονικών καταστάσεων και την πνευματική ολοκλήρωση του ανθρώπου. Κάθε άθληση, είτε στον στίβο της ζωής, είτε στο γήπεδο, είτε στο σκάμμα που λέγεται κρεβάτι του πόνου, είναι σωματική και ψυχική άσκηση που πρέπει να

γίνεται με διάφορους κανόνες, με κατάλληλους προπονητές, με πολύ μεγάλη υπομονή και καρτερία, διότι κατ' αυτόν τον τρόπο ο άνθρωπος ωριμάζει ψυχολογικά, κοινωνικά και πνευματικά. Η άθληση, σωματική και ψυχική, πρέπει να αποβλέπει στην πνευματική ωρίμανση του ανθρώπου.

(Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγ. Βλασίου κ. Ιεροθέου,
Το σώμα του ανθρώπου: Η άσκηση και άθλησή του)

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ:

Η εικόνα χωρίζεται σε δύο ζώνες: η κατώτερη αναφέρεται στην Εκκλησία και η ανώτερη στην Ανάληψη. Το μεγαλύτερο μέρος της εικόνας καταλαμβάνουν η Παναγία και οι Απόστολοι, δηλ. τα μέλη της Εκκλησίας και ένα μικρό μέρος ψηλά, ο αναλαμβανόμενος Χριστός. Ο Χριστός είναι η κεφαλή της Εκκλησίας, η Θεοτόκος η μορφή της και οι Απόστολοι τα θεμέλιά της. Με την ένδειξη, λοιπόν, μιας συνεχούς ευλογίας οι Απόστολοι αναλαμβάνουν το έργο της εκκλησιαστικής σύναξης.

Τα βουνά της εικόνας με τα φυτρωμένα πάνω τους ελαιόδενδρα παριστάνουν το όρος των Ελαιών, όπου έγινε η Ανάληψη.

Ο Χριστός βρίσκεται μέσα σε στρογγυλή «δόξα» και κάθεται σε κόκκινο ουράνιο τόξο ή σε θρόνο. Με το δεξί Του χέρι ευλογεί και με το αριστερό κρατάει ελιητάριο που γράφει «Εδόθη μοι πάσα εξουσία εν ουρανῶ και επί γης». Με την ευλογία ο Χριστός εικονίζεται ως πηγή

Χάριτος και ευλογίας, ενώ με το ελιητάριο ως πηγή του λόγου και της διδασκαλίας.

Τη «δόξα» κρατούν πετώντας δυο Άγγελοι, που συμβολίζουν τη θεία μεγαλειότητα και εξουσία, ενώ ατενίζουν τον Χριστό σε στάση προσευχής.

Οι Απόστολοι είναι χωρισμένοι στα δύο. Ανάμεσά τους ο αγιογράφος τοποθετεί και τον απόστολο Παύλο, παρόλο που δεν ήταν πράγματι παρών. Αναπληρώνει όμως τον Ιούδα και στέκεται θαμπωμένος, προστατεύοντας τα μάτια με το χέρι του, όπως έκανε όταν θαμπώθηκε από το φως του Χριστού, πηγαινόντας ως διώκτης στη Δαμασκό.

Οι Απόστολοι περιβάλλουν την Παναγία. Ούτε αυτή αναφέρεται παρούσα στο γεγονός. Τοποθετείται όμως εκεί ως εικόνα της Εκκλησίας. Έχει μορφή ήρεμη, εκφράζοντας την αναλλοίωτη αλήθεια της Εκκλησίας και στέκεται ακριβώς κάτω από τον Υιό Της.

ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ:

Ανελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαροποιήσας τοὺς μαθητὰς τῆ

Αναλήφθηκες μέσα σε δόξα, Χριστέ και Θεέ μας, δείνοντας χαρά στους Μαθητές Σου, με την υπόσχεση ότι θα στείλεις το Άγιο

ἐπαγγελία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, βεβαιωθέντων αὐτῶν διὰ τῆς εὐλογίας, ὅτι σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Πνεῦμα. Βεβαιώθηκαν τότε με την ευλογία που τους έδωσες ὅτι Εσύ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Σωτήρας καὶ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Συμπέρασμα:

Ἄς αγωνιζόμεστε να αγιάζεται καὶ τὸ δικό μας σῶμα, ἀφοῦ ὁ Χριστὸς αγίασε τὴν ἀνθρώπινη φύση με τὴν Ἀνάληψή Του.

Από ψαράδες, Μαθητές – Απόστολοι και φως του κόσμου! Η Πεντηκοστή

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι οι Απόστολοι αρχικά ήταν απλοί ψαράδες, τους οποίους κάλεσε ο Χριστός κοντά Του, έστειλε σε όλον τον κόσμο για να κηρύξουν την αληθινή Πίστη (Απόστολοι), αφού πρώτα έστειλε το Άγιο Πνεύμα να τους φωτίσει, β. ότι οι Απόστολοι διέδωσαν το κήρυγμα του Ευαγγελίου σε όλον τον κόσμο και μαρτύρησαν γι' αυτό, ενώ εξάπλωσαν παντού την Εκκλησία του Χριστού.
- Να γνωρίσουν τις ιστορίες της κλήσης και της αποστολής των Μαθητών, καθώς και της Πεντηκοστής.
- Να είναι σε θέση να γνωρίζουν πώς έφτασε η πίστη του Χριστού από τα Ιεροσόλυμα και τους πρώτους Μαθητές μέχρι το νησί μας και εμάς σήμερα.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι καλούμαστε να γίνουμε κι εμείς Μαθητές και Απόστολοι του Χριστού.

ΟΙ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ:

Τα ονόματα των δώδεκα αποστόλων του Ιησού είναι τα εξής: πρώτος ο Σίμων, που λέγεται Πέτρος, κι ο αδερφός του ο Ανδρέας, ο Ιάκωβος ο γιος του Ζεβεδαίου κι ο αδερφός του ο Ιωάννης, ο Φίλιππος κι ο Βαρθολομαίος, ο Θωμάς κι ο Ματθαίος ο τελώνης, ο Ιάκωβος ο γιος του Αλφαίου και ο Λεββαίος, που ονομάστηκε Θαδδαίος, ο Σίμων ο Κανανίτης κι ο Ιούδας ο Ισκαριώτης, αυτός που τον πρόδωσε. Αυτούς τους δώδεκα τους έστειλε ο Ιησούς να κηρύξουν και τους έδωσε τις εξής παραγγελίες: «Μην πάρετε το δρόμο για την περιοχή που κατοικούν ειδωλολάτρες και μην μπειτε σε πόλη Σαμαρειτών. Προτιμήστε να πάτε στους Ισραηλίτες που έχουν πλανηθεί. Όπου πάτε, να κηρύσσετε λέγοντας πως έφτασε η Βασιλεία του Θεού. Να θεραπεύετε τους αρρώστους, να γιατρεύετε τους λεπρούς, να ανασταίνετε τους νεκρούς, να κάνετε καλά τους δαιμονισμένους. Δωρεάν τα λάβατε (αυτά τα χαρίσματα), δωρεάν να τα δίνετε.

(Μτθ. 10, 2-8)

Οι έντεκα μαθητές έφυγαν για τη Γαλιλαία, στο βουνό όπου ο Ιησούς τους παράγγειλε να πάνε. Κι όταν τον είδαν, τον προσκύνησαν. Μερικοί όμως είχαν αμφιβολίες. Ο Ιησούς τους πλησίασε και τους είπε: «Ο Θεός μου έδωσε όλη την εξουσία στον ουρανό και στη γη. Πηγαίνετε, λοιπόν, και κάνετε μαθητές μου όλα τα έθνη, βαπτίζοντάς τους στο όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος και διδάξτε τους να τηρούν όλες τις εντολές που σας έδωσα. Κι εγώ θα είμαι μαζί σας πάντα ως τη συντέλεια του κόσμου». Αμήν.

Όταν έφτασε η ημέρα της Πεντηκοστής, ήταν όλοι μαζί συγκεντρωμένοι με ομοψυχία στο ίδιο μέρος. Ξαφνικά ήρθε από τον ουρανό μια βουή σα να φυσούσε δυνατός άνεμος και γέμισε όλο το σπίτι όπου έμεναν. Τότε τους παρουσιάστηκαν γλώσσες σαν φλόγες φωτιάς, που μοιράστηκαν και κάθισαν από μία στον καθένα απ' αυτούς. Όλοι τότε πλημμύρισαν από Πνεύμα Άγιο και άρχισαν να μιλούν σε άλλες γλώσσες, ανάλογα με την ικανότητα που τους έδινε το Άγιο Πνεύμα.

Στην Ιερουσαλήμ βρίσκονταν τότε ευσεβείς Ιουδαίοι από όλα τα μέρη του κόσμου. Όταν ακούστηκε αυτή η βουή, συγκεντρώθηκε πλήθος απ' αυτούς και ήταν κατάπληκτοι,. Γιατί ο καθένας τους άκουγε τους αποστόλους να μιλάνε στη δική του γλώσσα. Έμεναν όλοι έκπληκτοι και με απορία έλεγαν μεταξύ τους: «Μα αυτοί όλοι που μιλάνε δεν είναι Γαλιλαίοι; Πώς, λοιπόν, εμείς τους ακούμε να μιλάνε στη δική μας μητρική γλώσσα; Πάρθοι, Μήδοι και Ελαμίτες, κάτοικοι της Μεσοποταμίας, της Ιουδαίας και της Καππαδοκίας, του Πόντου και της Ασίας, της Φρυγίας και της Παμφυλίας, της Αιγύπτου, και από τα μέρη της λιβυκής Κυρήνης, Ρωμαίοι που είναι εγκατεστημένοι εδώ, Κρητικοί και Άραβες, όλοι εμείς, είτε ιουδαϊκής καταγωγής είτε προσήλυτοι, τους ακούμε να μιλούν στις γλώσσες μας για τα θαυμαστά έργα του Θεού. Όλοι έμεναν εκστατικοί και απορούσαν, λέγοντας ο ένας στον άλλον: «Τι να σημαίνει άραγε αυτό;» Κι άλλοι χλεύαζαν και έλεγαν: «Είναι πολύ μεθυσμένοι».

Τότε σηκώθηκε ο Πέτρος μαζί με τους άλλους έντεκα αποστόλους και με δυνατή φωνή τους είπε: «Ιουδαίοι κι όλοι εσείς που βρίσκεστε στην Ιερουσαλήμ! Θα σας εξηγήσω τι συμβαίνει κι ακούστε καλά τα λόγια μου: Αυτοί δεν είναι μεθυσμένοι, όπως νομίζετε, αφού η ώρα είναι ακόμη εννιά το πρωί. Αυτό που βλέπετε είναι εκείνο που είπε ο Θεός μέσω του προφήτη Ιωήλ: “Αυτό θα συμβεί στις έσχατες ημέρες, λέει ο Θεός: Θα χαρίσω πλουσιοπάροχα το Πνεύμα μου σε κάθε άνθρωπο. Έτσι, οι γιοι σας κι οι θυγατέρες σας θα κηρύξουν την αλήθεια. Οι νέοι σας θα δουν οράματα κι οι γέροντές σας θα ονειρευτούν θεϊκά όνειρα. Και σ' αυτούς που μου ανήκουν, άντρες και γυναίκες, θα χαρίσω, τις ημέρες εκείνες, πλουσιοπάροχα το Πνεύμα μου κι αυτοί θα κηρύξουν την αλήθεια του Θεού...” Αυτόν τον Ιησού τον ανέστησε ο Θεός και για το γεγονός αυτό όλοι εμείς είμαστε μάρτυρες. Αφού, λοιπόν, ανέβηκε με τη δύναμη του Θεού στον ουρανό και έλαβε από τον Πατέρα το Άγιο Πνεύμα που του το είχε υποσχεθεί, το μοίρασε πλούσια σ' εμάς, αυτό που τις ενέργειές του εσείς τώρα βλέπετε και ακούτε».

(Πρ. 2, 1-18 και 32-33)

ΣΧΟΛΙΑ:

▪ **Ο Χριστός δεν απευθύνθηκε σε μορφωμένους, πλούσιους και ισχυρούς, αλλά σε απλοϊκούς, αγράμματους και φτωχούς ψαράδες.** Θέλησε αυτοί οι απλοί άνθρωποι να φωτισθούν και να φωτίσουν τον κόσμο, ώστε να καταλάβουν όλοι πως ενεργεί η Χάρη του Θεού και όχι η δική τους σοφία, ο πλούτος ή η κοσμική τους δύναμη. Δεν θέλησε να εξαναγκάσει τους ανθρώπους να πιστέψουν σ' Αυτόν, αλλά να πεισθούν και να πιστέψουν ελεύθερα με το κήρυγμά των Αποστόλων.

▪ **Τα ονόματα των 12 Μαθητών:** Σίμων Πέτρος ο Πρωτοκορυφάιος και Ανδρέας ο Πρωτόκλητος (αδέρφια)· Ιάκωβος και Ιωάννης, οι γιοι του Ζεβεδάιου (αδέρφια), Φίλιππος και Ναθαναήλ ο Βαρθολομαίος (γιος του Θολομαίου) (φίλοι)· Θωμάς ο λεγόμενος Δίδυμος και Ματθαίος ο τελώνης και ευαγγελιστής· Ιάκωβος ο μικρός, γιος του Αλφαιού και ο

Θαδδαιός ή Λεββαίος· Σίμων ο Κανανίτης και ο Ιούδας ο Ισκαριώτης, ο προδότης, τον οποίο αντικατέστησε –κατόπιν εκλογής (Πρ. 1,12-26) ο Μαθθίας.

▪ Οι Απόστολοι ήταν δώδεκα, όσες και οι φυλές του Ισραήλ, όσοι και οι γιοι του Ιακώβ, καθώς η Εκκλησία είναι ο «νέος Ισραήλ (της Χάριτος)»

▪ **Οι ψαράδες άφησαν πρόθυμα τις δουλειές τους, χωρίς πολλή σκέψη και Τον ακολούθησαν.** Έγιναν μαθητές Του και ήταν μαζί Του για τρία χρόνια. Είδαν θεραπείες αρρώστων, αναστάσεις νεκρών. Άκουσαν τους λόγους Του. Έκαναν θαύματα κι οι ίδιοι. Ήταν όμως ακόμη αδύναμη. Φοβήθηκαν, όταν Τον συνέλαβαν και Τον σταύρωσαν και κατόπιν έμειναν κρυμμένοι και φοβισμένοι σ' ένα ανώγι («υπερών»)·

▪ **Μετά την Ανάσταση, συνάντησαν τον Χριστό -όπως τους παρήγγειλε μέσω των Μυροφόρων- στο όρος της Μικράς Γαλιλαίας, κοντά στα Ιεροσόλυμα.** Ήταν πλέον μόνο ένδεκα (έλειπε ο Ιούδας. **Εκεί από απλοί μαθητές, έγιναν Απόστολοι.** Ο Χριστός τους ανέθεσε την αποστολή: α. να κάνουν μαθητές τους όλον τον κόσμο, όχι μόνο Ιουδαίους, αλλά και εθνικούς, β. να βαπτίζουν τους ανθρώπους στο όνομα της Αγίας Τριάδος και γ. να τους διδάσκουν να τηρούν τις εντολές που ο Ίδιος τους έδωσε. Ακόμη τους υποσχέθηκε ότι θα ίναι μαζί τους (με όσους Τον ακολουθούν, τα μέλη της Εκκλησίας) πάντοτε.

▪ **Στην Πεντηκοστή ο Χριστός, όπως τους είχε υποσχεθεί, έστειλε το Άγιο Πνεύμα στους μαθητές Του. Οι φοβισμένοι ως τότε έλαβαν θάρρος. Οι αγράμματοι ψαράδες φωτίσθηκαν.** Μιλούσαν σε όλες τις διαλέκτους και τους καταλάβαιναν τα πλήθη που ήταν συγκεντρωμένα στα Ιεροσόλυμα. Απορούσαν πώς αυτοί οι απλοϊκοί Γαλιλαίοι μπορούσαν να εξηγούν σε τόσες χιλιάδες ανθρώπων τα μυστήρια του Θεού. Νόμιζαν μάλιστα πως είναι μεθυσμένοι (!).

▪ Ο Απόστολος Πέτρος, ο πιο θαρραλέος και αυθόρμητος απ' όλους τους μαθητές, ανέλαβε να εξηγήσει τι συμβαίνει. Πίστεψαν τότε 3.000 άνθρωποι. Ιδρύθηκε την ημέρα εκείνη η Εκκλησία του Χριστού («γενέθλιος ημέρα της Εκκλησίας»).

▪ **Από το Άγιο Πνεύμα που φώτισε τους Αποστόλους πηγάζουν όλα τα χαρίσματα και οι δωρεές του Θεού προς τον άνθρωπο. Αυτά τα δεχόμαστε με το μυστήριο του Χρίσματος** –γίνεται αμέσως μετά το Βάπτισμα.

▪ **Από τότε οι Απόστολοι πήγαν σε όλον τον τότε γνωστό κόσμο, για να κηρύξουν τον λόγο του Θεού και να βαπτίσουν όσους πίστευαν σ' Αυτόν.** Εξαπλώθηκε έτσι το κήρυγμα σε όλο τον κόσμο. Ακόμη **ίδρυσαν τοπικές Εκκλησίες παντού,** ώστε να μπορούν όλοι οι άνθρωποι να γίνονται μέλη τους (μέλη της μίας Εκκλησίας) και να σώζονται.

▪ **Αποστολή της Εκκλησίας είναι να σωθεί ο κόσμος, όσοι άνθρωποι θέλουν να πιστέψουν και να βαφτιστούν, χωρίς φυλετικές και εθνικές διακρίσεις. Η Εκκλησία συνεχίζει το έργο των Αποστόλων** τόσο στις ήδη χριστιανικές κοινωνίες όσο και εκεί που κυριαρχεί ακόμη η ειδωλολατρία ή η αίρεση. Συνεχιστές του έργου των πρώτων Αποστόλων είναι οι (ιερ)απόστολοι, που υπάρχουν σήμερα στις περισσότερες χώρες του κόσμου.

▪ **Καλούμαστε κι εμείς να γίνουμε Μαθητές και Απόστολοι του Χριστού, άνθρωποι φωτισμένοι από το Άγιο Πνεύμα.** Μαθητές, με το να μελετάμε και να εφαρμόζουμε τον λόγο Του και Απόστολοι, φροντίζοντας να διαδοθεί αυτός ο λόγος του Θεού σε όλον τον κόσμο, τόσο με τα λόγια μας όσο και με το ζωντανό παράδειγμά μας.

▪ Την πίστη του Χριστού διέδωσε μέχρι τη Λευκάδα ο Απόστολος Παύλος με τους μαθητές και συνεργάτες του, αποστόλους (εκ των 70) Ακύλα και Ηρωδίωνα. Ο Ακύλας κήρυξε πρώτος στο νησί. Ο Ηρωδίων γκρέμισε με θαυμαστό τρόπο το είδωλο της «θεάς» Αρτέμιδος της Λευκαδίας από το ναό της (στο σημερινό μοναστήρι της Φανερωμένης). Ο Παύλος μίλησε στους Λευκαδίους, ερχόμενος από τη γειτονική Νικόπολη της Ηπείρου (το χειμώνα του 55-56 μ.Χ.) στην οπηλιά, όπου σήμερα βρίσκεται το εκκλησάκι του Άη-Γιάννη του Αντζούση (στην ομώνυμη παραλία). Χειροτόνησε επίσης πρώτο επίσκοπο Λευκάδος τον Σωσίωνα. (Βλ. περισσότερα: Γιάννη Ζαμπέλη, *Αγιολόγιον Λευκάδος και Ιθάκης*, εκδ. Ε.Π.Κ. Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Λευκάδος, Λευκάδα 2002).

▪ Κάθε Χριστιανός ανήκει ως μέλος σε μια ενορία! Τι είναι η **ενορία**; Είναι μια τοπική περιοχή μιας πόλης ή ενός χωριού. Έχει ορισμένα όρια που σχηματίζονται από τους διάφορους δρόμους της περιοχής. Όλοι οι Χριστιανοί κάτοικοι αυτής της περιοχής ανήκουν στην ενορία. Γι' αυτό λέγονται και **ενορίτες**. Στο κέντρο της ενορίας και σε μικρή απόσταση από τα σπίτια των ενοριτών βρίσκεται ο **ενοριακός ναός**. Εκεί συγκεντρώνονται τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα (Κυριακή) οι ενορίτες και τελούν την Θεία Λειτουργία. Εκεί τελούν βέβαια και όλες τις ιερές ακολουθίες.

▪ Γιατί είναι σημαντικό να συγκεντρώνονται οι Χριστιανοί στον ίδιο τόπο, δηλ. στον ενοριακό τους ναό; Οι Χριστιανοί της ενορίας επικοινωνούν μεταξύ τους, γνωρίζονται και σχηματίζουν μια κοινότητα γνωστών και αγαπημένων ανθρώπων. Όταν μάλιστα συμμετέχουν στη Θ. Λειτουργία και κοινωνούν όλοι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, τότε οι άγνωστοι, οι ξένοι, γίνονται πια αδέρφια μεταξύ τους, παιδιά του Θεού και αδέρφια του Χριστού.

▪ Οι Χριστιανοί της ενορίας επικοινωνούν και ενώνονται με τον Χριστό. Ο Κύριος υποσχέθηκε να μην εγκαταλείψει τους Χριστιανούς. Τους είπε ότι θα βρίσκεται ανάμεσά τους, όταν συγκεντρώνονται σε έναν τόπο στο όνομά Του. Αυτό ακριβώς γίνεται στο ναό της ενορίας. Επικοινωνούν και ενώνονται οι Χριστιανοί με τον Αναστημένο Κύριο.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ:

Πενήντα μέρες μετά την Κυριακή του Πάσχα έρχεται η Κυριακή της Πεντηκοστής. Είναι η «γενέθλιος ημέρα της Εκκλησίας». Το θαυμαστό γεγονός της επιφοίτησης του Αγ. Πνεύματος στους Αποστόλους περιγράφει ο ευαγγ. Λουκάς στις Πράξεις των Αποστόλων (Πρ. 2, 1-41).

Στην εικόνα παρουσιάζονται οι δώδεκα Απόστολοι, καθισμένοι ημικυκλικά στο ίδιο επίπεδο, φανερώνοντας την ισοτιμία τους. Μέσα στο υπερώο κάθονται όμως και τρεις Απόστολοι εκ των Ο' (εβδομήκοντα): ο Παύλος, ο Λουκάς και ο Μάρκος. Δεν ήταν παρόντες στο γεγονός, δηλώνουν όμως ότι με την Πεντηκοστή άνοιξε ο στενός κύκλος των Δώδεκα και κοντά στον Χριστό χώρεσαν οι Εβδομήκοντα και όλο το Σώμα της Εκκλησίας. Ο Χριστός δεν εικονίζεται, είναι όμως αοράτως παρών ως Κεφαλή της Εκκλησίας.

Συνήθως δεν εικονίζεται η Παναγία, όμως σε μεταβυζαντινές εικόνες της Λευκάδας στέκεται στο μέσον των Αποστόλων, ως εικόνα και εδώ της Εκκλησίας. Κάθονται σε ημικύκλιο, δηλώνοντας ότι η Εκκλησία είναι πάντοτε ανοιχτή σε όλο τον κόσμο.

Πάνω από το κεφάλι του καθενός στέκεται μια μικρή φλόγα. Είναι το Άγιο Πνεύμα, που κατέβηκε στους Μαθητές «εν είδει πυρίνων γλωσσών». Ξεκινάει από το ημικύκλιο που υποδηλώνει τον ουρανό και τον Θεό Πατέρα, αφού –όπως οι Ορθόδοξοι πιστεύουμε- από Αυτόν εκπορεύεται.

Το γεγονός τοποθετείται σε μια ψηλή και πλατειά σκηνή, στο «υπερώον», όπου παρέμεναν κλεισμένοι οι Μαθητές «διά τον φόβον των Ιουδαίων». Το «υπερώον» είναι ανοιχτό προς τα πάνω, σα να έλκεται από τον Θεό Πατέρα.

Στη βάση της εικόνας, σε μια ημικυκλική αψίδα, εικονίζεται ένας ηλικιωμένος άνδρας μέσα στο σκοτεινό φόντο της αγνωσίας και της απελπισίας των ανθρώπων, αιχμάλωτων πνευματικά και παραδομένων στην εξουσία του διαβόλου. Ο γέρος αυτός είναι άλλοτε ο προσωποποιημένος κόσμος, που κρατάει ένα σεντόνι με δώδεκα κυλίνδρους, τους κλήρους που έλαχαν στους δώδεκα Αποστόλους για να κηρύξουν και άλλοτε ο Προφήτης Ιωήλ, που προείδε το γεγονός της Πεντηκοστής, ο οποίος κρατάει ένα ειλητάριο με την σχετική προφητεία του: «και εκχεώ από του Πνεύματός μου επί πάσαν σάρκα...»

ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ:

Εὐλογητός εἶ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἀλιεῖς ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ δι' αὐτῶν τὴν Οἰκουμένην σαγηνεύσας. Φιλάνθρωπε, δόξα σοι.

Πρέπει να Σε δοξολογούμε, Χριστέ και Θεέ μας, Εσένα που έκανες πάνσοφους τους ψαράδες, στέλνοντας σ' αυτούς από ψηλά το Άγιο Πνεύμα και φέρνοντας με αυτούς στα δίχτυα σου όλη την Οικουμένη. Φιλάνθρωπε, ας είσαι δοξασμένος!

Συμπέρασμα:

**Να γινόμαστε κι εμείς καθημερινά στη ζωή μας
Μαθητές και Απόστολοι του Χριστού,
φωτισμένοι από το Άγιο Πνεύμα.**

«Ζακχαΐε, σπεύσας κατάβηθι» Ο Χριστός καλεί κοντά Του τους αματωλούς

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι ο Χριστός ήρθε στον κόσμο για να καλέσει κοντά Του τους αματωλούς, β. ότι αμαρτία σημαίνει αστοχία και είναι οτιδήποτε μας απομακρύνει από τον στόχο της ζωής μας, τον Χριστό, γ. ότι οι σχέσεις μας με τον Θεό αποκαθίστανται μέσα στην Εκκλησία με το μυστήριο της μετάνοιας και της ι. εξομολόγησης.
- Να γνωρίσουν την ιστορία της συνάντησης του Χριστού με το Ζακχαΐο.
- Να μάθουν πώς εξομολογούμαστε.
- Να ξεπεράσουν αμφιβολίες, φόβους και προκαταλήψεις γύρω από την ιερά εξομολόγηση.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι μόνο η μετάνοια διατηρεί ζωντανή τη σχέση μας με το Θεό και ότι η εξομολόγηση είναι το μυστήριο της συμφιλίωσης μαζί Του.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ

Ο Ιησούς μπήκε στην Ιεριχώ και περνούσε μέσα από την πόλη. Εκεί υπήρχε κάποιος, που το όνομά του ήταν Ζακχαΐος. Ήταν αρχιτελώνης και πλούσιος. Προσπαθούσε να δει ποιος είναι ο Ιησούς, δεν μπορούσε όμως εξαιτίας του πλήθους και γιατί ήταν μικρόσωμος. Έτρεξε, λοιπόν, μπροστά από το πλήθος κι ανέβηγκε σε μια συκομουριά για να τον δει, γιατί θα περνούσε από εκεί. Όταν έφτασε ο Ιησούς στο σημείο εκείνο, κοίταξε προς τα πάνω, τον είδε και του είπε: «Ζακχαΐε, κατέβα γρήγορα, γιατί σήμερα πρέπει να μείνω στο σπίτι σου». Εκείνος κατέβηκε γρήγορα και τον υποδέχτηκε με χαρά. Όλοι όσοι τα είδαν αυτά διαμαρτύρονταν κι έλεγαν ότι πήγε να μείνει στο σπίτι ενός αματωλού. Σηκώθηκε ο Ζακχαΐος και είπε στον Κύριο: «Κύριε, υπόσχομαι να δώσω τα μισά από τα υπάρχοντά μου στους φτωχούς και ν' ανταποδώσω στο τετραπλάσιο όσα πήρα με απάτη». Ο Ιησούς, απευθυνόμενος σ' αυτόν, είπε: «Σήμερα αυτή η οικογένεια σώθηκε. Γιατί κι αυτός ο τελώνης είναι απόγονος του Αβραάμ. Ο Υιός του Ανθρώπου ήρθε για να αναζητήσει και να σώσει αυτούς που έχουν χάσει το δρόμο τους».

(Λκ. 19, 1-10)

ΣΧΟΛΙΑ

▪ **Ο Χριστός δε γεννήθηκε για να καλέσει κοντά Του τους αγίους και τους δικαίους, αλλά για να καλέσει τους αματωλούς να μετανοήσουν.** Πολλές συναναστράφηκε, μίλησε και ευεργέτησε αματωλούς, παρ' όλο που Τον κατηγορήσαν γι' αυτό οι δήθεν δίκαιοι της κοινωνίας εκείνης, δηλ. οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι.

▪ **Τελώνες:** πλούσιοι άνθρωποι, αυτόχθονες ή Ρωμαίοι, που πλήρωναν τους φόρους μιας επαρχίας στο ρωμαϊκό δημόσιο και έπαιρναν την άδεια να τα συλλέξουν μετά από τους

κατοίκους με κάθε μέσο (και βία), κερδίζοντας τα πολλαπλάσια. «Απ' τα δάκρυα των φτωχών προερχόταν η περιουσία των τελωνών».

▪ Ο Ζακχαίος ήταν πλούσιος και αγαπούσε τον πλούτο, αφού είχε κερδίσει πολλά χρήματα αδικώντας τους ανθρώπους. Δεν ήταν απλώς τελώνης, αλλά «αρχιτελώνης»: είχε κάποιο αξίωμα.

▪ Κάποια στιγμή, όταν ο Χριστός περνούσε από την Ιεριχώ, θέλησε να Τον γνωρίσει. Γι' αυτόν ήταν εμπόδιο το κοντό του ανάστημα. Ήταν όμως τόσο έντονη η επιθυμία του να δει τον Χριστό, ώστε βρήκε τρόπο να το ξεπεράσει. **Όποιος θέλει, λοιπόν, να ζει κοντά στον Χριστό καλείται να ξεπερνάει τα εμπόδια που ξεπροβάλλουν στο δρόμο του:** τον κόπο, τα σχόλια και τις κοροϊδίες των άλλων, την αδιαφορία του, την

ραθυμία (τεμπελιά) του κ.ά.

▪ **Ο Χριστός κάλεσε τον Ζακχαίο κοντά Του.** Ούτε Τον τράβηξε με το ζόρι (αν ήθελε μπορούσε και να μην κατέβει!) ούτε όμως περίμενε τη δική του πρωτοβουλία. Ο Χριστός, από αγάπη, δεν θέλει ο άνθρωπος να μένει μακριά από τη Χάρη Του.

▪ **Ο Χριστός εξέφρασε την αγάπη του Θεού για τον αμαρτωλό άνθρωπο, μεταξύ άλλων, με τρεις παραβολές:**

1. την παραβολή για το χαμένο πρόβατο:

«Τι νομίζετε; Αν κάποιος έχει εκατό πρόβατα και του χαθεί απ' αυτά το ένα, δε θα αφήσει τα ενενήντα εννιά στα βουνά για να πάει να ζητήσει το χαμένο; Κι όταν το βρει, σας βεβαιώνω πως χαίρεται πιο πολύ γι' αυτό, παρά για τα ενενήντα εννιά που δε χάθηκαν. Έτσι ο ουράνιος Πατέρας μου δε θέλει να χαθεί ούτε ένας απ' αυτούς τους μικρούς». (Μτθ. 18, 12-14)

2. την παραβολή για το χαμένο νόμισμα:

«Ποια γυναίκα, όταν έχει δέκα δραχμές και χάσει τη μία, δεν ανάβει το λυχνάρι, δε σκουπίζει το σπίτι και δεν ψάχνει με επιμέλεια, ώσπου να τη βρει; Όταν τη βρει, φωνάζει τις φίλες και τις γειτόνισσες και τους λέει: «Χαρείτε μαζί μου, γιατί βρήκα τη δραχμή που είχα χάσει!» Σας βεβαιώνω πως το ίδιο θα χαίρονται οι άγγελοι του Θεού για έναν αμαρτωλό που μετανοεί». (Λκ. 15, 8-10)

3. την παραβολή του Σπλαγχνικού Πατέρα ή του Ασώτου Υιού (Λκ. 15, 11-32).

▪ Η συνάντηση του Χριστού με τον Ζακχαίο δεν ήταν η μοναδική συνάντησή Του με αμαρτωλό άνθρωπο. **Άλλες τέτοιες συναντήσεις που αναφέρονται στην Καινή Διαθήκη:**

- Με τον τελώνη Ματθαίο, που έγινε στη συνέχεια Απόστολος και Ευαγγελιστής (Ματθ. 9, 9-13)

- Η πόρνη που τον άλειψε με μύρο στο σπίτι του Σίμωνα του λεπρού (Ματθ. 26,6-13 / Μάρκ. 14,3-9 / Ιωάν. 12,1-8)
- Με τον Πέτρο, που αρχικά Τον αρνήθηκε (Μτ. 26, 69-75), αλλά μετάνιωσε και ο Ιησούς Τον αποκατέστησε ως μαθητή και απόστολο (Ιω. 21,15-19)
- Με την αμαρτωλή Σαμαρείτισσα, που στη συνέχεια πίστεψε στον Χριστό και έγινε η ισαπόστολος Αγία Φωτεινή (Ιωάν. 4,1-30)
- Με την μοιχαλίδα, την οποία συγχώρεσε (Ιω. 8,1-11)

▪ **Ο Ζακχαΐος ανταποκρίθηκε στην αγάπη του Θεού. Μετάνιωσε για όσα είχε κάνει** –και ήταν πολλά: αδικίες σε βάρος των φτωχών, καταχρήσεις, κλοπές κ.ά. **Η μετάνοιά του όμως ήταν έμπρακτη:** αποφάσισε να επανορθώσει όσα είχε κάνει και να επιστρέψει στο τετραπλάσιο όσα άρπαξε απ’ αυτούς που είχε αδικήσει.

▪ **Ο Ζακχαΐος υποδέχθηκε τον Χριστό με χαρά.** 1. Διότι τον είδε, όπως επιθυμούσε, 2. διότι τον κάλεσε ο Ίδιος και 3. διότι πήγε στο σπίτι του. Η παρουσία του Χριστού στη ζωή μας μας γεμίζει με την αληθινή χαρά!

▪ **Στόχος του Χριστιανού είναι να ζει κοντά στον Χριστό.** Κάθε πράξη και σκέψη μας πρέπει να μας οδηγεί κοντά Του. Όταν δε ζούμε όπως μας έχει διδάξει, απομακρυνόμαστε απ’ Αυτόν, τον στόχο μας. Αυτή η **αστοχία μας είναι η αμαρτία (άμαρτάνω = αστοχώ).** Τότε χρειάζεται να ξανάρθουμε κοντά στον Χριστό. Εκείνος μας έδειξε τον τρόπο: με τη μετάνοιά μας.

▪ **Η αποκατάσταση της σχέσης μας με τον Θεό, η επιστροφή μας κοντά Του, γίνεται μέσα στην Εκκλησία, με το μυστήριο της μετάνοιας και της εξομολόγησης.** 1^ο βήμα: Εξομολογούμαστε στον ιερέα (παλιότερα μπροστά σε ολόκληρη την Εκκλησία) και παίρνουμε από το Θεό την συγχώρεση με ειδική ευχή –είναι μυστήριο η εξομολόγηση. 2^ο βήμα: Επανορθώνουμε, όταν είναι δυνατόν, τα σφάλματά μας.

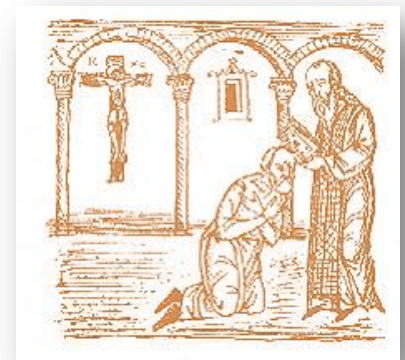
▪ **Το Μυστήριο της Εξομολόγησης καθιέρωσε ο Χριστός** έτσι, ώστε, συνειδητοποιώντας τις αμαρτίες μας και μετανιώνοντας γι’ αυτές να συγχωρούμαστε: «Λάβετε Πνεύμα Άγιο. Σε όποιους συγχωρέσετε τις αμαρτίες τους είναι συγχωρεμένες, σε όποιους τις κρατήσετε ασυγχώρητες, θα μείνουν κρατημένες» (Ιω. 20,22-23).

▪ **Πώς εξομολογούμαστε:**

1. Πλησιάζουμε τον ιερέα.
2. Ο ιερέας λέει τις αρχικές προσευχές.
3. Εξομολογούμαστε τις αμαρτίες μας.
4. Ακούμε τις συμβουλές του πνευματικού.
5. Γονατίζουμε κάτω από το πετραχήλι του, για να μας διαβάσει την συγχωρητική ευχή.

▪ **Η συγχωρητική ευχή**

(την διαβάξει ο ιερέας κατά την ι. εξομολόγηση):

Κύριε και Θεέ μας, Εσύ που δώρισες στον Πέτρο και στην πόρνη άφεση αμαρτιών με τα δάκρυά τους και δέχτηκες σαν δίκαιο τον Τελώνη, που αναγνώρισε τα δικά του σφάλματα, δέξου την εξομολόγηση του δούλου Σου (τάδε) και αν έσφαλλε με κάποιο αμάρτημα, εκούσιο ή παρά τη θέλησή του, σαν αγαθός και

φιλόανθρωπος Θεός που είσαι συγχώρησέ τον. Γιατί Εσύ είσαι ο μόνος που έχεις την εξουσία να συγχωρείς τις αμαρτίες και Εσένα δοξάζουμε, τον Πατέρα, τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα, τώρα και πάντοτε και στους απέραντους αιώνες. Αμήν.

▪ Η εξομολόγησή μας καλύπτεται από **το απόρρητο**, δηλ. ούτε ο ιερέας μπορεί να μεταφέρει σε άλλους όσα του εξομολογηθήκαμε, αλλά ούτε και εμείς να συζητήσουμε με άλλους τις συμβουλές που μας έδωσε.

▪ Πολλές φορές δεν πάμε να εξομολογηθούμε, για να μην πούμε ότι ξανακάναμε τα ίδια σφάλματα. Όμως η πνευματική ζωή είναι μια διαρκής ιστορία πτώσης και ανάστασης: **πέφτουμε στην αμαρτία και ξανασηκωνόμαστε με τη μετάνοια και την εξομολόγηση.** Όσες φορές κι αν αμαρτήσουμε (μην ξεχνάμε ότι είμαστε άνθρωποι με αδυναμίες), πρέπει να έχουμε την τόλμη να ταπεινωθούμε μπροστά στον Θεό και να επιστρέψουμε κοντά Του.

Συμπέρασμα:

**Κι όταν ακόμη απομακρυνόμαστε από τον Θεό,
Εκείνος μας αγαπάει και μας περιμένει να γυρίσουμε κοντά Του
με την μετάνοια και την εξομολόγηση.**

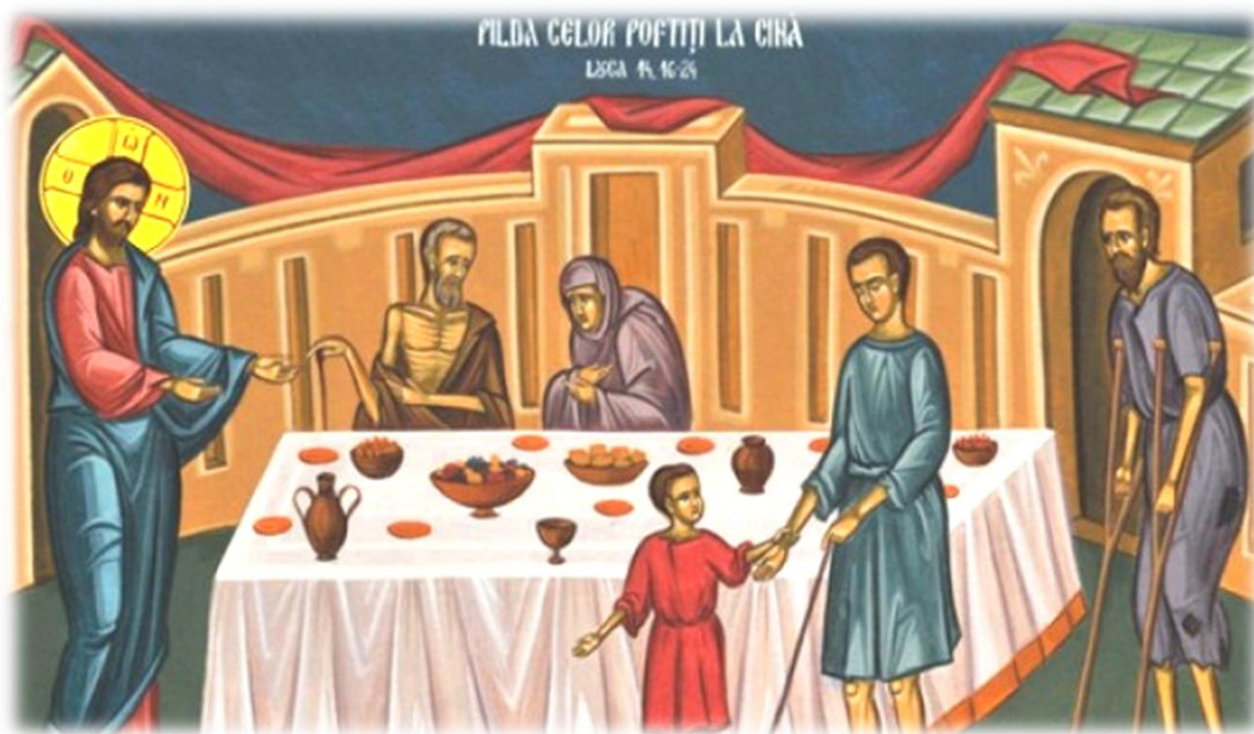

Ο Χριστός μάς καλεί όλους στο στρωμένο Τραπέζι Του

Η παραβολή του Μεγάλου Δείπνου και η Θ. Κοινωνία

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά την παραβολή του Μεγάλου Δείπνου
- Να κατανοήσουν ότι ο Χριστός είναι ο Μεγάλος Οικοδεσπότης, ο Οποίος μας περιμένει να ανταποκριθούμε στην πρόσκλησή Του και να παρακαθίσουμε στο στρωμένο Τραπέζι της Θείας Ευχαριστίας (ταυτόχρονα, στο Μυστικό Του Δείπνο και το Δείπνο της Βασιλείας Του)
- Να συνειδητοποιήσουν ότι το σπουδαιότερο δώρο του Χριστού στον κόσμο είναι το μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας, όπου μας αξιώνει να γευθούμε το Σώμα και το Αίμα Του
- Να μάθουν πώς και γιατί να κοινωνούμε σωστά, κατάλληλα προετοιμασμένοι

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ

Όταν άκουσε αυτά κάποιος από κείνους που έτρωγαν μαζί με τον Ιησού, του είπε: «Μακάριος όποιος θα πάρει μέρος στο τραπέζι της Βασιλείας του Θεού». Τότε ο Ιησούς του

είπε: «Κάποιος άνθρωπος ετοίμασε ένα μεγάλο δείπνο και κάλεσε πολλούς. Όταν ήρθε η ώρα του δείπνου, έστειλε το δούλο του να πει στους καλεσμένους: "ελάτε, όλα είναι πια έτοιμα".

Τότε άρχισαν ο ένας μετά τον άλλο να βρίσκουν δικαιολογίες: Ο πρώτος του είπε: "αγόρασα ένα χωράφι και πρέπει να πάω να το δω· σε παρακαλώ, θεώρησε με δικαιολογημένον". Άλλος του είπε: "αγόρασα πέντε ζευγάρια βόδια και πάω να τα δοκιμάσω· σε παρακαλώ, δικαιολόγησε με". Κι ένας άλλος του είπε: "είμαι νιόπαντρος και γι' αυτό δεν μπορώ να έρθω". Γύρισε ο δούλος εκείνος και τα είπε αυτά στον κύριο του.

Τότε ο οικοδεσπότης οργισμένος είπε στο δούλο του: "πήγαινε γρήγορα στις πλατείες και στους δρόμους της πόλης και φέρε μέσα τους φτωχούς, τους ανάπηρους, τους κουτσούς και τους τυφλούς". Όταν γύρισε ο δούλος του είπε: "κύριε, αυτό που πρόσταξες έγινε και υπάρχει ακόμη χώρος".

Είπε πάλι ο κύριος στο δούλο: "πήγαινε έξω από την πόλη στους δρόμους και στα μονοπάτια κι ανάγκασε τους να έρθουν, για να γεμίσει το σπίτι μου· γιατί σας βεβαιώνω πως κανένας από κείνους που κάλεσα δε θα γευτεί το δείπνο μου"».

Σχόλια:

- Μεγάλο Δείπνο: Είναι η αιώνια Βασιλεία του Θεού, στην οποία προσκαλεί όλους τους ανθρώπους, τους ετοιμάζει γι' Αυτήν και μας περιμένει να ανταποκριθούμε στην πρόσκλησή Του

- Ο Κύριος στην παραβολή αυτή προσκάλεσε όλους τους ανθρώπους να λάβουν μέρος στο εορταστικό τραπέζι που παρέθετε. Η χαρά και η απόλαυση της Αιωνίου Βασιλείας παραβάλλεται με μεγαλοπρεπές δείπνο στο οποίο εκάλισε όχι όλους αλλά «πολλούς», δηλαδή τους Ιουδαίους. Κατά την ώρα του δείπνου, έστειλε το δούλο του, δηλαδή τους σε κάθε εποχή απεσταλμένους του Θεού (Προφήτες, Δικαίους, Ι.Πρόδρομο, Ιησού Χριστό ο Οποίος έλαβε με την ενανθρώπιση του μορφή δούλου), για να πούν στους προσκεκλημένους: "Ελάτε, και μην αναβάλετε, διότι είναι πλέον όλα έτοιμα". Τότε άρχισαν όλοι να παραιτούνται και να αρνούνται να προσέλθουν. Άλλος πήγε στον αγρό του, άλλος είχε ασχολίες με το εμπόριο.... Ο καθένας είχε και μία «πρόφαση» για να δικαιολογήσει την απουσία του.

- Ο λόγος που ο άνθρωπος δεν ανταποκρίνεται στην μεγάλη και τιμητική πρόσκληση που του κάνει ο Θεός, είναι ότι δεν πόθησε την Βασιλεία Του, η ψυχή του είναι βυθισμένη στο σκοτάδι της άγνοιας, της αμαρτίας και της υλικής ζωής. Η άρνηση αυτή των επίσημων αρχόντων του Ισραήλ να αποδεχτούν τη σωτηρία που τους προσφέρει ο Μεσσίας – που παραβάλλεται με την άρνηση των κεκλημένων να προσέλθουν στο δείπνο- κάνει τον οικοδεσπότη (Θεό) να οργιστεί και να στείλει ξανά το δούλο του να καλέσει τους φτωχούς, ανήμπορους και τυφλούς που θα συναντήσει στα στενά και στις πλατείες της πόλης (δηλαδή τους περιφρονημένους μεταξύ των Ισραηλιτών).

- Αφού αυτοί αποδέχτηκαν την πρόσκληση και υπήρχαν κι άλλες θέσεις κενές στο δείπνο, ο οικοδεσπότης απευθύνει και τρίτη πρόσκληση προς τους περιπλανώμενους και άστεγους (με τους οποίους παραβάλλονται οι εθνικοί ειδωλολάτρες), προκειμένου να γεμίσει εντελώς ο οίκος Του.

- Ο Κύριος, μας καλεί όλους μαζί να καθίσουμε στο ίδιο Τραπέζι, στο Μεγάλο και Αιώνιο Δείπνο της Βασιλείας Του. Το νέο αυτό δείπνο τελείται σε κάθε Θεία Λειτουργία, όπου ο Ιησούς Χριστός προσφέρεται βρώση και πόση σε όλους όσους ανταποκριθούμε στο κάλεσμα Του. Μεγάλη η τιμή για τον άνθρωπο να τον προσκαλεί ο ίδιος ο Θεός και να προσφέρει σ' αυτόν πλούσια και ανεξάντλητα τα αγαθά της θείας Αγάπης Του.

▪ Ας ανταποκριθούμε όλοι μας στην Πρόσκληση που κάνει στον καθένα μας ο Ιησούς Χριστός, να συμμετέχουμε στο μεγάλο Δείπνο Του, όπου ο Ίδιος μας προσφέρει διαρκώς το Σώμα και το Αίμα Του, «εις άφεισιν αμαρτιών και ζωήν την αιώνιον».

Ο Άγιος Ιωάννης της Κροστάνδης μιλάει για τη Θεία Κοινωνία

«Ο Κύριος, «αφού πρόσφερε μια φορά τον Εαυτό Του» για τη σωτηρία του κόσμου, σε κάθε Θεία Λειτουργία θυσιάζεται και αγιάζει όσους άξια μεταλαμβάνουν το Σώμα και το Αίμα Του. Μέχρι τη συντέλεια των αιώνων θα επαναλαμβάνεται η θυσία του Ιησού για τη συγχώρηση των αμαρτιών και για την αιώνια ζωή των ανθρώπων...

«Λάβετε, φάγετε, τούτο μου εστί το σώμα... Πίετε εξ αυτού πάντες, τούτο εστί το αίμα μου...» Ποιος μπορεί να συλλάβει το μεγαλείο της θεϊκής πρόσκλησης, που απευθύνεται στους πιστούς με τα χείλη του ιερέα; Ποιος μπορεί να εισχωρήσει στο μυστήριο και στο θαύμα; Κανείς, ούτε οι άγγελοι στον ουρανό, γιατί είναι ασύλληπτο και απροσπέλαστο από κάθε νου, όπως ο ίδιος ο Θεός.

Τι ευεργεσία του Πλάστη προς το πλάσμα Του! Προσφέρει Εκείνος, ο Αθώος, τον εαυτό Του «αντίλυτρον υπέρ πάντων», ενόχων και ασμαρτωλών. Κι εμείς πώς αντιμετωπίζουμε την προσφορά Του, πώς απαντούμε στην πρόσκλησή Του; Συνήθως με αδιαφορία, ψυχρότητα ή και περιφρόνηση. Δεν πλησιάζουμε στο ποτήριο της Ζωής, δεν παίρνουμε τον θείο μαργαρίτη παρά σπάνια, και τότε από συνήθεια ή από ανάγκη.

Αδελφοί μου, γιατί στερείτε τον εαυτό σας από έναν τέτοιο ατιμήτο θησαυρό, γιατί αρνείσθε τη ζωή που σας προσφέρει δωρεάν ο Κύριος; Γιατί Τον περιφρονείτε; Δεν ερχόμαστε στο ναό μόνο για να παρακολουθήσουμε την τελετουργία ούτε μόνο για να παρακαλέσουμε ή να δοξάσουμε τον Κύριο. Ερχόμαστε για να ενωθούμε εσωτερικά με το πάθος Του, να ουσταυρωθούμε αλλά και να συναναστηθούμε μαζί Του. Γι' αυτό λοιπόν, «προσέλθετε...»

Πηγή: Αγίου Ιωάννη της Κροστάνδης, «Ο Ουρανός στη γη», εκδ. Ι. Μονής Παρακλήτου Ωρωπού

Μαθαίνουμε πώς να κοινωνάμε σωστά!

- Συμμετέχω τακτικά στο ιερό μυστήριο της μετάνοιας και της εξομολόγησης, για να καθαρίζεται η ψυχή μου, με την Χάρη του Θεού, από την αμαρτία.
- Φροντίζω να φάω κάτι νησιτισμο την προηγούμενη ημέρα.
- Προσέχω να μη νιώθω κάτι κακό εναντίον άλλου ανθρώπου –ζήλεια, θυμό, οργή... Αν συμβαίνει αυτό, φροντίζω να αποκαταστήσω τη σχέση μου μαζί του.
- Αφιερώνω περισσότερο χρόνο στην προσευχή μου την προηγούμενη μέρα και το πρωί, πριν πάω στην εκκλησία.
- Συμμετέχω από νωρίς στη Θεία Λειτουργία -όχι την τελευταία στιγμή... Δεν παίζω την ώρα της Θ. Λειτουργίας, αλλά παρακολουθώ με προσοχή και προσευχή όσα γίνονται.
- Μέχρι την ώρα που θα κοινωνήσω μένω νηστικός. Όταν πλύνω τα δόντια μου, προσέχω να μην καταπιώ ούτε νερό.

Όταν θα πλησιάσω για να κοινωνήσω...

- Δεν σπρώχνω για τη σειρά ούτε βιάζομαι να τρέξω πρώτος στο Άγιο Ποτήριο.

- Κάνω τον Σταυρό μου.
- Πιάνω με το χέρι μου το «μάκτρο», το κόκκινο μαντήλι δηλαδή, και το βάζω κάτω από το σαγόνι μου.
- Ανοίγω το στόμα μου πολύ καλά.
- Όταν αφήσει τη Θεία Κοινωνία στο στόμα μου ο ιερέας, καταπίνω καλά.
- Σκουπίζομαι με το «μάκτρο» και το δίνω στον επόμενο.
- Παίρνω αντίδωρο και επιστρέφω στη θέση μου μέχρι το τέλος της Θείας Λειτουργίας.
- Ευχαριστώ το Θεό που με αξίωσε πάλι να δεχθώ μέσα μου και πάλι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού μας!

Προσευχές πριν από τη Θεία Κοινωνία

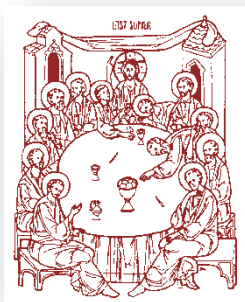
Δέσποτα Κύριε Ιησού Χριστέ, ο Θεός μας, ο μόνος που έχεις εξουσία να συγχωρείς αμαρτίες, σαν αγαθός και φιλόανθρωπος, παράβλεψε όλες μου τις αμαρτίες που έπραξα είτε εις γνώσιν μου, είτε χωρίς να το ξέρω, και αξίωσέ με, χωρίς να τιμωρηθώ, να μεταλάβω τα θεία και ένδοξα και άγια Μυστήριά Σου, χωρίς να μου προστεθούν κι άλλες αμαρτίες από το ότι ανάξια μεταλαμβάνω, αλλά για να καθαριστώ, να αγιαστώ και να προγευτώ την αιώνια ζωή και Βασιλεία, να περιπειχιστώ και να βοηθηθώ, να ανατραπούν όλες οι αντίθετες δυνάμεις που βρίσκονται μέσα μου και να εξαλειφθούν τα πολλά μου αμαρτήματα. Γιατί εσύ είσαι Θεός Ελέους, Ευσπλαχνίας και Φιλανθρωπίας και εσένα δοξάζουμε, μαζί με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα, τώρα και πάντα και στους απέραντους αιώνες. Αμήν.

Πιστεύω Κύριε και ομολογώ, ότι Εσύ είσαι αληθινά ο Χριστός, ο Υιός του Ζωντανού Θεού, που ήρθες στη γη για να σώσεις τους αμαρτωλούς, από τους οποίους εγώ είμαι ο πρώτος. Ακόμη πιστεύω ότι αυτό είναι το ίδιο το Σώμα Σου και αυτό είναι το ίδιο το Αίμα Σου, γι αυτό Σε παρακαλώ, ελέησέ με και συγχώρεσέ μου τα παραπτώματά μου που έπραξα με τη θέλησή μου ή χωρίς αυτή, αυτά που διέπραξα με τα λόγια μου, με τα έργα μου, γνωρίζοντας ή όχι τι έκανα, και αξίωσέ με χωρίς να κατακριθώ, να συμμετάσχω στα Άχραντά Σου Μυστήρια, για να συγχωρεθούν οι αμαρτίες και να ζήσω αιώνια. Αμήν.

(Απόδοση στη Νεοελληνική: π. Χριστοφόρος Καραβίας)

Συμπέρασμα:

Σε κάθε Θεία Λειτουργία ο Θεός στρώνει με αγάπη το Τραπέζι και μας περιμένει να γευθούμε τα Τιμία Δώρα, το Σώμα και το Αίμα Του.

«Ο Θεός έγινε άνθρωπος, για να γίνει ο άνθρωπος Θεός» Η Γέννηση του Χριστού

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι ο Χριστός είναι Υιός του Θεού, β. ότι Μητέρα Του είναι η Παναγία, χωρίς να έχει ανθρώπινο Πατέρα, γ. ότι ο Χριστός έχει δύο φύσεις, δηλ. είναι και Θεός και άνθρωπος, δ. ότι γεννήθηκε για να σώσει τους ανθρώπους και να τους συμφιλιώσει με το Θεό
- Να κατανοήσουν ότι σκοπός του ανθρώπου είναι να γίνει Άγιος, να ζει κοντά στον Θεό
- Να γνωρίσουν την ιστορία των Μάγων
- Να μπορούν να «διαβάζουν» την εικόνα της Γέννησης και να διηγούνται την σχετική ιστορία, με βάση όσα βλέπουν στην εικόνα.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ:

Όταν γεννήθηκε ο Ιησούς στη Βηθλεέμ της Ιουδαίας, στα χρόνια του Βασιλιά Ηρώδη, έφτασαν στα Ιεροσόλυμα σοφοί μάγοι από την Ανατολή και ρωτούσαν: «Πού είναι ο νεογέννητος βασιλιάς των Ιουδαίων; Είδαμε το άστρο του και ήρθαμε να τον προσκυνήσουμε». Όταν έμαθε το νεό ο Ηρώδης, ταραχτήκε, και μαζί του όλοι οι κάτοικοι των Ιεροσολύμων. Φώναξε λοιπόν όλους τους αρχιερείς και τους γραμματείς του λαού, και ζήτησε να τον πληροφορήσουν που θα γεννηθεί ο Μεσσίας. Και αυτοί του είπαν: «Στη Βηθλεέμ της Ιουδαίας, γιατί λετοι γράφει ο προφήτης: Και εσύ Βηθλεέμ, στην περιοχή του Ιούδα, δεν είσαι διόλου ασήμαντη ανάμεσα στις σπουδαιότερες πόλεις του Ιούδα, γιατί από σένα θα βγει αρχηγός, που θα οδηγήσει το λαό μου τον Ισραήλ». Ο Ηρώδης τότε κάλεσε κρυφά τους μάγους και έμαθε απ' αυτούς από πότε ακριβώς φάνηκε το άστρο. Έπειτα τους έστειλε στη Βηθλεέμ λέγοντας: «Πηγαίνετε και ψάξτε καλά για το παιδί, μόλις το βρείτε, να με ειδοποιήσετε, για να έρθω κι εγώ να το προσκυνήσω». Οι μάγοι άκουσαν το βασιλιά και έφυγαν. Μόλις ξεκίνησαν, ξαναφάνηκε το άστρο που είχαν δει να ανατέλλει με τη γέννηση του παιδιού και προχωρούσε μπροστά τους, τελικά ήρθε και στάθηκε πάνω από τον τόπο όπου βρισκόταν το παιδί. Χάρηκαν πάρα πολύ που είδαν ξανά το αστέρι. Όταν μπήκαν στο σπίτι, είδαν το παιδί με τη Μαρία, τη μητέρα του, και έπεσαν στη γη

και το προσκύνησαν. Ύστερα άνοιξαν τους θησαυρούς τους και του πρόσφεραν δώρα: χρυσάφι, λιβάνι και σμύρνα. Ο Θεός όμως τους πρόσταξε στο όνειρό τους να μην ξαναγυρίσουν στον Ηρώδη, γι' αυτό έφυγαν για την πατρίδα τους από άλλο δρόμο.

(Μτθ. 2,1-12)

ΣΧΟΛΙΑ:

▪ **«Ευαγγέλιο»** σημαίνει καλή αγγελία, **χαρμόσυνη είδηση**. Η πιο χαρμόσυνη είδηση που περίμενε το ανθρώπινο γένος ήταν ότι θα γεννηθεί ο Χριστός.

▪ **Ο Χριστός γεννήθηκε για να διορθώσει το σφάλμα των Πρωτοπλάστων** (δηλ. του Αδάμ και της Εύας). Αυτοί δεν υπάκουσαν στην εντολή του Θεού και δοκίμασαν τον «απαγορευμένο καρπό» (δηλ. την αμαρτία). Σαν συνέπεια της παρακοής τους –ήταν επιλογή δική τους, αφού είχαν την ελευθερία να διαλέξουν- απομακρύνθηκαν από τον Θεό. Ωστόσο, ο Θεός τους έδωσε μια πρώτη χαρμόσυνη υπόσχεση («πρωτευαγγέλιο»): ότι ένας απόγονος της Εύας θα γεννηθεί, όταν έρθει η κατάλληλη ώρα («το πλήρωμα του χρόνου»), για να νικήσει το διάβολο και να γλιτώσει τον κόσμο από το θάνατο και την αμαρτία. Σκοπός είναι να συμφιλιωθεί και πάλι ο άνθρωπος με τον Θεό, αλλά και με ολόκληρη τη δημιουργία.

▪ **Ο Θεός ξανακαλεί τον άνθρωπο κοντά Του επειδή τον αγαπάει**. Ο άνθρωπος δεν κουράστηκε καθόλου... Μόνο και μόνο επειδή αγαπούσε τόσο πολύ τον άνθρωπο, ο Θεός έστειλε στον κόσμο το μονογενή Υιό Του, για να θυσιασθεί για χάρη του ανθρώπου.

▪ **Ο Θεός ταπεινώνεται**. Γίνεται πραγματικά άνθρωπος, δεν εμφανίζεται απλώς με μορφή ανθρώπου. Για να την θεραπεύσει, συμμετέχει στην ανθρώπινη φύση από τη γέννηση ως το θάνατο –και μάλιστα τον πιο ατιμωτικό θάνατο, τη σταύρωση. Όμως στο τέλος νικάει το θάνατο.

▪ **Ο Θεός έστειλε κι άλλα μηνύματα στους ανθρώπου για τη γέννηση του Υιού Του:**

α. με τους Προφήτες, που φωτίστηκαν από το Άγιο Πνεύμα και προείδαν τη γέννηση του Χριστού πολλούς αιώνες πριν συμβεί

β. ο αρχάγγελος Γαβριήλ το είπε στην Παναγία, στον Ευαγγελισμό

γ. ο αρχάγγελος Γαβριήλ στον Ιωσήφ, όταν είχε αμφιβολίες για την Παναγία

δ. Ο άγγελος στους βοσκούς της Βηθλεέμ

ε. Το αστέρι (οι Πατέρες λένε ότι ήταν άγγελος Κυρίου, με τη μορφή αστεριού) στους Μάγους.

▪ **Τη γέννηση του Χριστού περίμεναν για πολλούς αιώνες** οι Προφήτες, αλλά και πολλοί ακόμα ειδωλολατρικοί λαοί. Περίμεναν Αυτόν που θα τους έσωζε από τα αδιέξοδα, στα οποία είχαν φτάσει.

▪ **Ο Χριστός προϋπήρχε ως Θεός**. Γεννήθηκε πριν αρχίσει να μετράει ο χρόνος («πρωτων αιώνων») από τον Θεό Πατέρα, χωρίς μητέρα. Τώρα γεννήθηκε σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή (όταν αυτοκράτορας ήταν ο Αύγουστος, βασιλιάς της Ιουδαίας ο Ηρώδης ο Μέγας κτλ.) από την Παναγία Μητέρα Του, χωρίς ανθρώπινο πατέρα, αλλά από το Άγιο Πνεύμα. Αυτό το νεογέννητο βρέφος όμως είναι το ίδιο πρόσωπο που δημιούργησε το σύμπαν!

▪ **Ο Χριστός είναι ένα πρόσωπο (το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος), αλλά έχει δύο φύσεις: είναι Θεός και άνθρωπος**. Αν ήταν μόνο άνθρωπος, δεν θα μπορούσε να στηριχθεί στις δικές του δυνάμεις και να σώσει τον κόσμο –θα ήταν ένας απλός δάσκαλος,

προφήτης ή ο,τιδήποτε άλλο. Αν ήταν μόνο Θεός, θα ήταν ξένος απ'αυτή την «υπόθεση». Δε θα μπορούσε να αγιάσει την ανθρώπινη φύση.

▪ **Τι ήταν οι Μάγοι;** Ήταν Πέρσες σοφοί, διδάσκαλοι, ιερείς, γιατροί και αστρονόμοι. Παρατηρούσαν (με βάση τις επιστημονικές γνώσεις της εποχής τους) τις κινήσεις των αστεριών και εξηγούσαν στους ανθρώπους το μέλλον. Γνώριζαν μια παλιά προφητεία, που έλεγε πως όταν φαινόταν στη Δύση (σε σχέση με την Περσία, που βρισκόταν στην Ανατολή) ένα αστέρι με συγκεκριμένη κίνηση και κατεύθυνση, σήμαινε ότι είχε γεννηθεί ένας μεγάλος βασιλιάς. Οι Μάγοι, λοιπόν, μόλις είδαν το αστέρι που περίμεναν για πολλούς αιώνες, έτρεξαν να τον προσκυνήσουν.

▪ **Τα δώρα των Μάγων** δεν ήταν τυχαία. Πρόσφεραν στο Χριστό χρυσό, λιβάνι και σμύρνα. Όλα αυτά τα δώρα είναι προϊόντα της Αραβίας και είχαν διάφορες χρήσεις. Χρυσάφι, επειδή ήταν βασιλιάς του κόσμου. Λιβάνι, όπως ταιριάζει στο Θεό. Σμύρνα (πολύτιμο άρωμα), όπως έκαναν στους νεκρούς της εποχής εκείνης, επειδή επρόκειτο να θυσιαστεί στο Σταυρό, για να σωθούν όλοι οι άνθρωποι.

▪ **Υπήρχαν και υπάρχουν άνθρωποι που δεν θέλουν τον Χριστό.** Νοιώθουν να απειλούνται από την παρουσία Του, όπως ο Ηρώδης, που φοβόταν μήπως χάσει το θρόνο του. Δικαίωμά τους να μην τον θέλουν. Ο Χριστός σέβεται την ελευθερία τους. Υπάρχουν κι άλλοι, που προχωρούν παραπέρα: Προσπάθησαν να εξοντώσουν είτε τον ίδιο τον Χριστό (ο Ηρώδης, οι Φαρισαίοι, οι Ιουδαίοι αρχιερείς) είτε όσους πιστεύουν σ' Αυτόν και να εξαφανίσουν την Εκκλησία Του (Ρωμαίοι αυτοκράτορες και άλλοι διώκτες Του). Ίσως συναντήσουμε και γύρω μας ανθρώπων που βλαστημούν τον Χριστό, βρίζουν την πίστη Του, κοροϊδεύουν τους Χριστιανούς. Δεν τους υπολογίζουμε, γιατί γνωρίζουμε ποιος είναι ο Χριστός και γιατί πιστεύουμε σ' Αυτόν.

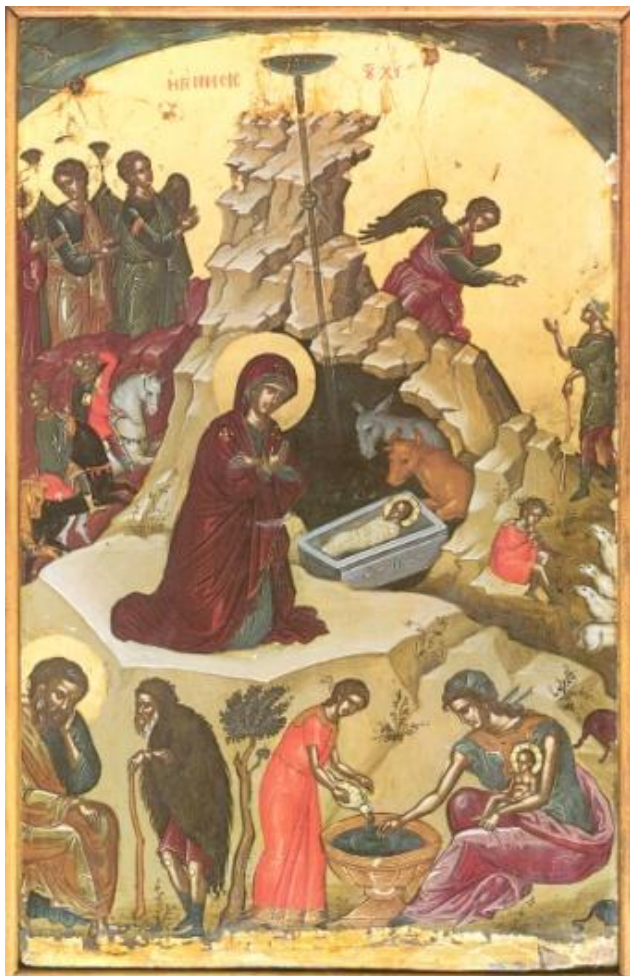
▪ **Τη Γέννηση του Χριστού γιορτάζουμε σήμερα στις 25 Δεκεμβρίου.** Κοντά στην ημερομηνία εορτασμού των γενεθλίων του ειδωλολατρικού «θεού» Μίθρα (Ηλίου), αμέσως μετά το χειμερινό ηλιοστάσιο (23 Δεκεμβρίου), η Εκκλησία όρισε να γιορτάζεται η Γέννηση του αληθινού «Ηλίου της Δικαιοσύνης», του Χριστού. Δόθηκε έτσι καινούριο νόημα στην αρχαία ειδωλολατρική γιορτή, για να βοηθηθούν οι «εξ εθνών» Χριστιανοί να δουν και να δοξάσουν το αληθινό Φως.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ:

Γιορτάζεται στις 25 Δεκεμβρίου και τα σχετικά με αυτήν γεγονότα μαρτυρούνται από τους ευαγγελιστές Ματθαίο (Μτθ. 1,18 – 2,23) και Λουκά (Λκ. 2, 1-20).

Στο κέντρο της εικόνας, μέσα σε ένα μαύρο τριγωνικό σπήλαιο που φανερώνει τη σκοτεινιά του προχριστιανικού κόσμου, βρίσκεται η Φάτνη. Μέσα της λάμπει το Θείο Βρέφος, διαλύοντας «το σκότος της αγνωσίας». Πίσω από τη Φάτνη βρίσκονται δύο ζώα, ένα βόδι και ένα γαϊδουράκι, που συμβολίζουν τους Ιουδαίους και τους ειδωλολάτρες. Η Φάτνη μοιάζει με τάφο, καθώς ο Χριστός γεννήθηκε προκειμένου να πεθάνει για χάρη των ανθρώπων. Γι' αυτό και ο Χριστός δεν είναι ντυμένος με βρεφικά σπάργανα, αλλά με νεκρικό σάβανο.

Δίπλα από τη φάτνη είναι η Παναγία γονατιστή με δέος και ευλάβεια ή ξαπλωμένη από τους πόνους της γέννας. Η παρουσία της εκεί δείχνει πως στο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου, βοηθά και το ανθρώπινο γένος.

της εικόνας ζωγραφίζεται το πρώτο λουτρό. Αυτό δείχνει για μια ακόμη φορά πως ο Χριστός ήταν και άνθρωπος και είχε τις απαιτήσεις της ανθρώπινης φύσης.

ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ:

Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως· ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες, ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο Σὲ προσκυνεῖν, τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, καὶ Σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν. Κύριε, δόξα σοι.

Ἡ Γέννηση σου Χριστέ και Θεέ μας, ἀνέτειλε στον κόσμο, το φως της γνώσεως του Θεού. Διότι αυτοὶ που λάτρευαν τα ἀστέρια, ἀπὸ ἀστέρι διδάσκονται, να προσκυνοῦν Εσένα, τον ἥλιο της δικαιοσύνης και να σε αναγνωρίζουν σαν την Ανατολή που ἦρθε ἀπὸ τον ουρανό. Κύριε, Σου ανήκει δοξολογία.

Συμπέρασμα:

Ο Θεός έγινε άνθρωπος, για να συμφιλιώσει τον άνθρωπο με τον Θεό και να μπορεί να γίνει ο καθένας μας, Άγιος: φίλος και παιδί του Θεού!

Η Ενανθρώπιση του Χριστού

Του Σεβ. Μητροπολίτου Σισανίου & Σιατίστης κ. Παύλου

Ὁ νῦν Σεβασμιώτατος Σισανίου & Σιατίστης ἀποφασίζοντας νὰ μᾶς μιλήσει γιὰ τὰ Χριστούγεννα, μᾶς μιλά γιὰ τὰ πάντα: Συνδέει τὴν ἀνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν πτώση τοῦ ἀνθρώπου καὶ μᾶς βοηθᾷ νὰ διακρίνουμε τὰ καθέκαστα τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας ὡς μιὰ διαδοχὴ γεγονότων ποὺ ἀφηγεῖται σφαιρικώτερα, βαθύτερα καὶ ἐν τέλει ἀκριβέστερα ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἄλλη αὐτὸ καθαυτὸ τό, τρέχον, ἱστορικὸ μας παρόν! Ἐκφωνήθηκε στὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ '90, στὴν Κύπρο. Τόσο ἡ ἠχητικὴ ἐγγραφή τῆς ὁμιλίας ὅσο καὶ ἡ ἀπομαγνητοφώνηση τῶν κυριώτερων σημείων τῆς ὁμιλίας, ἔχουν ἀντληθεῖ τὸ πρῶτο ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο καὶ τὸ δεύτερο ἀπὸ τὸ περιοδικὸ τῆς Πειραικῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ ἐορτὲς τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν καθορίστηκαν τυχαῖα ἀλλὰ ἔχουν ἄμεση σχέση μὲ τὴ δική μας ζωὴ. Εἶναι μνήμες καὶ μαρτυρίες ἀλήθειας καὶ ζωῆς. Τὸ ἐρώτημα ποὺ γεννιέται εἶναι πόσο καταλαβαίνομε αὐτὲς τὶς γιορτὲς, πόσο συνειδητοποιοῦμε ὅτι ὅλα τὰ γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ εἶναι σταθμοὶ τῆς προσωπικῆς μας ζωῆς καὶ ἱστορίας, μᾶς ἀφοροῦν ἄμεσα καὶ προσωπικά. Καὶ τοῦτο γιὰτὶ ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι μόνο ὁ τέλειος Θεὸς ἀλλὰ εἶναι καὶ ὁ τέλειος ἄνθρωπος. Ὅ,τι, λοιπόν, ἀφορᾷ τὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, ἀφορᾷ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅ,τι συμβαίνει στὸ Χριστὸ ἔχει ἄμεση προέκταση στὴ δική μας ζωὴ. Τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ποιμένων της εἶναι νὰ προσπαθοῦν νὰ φανερώσουν τὶς διαστάσεις αὐτῶν τῶν γεγονότων, μέσα στὴν προσωπικὴ μας ζωὴ καὶ ἱστορία.

Σὲ λίγες μέρες ἐορτάζουμε τὸ μεγάλο γεγονὸς τῆς ἐνανθρωπίσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ: τὰ Χριστούγεννα. Γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ καταλάβουμε τὴ σημασία αὐτῆς τῆς γιορτῆς πρέπει νὰ ξεκινήσουμε ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς Ἱστορίας. Καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς Ἱστορίας εἶναι ἡ ἀ γ ά π η τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἶναι ὁ τριαδικὸς Θεός, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ἀρχή, ἡ αἰτία, τὸ νόημα καὶ τὸ τέλος τῶν πάντων. Εἶναι ἐκεῖνος ποὺ εἶπε καὶ ἔγιναν τὰ πάντα, αὐτὸς ποὺ ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν.

Ἡ κλήση κι ἡ ἄρνηση

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη. Δὲν μᾶς λέει ὅτι ἔχει ἀγάπη, ἀλλὰ ὅτι εἶναι ἀγάπη. Εἶναι δηλαδὴ κ ο ι ν ω ν ι α π ρ ο σ ὡ π ω ν. Ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, σὲ αὐτὴ τὴν ἀγαπητικὴ κοινωνία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θέλει νὰ καλέσει καὶ ἄλλα πρόσωπα, συμμετόχα αὐτῆς τῆς ἀγάπης. Ὅπως – θὰ λέγαμε, στὰ ἀνθρώπινα δεδομένα – δυὸ ἄνθρωποι ποὺ ἀγαπιούνται θέλουν σ' αὐτὴ τὴν ὁμορφὴ κοινωνία τοῦ γάμου τους, τῆς ἀγάπης τους, νὰ ἔχουν συμμετόχους τὰ παιδιά τους, ἔτσι ἀκριβῶς ὁ Θεός, ποὺ εἶναι ἀγάπη, δημιουργεῖ στὴν ἀρχὴ τοὺς ἀγγέλους καὶ μετὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἔτσι λοιπόν, ἡ αἰτία τῆς δημιουργίας μας εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀγάπη τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ τριαδικὸς Θεὸς μᾶς καλεῖ νὰ ζήσουμε μα-

ζή του, στη δική του κοινωνία. Από την αρχή μᾶς βάζει στον παράδεισο. Και παράδεισος δὲν εἶναι τόσο πολὺ ἕνας τόπος ὅσο ἕνας τρόπος ζωῆς. Εἶναι τὸ νὰ ζεῖς μαζί μετὸ Θεό, νὰ μετέχεις στὴ ζωὴ του, νὰ συναναστρέφουσαι μετὸ Θεό. Ταυτόχρονα, ὁ Θεὸς ποὺ εἶναι ἀγάπη φανερώνει στὸν ἄνθρωπο τὰ σύνορα τῆς ζωῆς – ποὺ, ὅταν τὰ διαβεῖ, ἐκεῖ τὸν περιμένει ὁ θάνατος. Ποιὰ εἶναι τὰ σύνορα τῆς ζωῆς; Ὁ Θεὸς εἶναι! Ἄν ὁ ἄνθρωπος δοκιμάσει νὰ αὐτονομηθεῖ ἀπὸ τὸ Θεό, νὰ χωριστεῖ ἀπὸ τὸ Θεό, τὸν περιμένει ὁ θάνατος. Δὲν ὑπάρχει ὁ θάνατος ἀφ' ἑαυτοῦ. Εἶναι ἡ κατάσταση αὐτῆς τῆς ἀποξένωσης, αὐτῆς τῆς αὐτονομίας. Ὅπως τὸ χέρι μας, ἅμα τὸ ἀποσπάσουμε ἀπ' τὸ ὑπόλοιπο σῶμα νεκρώνεται, ὅπως τὸ κλαδί ἅμα τὸ κόψουμε ἀπ' τὸ δένδρο ξεραίνεται, γιατί ἀκριβῶς αὐτὸς εἶναι ὁ φυσιολογικὸς χῶρος τῆς ζωῆς του, ἔτσι καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχει χωρὶς τὸ Θεό. Γιατί ὁ Θεὸς εἶναι “δομικὸ” στοιχεῖο τοῦ ἀνθρώπου. Θὰ λέγαμε πολὺ ἀπλά, ἕνα ἀπὸ τὰ “ὕλικά” ποὺ δημιουργήθηκε. Πότε ὁ ἄνθρωπος ἔγινε *ψυχὴ ζῶσα*; Ὅταν ὁ Θεὸς ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς. Ὁ ἄνθρωπος *γίνεται* ἄνθρωπος, γίνεται *πρόσωπο*, ἀπ' τὴ στιγμή ποὺ μετέχει στὴ ζωὴ τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς τὸν πληροφορεῖ ὅτι, τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ δοκιμάσεις νὰ φᾶς ἀπ' τὸν καρπὸ αὐτοῦ τοῦ δένδρου, θὰ πεθάνεις. Δὲν τὸν ἀπειλεῖ ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπο. Ἀπλὰ τοῦ **φανερώνει** ὅτι δὲν ὑπάρχει ζωὴ ἔξω ἀπὸ τὸν Θεό. Ὅταν λέτε στὸ μικρό σας τὸ παιδί, παιδί μου μὴ δοκιμάσεις νὰ πηδήξεις ἀπὸ τὴν ταράτσα γιατί ἂν πηδήξεις θὰ σκοτωθεῖς, δὲν ἀπειλεῖτε νὰ τὸ σκοτώσετε, ἀλλὰ τὸ ἐνημερώνετε γιὰ τὴ φυσικὴ τάξη τῶν πραγμάτων. Κι ὅπως ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ἀγνοήσει αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ δοκιμάσει νὰ πηδήξει γιὰ νὰ πετάξει ψηλά, πέφτει καὶ συντριβεται, ἔτσι καὶ ὁ ἄνθρωπος δοκίμασε νὰ αὐτονομηθεῖ ἀπὸ τὸ Θεό. Δοκίμασε νὰ θεωθεῖ – ἀλλὰ χωρὶς τὸ Θεό. Αὐτὴ ἦταν ἡ παγίδα ποὺ τοῦ ἔστησε ὁ διάβολος.

Ἔχει σημασία νὰ συνειδητοποιήσουμε αὐτὴ τὴν **παγίδα**, γιατί δὲν εἶναι παγίδα γιὰ τὸν *πρῶτο* ἄνθρωπο, ἀλλὰ γιὰ τὸν *κάθε* ἄνθρωπο. Τί ὑπόσχεται, ποῖο “τέλος” δίνει ὁ Θεὸς στὸν ἄνθρωπο; Τὸν δημιουργεῖ *κατ' εἰκόνα* καὶ *καθ' ὁμοίωσιν*. Τὸν καλεῖ δηλαδὴ νὰ γίνεи μέτοχος τῆς θείας ζωῆς, νὰ θεωθεῖ! Τί τοῦ ὑπόσχεται ὁ διάβολος; Τὸ ἴδιο τέλος, τὴ θέωση, ἀλλὰ μὲ ἄλλο δρόμο: τὸ χωρισμὸ ἀπὸ τὸ Θεό, τὴν αὐτονομία ἀπὸ τὸ Θεό. Τὴν ἡμέρα, τοῦ λέγει, ποὺ θὰ φᾶς ἀπὸ τὸν καρπὸ αὐτοῦ τοῦ δένδρου, δηλαδὴ ποὺ θὰ ἀγνοήσεις τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, θ' ἀνοίξουν τὰ μάτια σου καὶ θαγίνεις καὶ σὺ Θεός. Καὶ πείθεται ὁ ἄνθρωπος... Καὶ δοκιμάζει νὰ αὐτονομηθεῖ. Καὶ ἀντὶ πλέον νὰ σωθεῖ, ἀντὶ νὰ θεωθεῖ, πέφτει ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῆς θείας ζωῆς στὸ ἐπίπεδό του πόνου, τῆς φθορᾶς, τῆς ἀρρώστιας καὶ τελικὰ τοῦ θανάτου. Δικαιολογημένα ἡ Ἐκκλησία μας ὀνομάζει τὴν ἁμαρτία τοῦ πρῶτου ἀνθρώπου *πτώση*, γιατί ἦταν πτώση ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῆς θείας ζωῆς στὸ ἐπίπεδο τοῦ θανάτου.

Ἡ ἀναζήτηση

Κι ἔτσι πλέον ἀρχίζει ἡ μεγάλη περιπέτεια τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν θέλησε νὰ θεωθεῖ διὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ τελικὰ ἀπέτυχε. Μέσα του βέβαια ὑπάρχει ὁ πόθος καὶ ἡ λαχτάρα, καὶ δοκιμάζει ὁ ἄνθρωπος – σὲ μιὰ μακρότατη πορεία – νὰ ξαναβρεῖ τὸ Θεό. Ἐφίαζε θρησκείες, φιλοσοφίες, ὀργάνωσε πολλὰ συστήματα, σὲ μιὰ προσπάθεια νὰ γίνεи Θεός. Ἀλλὰ ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἀπέβη ἄκαρπη. Ὁ ἄνθρωπος τελικὰ δὲν μπόρεσε νὰ θεωθεῖ. Κι ὅσο περνοῦσαν τὰ χρόνια

τόσο ἔβλεπε πόσο μάταια ἦταν ἡ προσπάθειά του. Ἐφτασε πολὺ κοντὰ στὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ φτάσει στὸ κέντρο τῆς ἀλήθειας. **Κατάλαβε** πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ γ ν ω ρ ί σε ι καὶ νὰ κ ο ι ν ω ν ἦ σ ε ι μὲ τὸν Θεό. Δὲν ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ ἠθικὴ παράβαση, ἀλλὰ γιὰ μιὰ *διαφθορὰ* τῆς ἀνθρώπινης φύσης. Ἐτσι ὁ ἄνθρωπος, καὶ νὰ θέλει νὰ σωθεῖ, δὲν μπορεῖ νὰ σωθεῖ. Ἐφτασε στὸ τελευταῖο σκαλοπάτι τῆς ὀριμότητας: νὰ νοιώσει ὅτι μὲ τὸ Θεὸ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἀναζητήσῃ νὰ γίνῃ κοινωνὸς τῆς ζωῆς του. Αὐτὰ εἶναι τὰ “ἀρχαῖα μυστήρια”: ἡ αἴσθησις ὅτι αὐτὸ πὺν χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀπλὰ νὰ πιστεύει στὴν ὑπαρξὴ κάποιου Θεοῦ, ἀλλὰ νὰ *συναντήσῃ* αὐτὸ τὸ Θεό, νὰ *κοινωνήσῃ* μὲ τὴ δική Του ζωὴ. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα μάταιο. Κι ἔρχεται κάποια στιγμή, σ’ ὄλο τὸν ἀρχαῖο κόσμο, πὺν συνειδητοποιεῖται ἡ ἀ δ υ ν α μ ί α τῆς αὐτοσωτηρίας. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ σωθεῖ μὲ τὶς δικές του δυνάμεις. Στὴ δική μας, τὴν ἑλληνικὴ, παράδοσις ὑπάρχει μιὰ ἀρχαῖα τραγωδία, ἡ ὁποία μὲ τὸν πὺν ἐκπληκτικὸ τρόπο ζωγραφίζει αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν κατάστασις. Δηλαδὴ τὴν ἀ δ υ ν α μ ί α τῆς αὐτοσωτηρίας. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ σωθεῖ μὲ τὶς δικές του δυνάμεις.

Στὴ δική μας, τὴν ἑλληνικὴ, παράδοσις ὑπάρχει μιὰ ἀρχαῖα τραγωδία, ἡ ὁποία μὲ τὸν πὺν ἐκπληκτικὸ τρόπο ζωγραφίζει αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν κατάστασις. Δηλαδὴ τὴν ἀδυναμία τῆς αὐτοσωτηρίας. Εἶναι ἡ περίφημη τραγωδία τοῦ Αἰσχύλου “Προμηθεὺς Δεσμώτης”. Ὁ Προμηθεὺς, σύμφωνα μὲ τὴν τραγωδία, ἔχει κλέψει ἀπὸ τοὺς θεοὺς τὸ ἱερὸν πῦρ, κι ἔχει καταδικασθεῖ πλέον νὰ εἶναι δεμένος στὸν Καύκασο κι ἐκεῖ νὰ ῥχεται ἕνα πτηνὸ καὶ νὰ τοῦ τρώει τὸ σικῶτι. Πρέπει νὰ γίνῃ τελειῶς καλὰ γιὰ νὰ μπορέσει μόνος του νὰ σπάσει τὶς ἀλυσίδες. Ἀλλὰ κεῖ πὺν πάει νὰ γίνῃ, ἕνα πτηνὸ ξανάρχεται καὶ τοῦ ξανατρώει τὸ σικῶτι – καὶ τὸ μαρτύριό του συνεχίζεται γιὰ χρόνια, γιὰ χρόνια, γιὰ χρόνια. Κάποια στιγμή περνάει ἀπὸ τὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου καὶ τοῦ βασανισμοῦ ὁ Ἑρμῆς. Καὶ βλέποντας τὸν Προμηθεὺς σ’ αὐτὴ τὴν κατάστασις, τοῦ λέει ἕνα προφητικὸ – θὰ ἔλεγα – λόγο: Ποτὲ δὲν θὰ πάρουν τέλος τὰ δεινὰ σου... Ἐκτὸς ἂν ὁ Θεὸς σὲ λυπηθεῖ καὶ στείλει κάποιον δικό του νὰ σὲ σώσει! Ἦ, ὅπως εἶπε ἕνας ἄλλος σοφὸς ἀρχαῖος, «ἐκτὸς ἂν Θεὸς τις, διάδοχος τῶν σῶνπόνων φανεῦ». Τὶ ἐκφράζουν τὰ λόγια τοῦ Ἑρμῆ; Τὴ συνειδητοποίηση τῶν ἀρχαίων ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου δὲν θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο. Ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἔρθῃ μόνον ἀπὸ τὸ Θεό! Κι ὅταν πὰ ὁ κόσμος ἔχει ὀριμάσει, τότε θὰ ἔλθῃ τὸ **πλήρωμα** τοῦ **χρόνου**... Ἄν προσέξετε, τὰ Χριστοῦγεννα – στὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα πὺν διαβάζεται – θ’ ἀκούσετε ἀκριβῶς νὰ λέει: «Ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν Του». Ποιὸ ἦταν τὸ “πλήρωμα τοῦ χρόνου”; Τὶ σημαίνει πλήρωμα τοῦ χρόνου; Τὸν κατάλληλο καιρὸ. Ποιὸς ἦταν ὁ κατάλληλος καιρὸς; Ὁ καιρὸς πὺν οἱ ἄνθρωποι **κατάλαβαν** τὴν ἀ δ υ ν α μ ί α νὰ σ ω θ ο ὦ ν μὲ τ ῖς δ ι κ ῆς τ ο υς δ υ ν ἄ μ ε ις...

Ἡ πρόσληψη

Καὶ τότε τί γίνεται; Τότε ὁ Θεὸς κλίνει τοὺς οὐρανοὺς καὶ κατεβαίνει στὴ γῆ. Τότε ὁ Θεὸς λυγίζει τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἔρχεται στὴ γῆ. [...] Καὶ ἔτσι πλέον φτάνουμε στὰ Χριστοῦγεν-

να. Τότε πού ο υἱὸς τοῦ Θεοῦ γίνεται υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Τότε πού ο Θεὸς μπαίνει μέσα στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου – τότε πού ο Θεὸς μπαίνει μέσα στο χρόνο τοῦ ἀνθρώπου.

Τὶ ἔγινε τὰ Χριστούγεννα; «Ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο». Ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ δεῦτερο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἔρχεται νὰ προσλάβει τὴν ἀνθρώπινη φύση. Μὲ ποιὸ τρόπο; Ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου. [...] Καὶ ἔτσι πλέον, «ἄνθρωπος ἐγένετο Θεός». Γιατί ὅμως ἄνθρωπος ἐγένετο Θεός; Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μᾶς ἀπαντοῦν: «Ἴνα Θεὸν τὸν Ἀδὰμ ἀπεργάσῃται.» Γιὰ νὰ κάνει Θεὸν ἀνθρώπο. [...] Ἔτσι λοιπὸν ο Θεὸς μπαίνει μέσα στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου.

Καὶ πῶς μπαίνει; Σὰν ἓνα βρέφος. Σὰν ἓνα ἀδύνατο μωρό. Γιατί μπαίνει ἔτσι; Ἀπὸ σεβασμὸ στὴν **ἐλευθερία** τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Θεὸς [...] μᾶς ἔπλασε ἐλεύθερους. Μᾶς ἔδωσε τὴν ἐξουσία νὰ τοῦ ποῦμε ὄχι – καὶ σεβάστηκε τὴν ἐξουσία μας. Ἀκόμα καὶ τώρα, πού ἔρχεται, πάλι σέβεται τὴν ἐλευθερία μας. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λέγει κάπου ὅτι «ὅσοι ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι». Δὲν εἶπε: μᾶς ἔκανε παιδιά τοῦ Θεοῦ. Εἶπε: μᾶς ἔδωσε τὴν ἐξουσία νὰ γίνουμε παιδιά τοῦ Θεοῦ – τὴν δυνατότητα δηλαδή. Τώρα (μετὰ τὴν ἐνανθρώπηση) ἂν θέλουμε, μπορούμε νὰ γίνουμε τέκνα Θεοῦ. Κατὰ συνέπεια, κληρονόμοι Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ νὰ κληρονομήσουμε τὴν *ἡτοιμασμένην ἡμῖν Βασιλείαν*.

Ἀξίζει νὰ προσέξουμε τὸ πῶς καὶ τὸ γιατί τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. Δὲν μᾶς κατήργησε οὐδὲν ἀνθρώπους. Θὰ μπορούσε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς πει: Σᾶς ἔπλασα, σᾶς ἔδωσα προορισμὸ καὶ νόημα, ἐσεῖς ἀποτύχατε. Σᾶς καταργῶ λοιπὸν. Νὰ ἐξαφανιστεῖ αὐτὸ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων – θὰ δημιουργήσω καινούργιον ἀνθρώπο. Ὁχι. Ἀλλὰ τικάνει; Ἐνῶ δὲν καταργεῖ τὸ ἀνθρώπινο **πρόσωπο**, ἔρχεται νὰ ἀνακαινίσει τὴν ἀνθρώπινη **φύση**. [...] Ἔχουμε [τώρα] τὴ δυνατότητα νὰ γίνουμε μέλη μιᾶς *καινούργιας ἀνθρωπότητας*. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ νέος Ἀδὰμ. Ὁ γενάρχη τῆς καινούργιας ἀνθρωπότητας. Καὶ ποιὰ εἶναι αὐτὴ ἡ καινούργια ἀνθρωπότητα; Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ! Τώρα ὁ ἀνθρώπος, ὁ κάθε ἀνθρώπος, μπορεῖ νὰ μεταβεῖ ἀπὸ τὸ θάνατο στὴ ζωὴ – μπορεῖ νὰ γίνῃ μέλος αὐτῆς τῆς νέας ἀνθρωπότητας. Ὁ ἀνθρώπος, μὲ τὴ σάρκωση τοῦ Θεοῦ, ἀπέκτησε τὴ δυνατότητα νὰ εἶναι πιά, ἐκεῖνος, φοβερὸς ἀπέναντι στο θάνατο καὶ στο διάβολο.

Ἡ χαρὰ τῆς γιορτῆς

Τὶ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο χρειάζεται, καὶ ἴσως εἶναι τὸ σημαντικὸ πού πρέπει νὰ δοῦμε; Ποιὰ ἡ *δική μας* θέση ἀπέναντι στὰ Χριστούγεννα. Φέτος, στὴν ἀρχὴ τοῦ χρόνου, ἀφοῦ πέρασαν οἱ γιορτές, μὲ κάλεσαν σὲ ἓνα ραδιοφωνικὸ σταθμὸ στὴ Χαλκίδα, νὰ κάνουμε μίαν ἐκπομπή. Μοῦ ἔλεγε λοιπὸν ἡ δημοσιογράφος ὅτι, ξέρετε, πάτερ, ἤμουν μὲ μίαν παρέα ἀπὸ φίλες μου, εἴχαμε μίαν *θλίψη* μέσα μας γιατί οἱ γιορτές πέρασαν καὶ δὲν τις καταλάβαμε, καὶ αἰσθανόμαστε τώρα πῶς ἀδειοὶ καὶ ὑλικά – γιατί πολλὰ ξοδέψαμε – καὶ πνευματικά – γιατί τίποτα δὲν καταλάβαμε. Τῆς εἶπα, τὸ καταλαβαίνω αὐτὸ πού λέτε, γιατί ἀπλὰ **δὲν γιορτάσατε** ἢ νὰ τὸ πῶ (λέω) κάπως ἀλλιῶς, γιορτάσατε τὰ Χριστούγεννα ἀλλὰ **χωρὶς τὸ Χριστό**. Καὶ τῆς ἔφερα μάλιστα ἓνα παράδειγμα. Λέω, κάποιον ἀνθρώπο θέλουν νὰ γιορτάσουν τὰ Χριστούγεννα, ψάχνουν λοιπὸν τὴν παραμονὴ τὸ βράδυ νὰ δοῦν σὲ ποιὸ “ρεβεγιὸν” θὰ πᾶνε – ἀλλὰ εἶναι τρελλὸ πρᾶγμα τελικὰ νὰ σκέφτεσαι ὅτι μπορεῖς νὰ γιορτάσεις τὰ Χρι-

στούγεννα σ' ένα “κέντρο”. Είναι τρελλό πράγμα να σκέφτεσαι ότι θα **γιορτάσεις** τὰ Χριστούγεννα τ ρ ὶ γ ο ν τ α ς τ ῆ ν π α ρ α μ ο ν ῆ. Τί σχέση ἔχουν ὅλα αὐτὰ μὲ τὰ Χριστούγεννα; Καμμία ἀπολύτως σχέση δὲν ἔχουν... Τὰ Χριστούγεννα γεννᾶται ὁ Χριστός! Ἄν τὸν θέλεις, θὰ πᾶς ἐκεῖ πού εἶναι. Θὰ κάνεις αὐτὸ πού εἶπανε, μεταξύ τους, οἱ ποιμένες: «διέλθομεν δεῖ ἕως Βηθλεὲμ καὶ εἶδομεν τὸ ρῆμα τοῦτο, τὸ γεγονός, ὃ ἐλάλησεν ἡμῖν ὁ ἄγγελος». Καὶ ποιά εἶναι ἡ Βηθλεὲμ σήμερα; Ἡ Ἐκκλησία! Καὶ ποῖός εἶναι ὁ ἄγγελος σήμερα; Ἡ φωνὴ τῆς καμπάνας, πού μέσα στὴ νύχτα μᾶς λέει «ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτεύχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ». [...]

Γιὰ νὰ κλείσουμε τὰ ὅσα εἶπαμε: Ὅλοι μας ἀντιμετωπίζουμε τὸν πειρασμόπου ἀντιμετώπισε ὁ πρῶτος ἄνθρωπος. Ποῖός ἀπὸ οἶα πού εἶναι ἐδῶ, ἀπὸ μᾶς, ἀπ' αὐτοὺς πού εἶναι ἀπ' ἔξω, ποῖός δὲν θέλει νὰ εὐτυχήσει στὴ ζωὴ του; Ποῖός δὲν θέλει νὰ ἐπιτύχει; Γιὰ νὰ τὸ πῶ κάπως ἀλλιῶς, ποῖός δὲν θέλει νὰ ζήσει; Ὅλοι μας θέλουμε νὰ ἐπιτύχουμε, νὰ ζήσουμε, νὰ εὐτυχήσουμε – μὲ μία λέξη: νὰ *θεωθοῦμε*. Γιατιαὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ εὐτυχία στὸν ἄνθρωπο. Καὶ τὸ ἐρώτημα γιὰ τὸν πρῶτο ἄνθρωπο, τὸ ἐρώτημα γιὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο, ἄρα καὶ γιὰ μᾶς, εἶναι ἓνα: Πῶς θὰ *κατορθώσουμε* τὴ ζωὴ μας; Εἶναι τὸ ἴδιο δίλημμα: μ α ζ ἰ μὲ τὸ Θεὸ καὶ μ ἔ σ α ἀπ' τὸ Θεὸ ἢ χ ω ρ ἰ ς τὸ Θεὸ καὶ ἔ ν α ν τ ῖ ο ν_ τοῦ Θεοῦ; Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος δοκίμασε νὰ ζήσει καὶ νὰ θεωθεῖ χωρὶς τὸ Θεό, καὶ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀντὶ νὰ θεωθεῖ ἔπεσε –καὶ συμπαρέσυρε ὅλο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Ὁ νέος Ἀδάμ, ὁ Χριστός, ἔρχεται καί(μὲ τὴν ὑπακοή του στὸ θέλημα τοῦ Πατέρα) προσλαμβάνει τὴν ἀνθρώπινη φύση, τὴ “μπολιάζει” μὲ τὸ θεϊκὸ “μπόλι”. Θὰ τὴν περάσει – μέσα ἀπὸ τὸν σταυρὸ – στὸ θάνατο (πού εἶναι τὸ πιὸ παράλογο γιὰ τὸν ἄνθρωπο) καὶ θὰ νικήσει τὸ θάνατο, καὶ θὰ ἀναστηθεῖ, καὶ θὰ ἀναληφθεῖ καὶ θὰ καθήσει στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατέρα. **Ποῖός;** Ὁ Χριστός. Δηλαδή, ὁ Θεὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος... Ὁ Χριστός ἀνέστη, σημαίνει ὁ ἄνθρωπος ἀνέστη! Ὁ Χριστός ἀνελήφθη, σημαίνει ὁ ἄνθρωπος ἀνελήφθη... Γι' αὐτὸ καὶ τὰ τροπάρια τῆς Ἀναλήψεως λένε: «Ἄγγελοι θαυμάζουσι, ὀρῶντες ἄνθρωπον ὑπεράνω αὐτῶν.» Ὁ ἄνθρωπος πλάστηκε κατώτερος ἀπ' τοὺς ἀγγέλους. Καὶ ἀφοῦ μετὰ τὴν πτώση του προσελήφθη ἡ ἀνθρώπινη φύση του ἀπ' τὸ Χριστό, πλέον, στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἐνωμένη καὶ ἡ ἀνθρώπινη φύση, κάθεται στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατέρα, καὶ οἱ ἄγγελοι θαυμάζουνε γιὰτὶ βλέπουν τὸν κατώτερό τους ἄνθρωπο τώρα νὰ εἶναι ὑπεράνω αὐτῶν. Αὐτὲς οἰδυνατότητες μᾶς δόθηκαν τὰ Χριστούγεννα. Τὸ θέμα εἶναι, θὰ τὶς ἐκμεταλλευτοῦμε; Τὸ θέμα εἶναι, θὰ καταλάβουμε ὅτι μόνο *μέσα* ἀπ' τὸ Θεὸ καὶ *διὰ* τοῦ Θεοῦ θὰ φθάσουμε στὴν πραγματικὴ μας θέωση;

Οἱ ἄδαιοι καιροὶ

Κάτι ἀκόμα, τελευταῖο. Ὁ ἄγγελος μᾶς εἶπε ὅτι αὐτὸς πού ἔρχεται εἶναι ὁ «σωτήρας». Ἀπὸ τί μᾶς σώζει; Τὸ ρῆμα «σώζομαι» – τὸ ἐλληνικότατο αὐτὸ ρῆμα – σημαίνει γίνομαι σῶος, γίνομαι ἀκέραιος. Τὶ ζητᾶμε λοιπὸν στὴ σχέση μας μὲ τὸ Θεό; Τὴ χαμένη μας *ἀκεραιότητα*. Ἦταν ὁ Θεός, ἀπ' τὴν ἀρχή, ἡ “βάση” τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης. Καὶ κάποια στιγμή ἀρνηθήκαμε τὸ Θεό. Τὶ κερδίσαμε; Ἀρνηθήκαμε τὸν ἄνθρωπο.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ στὰ **δικὰ** μας τὰ χρόνια. Εἴμαστε στὸ τέλος ἐνὸς αἰῶνα καὶ ἐνὸς πολιτισμοῦ πού θεμελιώθηκε στὴν ἀρνησὴ τοῦ Θεοῦ. Ἦμουν ἀκόμα μαθητὴς τοῦ λυ-

κείου όταν οί «ἀπόστολοι» κάποιων ψεύτικων παραδείσων ὑποσχόντουσαν καινούργιο κόσμο, κόσμο δικαιοσύνης καὶ ἀλήθειας καὶ παράδεισους, ἀλλὰ μὲ ἓνα κοινὸ γνώρισμα: Ὅχι στὸ Θεό... Καὶ κεῖ θεμελιώθηκε ὁ πολιτισμὸς αὐτὸς ποὺ τελειώνει. Ποιὸ ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα; Αὐτὸς ὁ πολιτισμὸς ἀρνήθηκε τὸν ἄνθρωπο! Στὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ αἰῶνα ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ πιὸ ἀνυπόληπτο ἀπ' ὅλα τὰ δημιουργήματα. Ὁ Θεὸς ἐγένε ἀνθρώπος καὶ μπῆκε στὸν κόσμο σὰν ἓνα βρέφος, γιὰ νὰ δεῖξει τὴν ἀξία ποὺ ἔχει ἀκόμα κι ἓνα παιδί. Ἐνῶ ἐμεῖς σήμερα πουλάμε τὰ παιδιά μας στοὺς ἔμπορους τῶν ναρκωτικῶν, στοὺς παιδεραστές, καὶ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ συνάφι, τελικὰ, τῶν κακοποιῶν. *Αὐτοὶ* ὅμως ἐκφράζουν τὸν πολιτισμὸ ποὺ τελειώνει. Ἀκριβῶς, ἀντὶ νὰ ἀρνηθοῦν τὸ Θεό, ἀρνήθηκαν τὸν ἄνθρωπο. Καὶ κάποιοι ἀπ' αὐτούς, *περισμωμένοι γιὰ τὸ δὲν πέτυχαν*, ἐνῶ κάποτε ἀρνιόντουσαν τὸ Θεό, στὸ ὄνομα τῆς ἐπιστήμης, τώρα αὐτὴ ἡ «ἐπιστημονικὴ» τους ιδιότητα δὲν τοὺς ἐμποδίζει νὰ γίνονται... ἀποκρυφιστὲς καὶ σατανιστὲς καὶ ὀπαδοὶ τῶν ποικίλων παραθηροσκευτικῶν ὁμάδων. Γιὰ νὰ φτάσουν στὴν ὀλοκληρωτικὴ **γελοιοποίηση** τοῦ ἀνθρώπου... Γιὰ τὸ τελικὰ εἶναι γελοιοποίηση τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀρνεῖται τάχα τὸ Θεό, στὸ ὄνομα τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἐπιστήμης – τὸν προσωπικὸ Θεό, τὸ Θεό ποὺ μπῆκε στὴν Ἱστορία, τὸ Θεό ποὺ πέρασε *εὐεργειῶν* καὶ *ἰώμενος πάντας*, τὸ Θεό ποὺ κι ἂν τὸν ἀρνηθεῖς θὰ φωνάξουν οἱ πέτρες (δίπλα σας εἶναι οἱ Ἅγιοι Τόποι) – νὰ θεωρεῖς παράλογο νὰ πιστεύεις σ' αὐτὸ τὸ Θεό, καὶ νὰ θεωρεῖς τώρα λογικὸ τὸ νὰ λατρεύεις ἀπόκρυφες δυνάμεις. Ἀλλὰ ἔτσι κάνει ὁ διάβολος: γελοιοποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους.

Ἔτσι λοιπὸν, ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, ἀφοῦ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὴν ὑπομονή σας, θὰ πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι τὰ Χριστούγεννα τότε μόνον ἔχουν ἀξία γιὰ μᾶς, τότε ἔχουν ἀξία γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ὅταν γίνουν ἡ ἀφορμὴ, ὁ σαρκωθεὶς Θεὸς νὰ μπεῖ στὸ χρόνο τῆς προσωπικῆς μας ζωῆς. Ὅταν μπεῖ μέσα στὸ χρόνο τῆς ζωῆς μας – καὶ τὴν κόψει στὴ μέση: στὴν *πρὸ* καὶ τὴν *μετὰ* Χριστόν. Γιὰ αὐτὸ δὲν ἀφορᾶ μόνον τὴν χρονολογία τῆ γνωστῆ, ἀλλὰ τὴ χρονολογία τῆς *δικῆς* μας πορείας τῆς ζωῆς. Κι αὐτὸς εἶναι ὁ οὐσιαστικώτερος τρόπος νὰ ἐορτάσουμε. Ὅχι μιὰ στιγμή, ὄχι μιὰ μέρα, γιὰ τὸ ὅποιος ἔτσι ἐπιχειρεῖ δὲν γιορτάζει ποτὲ καὶ τίποτα – γι' αὐτὸν περνᾶνε οἱ γιορτές, κι ἔχει μέσα του θλίψη καὶ πίκρα. Γιατί; Νά, γιὰ αὐτὴ ἡ λέξη «γιορτὴ» τὴ νοιώθεις ὅτι ἔχει μέσα τῆς χαρὰ. Καὶ βλέπεις νὰ περνᾶνε οἱ μέρες τῆς γιορτῆς, κι ἐσὺ νὰ εἶσαι ἄδειος, νὰ εἶσαι “ιδιότροπος”, νὰ εἶσαι “στριμμένος”, νὰ εἶσαι “ἀνάποδος” – νὰ μὴ μπορείς νὰ χαμογελάσεις σὲ κανέναν. Ἔ, ποῦ εἶναι ἡ γιορτὴ λοιπὸν, ποῦ εἶναι ἡ χαρὰ; Γιατί ὁ ἄνθρωπος δὲν τὰ αισθάνεται αὐτά; Διότι γιορτάζει τὰ Χριστούγεννα – ἀλλὰ χωρὶς τὸ Χριστό. Διότι ἀφήνει τὸ χρόνο τῆς ζωῆς του νὰ κυλάει στὴν κακομοιριά καὶ στὸ θάνατο, κι ὄχι στὴ χαρὰ καὶ στὴ δόξα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. [...]

Σὲ τί σκότος τὸ φῶς

Πῶς τελικὰ, τὰ Χριστούγεννα θὰ γίνουν ἡ δικὴ μας γιορτὴ; Τὴν προϋπόθεση μᾶς τὴν ἔχει δώσει ὁ Χριστός, στὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία. Ὅταν μᾶς εἶπε «μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδία ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονταν». Γιὰ τὸ τότε πλέον θὰ *ἀναγνωρίσεις* τὸ Χριστό. Πότε; Ὅταν ἔχεις καθαρὴ καρδιά. Ἄρα, λοιπὸν, ἡ προϋπόθεση εἶναι αὐτῆς οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μᾶς λένε. Ἡ *κάθαρση* τῆς καρδιᾶς μας ἀπὸ τὰ πάθη, εἶναι ἡ βασικὴ προϋπόθεση γιὰ νὰ ἀκολουθήσει μετὰ *ὀφωτισμὸς* τοῦ νοῦ μας ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο καὶ νὰ μπορούμε νὰ *συνε*

δηταοποισησοουμε και να ζησοουμε όλα αυτά τα γεγονότα, σαν γεγονότα της **προσωπικής** μας ζωής και ιστορίας.

Είπα προηγουμένως ένα παράδειγμα. Σκεφθείτε το τελείως λογικά: Τι είναι τα Χριστούγεννα; Μια γιορτή της Εκκλησίας. Τι σχέση έχουν τα Χριστούγεννα με το οποιοδήποτε “κέντρο”; Δεν είναι λοιπόν τυφλός ο άνθρωπος που επιχειρεί να γνωρίσει τη χαρά των Χριστουγέννων στην οποιαδήποτε αίθουσα; Δεν είναι παράλογος; Δεν είναι αυτή μια σχιζοφρενική κατάσταση; Εκεί θα συναντήσει το Χριστό; Τίσιμβαίνει λοιπόν και δεν ξέρει πού να τον συναντήσει, και δεν ξέρει πού να βρει τη χαρά; Ο *σκοτασμός* του νου! Υπάρχει άπειρο σκοτάδι εδώ [στο νου] μέσα. Γιατί; Γιατί υπάρχουν τα “λέπια”. Πού έχουν χαλάσει το “οπτικό νεύρο”. Και ποιά είναι τα λέπια;Τὰ πάθη! Τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων.

Θυμάμαι (για να δείτε μέχρι πού φτάνουμε, σαν παράδειγμα) όταν κάποτε ζήτησα από μία, ήληκιωμένη, γυναίκα να συμφιλιωθεί με κάποιο συγγενικό της πρόσωπο – για μια άστεία διαφορά – αρνήθηκε. Της είπα λοιπόν πολύ χοντρά: γιαγιά μου, είσαι ένα βήμα πριν απ’ τον τάφο. Θα πεθάνεις και θα πᾶς στην κόλαση! Και τί μου απαντάει ή γιαγιά; Στην κόλαση να πάω και στα μαύρα κατράμια, αὐτουνοῦ δὲν τοῦ μιλάω... Τόσο πολύ ξεπελάγην από το μέγεθος της *τυφλότητας* (αὐτή ή γιαγιά πού ἔκανε μετάνοιες μπροστά στις εικόνες κτλ) ὥστε είναι ο μόνος ἄνθρωπος στη ζωή μου πού τον ἔδιωξα από την ἐξομολόγηση... Της είπα, σήκω και φύγε! Ἄλλὰ αὐτὸ ἴσως τελικὰ τὴν θεράπευσε, γιατί με συνάντησε κάπου ἄλλου και μου εἶπε, ξέρεις ποιά εἶμαι; Λέω, ποιά εἶσαι; Μοῦ θύμησε τὸ περιστατικὸ και, ἐκεῖ πού πῆγα να ἄγγιέψω, μου λέει, πῆγα ὅμως και ἔκανα αὐτὸ πού μου εἶπες.

Σκεφτείτε λοιπόν πόση τυφλότητα. Από πού; Ἀπὸ τὸν **ἐγωισμό** μας. Ἀὐτὸς μᾶς κρύβει τὴ θεά τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς μπαίνει *ἀνάμεσα* σὲ μᾶς. Γιατί, ἄλλωστε, “ἐγωισμός” και “ἀγάπη” εἶναι δύο πράγματα **εὐθέως ἀντίστροφα**. Καὶ ἂν σήμερα ἔχουμε ἄνθρωπους ἀνίκανους να ἀγαπήσουν ἀκόμα και τὰ παιδιὰ τους, εἶναι γιατί ζοῦν μία παρὰ φύσιν ζωή, τὴ ζωή τοῦ ἐγωισμοῦ. Ὁ ἐγωισμὸς *σκοτώνει*. Ὁ ἐγωισμὸς εἶναι πάντα δολοφονικός. Σκοτώνει ψυχές πρῶτα, και κάποτε και σώματα.

Ἄρα λοιπόν, για να καταλήξουμε, αὐτὸ πού μᾶς ἐμποδίζει εἶναι ὅτι δὲν εἶναι καθαρὲς οἱ ψυχές μας. Γι’ αὐτὸ και ἡ προτροπὴ εἶναι «ψυχαῖς καθαραῖς και ἀρυπότοις χεῖλεσ» να πλησιάζουμε. Ἄν πραγματικὰ μᾶς ἐνδιαφέρει, τότε θα πρέπει, με τῆς συμβουλῆ και τὴν καθοδήγηση κάποιου πνευματικοῦ πατέρα, να βαδίσουμε *μέσα στην Εκκλησία* αὐτὸ τὸ δρόμο πού θα μᾶς βοηθήσει να καθαρίσουμε τὴν ψυχὴ μας ἀπὸ τὰ πάθη, για να μπορούμε μετὰ να χαροῦμε παρουσία Θεοῦ.

«Το αληθινόν Φως επεφάνη και πάσι τον φωτισμόν δωρείται» Η Βάπτιση του Χριστού

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι ο Θεός μας είναι Τριαδικός (Πατήρ, Υιός, Αγ. Πνεύμα), δηλ. τρία πρόσωπα, αλλά ένας Θεός, β. ότι ο Χριστός βαφτίστηκε από τον Πρόδρομο Ιωάννη στον ποταμό Ιορδάνη, γ. ότι με το Χρίσμα παίρνουμε τις δωρεές του Αγίου Πνεύματος, δ. ότι με τη Βάπτιση του Χριστού στο νερό αγιάστηκε όλη η Δημιουργία.
- Να κατανοήσουν ότι με το Βάπτισμα γινόμαστε καινούριοι άνθρωποι (ζαναγεννιόμαστε) και μέλη της Εκκλησίας, για να σωθούμε και να ζούμε κοντά στον Θεό
- Να γνωρίσουν την ιστορία της Βάπτισης του Χριστού
- Να μπορούν να «διαβάζουν» την εικόνα της Βάπτισης και να διηγούνται την σχετική ιστορία, με βάση όσα βλέπουν στην εικόνα

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ:

Τότε έρχεται ο Ιησούς από τη Γαλιλαία στον Ιορδάνη, προς τον Ιωάννη για να βαφτιστεί από αυτόν. Ο Ιωάννης όμως τον εμπόδιζε λέγοντας του: «Εγώ έχω ανάγκη να βαφτιστώ από σένα κι έρχεσαι εσύ σε μένα;» Ο Ιησούς όμως του αποκρίθηκε: «Ας τα αφήσουμε τώρα αυτά, γιατί πρέπει να εκπληρώσουμε και οι δυο μας ότι προβλέπει το σχέδιο του Θεού». Τότε ο Ιωάννης τον άφησε να βαφτιστεί. Βαφτίστηκε, λοιπόν, ο Ιησούς και αμέσως βγήκε από το νερό. Και αμέσως άνοιξαν οι ουρανοί και είδε το Πνεύμα του Θεού σαν περιστέρι να κατεβαίνει και να έρχεται πάνω του. Ακούστηκε τότε μια φωνή από τα ουράνια που έλεγε: «Αυτός είναι ο αγαπημένος μου Υιός, αυτός είναι ο εκλεκτός μου.

(Μτθ. 3, 13-17)

ΣΧΟΛΙΑ:

▪ **Η γιορτή της Βάπτισης του Χριστού λέγεται και Θεοφάνεια**, διότι στον Ιορδάνη φανερώθηκε ο Τριαδικός Θεός μας. Γιορτάζεται στις 6 Ιανουαρίου και περιγράφεται από όλους τους Ευαγγελιστές (Μτθ. 3, 1-17· Μρκ. 1, 2-11· Λκ. 3, 2-22· Ιω. 1, 29-34).

▪ **Ο Τριαδικός Θεός μας**, η Αγία Τριάδα, όπως λέμε απλά, δεν είναι κάποια γυναίκα Αγία, όπως παρεξηγούν πολλοί. **Είναι τρία πρόσωπα (Πατέρας, Υιός, Αγιο Πνεύμα), αλλά ένας Θεός.** Το μυστήριο αυτό μόνο με την πίστη μπορούμε να το προσεγγίσουμε, όχι με τη λογική μας. Όταν φανερώθηκε η Αγ. Τριάδα στον Ιορδάνη ποταμό, 1. ακούστηκε η φωνή του Θεού Πατέρα να λέει: «Εσύ είσαι ο αγαπημένος μου Γιος, εσύ είσαι ο εκλεκτός

μου» («Σὺ εἶ ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ ἠυδόκησα»), 2. ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ἦταν μέσα στο νερὸ καὶ δεχόταν τὸ βάπτισμα ἀπὸ τὸν Πρόδρομο καὶ 3. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐμφανίσθηκε ὡς περιστέρι (δὲν ἦταν... περιστέρι), γιὰ νὰ επιβεβαιώσῃ ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ-Πατέρα ἀναφερόταν στὸν Ἰησοῦ.

▪ **Ὁ οὐρανὸς** (ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ-Πατέρα) **καὶ ἡ γῆ** (ἡ φωνὴ τοῦ Ἰωάννη) **μαρτυροῦν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ** καὶ ἦρθε γιὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον, νὰ «πάρῃ πάνω Του» τὶς ἀμαρτίες τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Χριστὸς πῆγε στὸν Ἰορδάνη πρὶν ἀρχίσῃ τὴ δημόσια ζωὴ καὶ δράση Του, προκειμένου νὰ φανερωθῇ στὸν κόσμον ἀπὸ τὸν Ἰωάννη. Ὁ Ἰωάννης προετοίμαζε τὸ δρόμον («Πρόδρομος») γιὰ κάποιον ἰσχυρότερό του. Αὐτὸς ἦταν ὁ Χριστὸς.

▪ **Στὸν Ἰωάννη πῆγαιναν γιὰ νὰ βαφτιστοῦν ὅσοι μετάνιωσαν γιὰ τὶς ἀμαρτίες τους. Ὁ Χριστὸς, ὡς τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, δὲν εἶχε ἀμαρτίες.** Γι' αὐτὸ Ἰωάννης δίσταζε νὰ Τὸν βαπτίσῃ. Ὅμως ὁ Χριστὸς δὲν ἔμεινε στὸ νερὸ – λένε οἱ Πατέρες-, ἀλλὰ μπήκε καὶ βγήκε ἀμέσως. Μας ἔδωσε ὅμως τὸ πρότυπό Του: γιὰ νὰ ξαναφτιάξουν οἱ σχέσεις τοῦ καθενὸς μας με τὸν Θεό, πρέπει νὰ μετανιώσουμε γιὰ τὸν «παλιὸ ἄνθρωπο», τὸν ἀμαρτωλό, καὶ νὰ δημιουργηθοῦμε ἀπὸ τὴν ἀρχή, νὰ γεννηθῇ ἓνας καινούριος ἄνθρωπος, καθαρὸς ἀπὸ τὴν ἀμαρτία.

▪ **Αὐτὸ γίνεται με τὸ Ἅγιο Βάπτισμα.** Στὴν κολυμβήθρα βυθίζεται («βαπτίζεται») καὶ πεθαίνει ὁ ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος καὶ σηκώνεται ἀπὸ τὸ νερὸ /ἀνασταίνεται ὁ καινούριος ἄνθρωπος, ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τὴν ἀμαρτία ποὺ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι κληρονόμησαν ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐά. Ζεῖ πλέον τὴν ἀληθινὴ ζωὴ, κοντὰ στὸν Θεό. Αὐτὸ γίνεται μέσα στὴν Ἐκκλησία, ἐκεῖ ποὺ συναντιέται ὁ Θεὸς με τὸν ἄνθρωπο σὲ κάθε Θ. Λειτουργία. Με τὸ βάπτισμά μας φανερόνεται ὁ Θεὸς στὴ ζωὴ τοῦ καθενὸς μας, ὅπως φανερώθηκε τότε στὸν Ἰορδάνη.

▪ Ἡ Βάπτισμα τοῦ Κυρίου στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸν Πρόδρομον εἶναι ἡ **συστατικὴ πράξη τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος.** Βαπτίζομαστε με νερὸ καὶ με τὸ Ἅγιο Πνεῦμα! Μετὰ τὸ βάπτισμα, γίνεται τὸ «χρίσμα», ἓνα ἄλλο μυστήριον, με τὸ ὁποῖο μεταδίδονται στὸν πιστὸ τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγ. Πνεύματος.

▪ Δὲ βαπτίζομαστε γιὰ νὰ πάρουμε ὄνομα. **Με τὸ βάπτισμα γινόμαστε μέλη τῆς μεγάλης οἰκογένειας τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἐκκλησίας.** Πατέρας ὅλων εἶναι ὁ Θεός. Ὅλοι οἱ βαπτισμένοι Χριστιανοὶ εἶναι ἀδέρφια με τὸν Χριστὸ καὶ ἀδέρφια μετὰξύ τους. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο καὶ ὁ Χριστιανὸς ἔχει δύο «γενέθλια»: τὰ πρῶτα γενέθλια εἶναι ἡ μέρα ποὺ γεννιέται ὡς ἄνθρωπος. Τὰ δευτέρω γενέθλια εἶναι ἡ μέρα ποὺ βαπτίζεται καὶ γίνεται Χριστιανός, δηλαδὴ παιδί τοῦ Θεοῦ, μέλος τῆς οἰκογένειας τοῦ Θεοῦ.

▪ **Τὸ Ἅγιο Χρίσμα** εἶναι ξεχωριστὸ μυστήριον. Με ἅγιο Μύρον χριεῖται τὸ βαπτισμένο παιδί σὲ διάφορα μέρη τοῦ σώματός του. Με τὸ Χρίσμα μεταδίδονται οἱ καρποὶ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι τὸ πρῶτο καὶ ἀνεκτίμητο δῶρον ποὺ χαρίζει ὁ Θεός στὸν ἄνθρωπο ὅταν γίνεται Υἱὸς Του. Εἶναι συνέχεια τῆς μέρας τῆς Πεντηκοστῆς. Ἐκείνη τὴ μέρα τὸ Ἅγιο Πνεῦμα κατέβηκε στους Ἀποστόλους καὶ συγκρότησε τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τότε οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ διάδοχοί τους, οἱ ἐπίσκοποι, μεταδίδουν τὸ Ἅγιο Πνεῦμα στους ἀνθρώπους, κάνοντάς τους μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ παιδιά τοῦ Θεοῦ.

▪ **Δὲ φτάνει τὸ βάπτισμα γιὰ νὰ ζήσουμε κοντὰ στὸ Θεό.** Χρειάζεται νὰ μένουμε σταθεροὶ στὴ σχέση μας μαζί Του καὶ ἀμετακίνητοι ἀπὸ τὸν στόχον μας, ποὺ εἶναι νὰ γίνουμε Ἅγιοι, δηλ. «τελειωμένοι» ἄνθρωποι, παιδιά τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ γίνεται **με τὸν ἀγῶνα μας καὶ τὴν ἐξομολόγησή μας,** δηλ. τὴν ἐπιστροφὴν μας, ὅταν ξεφεύγουμε ἀπὸ τὸν στόχον μας.

▪ Δεν έφτανε η Βάπτιση μόνον του Χριστού για την σωτηρία του καθενός μας. Βαφτιζόμαστε κι εμείς, για να αποδείξουμε ότι παρέχουμε ελεύθερα την συγκατάθεσή μας για να γίνουμε καινούριοι άνθρωποι, απαλλαγμένοι από την αμαρτία.

▪ **Με την Βάπτισή Του ο Χριστός καθάρισε και αγίασε όλη τη δημιουργία,** μπαίνοντας στο νερό. Μεταμόρφωσε τα πάντα. Έβγαλε το στοιχείο της φθοράς από την ύλη. Το ίδιο κάνει η Εκκλησία. Ευλογεί το νερό και το μεταβάλλει σε αγιασμό, δηλ. νερό ευλογημένο, που δεν αλλοιώνεται και δε βρωμίζει ποτέ, όσα χρόνια κι αν περάσουν.

▪ Ο ποταμός Ιορδάνης ξεκινάει από δυο ρεύματα, τους παραποτάμους Ιόρ και Δαν, που ενώνονται. Ξεκινάει από τα βουνά της Συρίας και χύνεται στη Νεκρά Θάλασσα (βλ. χάρτης).

▪ Υπάρχει ο προφητικός στίχος των Ψαλμών (Ψαλμ. 114,3): **«Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω».** Ο προφήτης Δαβίδ δείχνει την έκπληξη της θάλασσας και του ποταμού (προσωποποίηση), όταν μπήκε σε αυτόν ο αναμάρτητος Χριστός. Ακόμη, δηλώνει πως η ζωή του ανθρώπου, όταν μπει ο Χριστός, αλλάζει. Δεν πηγαίνει πια προς τη νεκρά θάλασσα της αμαρτίας, αλλά γυρνάει προς τις πηγές της, την τελειότητα.

Το Άγιο Βάπτισμα

«Πρέπει εμείς οι Χριστιανοί να χαιρόμαστε και να ευφραινόμαστε για τα χιλιάδες αγαθά που μας χάρισε ο Θεός. Ανάμεσα σε όλα αυτά ιδιαίτερα μεγάλο είναι το βάπτισμα που, αφού το λάβουμε πρέπει να το φυλάττουμε καθαρό και αμόλυντο· όσο είναι δυνατόν. Και αν τύχει να σφάλουμε, ας είναι δοξασμένος ο Θεός.»

Μας χάρισε δεύτερο βάπτισμα: την αγία εξομολόγηση. Άνθρωπος, χωρίς βάπτισμα και χωρίς εξομολόγηση, δεν σώζεται. Καλύτερα να θανατώσεις συ, εκατό ανθρώπους βαπτισμένους, παρά να αφήσεις ένα παιδί να πεθάνει αβάπτιστο!

Και αν τύχει και πεθαίνει ένα παιδί, και δεν προφθάνει να έλθει ο παπάς να το βαπτίσει, να το βαπτίσει όποιος τύχει: ο πατέρας του· η μητέρα του· αδελφός του· αδελφή του· γείτονας· η μαμή. Βάλε αρκετό νερό και λάδι. Σταύρωσέ το. Και βάπτισέ το. Βαπτίζεται ο δούλος του Θεού... εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Αμήν. Και αν το παιδί ζήσει, το τελειώνει το βάπτισμα ο παπάς. Και αν έτυχε και δεν έχεις νερό, βάπτισέ το στον αέρα. Και είπε τα ίδια λόγια».

(Αγ. Κοσμάς ο Αιτωλός)

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΒΑΠΤΙΣΗΣ:

Στο κέντρο της εικόνας ζωγραφίζεται ο Ιορδάνης ποταμός με γρήγορο ρεύμα και από τις δύο μεριές του πανύψηλοι βράχοι. Τα νερά φαίνονται σαν να μην αγγίζουν το σώμα του Χριστού, επειδή ήταν αναμάρτητος και δεν χρειαζόταν να καθαρισθεί. Τα νερά του φαίνονται σα να πηγαίνουν προς τα πίσω («Ο Ιορδάνης έστράφη εἰς τὰ ὀπίσω»).

Στο κέντρο της εικόνας, ψηλά, υπάρχει το ημικύκλιο που συμβολίζει τους ουρανούς και τον Θεό Πατέρα, του οποίου η φωνή ακούστηκε. Από το ημικύκλιο ξεκινάνε φωτεινές ακτίνες που πάνε προς το μέρος του Χριστού.

Ο Χριστός βρίσκεται μέσα στον ποταμό γυμνός, όπως ο Αδάμ, και έτσι αποδίδει στην ανθρωπότητα το ένδοξο παραδεισιακό ένδυμα. Ο Χριστός ευλογεί με το ένα ή με τα δύο χέρια το νερό. Κάτω από τα πόδια του βρίσκονται οι δράκοντες τους οποίους πατά.

Μέσα στις ακτίνες διακρίνεται σαν περισσότερι, Άγιο Πνεύμα, και έτσι στην εικόνα υπάρχει ολόκληρη η Άγια Τριάδα. Μέσα στο νερό είναι προσωποποιημένοι ο Ιορδάνης –με το πρόσωπο στραμμένο στην πλάτη- και η θάλασσα (βλ. παραπάνω και Ψαλμ. 114,3).

Στη μία όχθη του ποταμού βρίσκεται ο Ιωάννης ο Πρόδρομος και Βαπτιστής σε ευλαβική στάση και έχει το ένα του χέρι πάνω στο κεφάλι του Χριστού και το άλλο σε στάση δεήσεως. Δίσταζε να Τον βαπτίσει, αλλά υπάκουσε. Ωστόσο, Τον σέβεται ως Θεό και υποκλίνεται σ' Αυτόν. Πίσω από τον Ιωάννη βρίσκεται μια αξίνα ανάμεσα στα κλαδιά ενός δέντρου –διότι έλεγε: «να, η αξίνα βρίσκεται δίπλα στη ρίζα του δέντρου. Κάθε δέντρο που δεν κάνει καλούς καρπούς κόβεται και ρίχνεται στη φωτιά», εννοώντας τους αμαρτωλούς που θα κρίνει ο Θεός και θα απορρίψει από τη Βασιλεία Του.

Απέναντι από τον Ιωάννη υπάρχουν δύο ή τρεις άγγελοι σε στάση ευλάβειας, έτοιμοι να δεχτούν τον Κύριο, κρατώντας πανιά. Δηλώνουν ότι δεν έπαψε να είναι Θεός ούτε κι όταν βαπτίστηκε ως άνθρωπος στον Ιορδάνη.

ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ:

Έν Ιορδάνη βαπτιζόμενου Σου, Κύριε, ή τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις· τοῦ γὰρ Γεννήτορος ἢ φωνῆ προσεμαρτύρει Σοι, ἀγαπητόν Σε Υἱὸν ὀνομάζουσα καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἶδει περιστεῶς ἐβεβαίον τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ ἐπιφανείς, Χριστέ ὁ Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίσας, δόξα Σοι.

Ενὸς βαπτιζόσων, Κύριε, στον Ιορδάνη, φανερώθηκε σ' εμάς πὼς να προσκυνούμε την Άγια Τριάδα. Διότι η φωνή του Θεοῦ – Πατέρα, που Σε γέννησε, μαρτυροῦσε το ποιος εἶσαι, ονομάζοντάς Σε ἀγαπητό Υἱὸ Του. Και το Άγιο Πνεῦμα, με τη μορφή περιστερίου, βεβαίωσε ὅτι αὐτά τα λόγια ἦταν σωστά. Δόξα σ' Εσένα, Χριστέ και Θεέ μας, που φανερώθηκες και φώτισες τον κόσμο.

Συμπέρασμα:

**Ενὸς βαπτιζόταν ο Χριστός στον Ιορδάνη,
για να καθαρίσει τους ανθρώπους ἀπὸ την αμαρτία,
φανερώθηκε ο Τριαδικός Θεός μας:
Πατέρας, Υἱός και Άγιο Πνεῦμα.**

Τι είναι η Θεία Λειτουργία;

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 13 - 15

* * *

Αγίου Νικόλαου Καβάσιλα

Ερμηνεία της Θείας Λειτουργίας

Έργο της θείας Λειτουργίας είναι η μεταβολή των δώρων που προσφέρουν οι πιστοί – του άρτου και του οίνου – σε σώμα και αίμα Χριστού. Και σκοπός της είναι ο αγιασμός των πιστών, οι οποίοι με τη θεία μετάληψη αποκομίζουν την άφεση των αμαρτιών τους, την κληρονομία της βασιλείας των ουρανών και κάθε πνευματικό αγαθό.

Σ αυτό το έργο και το σκοπό συμβάλλουν οι προσευχές, οι ψαλμωδίες, τα αγιογραφικά αναγνώσματα και όλα εκείνα που τελούνται και λέγονται στη διάρκεια της Λειτουργίας. Μέσα σε αυτά είναι σαν να βλέπουμε σε ένα πίνακα ζωγραφισμένη ολόκληρή τη ζωή του Χριστού, από την αρχή ως το τέλος της. Γιατί ο καθαγιασμός των δώρων, η ίδια δηλαδή η θυσία, διακηρύσσει τον θάνατο, την ανάσταση και την ανάληψή Του, καθώς τα δώρα αυτά μεταβάλλονται στο ίδιο το σώμα του Κυρίου, δηλαδή την έλευσή Του στον κόσμο, τη δημόσια εμφάνισή Του, τα θαύματα και τη διδασκαλία Του. Κι εκείνα που έπονται της θυσίας, συμβολίζουν την κάθοδο του Αγίου Πνεύματος στους Αποστόλους, την επιστροφή των ανθρώπων στο Θεό και την κοινωνία τους μαζί Του.

Οι πιστοί που εκκλησιάζονται και συμμετέχουν σε όλα αυτά με προσηλωμένο το νου, γίνονται πιο σταθεροί στην πίστη, πιο θερμοί στην ευλάβεια και την αγάπη τους προς τον Θεό. Με τέτοιες λοιπόν διαθέσεις αξιώνονται να πλησιάσουν και τη φωτιά των μυστηρίων και να μεταλάβουν με κάθε ασφάλεια και οικειότητα.

Αυτό είναι συνοπτικά το νόημα της Θείας Λειτουργίας.

(†) Μητροπολίτου Σερβίων και Κοζάνης Διονυσίου

Η Θεία Λειτουργία

Επάνω στη γη κάθε μέρα γίνεται ένα έργο· είναι το πιο μεγάλο, το πιο σπουδαίο και το πιο ιερό έργο, που μπορούν να κάνουν οι άνθρωποι. Είναι η θεία Λειτουργία, η συνέχιση του μυστικού δείπνου που έκανε ο Ιησούς Χριστός με τους μαθητές του. Οι άνθρωποι μπορούν να κάνουν πολλά και μεγάλα έργα, μα τίποτε περισσότερο και πιο

σπουδαίο από τη θεία Λειτουργία. Αυτό είναι ένα μοναδικό προνόμιο, που έδωσε ο Θεός στους ανθρώπους, γιατί ούτε οι Άγγελοι μπορούν να τελέσουν τη θεία Λειτουργία. Στη θεία Λειτουργία οι Άγγελοι συνεργάζονται με τους ανθρώπους, καθώς το ακούμε στο τροπάριο του αγίου Σπυρίδωνα· «και εν τω μέλλειν τας αγίας σου ευχάς, αγγέλους έσχες συλλειτουργούντας σου», κι όταν έκανες τη θεία Λειτουργία, οι άγγελοι συλλειτουργούσαν μαζί σου. Πραγματικά σ' αυτό που με τα χέρια του ιερέα γίνεται επάνω στην αγία Τράπεζα, καθώς γράφει ο απόστολος Πέτρος, «επιθυμούσιν άγγελοι παρακύψαι», οι άγγελοι επιθυμούν να σκύψουν και να δουν.

Λειτουργία θα πει δημόσιο έργο, έργο δηλαδή για το λαό, το λαό του Θεού. Η Εκκλησία προσεύχεται για όλο τον κόσμο, αλλά τελεί τη θεία λειτουργία μόνο για τους πιστούς, «Υπέρ των ευσεβών και ορθοδόξων χριστιανών». Η Εκκλησία είναι ο λαός του Θεού, και επομένως η θεία Λειτουργία, σαν δημόσιο έργο, γίνεται για το λαό του Θεού από τον ίδιο το λαό. Γιατί δεν λειτουργούν μόνοι τους ούτε μυστικά οι ιερείς της Εκκλησίας, αλλά κάθε φορά ο λαός του Θεού με τους ιερείς του τελούν τη θεία Λειτουργία. Όταν λέμε λαός του Θεού, δεν εννοούμε χωριστά τους λαϊκούς από τους κληρικούς, αλλά και τους λαϊκούς και τους κληρικούς· όλοι μαζί και λαϊκοί και κληρικοί είμαστε ο λαός του Θεού.

Δεν είναι εύκολο να πούμε τι είναι η Εκκλησία, το καταλαβαίνομε όμως και το ζούμε αυτό το πράγμα, όταν τελούμε τη θεία Λειτουργία. Όταν είμαστε μέσα στο ναό και γίνεται η θεία Λειτουργία, εμείς δεν παρακολουθούμε απλώς σαν θεατές ό,τι γίνεται, αλλά είμαστε εμείς όλοι που λειτουργούμε. Εμείς είμαστε ο λαός του Θεού, κι εμείς τελούμε τη θεία λειτουργία, με τους λειτουργούς της Εκκλησίας, που με τη χειροτονία έχουν τη χάρη της ιερωσύνης. Γι' αυτό όλες οι ευχές κι όλοι οι ύμνοι της θείας Λειτουργίας είναι γραμμένοι έτσι, που να φαίνεται πως δεν λειτουργεί μόνος ο ιερέας, αλλά όλοι οι χριστιανοί που είναι μέσα στο ναό. «Του Κυρίου δεηθώμεν» λέει ο διάκονος και «Πρόσχωμεν», και το λέει για όλο το λαό, γιατί όλοι είμαστε η Εκκλησία κι όλοι μαζί τελούμε θεία Λειτουργία.

Κάθε φορά που μαζευόμαστε στο ναό λέμε πως έχουμε σύναξη, και σύναξη θα πει, όχι ότι πάμε στην Εκκλησία, αλλά ότι συναζόμαστε για να γίνωμε η Εκκλησία· η σύναξη μας αυτή δείχνει πως είμαστε η Εκκλησία. Μα ακόμα πολύ περισσότερο είμαστε η Εκκλησία, όχι μόνο όταν συναζόμαστε, αλλά όταν μαζί με τον ιερέα τελούμε τη θεία Λειτουργία. Στη θεία Λειτουργία φαίνεται τι είναι η Εκκλησία. Η λειτουργική σύναξη είναι η Εκκλησία. Η θεία Λειτουργία είναι το κέντρο όλων των ιερών Ακολουθιών, που γίνονται από την Εκκλησία μέσα στο ναό. Πάντα με την παρουσία μεταξύ μας του ιερέα, γιατί χωρίς ιερέα και χωρίς θεία Λειτουργία δεν είμαστε Εκκλησία, αλλά μια απλή συγκέντρωση, σαν εκείνες που κάνουν τα σωματεία και οι σύλλογοι. Εκκλησία θα πει ο λαός, ο ιερέας και, η αγία Τράπεζα, δηλαδή η θεία Λειτουργία. Η θεία Λειτουργία δεν είναι βέβαια κάτι που το σκέφτηκαν οι άνθρωποι, αλλά είναι το μεγάλο και θειότατο Μυστήριο, που το ίδρυσε και το σύστησε ο Ιησούς Χριστός. Για να το πούμε καλύτερα, ο Ιησούς Χριστός ίδρυσε το Μυστήριο της θείας Ευχαριστίας και η Εκκλησία τελεί τη θεία Λειτουργία, συνεχίζοντας το μεγάλο και θειότατο Μυστήριο. Γι' αυτό η θεία

Λειτουργία λέγεται και θεία Ευχαριστία κι είναι το ίδιο πράγμα, η ιερή δηλαδή και άγια τελετή της Εκκλησίας, στην οποία συνεχίζεται αναίμακτα η θυσία του Ιησού Χριστού.

Η θεία Λειτουργία ή η θεία Ευχαριστία είναι η ίδια θυσία που έκανε ο Ιησούς Χριστός, προσφέροντας ο ίδιος τον εαυτό του για τη σωτηρία του κόσμου. Το βράδυ στο μυστικό δείπνο, έκοψε το ψωμί, έδωσε στους μαθητές του και τους είπε· «Λάβετε φάγετε· τούτο έστι το σώμα μου...» Ευλόγησε ύστερα το ποτήριο, έδωσε στους μαθητές του και τους είπε· «Πίετε εξ αυτού πάντες τούτο έστι το αίμα μου...». Και τις δύο φορές είπε καθαρά και εννοούσε κυριολεκτικά αυτό που έλεγε· «αυτό είναι το σώμα μου» και «αυτό είναι, το αίμα μου». Αλλά δεν τους βεβαίωσε μόνο γι' αυτό, αλλά και τους έδωσε εντολή και τους είπε «Τούτο ποιείτε εις την εμήν ανάμνησιν», αυτό να κάνετε, για να με θυμάστε. Έτσι λοιπόν η Εκκλησία τώρα, με την εντολή του Ιησού Χριστού, τελεί τη θεία Λειτουργία και συνεχίζει την ίδια θυσία και το Μυστήριο της θείας Ευχαριστίας.

Μέσα στα λόγια του Ιησού Χριστού προς τους μαθητές του είναι και η συνέχιση της θυσίας και η κοινωνία από το σώμα και το αίμα του. Η Λειτουργία δηλαδή και η θεία Ευχαριστία δεν είναι μόνο θυσία και ανάμνηση του μυστικού δείπνου, αλλά και η κοινωνία των πιστών. Η Εκκλησία τελεί τη θεία Λειτουργία και συνεχίζει τη θυσία του Ιησού Χριστού, για να κοινωνήσουμε το σώμα και το αίμα του. Όταν λέμε θυσία του Ιησού Χριστού, εννοούμε το σταυρικό του θάνατο, αλλά και την ύστερα από τρεις ημέρες ανάστασή του. Κι όταν τελούμε τη θεία Λειτουργία, καθώς το λέει σε μια ευχή ο λειτουργός ιερέας, «τον θάνατον αυτού καταγγελλόμεν, την ανάστασιν αυτού ομολογούμεν». Όταν ο Ιησούς Χριστός στο μυστικό δείπνο σύστησε το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, μιλούσε για το θάνατο και την ανάστασή του. Για το άγιο σώμα του, που θα πέθαινε στο σταυρό και για το τίμιο αίμα του, που θα έρρεε από την πλευρά του. Για το σώμα του, που έλαβε κατά την ενανθρώπησή του και που σε τρεις μέρες θα ανασταίνότανε άφθαρτο και αθάνατο, αυτό που στο θείο μυστήριο μεταδίδεται τώρα «εις βρώσιν τοις πιστοίς, εις άφεσιν αμαρτιών και εις ζωήν την αιώνιον».

Όλα όσα γίνονται στη θεία Λειτουργία δεν τα χωράει το μυαλό μας, γι' αυτό πρέπει να έχουμε πίστη για να τα ζούμε μέσα μας. Είναι πάντα πολύ περισσότερο ένα πράγμα να το ζούμε μέσα μας παρά μόνο να το καταλαβαίνουμε στεγνά με το μυαλό μας. Και η θεία Λειτουργία δεν είναι μια νεκρή, αλλά ζωντανή πράξη της Εκκλησίας, που τόσο καλύτερα την καταλαβαίνουμε, όσο πιο ζωντανά μετέχουμε σ' αυτήν. Όχι όταν παρακολουθούμε σαν θεατές όσα γίνονται μέσα στο ναό, αλλά όταν είμαστε εμείς οι ίδιοι που ζωντανά τελούμε τη θεία Λειτουργία. Θα το επαναλάβουμε και θα το ξαναπούμε, αυτό που είναι βασική αλήθεια και θεία πραγματικότητα· δεν είναι δηλαδή η Εκκλησία κάτι ξένο κι έξω από μας, που λειτουργεί κι εμείς πηγαίνουμε στη θεία Λειτουργία, μα εμείς συναγμένοι είμαστε η Εκκλησία, που κάθε φορά τελούμε τη θεία Λειτουργία.

(†) Διονυσίου, Μητροπολίτου Σερβίων και Κοζάνης,
«Η Θεία Λειτουργία», εκδ. Αποστ. Διακονίας

Ο Ιερός Ναός και ο ιερέας

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 17 - 19

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά τον Ορθόδοξο Ναό και τα άμφια των κληρικών

Σχόλια:

- Ο Χριστιανικός ναός είναι διαμορφωμένος κατάλληλα για να **ανεβάζει το νου** και την **ψυχή** μας στον **Ουρανό**: οι **εικόνες**, τα **καντήλια**, τα **κεριά**, το **θυμίαμα**, τα **ιερά σκεύη**, ο **τρούλος**...
- Στην **Εκκλησία** πηγαίνουμε, βέβαια, **για να κοινωνήσουμε** με τον **Θεό** και με τους **αδελφούς** μας.
- Σε αυτό χρειαζόμαστε τα **ιερά σκεύη** και τα **άμφια**.
- Στο ναό όλα κάτι **συμβολίζουν** και μας **διδάσκουν**.

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΝΑΟΣ

«Ο Ναός, μέσα στον οποίο τελούνται οι ακολουθίες και τα μυστήρια της Αγίας Εκκλησίας μας, είναι η εικόνα της «σκηνής του Θεού με τους ανθρώπους», της «καινούριας πόλης», της «αγίας Ιερουσαλήμ»...

Όταν μπαίνουμε σ' έναν ορθόδοξο ναό, έχουμε την αίσθηση ότι αφήνουμε πίσω μας τη γη και προσεγγίζουμε τον ουρανό, ότι αφήνουμε τον χρόνο και μπαίνουμε στην αιωνιότητα... Ο ορθόδοξος ναός είναι το καταφύγιο από τις μάταιες μέριμνες και τις ταλαιπωρίες της ζωής. Είναι το ήσυχο λιμάνι των ψυχών που ζητούν την σωτηρία... Ο ναός είναι ο επίγειος προθάλαμος του ουρανού, ο τόπος της συνάντησης και της συμφιλίωσης του ανθρώπου με τον Πλάστη του, το θείο διδακτήριο που εκπαιδεύει και καλλιεργεί τους Χριστιανούς για να γίνουν πολίτες του ουρανού...

«Ο οίκος μου οίκος προσευχής εστίν» (Λουκά ιθ' 46). Σε κάθε άλλον χώρο υπάρχουν πολλά πράγματα που μας αποσπούν από την προσευχή. Στο ναό όμως όλα μας προτρέπουν σε προσευχή: η ιδιόμορφη αρχιτεκτονική, οι εικόνες του Κυρίου και των αγίων, το ιερό βήμα με την αγία τράπεζα και τα ιερά σκεύη, οι ιερείς με τα λειτουργικά τους άμφια, το κατανυκτικό φως των κεριών και των καντηλιών, η ευωδία του θυμιάματος, η ψαλμωδία και η τελετουργία των ιερών ακολουθιών. Όλα εμπνέουν, όλα προκαλούν κατάνυξη, όλα ανεβάζουν ψηλά την ψυχή και την οδηγούν κοντά στον Κύριο».

(Άγιος Ιωάννης της Κροστάνδης)

Λέει ο **Άγ. Κοσμάς ο Αιτωλός**: «*Λοιπόν, αδελφοί μου, το άγιον Βήμα φανερώνει τον θρόνον του Θεού, το καθολικόν φανερώνει τον παράδεισον και ο νάρθηκας φανερώνει την θύραν του παραδείσου. ... Και εμβαίνετε, αδελφοί μου, άνδρες και γυναίκες, μέσα εις την εκκλησίαν με φόβον και τρόμον και να μη κάμνετε κουβέντες· και να μη εμβαίνετε μέσα εις την εκκλησίαν, δια να βλέπετε οι άνδρες τας γυναίκας και αι γυναίκες τούς άνδρας, αλλά να κάμνετε τον σταυρόν σας με φόβον και τρόμον, να ακούετε την θείαν Λειτουργίαν, να φωτίζεσθε και να καθαρίζεσθε από τας αμαρτίας σας*».

Ο αρχαίος συγγραφέας **Πλούταρχος** επισημαίνει: «*Θα μπορούσες να βρεις στα ταξίδια σου πόλεις χωρίς τείχη, χωρίς αλφάβητο, χωρίς βασιλιάδες, χωρίς σπίτια, χωρίς χρήματα, δίχως να χρειάζονται νόμομα, που δε γνωρίζουν θέατρα και γυμναστήρια. Όμως πόλη χωρίς ιερά και θεούς, που δεν χρησιμοποιεί ευχές, όρκους, μαντείες, θυσίες για να έρθουν αγαθά ή να αποτραπούν συμφορές, ούτε έχει δει ούτε θα δει ποτέ κανείς...*»

Από το υπερώο της Ιερουσαλήμ στους δικούς μας ναούς

«*Οι συνάξεις των Χριστιανών για να λατρεύσουν το Θεό πραγματοποιούνται σε ειδικό οικοδόμημα, το ναό. Ο ναός χαρακτηρίζεται «ιερός», διότι είναι αφιερωμένος στο Θεό και είναι διαμορφωμένος ανάλογα με τις λατρευτικές ανάγκες της Εκκλησίας.*

Οι Χριστιανοί δεν εμποδίζονται να χτίζουν πολλούς ναούς στον ίδιο ή σε διαφορετικούς τόπους, όπως οι Ιουδαίοι. Έτσι, σε κάθε πόλη, σε κάθε χωριό, αλλά και στις εξοχές είναι χτισμένοι ναοί μικρότεροι και μεγαλύτεροι, όπου λατρεύεται ο Θεός και τιμώνται οι Άγιοί Του τακτικά ή πιο σπάνια.

Ο ναός είναι ο τόπος σύναξης της Εκκλησίας –γι' αυτό εξάλλου ονομάζεται και «εκκλησία». Η ειδική διαμόρφωση των ναών (ρυθμός, εικονογράφηση κτλ.) διευκολύνει την απεριόπιστη κοινή προσευχή και κοινωνία των πιστών.

Οι ναοί διακρίνονται σε ενοριακούς (ο κεντρικός ναός μιας ενορίας), παρεκκλήσια (μικρότεροι ναοί εντός οικισμού, οι οποίοι υπάγονται σε μια ενορία, σε ιδρύματα κτλ.) και εξωκλήσια (συνήθως μικροί ναοί, χτισμένοι στην εξοχή). Στα μοναστήρια υπάρχουν τα «καθολικά» (ο κεντρικός ναός), τα παρεκκλήσια (μικροί ναοί μέσα στο μοναστήρι) και τα μετόχια (ναοί που ανήκουν στο μοναστήρι, αλλά είναι χτισμένοι έξω απ' αυτόν).

Ο ίδιος ο Χριστός πήγαινε συχνά στο Ναό των Ιεροσολύμων και δίδασκε τον λαό, ενώ αναφερόταν με σεβασμό σε αυτόν, χαρακτηρίζοντάς τον «οίκο του Πατρός» Του (Ιω. 2,16).

Όπως γνωρίζουμε από την Καινή Διαθήκη, η πρώτη Εκκλησία των Ιεροσολύμων συγκεντρωνόταν τον πρώτο καιρό σε ένα «υπερώον» (ανάγι) για να τελήσει τη Θ. Ευχαριστία. Είναι το «υπερώον» στο οποίο τελέσθηκε ο Μυστικός Δείπνος και ο Χριστός υπέδειξε στους μαθητές Του τον τρόπο τέλεσης της Θ. Ευχαριστίας (Μτθ. 26, 26-29· Μρκ. 14, 22-25· Λκ. 22, 15-20). Στον ίδιο χώρο έμειναν κλεισμένοι οι μαθητές «διά τον φόβον των Ιουδαίων» (Ιω. 20,19), εκεί δέχθηκαν την επιφοίτηση του Αγ. Πνεύματος την ημέρα της Πεντηκοστής (Πρ. 2, 1-42), εκεί έγινε η εκλογή του Ματθία (Πρ. 1, 15-26) και άλλα γεγονότα σημαντικά για τη ζωή της πρώτης Εκκλησίας.

Όμως και στις άλλες περιοχές οι πρώτοι Χριστιανοί συγκεντρώνονταν σε ιδιωτικά σπίτια για να τελήσουν τη Θ. Λατρεία. Μια τέτοια σύναξη των Χριστιανών της Τρωάδας, παρόντος του Απ. Παύλου, μας περιγράφει ο ευαγγελιστής Λουκάς στις Πράξεις των Αποστόλων (Πρ. 20, 7-12). Κάποια οικήματα καθιερώνονται μόνιμα ως «ευκτήριοι οίκοι» για τις κατά τόπους Εκκλησίες.

Στη διάρκεια των Διωγμών οι Χριστιανοί αναζητούν μυστικά μέρη για να μπορέσουν να λατρεύσουν το Θεό. Αρχίζει να τελείται η Θεία Ευχαριστήρια πάνω στους τάφους των Αγίων Μαρτύρων, όπως για παράδειγμα στις (πάνω από 50) κατακόμβες της Ρώμης. Στα διαλείμματα, βέβαια, των Διωγμών χτίζονται οι πρώτοι ναοί, απλοί στην αρχιτεκτονική και τη διαρρύθμισή τους.

Μετά τους Διωγμούς χτίζονται τα «μαρτύρια» πάνω στους τάφους των Αγίων Μαρτύρων. Εκεί τιμώνται τα «γενέθλια» του κάθε Μάρτυρα, δηλ. η ημέρα της θυσίας του και της γεννήσεώς του στη νέα και αληθινή ζωή. Τα «μαρτύρια» είναι κυκλικά οικοδομήματα (ροτόντες), σε απομίμηση των ρωμαϊκών μασωλείων.

Από τη βασιλεία του Μ. Κωνσταντίνου και μετέπειτα, η Εκκλησία απολαμβάνει την ελευθερία της και, αργότερα, την προστασία της αυτοκρατορικής εξουσίας. Ο ίδιος ο πρώτος Χριστιανός αυτοκράτορας χρηματοδοτεί την ανέγερση χριστιανικών ναών στους Αγίους Τόπους (Ναοί Αναστάσεως στην Ιερουσαλήμ, Γεννήσεως στη Βηθλεέμ, Αναλήψεως στο Όρος των Ελαιών, Μεταμορφώσεως στο Όρος Θαβώρ κ.ά.), καθώς και σε άλλες περιοχές (Κύπρος, Εκατονταφυλιανή Πάρου κ.ά.) από την ευσεβή μητέρα του, Αγία Ελένη. Από την εποχή της Αγ. Ελένης (αρχές 4^{ου} αι. μ.Χ) σώζεται μέχρι σήμερα η Βασιλική της Γεννήσεως στη Βηθλεέμ.

Στις πόλεις και στα χωριά χτίζονται χριστιανικοί ναοί, που ακολουθούν κυρίως τον ρυθμό της «βασιλικής». Η «βασιλική» είναι επίμηκες, ορθογώνιο οικοδόμημα, στεγασμένο. Περιβάλλεται από κιονοστοιχίες στα πλάγια. Στο μπροστινό μέρος υπάρχει ανοιχτή αυλή, το «αίθριον» και στο πίσω μέρος απολήγει σε ημικυκλική κόγχη. Ακολουθεί το αρχιτεκτονικό πρότυπο της «βασιλικής στοάς» της Ρωμαϊκής Αγοράς.

Τον 6^ο αιώνα μ.Χ. χτίζεται η «Μεγάλη Εκκλησία» της Κωνσταντινουπόλεως, ο Ναός της του Θεού Σοφίας (Αγία-Σοφιά), με πρωτοβουλία του μεγάλου αυτοκράτορα Ιουστινιανού. Οι ονομαστοί αρχιτέκτονες Ανθέμιος και Ισιδώρος συνδυάζουν τον ρυθμό της «βασιλικής» με το «μαρτύριο» και προκύπτει ο νέος ρυθμός της «βασιλικής με τρούλο», που θα κυριαρχήσει στα χρόνια του Βυζαντίου.

Οι εκκλησίες της Λευκάδας και των λοιπών Επτανήσων είναι χτισμένες όλες –με ελάχιστες, νεότερες εξαιρέσεις- σε ρυθμό απλής (χωρίς τρούλο) βασιλικής. Αυτό οφείλεται πιθανότατα στην απόσταση των Επτανήσων από το πνευματικό και πολιτισμικό κέντρο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, που ίσως εμπόδιζε τη διάδοση άλλων ρυθμών στην περιοχή· στις έντονες επιδράσεις από τους Λατίνους κατακτητές (Φράγκους, Ενετούς) –αν όχι σε υποχρεωτική επιβολή συγκεκριμένων οικοδομικών προδιαγραφών από μέρους τους· στην έντονη σεισμικότητα των Νησιών μας, που δεν επέτρεπε μεγαλοπρεπείς και ογκώδεις κατασκευές· ίσως ακόμη και σε οικονομικές δυσκολίες των Ορθοδόξων Επτανησίων...»

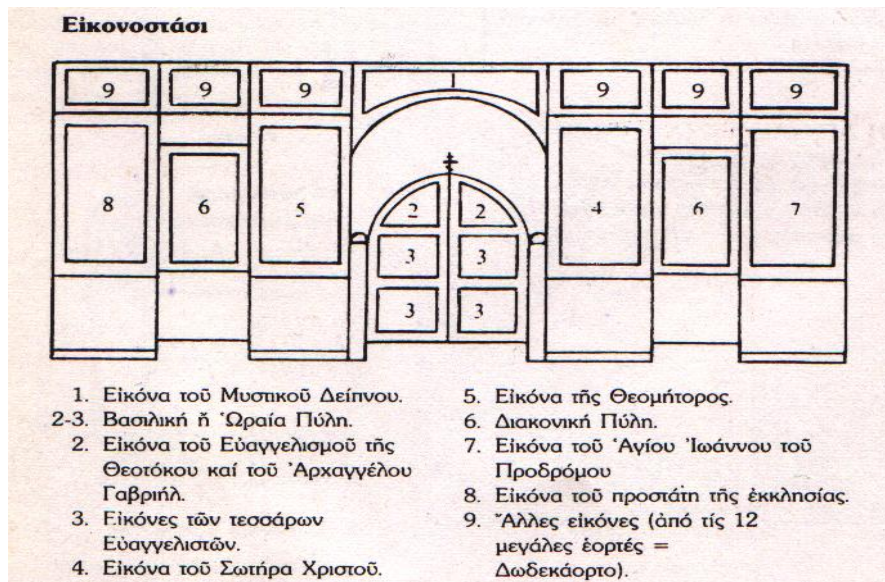
ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

Οι ορθόδοξοι ναοί χτίζονται έτσι ώστε να χωρίζονται σε τρία μέρη:

- στο **νάρθηκα**: Ο νάρθηκας είναι το μπροστινό μέρος του ναού, αμέσως μετά την είσοδο. Από εκεί παρακολουθούσαν το πρώτο μέρος της Θ. Λειτουργίας οι Κατηχούμενοι (δηλ. όσοι ήταν ακόμα αβάπτιστοι και προετοιμάζονταν για το Άγιο Βάπτισμα). Μαζί τους έμεναν κι όσοι είχαν εξομολογηθεί βαρεια αμαρτήματα. Σήμερα ο νάρθηκας, όπου υπάρχει, χρησιμοποιείται από τους πιστούς ή για διάφορες βοηθητικές δουλειές (π.χ. άναμμα κεριών).

▪ στον **κυρίως ναό**: Ύστερα από το νάρθηκα, προχωρούμε με ευλάβεια στον κυρίως ναό. Είναι το μέρος του ναού που φτάνει μέχρι το Άγιο Βήμα. Από εκεί παρακολοθούμε τις ιερές ακολουθίες. Στον κυρίως ναό ξεχωρίζουν τα **στασίδια** (που τα παραχωρούμε στους γεροντότερους). Διακρίνουμε ακόμη τον **αρχιερατικό θρόνο ή δεσποτικό**, όπου παραμένει ο επίσκοπος. Βλέπουμε τον **άμβωνα** απ' όπου ο διάκονος διαβάζει το Ευαγγέλιο και ο ιεροκήρυκας συχνά κάνει το κήρυγμα, τα **αναλόγια (ψαλτήρια)** για τους ψάλτες και τον **γυναικωνίτη** για τις γυναίκες.

▪ Το Άγιο Βήμα χωρίζεται από τον κυρίως ναό με το **εικονοστάσι ή τέμπλο**. Αυτό έχει τρεις πύλες και στολίζεται με πολλές εικόνες. Η μεσαία πύλη λέγεται **Ωραία Πύλη** - από εκεί περνούν μόνο οι κληρικοί- και οι άλλες δύο **παραπόρτια ή διακονικές πύλες**.

▪ στο **Άγιο Βήμα**: Είναι το ιερότερο μέρος του ναού. Εκεί μένουν μόνο οι κληρικοί και όσοι βοηθούν κατά την Θεία Λατρεία. Στο Άγιο Βήμα υπάρχουν η **Αγία Τράπεζα** (μία ή τρεις), η **Πρόθεση ή Προσκομιδή**, το **σκευοφυλάκιο** και το **σύνθρονο**.

Η ΑΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ

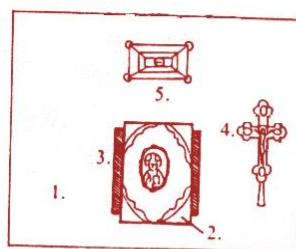
Η Αγία Τράπεζα συμβολίζει τον Πανάγιο Τάφο του Χριστού. Σ' αυτήν τελείται το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Κατά τα εγκαίνια του ναού τοποθετούν μέσα σ' αυτήν λείψανα αγίων. Στην Αγία Τράπεζα υπάρχουν τα εξής καλύμματα:

▪ το **κατασάρκιο**: Λευκό λινό ύφασμα που την καλύπτει και τοποθετείται κατά την τελετή των Εγκαίνιων. Μας θυμίζει το λευκό σεντόνι με το οποίο κάλυψαν το Σώμα του Χριστού.

▪ η **ενδυτή**: Τοποθετείται πάνω από το κατασάρκιο και συμβολίζει τα ενδύματα του Κυρίου που άστραψαν στη Μεταμόρφωση. Είναι το ωραίο ύφασμα που φαίνεται.

▪ το **ειλητό**: Είναι ένα τετράγωνο ύφασμα, στο οποίο εικονίζεται η Ταφή του Κυρίου. Πάνω σ' αυτό τελείται η Θεία Λειτουργία. Όταν ο ναός δεν έχει εγκαίνιασθει, η Θεία

Η ΑΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ

1. Κάλυμμα πού σκεπάζει την 'Αγία Τράπεζα
2. Τό 'Ιερό Ευαγγέλιο
3. 'Αντημίσιο
4. Σταυρός πάνω στην 'Αγία Τράπεζα
5. 'Αρτοφόριο

Σέ κάθε εκκλησία καί κατά τήν τελετή τῶν 'Εγκαίνιων, στό κέντρο τῆς 'Αγίας Τραπεζῆς τοποθετοῦνται Λείψανα 'Αγίων, ιδίως Μαρτύρων.

Λειτουργία τελείται πάνω στο **αντιμήνσιο**. Το αντιμήνσιο μοιάζει με το ελλητό, όμως έχει ραμμένα πάνω του λειψανα Αγίων και αντικαθιστά την Αγία Τράπεζα.

Πάνω στην Αγία Τράπεζα βρίσκονται επιπλέον:

- το **Ιερό Ευαγγέλιο**, απ' όπου ο Ιερέας διαβάζει σε κάθε Θ. Λειτουργία την ευαγγελική περικοπή
- ο **Σταυρός ευλογίας**, με τον οποίο ο Ιερέας ευλογεί τους πιστούς
- το **Ιερό Αρτοφόριο**, που περιέχει Άγιο Άρτο για να κοινωνούν οι ασθενείς κι όσοι αντιμετωπίζουν μια έκτακτη ανάγκη, και
- **κηροπήγια ή καντήλια**.

Η ΑΓΙΑ ΠΡΟΘΕΣΗ Ή ΠΡΟΣΚΟΜΙΔΗ

Βρίσκεται αριστερά από την Αγία Τράπεζα κει μέσα σε κοίλωμα του τοίχου. Εκεί ο Ιερέας προετοιμάζει τα Τιμία Δώρα, τον άρτο και τον οίνο, που με τον καθαγιασμό θα γίνουν Σώμα και Αίμα Χριστού.

ΑΓΙΑ ΠΡΟΘΕΣΗ

1. Άγιο Ποτήριο
2. Άγιο Δισκάριο
3. Πρόσφορο (ή Προσφορά)
4. Άέρας, κάλυμμα δισκοπότηρου
5. Άγία Λόγχη
6. Ίερί Λαβίδα (κουταλάκι)
7. Μικρός δίσκος
8. Δύο μικρά καλύμματα (Ποτηρίου και Δισκαρίου)
9. Άστερισκος
10. Ζέον
11. Δίπτυχα με τὰ ὄνόματα τῶν πιστῶν, ζώντων καί τεθνεώτων
12. Εἰκόνα

Στην Αγία Πρόθεση βρίσκονται τα ιερά σκεύη και τα άλλα ιερά αντικείμενα που είναι αναγκαία για την τέλεση της Θείας Ευχαριστίας. Αυτά είναι:

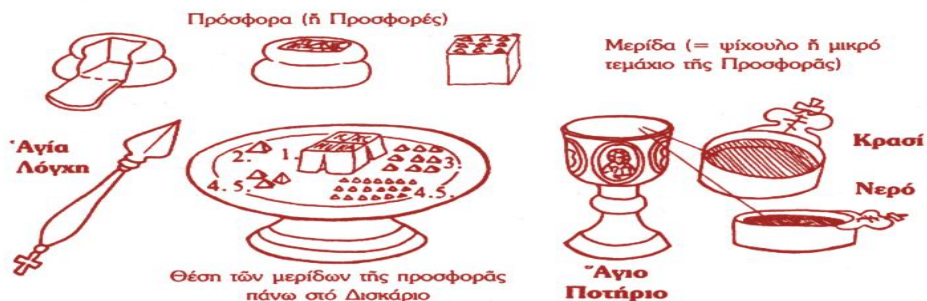
▪ Το **Άγιο Ποτήριο**: Σ' αυτό τοποθετείται το άγιο Σώμα και το τίμιο Αίμα του Χριστού, γι' αυτό και ξεχωρίζει από τα άλλα ιερά σκεύη. Απ' αυτό κοινωνούν οι πιστοί. Συμβολίζει το ποτήριο που χρησιμοποίησε ο Χριστός κατά τον Μυστικό Δείπνο.

▪ Το **Άγιο Δισκάριο**: Επάνω σ' αυτό τοποθετείται ο άγιος άρτος κατά την προετοιμασία της Θ. Ευχαριστίας. Συμβολίζει την Φάτνη, όπου έβαλαν το Θεϊόν Βρέφος.

▪ Η **λόγχη**: Είναι μια μικρή λόγχη σαν μαχαιράκι. Μας θυμίζει την λόγχη με την οποία κέντησαν την αγία πλευρά του Κυρίου στον Σταυρό. Την χρησιμοποιούν οι Ιερείς για να αφαιρούν τον Αρνό και τις άλλες μερίδες από το πρόσφορο.

▪ Ο **αστερισκος**: Αποτελείται από δύο κυρτά στηρίγματα, που ανοίγουν σταυρωτά σαν αστέρι. Τοποθετείται πάνω στον Άγιο Δίσκο για να προστατεύει τον Άγιο Άρτο από τα ιερά καλύμματα. Μας θυμίζει το αστέρι της Βηθλεέμ.

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΠΡΟΣΚΟΜΙΔΗ (Προετοιμασία τῆς Θείας Λειτουργίας)

1. Ἀπό τὸ κέντρο τῆς Προσφορᾶς βγαίνει τὸ ἐξάεδρο τεμάχιο πού λέγεται ΑΜΝΟΣ.
2. Ἀπό τὴν ἴδια ἢ ἄλλη Προσφορὰ βγαίνει μιά τριγωνική μερίδα πρὸς τὴν Θεοτόκου.
3. Ἀπὸ τὴν ἴδια ἢ ἄλλη Προσφορὰ βγαίνουν 9 μερίδες, πρὸς τὴν μίαν σειρᾶς Ἁγίων.
4. Ἀπὸ ἓνα τεμάχιο Προσφορᾶς βγαίνουν οἱ μερίδες τῶν ζώντων χριστιανῶν.
5. Ἀπὸ ἄλλο τεμάχιο Προσφορᾶς βγαίνουν οἱ μερίδες τῶν τεθνεώτων.

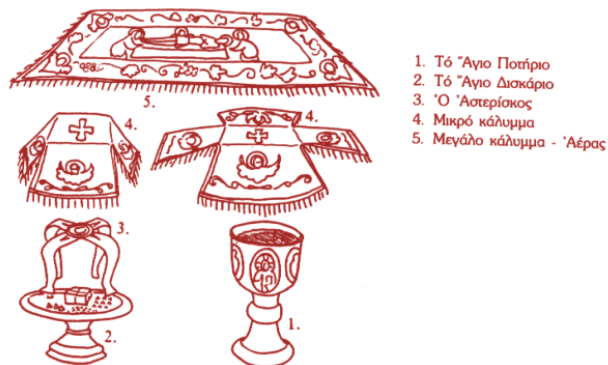
▪ Η **λαβίδα**: Έτσι λέγεται το κουταλάκι με το οποίο κοινωνούν τους πιστούς. Παλιότερας ήταν πραγματική λαβίδα, δηλ. τοιμπίδα.

▪ Ο **σπόγγος** και η **μούσα**: Είναι δύο σφουγγαράκια. Ο σπόγγος χρησιμεύει για να καθαρίζεται το Άγιο Ποτήριο και η μούσα για να συγκεντρώνονται οι «μαργαρίτες» (δηλ. τα τρίμματα του Αγίου Άρτου). Συμβολίζουν το σφουγγάρι με το οποίο πότισαν ξίδι και χολή τον Κύριο πάνω στον Σταυρό.

▪ Το **ζέον**: Είναι ένα μικρό δοχείο στο οποίο βάζουμε το ζεστό νερό που θα ρίξει ο ιερέας στο Άγιο Ποτήριο. Ζέον λέγεται και το ζεστό νερό. Μας θυμίζει τη θερμότητα που πρέπει να έχει η πίστη μας.

▪ Το **μάκτρο**: Είναι το κόκκινο ύφασμα, με το οποίο σκουπιζόμαστε αφού κοινωνήσουμε.

▪ **Τα ιερά καλύμματα**:

ΑΛΛΑ ΙΕΡΑ ΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

▪ Το **θυμιατήρι** ή **θυμιατό**: Σ' αυτό καίγεται το θυμίαμα (λιβάνι). Ο καπνός του θυμιάματος μας θυμίζει την προσευχή που ανεβαίνει προς τον Ουρανό και το καρβουνάκι που καίγεται την ψυχή του ανθρώπου, που θερμαίνεται από την Πίστη και την ελπίδα στον Θεό. Οι 4 αλυσίδες του συμβολίζουν τους 4 Ευαγγελιστές. Τα 12 κουδουνάκια τους 12 Αποστόλους και ο ήχος τους, τον Λόγο του Θεού. Το κάτω μέρος (εκεί που καίγεται το καρβουνάκι) συμβολίζει τη Γη και το πάνω μέρος (απ' όπου κρέμονται οι αλυσίδες) τον Ουρανό. Όλο μαζί το θυμιατό συμβολίζει την Εκκλησία όταν προσεύχεται.

▪ Τα **καντήλια**: Καίνε με λάδι μπροστά στις εικόνες των Αγίων.

Το λάδι τους μας θυμίζει την ευσπλαχνία του Θεού και το φως τους τη ζωή μας, που πρέπει να είναι φωτεινή και αγία.

▪ Τα **κηροπήγια** ή **μανουάλια**: Είναι για να τοποθετούμε πάνω σ' αυτά τα κεριά και τις λαμπάδες.

▪ Τα **κεριά**: Μας θυμίζουν ότι σαν κι αυτά πρέπει να πλάθονται εύκολα οι ψυχές μας. Να επηρεάζονται από τον Λόγο του Θεού και να λιώνουν από την Θεία Αγάπη.

▪ Τα **εξαπτέρυγα**: Συνήθως είναι μεταλλικοί δίσκοι επάνω σε κοντάρια. Παριστάνουν αγγέλους με έξι φτερά για να δείξουν πόσο γρήγορα εκτελούν το θέλημα του Θεού. Χρησιμοποιούνται στις εκκλησιαστικές λιτανείες και τελετές. Στις ίδιες περιπτώσεις

χρησιμοποιούνται και τα **λάβαρα**, δηλ. υφάσματα με τις εικόνες Αγίων, που είναι στηριγμένα σε κοντάρια.

ΤΑ ΙΕΡΑ ΑΜΦΙΑ

Είναι οι στολές που φορούν οι κληρικοί κατά τις ιερές ακολουθίες. Για κλάθε βαθμό της ιερωσύνης (Διάκονο, Πρεσβύτερο, Επίσκοπο) υπάρχουν διαφορετικά άμφια.

ΤΑ ΑΜΦΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

▪ Το **στιχάριο**: Είναι ένας λευκός, συνήθως, χιτώνας που φτάνει μέχρι τα πόδια.

▪ Το **οράριο**: Είναι το διακριτικό άμφιο του διακόνου. Αποτελείται από μια μακριά λουριδα που τυλίγει το σώμα του και θυμίζει στο διάκονο την ιερή αποστολή του.

▪ Τα **επιμάνικα**: Είναι μικρά κεντημένα υφάσματα. Περιτυλιγουν τα χέρια τους από τον καρπό μέχρι λίγο πιο κάτω από τον αγκώνα. Μας θυμίζουν τις χειροπαιδες με τις οποίες έδεσαν τα άχραντα χέρια του Κυρίου.

ΤΑ ΑΜΦΙΑ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ

έτοιμοι να αντιμετωπίσουν το κακό.

▪ Το **στιχάριο**

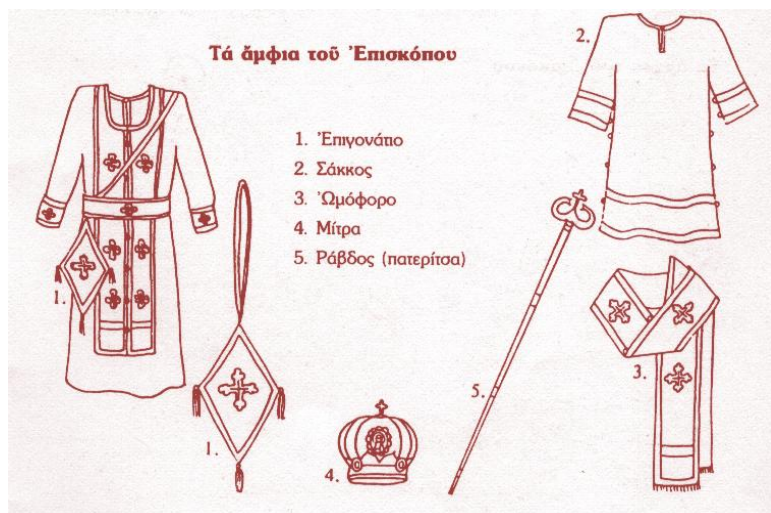
▪ Τα **επιμάνικα**

▪ Το **επιτραχήλιο**: Είναι το διακριτικό άμφιο του πρεσβυτέρου. Κρέμεται μπροστά από τον λαιμό του και συμβολίζει την Χάρη του Θεού, που του επιτρέπει να τελεί τα ιερά μυστήρια και να αγιάζει τους πιστούς.

▪ Η **ζώνη**: Είναι μια πλατιά ζώνη από ύφασμα και την φοράει ο Ιερέας στην μέση του. Υπενθυμίζει στους ιερείς ότι πρέπει να είναι συνεχώς

- Το **φαιλόνιο**: Είναι ένας μακρύς χιτώνας, χωρίς μανίκια, τον οποίο φοράει ο Ιερέας πάνω από το στιχάριο και το επιτραχήλιο. Το φαιλόνιο είναι πιο κοντό στο μπροστινό του μέρος. Συμβολίζει τον άρραφο χιτώνα που φόρεσαν στον Κύριο.
- Το **επιγονάτιο**: Είναι ένα κεντημένο ύφασμα σε σχήμα ρόμβου. Κρέμεται πάνω από το δεξί γόνατο του Ιερέα. Το φορούν μόνο όσοι έχουν κάποιο εκκλησιαστικό αξίωμα (π.χ. αρχιμανδρίτης, πρωτοπρεσβύτερος κ.ά.).

ΤΑ ΑΜΦΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

- Το **στιχάριο**
- Τα **επιμάνικα**
- Το **επιτραχήλιο**
- Η **ζώνη**
- Ο **σάκκος**: Είναι ένας κοντός χιτώνας με μανίκια. Στις ραφές φέρει κουδουνάκια ή ταινίες. Παλιότερα, αντί για σάκκο, φορούσαν και οι επίσκοποι φαιλόνιο.
- Το **επιγονάτιο**
- Το **ωμοφόριο**: Είναι η φαρδιά ταινία, την οποία φέρουν στους ώμους

τους οι αρχιερείς. Θυμίζει το χαμένο πρόβατο που αναζήτησε κι έφερε στους ώμους Του ο Κύριος σαν Καλός Ποιμένας. Το ίδιο πρέπει να κάνουν κι οι αρχιερείς. Ν' αναζητούν τους αμαρτωλούς και να τους φέρνουν στην λογική ποιμνη του Χριστού, την Εκκλησία.

- Η **μίτρα**: Είναι επίσημο κάλυμμα του κεφαλιού. Μοιάζει με αυτοκρατορικό στέμμα και στην κορυφή έχει μοκρό σταυρό. Συμβολίζει το αγκάθινο στεφάνι του Κυρίου.
- Το **εγκόλπιο**: Προέρχεται από παλιά συνήθεια των Χριστιανών να φέρουν στο στήθος τους μικρό σταυρό. Το εγκόλπιο είναι μια μικρή εικόνα σε σχήμα οβάλ και κρέμεται από τον λαιμό με αλυσίδα. Μπορεί να το φοράει ο αρχιερέας κι όταν δεν παίρνει μέρος σε ακολουθίες.
- Ο **Σταυρός**: Κρέμεται από τον λαιμό του αρχιερέα και συμβολίζει την αυταπάρνηση και την αυτοθυσία που πρέπει να δείχνει. Σταυρό φορούν και οι αξιωματούχοι Ιερείς.
- Η **ποιμαντορική ράβδος ή πατερίτσα**: Έχει στην κορυφή έναν μικρό σταυρό ανάμεσα σε δυο φίδια. Συμβολίζουν τους ορατούς και άορατους εχθρούς της Εκκλησίας, τους οποίους νικά ο τίμιος Σταυρός. Η ποιμαντορική ράβδος θυμίζει στους αρχιερείς ότι έχουν υποχρέωση να ποιμαίνουν τον λαό του Κυρίου και να ελέγχουν όσους βγαίνουν από το δρόμο Του.
- Το **επανωκαλύμμαυχο**: Είναι το μαύρο ύφασμα που ρίχνεται πάνω από το καλυμμαύχι. Το φορούν οι μοναχοί αλλά και ο επίσκοπος, καθώς είναι κι αυτός μοναχός. Συμβολίζει ότι απαρνήθηκαν τα εγκόσμια.

Συμπέρασμα:

Να σέβομαι το ναό της Ενορίας μου, γιατί εκεί λατρεύουμε όλοι μαζί τον Θεό και είναι το δικό μου πνευματικό σπίτι.

Ο καλός Ποιμένας

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν την ιστορία του χαμένου προβάτου
- Να δουν στο πρόσωπο του Καλού Ποιμένα πρώτα-πρώτα τον Χριστό και κατόπιν τους σημερινούς κληρικούς (ιερείς και τον Επίσκοπό μας)
- Να συνειδητοποιήσουν ότι αποστολή του κάθε κληρικού είναι να βρίσκεται κοντά σε κάθε άνθρωπο και ειδικά στον αμαρτωλό, για να τον οδηγεί κοντά στην Αγία Μάνδρα του Χριστού, την Εκκλησία μας

Προετοιμασία:

Φωτοτυπούμε το σχέδιο του καλού Ποιμένα για χρωμάτισμα και τα φυλλάδια.

Συγκεντρώνουμε εικόνες Αγίων Ιεραρχών που γιορτάζουν το μήνα Νοέμβριο (π.χ. Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος, Αγ. Ιωάννης Ελεήμων, Αγ. Νεκτάριος, Αγ. Γρηγόριος Παλαμάς) ή άλλους γνωστούς Ιεράρχες.

Σύνδεση με τις προηγούμενες συναντήσεις:

Θυμάστε, παιδιά, όσα είπαμε στις προηγούμενες συναντήσεις μας; Γιατί έγινε άνθρωπος ο Θεός, δηλ. γιατί γεννήθηκε ο Χριστός στον κόσμο μας; *(για να σώσει τον άνθρωπο – να τον καλέσει κοντά Του – να γίνει πάλι ο άνθρωπος φίλος με το Θεό).*

Ό,τι έκανε ο Χριστός ανάμεσα στους ανθρώπους *(τι δηλαδή;;; -τους μίλησε, έκανε θαύματα, έπαθε και σταυρώθηκε, αναστήθηκε, παρέδωσε τα ιερά μυστήρια κτλ.),* το έκανε για να τους βοηθήσει να σωθούν, να επιστρέψουν κοντά στο Θεό, να συμφλιωθούν μαζί Του, να τους δείξει ότι τους αγαπάει και κάνει ο ίδιος ο Θεός το πρώτο βήμα για τη σωτηρία του ανθρώπου.

Ο Χριστός όμως εμφανίστηκε και στους ανθρώπους σαν Ποιμένας, Βοσκός δηλαδή. Θα δούμε σε λίγο τι σημαίνει αυτό. Πώς τους το εξήγησε με μια «παραβολή». Θυμάστε / Ξέρετε τι σημαίνει «παραβολή»;

Μιας και μιλάμε για βοσκό, ξέρετε τι κάνουν οι βοσκοί; Έχετε δει βοσκούς; Πού; Έχετε πλησιάσει κοντά στα ζώα τους; Ποιος θα μας βοηθήσει να παίξουμε μια παντομίμα και να μας δείξει δουλειές που κάνουν οι βοσκοί;

Αφόρμηση από μια παντομίμα:

«Η δουλειά του βοσκού»

Η παντομίμα είναι ένα παιχνίδι που παίζεται σε διάφορες παραλλαγές από ένα παιδί, που κάνει μόνο του την παντομίμα ή από περισσότερα, που κάνουν ομαδική αναπαράσταση.

Ο μίμος ή οι μίμοι απομακρύνονται από την παρέα, σε άλλον χώρο. Εκεί συμφωνούν μεταξύ τους γι' αυτό που θα παρουσιάσουν και επιστρέφουν στην υπόλοιπη παρέα. Παρουσιάζουν τα «έργα» τους μόνο με κινήσεις ή και με ήχους – πάντως όχι με πλήρεις λέξεις και φράσεις. Ο θεατής που πρώτος θα βρει το θέμα της παρουσίασης, διαλέγει από τους θεατές ορισμένα άτομα για να ετοιμάσουν με τη σειρά τους μια άλλη παρουσίαση. Αν δε βρεθεί το θέμα, συνεχίζει η ίδια ομάδα.

Τα θέματα για το σημερινό παιχνίδι θα είναι παρμένα από την καθημερινή ζωή του βοσκού: άρμεγμα, βοσκή, παιχνίδι φλογέρας, κούρεμα προβάτων κτλ.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ

«Είπε κάποτε στους μαθητές Του ο Ιησούς: «Σας βεβαιώνω πως εγώ είμαι η πόρτα για τα πρόβατα. Όλοι όσοι ήρθαν πριν από μένα ήταν κλέφτες και ληστές. Έτσι, τα πρόβατα δεν τους αναγνώρισαν. Εγώ είμαι η θύρα. Όποιος περάσει από μένα θα βρει σωτηρία, και θα μπαίνει και θα βγαίνει (από το μαντρί) και θα βρίσκει βοσκή. Ο κλέφτης δεν έρχεται παρά μόνο για να κλέψει, να σφάζει και να εξολοθρέψει. Εγώ όμως ήρθα για να έχουν τα πρόβατά μου ζωή, και μάλιστα ζωή περίσσια. Εγώ είμαι ο καλός ποιμένας. Ο καλός ποιμένας θυσιάζει τη ζωή του για χάρη των προβάτων. Ο μισθωτός όμως, που δεν είναι ο βοσκός και τα πρόβατα δεν είναι δικά του, βλέπει το λύκο να έρχεται και αφήνει τα πρόβατα και φεύγει. Έτσι ο λύκος τ' αρπάζει και τα διασκορπίζει. Ο μισθωτός φεύγει, γιατί είναι

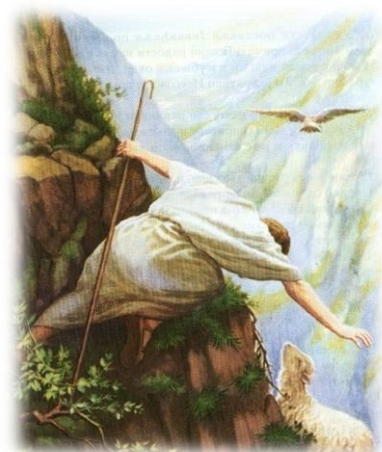
μισθωτός και δεν τον νοιάζει για τα πρόβατα. **Εγώ είμαι ο καλός βοσκός και γνωρίζω τα πρόβατα που είναι δικά μου, και τα δικά μου με αναγνωρίζουν, όπως με αναγνωρίζει ο Πατέρας, κι εγώ αναγνωρίζω τον Πατέρα. Και θυσιάζω τη ζωή μου για χάρη των προβάτων».**

(Ιω. 10, 7-15)

Η παραβολή για το χαμένο πρόβατο

«Τι νομίζετε; Αν κάποιος έχει εκατό πρόβατα και του χαθεί απ' αυτά το ένα, δε θ' αφήσει τα ενενήντα εννιά στα βουνά για να πάει να ζητήσει το χαμένο; Κι όταν το βρει, σας βεβαιώνω πως χαίρεται πιο πολύ γι' αυτό παρά για τα ενενήντα εννιά που δε χάθηκαν. Έτσι ο ουράνιος Πατέρας μου δε θέλει να χαθεί ούτε ένας απ' αυτούς τους μικρούς».

(Μτθ. 18, 12-14)

Βασικά σημεία:

- Ο Καλός Ποιμένας είναι ο Χριστός. Με αγάπη και στοργή οδηγεί τα πρόβατα στην αληθινή τροφή (βοσκή), που είναι η ζωή της Εκκλησίας, με τα ιερά μυστήρια και τον λόγο του Θεού.

- Αν ξεστρατίσει κάποιο από τα πρόβατα και φύγει από κοντά Του, αφήνει τα 99 που βρίσκονται στην ασφάλεια και ψάχνει το «απολωλός», το χαμένο πρόβατο. Κι όταν το βρει, χαίρεται πολύ περισσότερο γι' αυτό το ένα που είχε χάσει και το βρήκε, παρά για τα άλλα 99 που είχε σίγουρα, εξασφαλισμένα.

- Τα πρόβατα είναι οι πιστοί. Το μαντρί, που παρέχει πνευματική ασφάλεια και προστασία, είναι η Εκκλησία. Η λέξη «ποιμένας» σημαίνει βοσκός. Συνεχιστές του έργου Του, ποιμένες, είναι οι κληρικοί: διάκονοι, πρεσβύτεροι, επίσκοποι.

- Ο Χριστός μετέδωσε το χάρισμα της Ιερωσύνης στους Αποστόλους κι αυτοί στους διαδόχους τους, τους επισκόπους. Εκείνοι με τη σειρά τους ορίζουν «ποιμένα» σε κάθε ενορία από έναν ή περισσότερους πρεσβυτέρους.

▪ Στα πρώτα χριστιανικά χρόνια, η ανάδειξη διαδόχων των αγίων Αποστόλων γινόταν ως εξής: Καταρχήν, τα μέλη κάθε εκκλησιαστικής κοινότητας εξέλεγαν με ψηφοφορία και κλήρο τον πιο κατάλληλο άνδρα της κοινότητας. Έπειτα, οι Απόστολοι άπλωναν τα χέρια τους, τα ακουμπούσαν πάνω στο κεφάλι του εκλεγμένου πιστού και προσεύχονταν «να έρθει πάνω σ' αυτόν η Χάρη του Αγίου Πνεύματος».

▪ Σήμερα τους επισκόπους εκλέγει η **Σύνοδος** των επισκόπων και τους χειροτονούν τουλάχιστον τρεις άλλοι επίσκοποι.

▪ Ο επίσκοπος της Λευκάδας και της Ιθάκης έχει τον τίτλο «Μητροπολίτης». Το όνομα του σημερινού επισκόπου μας είναι «Θεόφιλος». Του προηγούμενου ήταν «Νικηφόρος».

▪ Ο Χριστός μετά την Ανάστασή Του ανέθεσε την αποστολή να ποιμαίνουν τον λαό του Θεού στους Αγίους Αποστόλους.

▪ **Ποιο είναι το έργο και η αποστολή των Αποστόλων;** α. Να κηρύξουν το λόγο του Θεού σε όλο τον κόσμο, σε όλα τα έθνη. β. Να βαπτίζουν τους ανθρώπους στο όνομα του Τριαδικού Θεού, ώστε να γίνονται μέλη της Εκκλησίας Του και να μπορούν να σωθούν κοντά Του. γ. Να διδάσκουν τους Χριστούς να τηρούν τις εντολές του Χριστού.

▪ Αυτή είναι και η αποστολή της Εκκλησίας: να διαδώσει την αληθινή πίστη, να αγιάζει τον κόσμο με τα μυστήριά της και να προτείνει στους ανθρώπους να μιμούνται τη ζωή του Χριστού, εφαρμόζοντας το θέλημά του. Οι Απόστολοι και οι διάδοχοί τους πραγματοποιούν, λοιπόν, την αποστολή της Εκκλησίας.

▪ Κήρυξαν σε διάφορα μέρη, μέσα σε κινδύνους και διωγμούς, και επιβεβαίωσαν με το αίμα και το μαρτύριό τους την αλήθεια όσων πίστευαν και κήρυτταν.

▪ **Οι διάδοχοι των Αποστόλων:** Οι δώδεκα Απόστολοι έβαλαν κληρικούς και κήρυξαν σε διάφορα μέρη του κόσμου το λόγο του Θεού. Συνεργάτες τους ήταν οι εβδομήντα Απόστολοι (μαθητές του Χριστού κι αυτοί, αλλά όχι στον στενό κύκλο των μαθητών Του) και οι δικοί τους νέοι μαθητές. «Κλήρο» έλαβε ακόμη η Παναγία (το σημερινό Άγιο Όρος) και οι Μυροφόρες.

▪ Διάλεξαν συνεργάτες: τον Ματθία, για να πάρει τη θέση του Ιούδα· τους διακόνους, για να φροντίζουν τη φιλανθρωπία της Εκκλησίας προς τις χήρες· τους επισκόπους, για να συνεχίζουν το έργο τους στις τοπικές εκκλησίες...

▪ Από τον Χριστό και τους Αποστόλους ξεκινάει μια «αλυσίδα» προσώπων, που ο ένας διαδέχεται τον άλλο, και φτάνει μέχρι τον σημερινό επίσκοπό μας. «Σπάει» η αλυσίδα όταν κάποιος επίσκοπος δεν είναι γνήσιος ή είναι αιρετικός ή δεν έχει χειροτονηθεί, όπως προβλέπουν οι ιεροί κανόνες της Εκκλησίας.

▪ Οι ιερείς και όλοι οι πιστοί εξαρτόμαστε από τον επίσκοπό μας. Είναι ο πνευματικός μας πατέρας. Αυτός μας συνδέει με την Εκκλησία και τα μυστήριά της.

▪ Οι επίσκοποι, λοιπόν, είναι διάδοχοι των αγίων Αποστόλων και συνεχίζουν το έργο εκείνων: Τελούν τη Θ. Λειτουργία (προϊστάμενοι) και όλα τα ιερά μυστήρια. Χειροτονούν τους ιερείς και τους διακόνους. Εγκαινιάζουν τους ιερούς ναούς. Αποφασίζουν για τα ζητήματα που απασχολούν την Εκκλησία (θέματα της πίστης και της διοίκησης της Εκκλησίας) στην Ιερά Σύνοδο.

▪ Την πίστη του Χριστού στη Λευκάδα διέδωσε ο Απόστολος Παύλος μέσω των μαθητών του, Ακύλα και Ηρωδίωνος. Ο Άγ. Ηρωδίων χειροτόνησε πρώτο επίσκοπο Λευκάδος τον Άγιο Σωσίωνα.

Δραματοποίηση:

Πώς τα άμφια ενός Επισκόπου δείχνουν τον Καλό Ποιμένα

Θα το μάθουμε κρυφακούγοντας την κουβέντα που είχε το Νερό με ένα Παιδί –στην ηλικία σας ίσως- στο βιβλίο της μοναχής Γαβριηλίας «Το σπίτι του Θεού» (Διασκευασμένο απόσπασμα - εκδόσεις ΤΑΛΑΝΤΟ, β' έκδοση, Ιούνιος 1998).

Σημείωση: Ρωτάμε προηγουμένως αν έχουν δει τον Επίσκοπο – Μητροπολίτη μας να λειτουργεί. Τι φοράει; Χρησιμοποιούμε και φωτογραφία του, αν χρειαστεί, αν και έχει ιερουργήσει σε όλες τις ενορίες. Επίσης, δείχνουμε τις φωτογραφίες των Αγίων Ιεραρχών που φορούν το ωμοφόριο (σύμβολο του προβάτου που αναζήτησε και βρήκε ο καλός Ποιμένας) ή το σκίτσο του Επισκόπου στο φυλλάδιο.

ΠΑΙΔΙ: Για τα άμφια του Δεσπότη και του Πατριάρχη τι θα μου πεις, Νεράκι μου;

ΝΕΡΟ: Ε, εκτός από τα άμφια του πρεσβυτέρου είναι ακόμα δύο. Το Ωμοφόριο και ο Σάκκος. Το Ωμοφόριο έχει να κάνει με σένα, Παιδάκι μου.

ΠΑΙΔΙ: Με μένα;;;

ΝΕΡΟ: Με σένα, με κάθε χαμένο προβατάκι, με κάθε απολωλός... Είναι το παραστρατημένο προβατάκι που από απροσεξία έπεσε στον γκρεμό. Αυτό που ήρθε ο Χριστός, ο Καλός Ποιμήν και το έπιασε και το έβαλε πάνω στους ώμους Του και το γύρισε στο μαντρί, δηλαδή την Εκκλησία, όπου είναι κι όλα τα άλλα πρόβατά Του...

ΠΑΙΔΙ: Και τ' άλλο που είπες;

ΝΕΡΟ: Ο Σάκκος... Αυτός, λέει ο Θεόδωρος Βαλαμών ότι είναι η Χλαίνη της Ύβρεως με την οποία ντύσανε τον Χριστό για να τον περιγελάσουν οι Ρωμαίοι στρατιώτες στις φυλακές του Πραιτωρίου. Είναι ακόμα το Εφώδ, το αρχαίο άμφιο του Ααρών. Πρόσεξες ποτέ κάτι κουδουνάκια στο πλάϊ;

ΠΑΙΔΙ: Ναι... αλήθεια, τι είναι;

ΝΕΡΟ: Είναι πάλι τα πρόβατα του Ποιμνίου της Επισκοπής του.

ΠΑΙΔΙ: Εμείς δηλαδή;

ΝΕΡΟ: Ακριβώς. Γι' αυτό βαστά και το άλλο χαρακτηριστικό του σημάδι...

ΠΑΙΔΙ: Ποιο;

ΝΕΡΟ: Την Ποιμαντική του Ράβδο.

ΠΑΙΔΙ: Αυτό το μεταλλικό ραβδί που είναι σαν ... γκλίτσα πολυτελείας;

ΝΕΡΟ: Αυτό είναι όπως πολύ σωστά είπες η γκλίτσα του ποιμένα. Τη βαστά για να ποιμαίνει τα πρόβατα να τα πηγαίνει σε καλές βοσκές, όπου θα τρέφονται με τη σωστή πνευματική τροφή...

ΠΑΙΔΙ: Κι άμα λάχει, να διώχνει και κανέναν αιρετικό, που γέμισε ο τόπος μας!

Συμπέρασμα:

**Ο Χριστός ήρθε στον κόσμο, για να καλέσει κοντά Του τους ανθρώπους,
όπως κάθε καλός βοσκός ψάχνει το πρόβατο που έχασε.
Αυτή είναι και η αποστολή του Επισκόπου και των ιερέων μας.**

Γλωσσάριο εκκλησιαστικών όρων για τα παιδιά

Α

- Αγία Τράπεζα:** Η Αγία Τράπεζα συμβολίζει τον Πανάγιο Τάφο του Χριστού. Σ' αυτήν τελείται το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Κατά τα εγκαινία του ναού τοποθετούν μέσα σ' αυτήν λείψανα αγίων.
- Άγιο Βήμα:** Είναι το ιερότερο μέρος του ναού. Εκεί μένουν μόνο οι κληρικοί και όσοι βοηθούν κατά την Θεία Λατρεία. Στο Άγιο Βήμα υπάρχουν η Αγία Τράπεζα (μία ή τρεις), η Πρόθεση ή Προσκομιδή, το σκευοφυλάκιο και το σύνθρονο.
- Άγιο Δισκάριο (δίσκος):** Επάνω σ' αυτό τοποθετείται ο άγιος άρτος κατά την προετοιμασία της Θ. Ευχαριστίας. Συμβολίζει την Φάτνη, όπου έβαλαν το Θεϊόν Βρέφος.
- Άγιο Ποτήριο:** Σ' αυτό τοποθετείται το άγιο Σώμα και το τίμιο Αίμα του Χριστού, γι' αυτό και ξεχωρίζει από τα άλλα ιερά σκεύη. Απ' αυτό κοινωνούν οι πιστοί. Συμβολίζει το ποτήριο που χρησιμοποίησε ο Χριστός κατά τον Μυστικό Δείπνο.
- Άερας:** Ορθογώνιο ύφασμα, με το οποίο καλύπτονται μαζί το Άγιο Ποτήριο και το Δισκάριο. Συμβολίζει τον λίθο που σκέπαζε τον Τάφο του Χριστού.
- Άμβων(ας):** Υπερυψωμένη εξέδρα από ξύλο ή μάρμαρο, στα αριστερά του σολεύα, απέναντι από το Δεσποτικό. Εκεί ο διάκονος διαβάζει το Ευαγγέλιο και ο ιεροκήρυκας συχνά κάνει το κήρυγμα.
- Αμνός:** Είναι το κομμάτι ψωμιού σε σχήμα κύβου, το οποίο ευλογείται κατά τη Θ. Λειτουργία και μεταβάλλεται σε Σώμα Χριστού. Βρίσκεται στο κέντρο της σφραγίδας του προσφόρου.
- Άμφια:** Είναι οι στολές που φορούν οι κληρικοί κατά τις ιερές ακολουθίες. Για κάθε βαθμό της ιερωσύνης (Διάκονο, Πρεσβύτερο, Επίσκοπο) υπάρχουν διαφορετικά άμφια.
- Αναλόγια:** Ειδικό έπιπλο, πάνω σε υπερυψωμένο βάθρο, στο οποίο στέκονται οι ψάλτες στη διάρκεια των ι. ακολουθιών.
- Αντιδώρο:** Κομμάτι ψωμιού, από το πρόσφορο που χρησιμοποιήθηκε στη Θ. Λειτουργία. Στο τέλος της Θ. Λειτουργίας το μοιράζει ο ιερέας σε όσους πιστούς, για διάφορους λόγους, δεν μπόρεσαν να κοινωνήσουν.
- Αντιμήνσιο:** Είναι ένα τετράγωνο ύφασμα, στο οποίο εικονίζεται η Ταφή του Κυρίου, πάνω στο οποίο τελείται η Θεία Λειτουργία, όταν ο ναός δεν έχει εγκαινιασθεί ή τελείται σε υπαίθριο χώρο. Το αντιμήνσιο μοιάζει με το ειλητό, όμως έχει ραμμένα πάνω του λείψανα Αγίων και αντικαθιστά την Αγία Τράπεζα.
- «Απόστολος»:** Βιβλίο που περιέχει αποσπάσματα από τις Πράξεις των Αποστόλων και τις επιστολές τους, τα οποία διαβάζονται σε κάθε Θ. Λειτουργία
- Αρτοφόριο:** Περιέχει Άγιο Άρτο για να κοινωνούν οι ασθενείς κι όσοι αντιμετωπίζουν μια έκτακτη ανάγκη.
- Αρχιερατικόν:** Εκκλησιαστικό βιβλίο, το οποίο περιέχει τις ακολουθίες και τα μυστήρια, που τελεί ο Αρχιερέας
- Αστερίσκος:** Αποτελείται από δύο κυρτά στηρίγματα, που ανοίγουν σταυρωτά σαν αστέρι. Τοποθετείται πάνω στον Άγιο Δίσκο για να προστατεύει τον Άγιο Άρτο από τα ιερά καλύμματα. Μας θυμίζει το αστέρι της Βηθλεέμ.

Β

Βάπτισμα: Ένα από τα επτά μυστήρια της Εκκλησίας μας. Με το Βάπτισμα αρνιόμαστε τη ζωή μακριά από τον Χριστό και γινόμαστε μέλη της Εκκλησίας Του.

Βήλο: Ύφασμα, με το οποίο κλείνεται η Ωραία Πύλη. Πολλές φορές είναι κεντημένο με αξιόλογες παραστάσεις.

Βημόθυρα: Μικρές ξύλινες πόρτες, με τις οποίες κλείνουν η Ωραία Πύλη και τα παραπόρτια του τέμπλου.

Γ

Γυναικωνίτης: Ιδιαίτερος υπερυψωμένος χώρος (εξώστης) στο πίσω μέρος του Ιερού Ναού, στον οποίο παρέμεναν οι γυναίκες στη διάρκεια των ι. ακολουθιών.

Δ

Δεσποτικές εικόνες: Οι τέσσερις μεγάλες εικόνες που βρίσκονται στο κάτω μέρος του τέμπλου: δεξιά της Ωραίας Πύλης βρίσκονται οι εικόνες του Χριστού και του Προδρόμου και αριστερά, της Παναγίας και του Αγίου, του οποίου το όνομα φέρει ο ναός.

Δεσποτικό ή Αρχιερατικός Θρόνος: Υπερυψωμένο κάθισμα, ξυλόγλυπτο, στο οποίο παραμένει ο επίσκοπος. Σε αυτόν υπάρχει εικόνα του Χριστού ως Μεγάλου Αρχιερέα.

Διάκονος: Κληρικός που φέρει τον πρώτο βαθμό της ιερωσύνης. Έργο του ήταν αρχικά να ασχολείται με τη φιλανθρωπία. Σήμερα «διακονεί» (βοηθάει) τόσο κατά τη διάρκεια των ι. ακολουθιών όσο και γενικότερα στο έργο της Εκκλησίας. Δεν μπορεί να τελήσει καμία ακολουθία μόνος του.

Δικηροτρικηρα: Ένα ζευγάρι από κηροπήγια, με τα οποία ευλογεί ο επίσκοπος το λαό. Το ένα (δίκηρο) δέχεται δύο κεριά, που συμβολίζουν τις δύο φύσεις του Χριστού, ενώ το άλλο (τρικηρο), με τρία κεριά, συμβολίζει τα τρία πρόσωπα της Αγ. Τριάδας.

Δίπτυχα: Κατάλογος (σε ξύλο ή χαρτί) με τα ονόματα των ζωντανών και των «κεκοιμημένων» (πεθαμένων), τα οποία μνημονεύει ο ιερέας στην Προσκομιδή.

Ε

Εγκόλπιο: Μικρή εικόνα σε σχήμα οβάλ και κρέμεται από τον λαιμό με αλυσίδα. Προέρχεται από παλιά συνήθεια των Χριστιανών να φέρουν στο στήθος τους μικρό σταυρό. Μπορεί να το φοράει ο αρχιερέας κι όταν δεν παίρνει μέρος σε ακολουθίες.

Εικονοστάσι (τέμπλο): Ξύλινο ή μαρμάρινο διάφραγμα, που χωρίζει το Άγιο Βήμα από τον κυρίως Ναό. Πάνω σε αυτό είναι τοποθετημένες οι δεσποτικές εικόνες, οι εικόνες των 12 Αποστόλων και των 12 μεγάλων δεσποτικών εορτών, καθώς και τα λυπηρά ή μια μεγάλη εικόνα στην κορυφή του.

Ειλητό: Τετράγωνο ύφασμα, στο οποίο εικονίζεται η Ταφή του Κυρίου. Πάνω σ' αυτό τελείται η Θεία Λειτουργία. Έχει καθαγιασθεί στη διάρκεια εγκαινίων Ι. Ναού.

Ενδυτή: Ύφασμα που τοποθετείται πάνω από το κατασάρκιο και συμβολίζει τα ενδύματα του Κυρίου που άστραψαν στη Μεταμόρφωση. Είναι το (χρωματιστό ή κεντητό) ύφασμα που φαίνεται.

Εξαπτέρυγα: Συνήθως είναι μεταλλικοί δίσκοι επάνω σε κοντάρια. Παριστάνουν αγγέλους με έξι φτερά για να δείξουν πόσο γρήγορα εκτελούν το θέλημα του Θεού. Χρησιμοποιούνται στις εκκλησιαστικές λιτανείες και τελετές.

- Επανωκαλύμμαυχο:** Το μαύρο ύφασμα που ρίχνεται πάνω από το καλυμμαύχι. Το φορούν οι μοναχοί αλλά και ο επίσκοπος, καθώς είναι κι αυτός μοναχός. Συμβολίζει ότι απαρνήθηκαν τα εγκόσμια.
- Επιγονάτιο:** Κεντημένο ύφασμα σε σχήμα ρόμβου. Κρέμεται πάνω από το δεξί γόνατο του Ιερέα. Το φορούν μόνο όσοι έχουν κάποιο εκκλησιαστικό αξίωμα (π.χ. αρχιμανδρίτης, πρωτοπρεσβύτερος κ.ά.).
- Επιμάνικα:** Μικρά κεντημένα υφάσματα. Περιτυλίγουν τα χέρια τους από τον καρπό μέχρι λίγο πιο κάτω από τον αγκώνα. Μας θυμίζουν τις χειροπέδες με τις οποίες έδεσαν τα άχραντα χέρια του Κυρίου.
- Επίσκοπος:** Κληρικός που φέρει τον τρίτο βαθμό της ιερωσύνης. Είναι διάδοχοι των Αποστόλων και πρόϊστανται μιας τοπικής Εκκλησίας, «εις τύπον και τόπον Χριστού». Τελούν όλα ανεξαιρέτως τα μυστήρια και όλες τις ακολουθίες. Κηρύττουν τον λόγο του Θεού, διδάσκοντας τους πιστούς και ποιμαίνουν την Εκκλησία (τόσο την τοπική Εκκλησία όπου είναι επίσκοποι, όσο και στο σύνολό Της, συμμετέχοντας σε Συνόδους).
- Επιτάφιος:** 1) Ορθογώνιο ύφασμα, πάνω στο οποίο είναι κεντημένη η παράσταση του «Επιταφίου Θρήνου», δηλ. η αναπαράσταση της ταφής του Κυρίου. 2) Ξύλινο κουβούκλιο, πάνω στο οποίο τοποθετείται το ομώνυμο ύφασμα και λιτανεύεται την Μεγάλη Παρασκευή, στολισμένο με άνθη.
- Επιτραχήλιο:** Είναι το διακριτικό άμφιο του πρεσβυτέρου. Κρέμεται μπροστά από τον λαιμό του και συμβολίζει την Χάρη του Θεού, που του επιτρέπει να τελεί τα ιερά μυστήρια και να αγιάζει τους πιστούς.
- Επιτροπικό:** Σειρά στασιδίων στο πίσω μέρος του Ναού, στα αριστερά της εισόδου, όπου στέκονται οι επίτροποι και πάγκος
- Εσταυρωμένος:** Ανάγλυφη παράσταση του Σώματος του Χριστού, όπως ήταν πάνω στον Σταυρό. Τοποθετείται σε μεγάλο ξύλινο Σταυρό πίσω από την Αγία Τράπεζα και λιτανεύεται μέσα στο ναό το βράδυ της Μεγάλης Πέμπτης, κατά την ακολουθία των Παθών.
- Ευαγγέλιο:** Βιβλίο, που περιέχει αποσπάσματα (περικοπές) από τα τέσσερα ευαγγελικά κείμενα (κατά Ματθαίον, κατά Μάρκον, κατά Λουκάν, κατά Ιωάννην). Από αυτό ο Ιερέας διαβάσει σε κάθε Θ. Λειτουργία και σε όσες ι. ακολουθίες αυτό προβλέπεται την κατάλληλη ευαγγελική περικοπή.
- Ευχολόγιον το Μέγα:** Βιβλίο που περιέχει ακολουθίες και ευχές για διάφορες περιπτώσεις.

Z

- Ζέον:** Μικρό δοχείο στο οποίο βάζουμε το ζεστό νερό που θα ρίξει ο ιερέας στο Άγιο Ποτήριο. Ζέον λέγεται και το ζεστό νερό. Μας θυμίζει τη θερμότητα που πρέπει να έχει η πίστη μας.
- Ζώνη:** Πλατιά ζώνη από ύφασμα και την φοράει ο Ιερέας στην μέση του. Υπενθυμίζει στους ιερείς ότι πρέπει να είναι συνεχώς έτοιμοι να αντιμετωπίσουν το κακό.

H

-

Θ

- Θυμιατό:** Μεταλλικό σκεύος, στο οποίο καίγεται το θυμίαμα (λιβάνι). Ο καπνός του θυμιάματος μας θυμίζει την προσευχή που ανεβαίνει προς τον Ουρανό και το καρβουνάκι που καίγεται την ψυχή του ανθρώπου, που θερμαίνεται από την Πίστη και την ελπίδα στον Θεό. Οι 4 αλυσίδες του συμβολίζουν τους 4 Ευαγγελιστές. Τα 12 κουδουνάκια τους 12 Αποστόλους και ο ήχος

τους, τον Λόγο του Θεού. Το κάτω μέρος (εκεί που καίγεται το καρβουνάκι) συμβολίζει τη Γη και το πάνω μέρος (απ' όπου κρέμονται οι αλυσίδες) τον Ουρανό. Όλο μαζί το θυμιατό συμβολίζει την Εκκλησία όταν προσεύχεται.

Θυσιαστήριο: βλ. Αγία Τράπεζα

I

Ιερέας: Κληρικός που φέρει το δεύτερο βαθμό της ιερωσύνης. Τελούν τα ιερά μυστήρια (εκτός από την χειροτονία) και όλες τις ακολουθίες (εκτός από τα εγκαινία ναών). Ποιμάνουν την ενορία που τους αναθέτει ο επίσκοπος.

Ιερατικό: Εκκλησιαστικό βιβλίο, το οποίο περιέχει τις ακολουθίες και τα μυστήρια που τελεί ο ιερέας

K

Καθολικό: βλ. κυρίως ναός

Καλυμμαύχι: Το μαύρο καπέλο που φορούν οι κληρικοί.

Καντήλια: Καίνε με λάδι μπροστά στις εικόνες των Αγίων. Το λάδι τους μας θυμίζει την ευσπλαγχνία του Θεού και το φως τους τη ζωή μας, που πρέπει να είναι φωτεινή και αγία.

Κατακλαστόν: βλ. αντίδωρο.

Κατασάρκιο: Λευκό λινό ύφασμα που την καλύπτει και τοποθετείται κατά την τελετή των Εγκαινίων. Μας θυμίζει το λευκό σεντόνι με το οποίο κάλυψαν το Σώμα του Χριστού.

Κατζιον: Μικρό θυμιατό, με χειρολαβή και βάση για να στέκεται πάνω σε τραπέζι. Χρησιμοποιείται σε διάφορες αγιαστικές τελετές και ακολουθίες (Ευχέλαιο, Μέγας Κανόνας, ακολουθίες Μ. Εβδομάδας, Μεγάλες Ώρες, αγρυπνίες κ.ά.).

Κιβώριο: Κουβούκλιο ξύλινο ή μαρμάρινο, σαν σκέπαστρο, που βρίσκεται πάνω από την Αγία Τράπεζα.

Κυρίως Ναός: Είναι το μέρος του ναού που φτάνει μέχρι το Άγιο Βήμα. Από εκεί παρακολουθούμε τις ιερές ακολουθίες. Στον κυρίως ναό υπάρχουν τα στασίδια, ο αρχιερατικός θρόνος, ο άμβωνας, τα αναλόγια και ο γυναικωνίτης.

Λ

Λάβαρα: Υφάσματα με τις εικόνες Αγίων, που είναι στηριγμένα σε κοντάρια. Χρησιμοποιούνται σε λιτανείες.

Λαβίδα: Έτσι λέγεται το κουταλάκι με το οποίο κοινωνούν τους πιστούς. Παλιότερας ήταν πραγματική λαβίδα, δηλ. τοιμπίδα.

Λειψανοθήκη: Κουτί (από πολύτιμο μέταλλο ή από ξύλο), στο οποίο φυλάσσονται λείψανα Αγίων.

Λόγχη: Είναι μια μικρή λόγχη σαν μαχαιράκι. Μας θυμίζει την λόγχη με την οποία κέντησαν την αγία πλευρά του Κυρίου στον Σταυρό. Την χρησιμοποιούν οι Ιερείς για να αφαιρούν τον Αμνό και τις άλλες μερίδες από το πρόσφορο.

Λυπηρά: Ο Σταυρός με τον Εσταυρωμένο και οι εικόνες της Θεοτόκου και του «ηγαπημένου μαθητή», Αγ. Ιωάννη του Θεολόγου, που βρέθηκαν δίπλα στον Σταυρό κατά τη Σταύρωση του Χριστού. Τα «λυπηρά» βρίσκονται συνήθως στην κορυφή του τέμπλου.

Μ

Μάκτρο: Είναι το κόκκινο ύφασμα, με το οποίο σκουπιζόμαστε αφού κοινωνήσουμε.

Μανουάλια: Μεγάλα κηροπήγια, δίπλα σε προσκυνητάρια συνήθως, πάνω στα οποία τοποθετούμε τα κεριά και τις λαμπάδες.

Μανδύας: Μακρύ έγχρωμο ένδυμα, με τις εικόνες των 4 Ευαγγελιστών. Δένεται από το λαιμό και την «ουρά» κρατάει ο διάκονος ή ένα παιδί. Το μανδύα φοράει ο αρχιερέας στις ι. ακολουθίες, εκτός από τη Θ. Λειτουργία.

Μηναία: Δώδεκα βιβλία (ένα για κάθε μήνα), που περιέχουν τις ακολουθίες των ακινήτων γιορτών, καθώς και το βίο των Αγίων κάθε γιορτής.

Μίτρα: Είναι επίσημο κάλυμμα του κεφαλιού. Μοιάζει με αυτοκρατορικό στέμμα και στην κορυφή έχει μοκρό σταυρό. Συμβολίζει το αγκάθινο στεφάνι του Κυρίου.

Μούσα: Μικρό σφουγγαράκι, σε τετραγωνικό σχήμα, που χρησιμοποιείται για να συγκεντρώνονται οι «μαργαρίτες» (δηλ. τα τρίμματα του Αγίου Άρτου). Όπως και ο σπόγγος, συμβολίζει το σφουγγάρι με το οποίο πότισαν ξίδι και χολή τον Κύριο πάνω στον Σταυρό.

Μυροδοχείο: Μικρό, μεταλλικό δοχείο, το οποίο περιέχει το Άγιο Μύρο, που χρησιμοποιείται σε βαπτίσεις, εγκαινία ναών κ.ά.

N

Νάρθηκας: Το μπροστινό μέρος του ναού, αμέσως μετά την είσοδο. Από εκεί παρακολουθούσαν το πρώτο μέρος της Θ. Λειτουργίας οι Κατηχούμενοι (δηλ. όσοι ήταν ακόμα αβάπτιστοι και προετοιμάζονταν για το Άγιο Βάπτισμα). Μαζί τους έμεναν κι όσοι είχαν εξομολογηθεί βαρεία αμαρτήματα. Σήμερα ο νάρθηκας, όπου υπάρχει, χρησιμοποιείται από τους πιστούς ή για διάφορες βοηθητικές δουλειές (π.χ. άναμμα κεριών).

Ξ

-

Ο

Οκτώηχος: Βιβλίο που περιέχει τα τροπάρια των καθημερινών ακολουθιών, που ψάλλονται σύμφωνα με τους οκτώ ήχους της εκκλησιαστικής μουσικής. Κάθε εβδομάδα ψάλλεται διαφορετικός ήχος. Αρκετά από τα τροπάρια (κυρίως τα αναστάσιμα, που ψάλλονται την Κυριακή) είναι έργα του Αγ. Ιωάννου του Δαμασκηνού.

Οράριο: Είναι το διακριτικό άμφιο του διακόνου. Αποτελείται από μια μακριά λουρίδα που τυλίγει το σώμα του και θυμίζει στο διάκονο την ιερή αποστολή του.

Π

Παγκάρι: Κουτί, στο οποίο ρίχνουν οι πιστοί χρήματα, συνήθως ως αντίτιμο των κεριών που παίρνουν κατά την είσοδό τους στο ναό.

Παρακλητική: βλ. Οκτώηχος

Παραπόρτια: Οι δύο πλαϊνές θύρες του τέμπλου, δεξιά και αριστερά της Ωραίας Πύλης. Κλείνουν με ύφασμα (παραπέτασμα, κουρτίνα) ή με θύρες που φέρουν εικόνες των Αρχαγγέλων ή Ιεραρχών.

Πατερίτσα: βλ. ποιμαντορική ράβδος

Πεντηκοστάριον: Εκκλησιαστικό βιβλίο, το οποίο περιλαμβάνει ύμνους που ψάλλονται από τη νύχτα της Αναστάσεως μέχρι και την Κυριακή των Αγίων Πάντων.

Πρεσβύτερος: βλ. Ιερέας

Ποιμαντορική ράβδος: Έχει στην κορυφή έναν μικρό σταυρό ανάμεσα σε δυο φίδια. Συμβολίζουν τους ορατούς και αόρατους εχθρούς της Εκκλησίας, τους οποίους νικά ο τίμιος Σταυρός. Η ποιμαντορική ράβδος θυμίζει στους αρχιερείς ότι έχουν υποχρέωση να ποιμαίνουν τον λαό του Κυρίου και να ελέγχουν όσους βγαίνουν από το δρόμο Του.

Πρόθεση: βλ. Προσκομιδή

Πρόναος: βλ. νάρθηκας

Προσκομιδή: 1) Κόγχη (κοίλωμα του τοίχου) στα αριστερά της Αγίας Τράπεζας. Εκεί τελείται η ομώνυμη ακολουθία. 2) Σύντομη ακολουθία, που τελεί ο ιερέας πριν τη Θ. Λειτουργία. Τότε ο Ιερέας προετοιμάζει τα Τιμία Δώρα, τον άρτο και τον οίνο, που με τον καθαγιασμό θα γίνουν Σώμα και Αίμα Χριστού. Επίσης, «μνημονεύει» (αναφέρει) ονόματα Χριστιανών, ζώντων και «κεκοιμημένων» (νεκρών), τοποθετώντας για τον καθένα ένα μικρό κομμάτι προσφόρου πάνω στο δισκάριο.

Προσκυνητάρι: Έπιπλο ξύλινο ή μαρμάρινο, στο οποίο υπάρχει κάποια εικόνα, την οποία προσκυνούν οι πιστοί.

Πρόσφορο: Ψωμί ζυμωμένο με σιταρίσιο αλεύρι, το οποίο προσφέρουν οι πιστοί για να τελεσθεί με αυτό η Θ. Λειτουργία. Στην ακολουθία της Προσκομιδής ο ιερέας βγάζει από το πρόσφορο τον «Αμνό», που θα γίνει Σώμα Χριστού στη Θ. Λειτουργία και μερίδες της Παναγίας, των Αγίων, του επισκόπου και όλων των Χριστιανών.

P

Ράσο: Το μαύρο ένδυμα που φοράει ο ιερέας όταν δεν τελεί κάποια ακολουθία.

Σ

Σάκκος: Είναι ένας κοντός χιτώνας με μανίκια. Στις ραφές φέρει κουδουνάκια ή ταινίες. Παλιότερα, σάκκο φορούσαν οι βυζαντινοί αυτοκράτορες, ενώ οι επίσκοποι φορούσαν πολυσταύριο φαιλόνιο.

Σολέας: Το μπροστά μέρος του κυρίως ναού, από τον άμβωνα μέχρι το τέμπλο. Εκεί γίνονται οι «είσοδοι» (μικρές λιτανείες) στη διάρκεια του Εσπερινού και της Θ. Λειτουργίας, καθώς και διάφορες ακολουθίες (χειροτονία, γάμος, κηδεία κ.ά.).

Σπόγγος: Είναι ένα σφουγγάρι, που χρησιμεύει για να καθαρίζεται το Άγιο Ποτήριο μετά τη Θ. Λειτουργία και να συγκρατεί την υγρασία που τυχόν θα απομείνει. Όπως και η μούσα, συμβολίζει το σφουγγάρι με το οποίο πότισαν ξίδι και χολή τον Κύριο πάνω στον Σταυρό.

Στασίδια: Ξύλινα καθίσματα, που ακουμπούν στους τοίχους του ναού και στα οποία στέκονται οι πιστοί.

Σταυρός: Το ιερότερο σύμβολο των Χριστιανών. Πάνω στο ξύλο του Σταυρού θυσιάσθηκε για τη σωτηρία των ανθρώπων ο Ιησούς Χριστός, νικώντας το διάβολο, το θάνατο και την αμαρτία. Υπάρχει ως σχέδιο σε πολλά σημεία μέσα στον ιερό ναό, αλλά και σε ιερά σκεύη και αντικείμενα. Στη Θ. Λατρεία χρησιμοποιούνται διάφοροι τύποι σταυρού, ανάλογα με τη χρησιμότητά τους, όπως:

- **ευλογίας:** Με αυτόν ο επίσκοπος ή ο ιερέας ευλογεί τους πιστούς στη διάρκεια της Θ. Λειτουργίας ή σε λιτανείες. Συνήθως βρίσκεται πάνω στην Αγ. Τράπεζα.

- **αγιασμού:** Χρησιμοποιείται στην ακολουθία του Αγιασμού και έχει βάση στο κάτω μέρος, για να στέκεται σε τραπέζι.
 - **Λιτανείας:** Συνήθως είναι μεταλλικός, πάνω σε κοντάρι. Χρησιμοποιείται στις εκκλησιαστικές λιτανείες και τελετές.
 - **επιστήθιος:** Κρέμεται από τον λαιμό του αρχιερέα και συμβολίζει την αυταπάρνηση και την αυτοθυσία που πρέπει να δείχνει. Σταυρό φορούν και οι αξιωματούχοι Ιερείς.
- Σπιχάριο:** Είναι ένας λευκός, συνήθως, χιτώνας που φτάνει μέχρι τα πόδια.

T

Τοιχογραφίες: Εικόνες που είναι ζωγραφισμένες κατευθείαν πάνω στον τοίχο και δεν μπορούν να μεταφερθούν.

Τριώδιο: Εκκλησιαστικό βιβλίο με ύμνους κατανυκτικούς, που χρησιμοποιείται από την Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου μέχρι το Μέγα Σάββατο.

Υ

-

Φ

Φαιλόνιο: Είναι ένας μακρύς χιτώνας, χωρίς μανίκια, τον οποίο φοράει ο Ιερέας πάνω από το στιχάριο και το επιτραχήλιο. Το φαιλόνιο είναι πιο κοντό στο μπροστινό του μέρος. Συμβολίζει τον άρραφο χιτώνα που φόρεσαν στον Κύριο.

Φορητές εικόνες: Εικόνες πάνω σε ξύλο ή άλλο υλικό, οι οποίες είναι δυνατόν να μεταφερθούν.

X

Χρίσμα: Ένα από τα επτά μυστήρια της Εκκλησίας μας. Τελείται μαζί με το Βάπτισμα. Ο ιερέας «χρίει» (αλείφει) το σώμα του βαπτιζομένου με το Άγιο Μύρο. Με το Χρίσμα μεταδίδονται στο νέο μέλος της Εκκλησίας τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος.

Ψ

Ψαλτήρι(ον): 1) Εκκλησιαστικό βιβλίο, που περιέχει τους 150 ψαλμούς, που έγραψε ο Προφήτης και Βασιλιάς Δαβίδ, καθώς και τις εννέα ωδές της Παλαιάς Διαθήκης – 2) βλ. αναλόγιο

Ψηφιδωτά: Εικόνες που έχουν φτιαχθεί από μικρές χρωματιστές πέτρες (ψηφίδες)

Ω

Ωμοφόριο: Είναι η φαρδιά ταινία, την οποία φέρουν στους ώμους τους οι αρχιερείς. Θυμίζει το χαμένο πρόβατο που αναζήτησε κι έφερε στους ώμους Του ο Κύριος σαν Καλός Ποιμένας. Το ίδιο πρέπει να κάνουν κι οι αρχιερείς. Ν' αναζητούν τους αμαρτωλούς και να τους φέρνουν στην λογική ποιμνη του Χριστού, την Εκκλησία.

Ωραία Πύλη: Είναι η μεσαία πύλη του τέμπλου, που οδηγεί στο Άγιο Βήμα. Από αυτήν περνούν μόνο οι κληρικοί, στη διάρκεια των ιερών ακολουθιών.

Ωρολόγιον το Μέγα: Εκκλησιαστικό βιβλίο, το οποίο περιέχει τις ακολουθίες του 24ώρου

Η Προσκομιδή

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 21 – 24.

Στοχοθεσία:

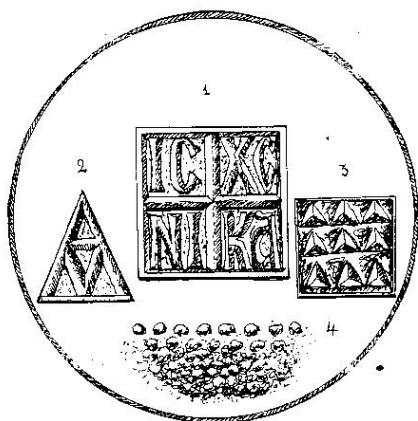
- Τα παιδιά να γνωρίσουν την ακολουθία της Προσκομιδής και να συνειδητοποιήσουν ότι η Θεία Λειτουργία είναι πρώτα – πρώτα η προσφορά των δώρων μας, της αναίμακτης Θυσίας, στον Θεό.

Βασικά σημεία:

- Ο Άγιος Σωσίων ήταν ο πρώτος Επίσκοπος Λευκάδος. Τον χειροτόνησε ο Απόστολος Ηρωδίων.
- Από τον Άγιο Σωσίωνα ξεκινάει η «αποστολική διαδοχή» ως τον σημερινό μας Επίσκοπο.
- Βασική αποστολή του Επισκόπου είναι να **προϊσταται** της **Θείας Ευχαριστίας**.
- Η «Προσκομιδή» είναι μια σύντομη ακολουθία που γίνεται μέσα στο Ιερό, πριν τη Θεία Λειτουργία.
- Ο ιερέας προετοιμάζει τα δώρα των Χριστιανών που θα προσφέρει στο Θεό.

Σχόλια:

Η ΠΡΟΣΚΟΜΙΔΗ

Όταν ο Ιερέας πρόκειται να τελέσει την Θεία Λειτουργία, στη διάρκεια του Όρθρου, τελεί την ακολουθία της Προσκομιδής.

Η ακολουθία αυτή γίνεται στο ειδικό μέρος του Ιερού Βήματος. Σε ένα μικρό βαθούλωμα στον τοίχο, στα αριστερά της Αγίας Τράπεζας, που ονομάζεται «Προσκομιδή» ή «Αγία Πρόθεση».

Στην Προσκομιδή προετοιμάζει τα τίμια Δώρα (ψωμί και κρασί), που θα χρειαστούν για την Θεία Λειτουργία. Βάζει δηλαδή τον Αμνό και τις μερίδες των μελών της Εκκλησίας πάνω στον άγιο δίσκο και το κρασί

μέσα στο Άγιο Ποτήριο.

Το ψωμί είναι από καθαρό σιτάρι. Το έχουν ζυμώσει με προσευχή ευλαβείς γυναίκες. Έχει κυκλικό σχήμα και έχει σφραγισθεί με ειδική σφραγίδα. Ονομάζεται «πρόσφορο».

Στον άγιο δίσκο υπάρχει **μια μερίδα για κάθε μέλος της Εκκλησίας**. Πάνω σ' αυτόν τον μικρό δίσκο, σε κάθε Θεία Λειτουργία, συγκεντρωνόμαστε όλοι μας για να κοινωνήσουμε τον Χριστό (το Σώμα και το Αίμα Του) και να επικοινωνήσουμε μεταξύ μας.

Ο Αμνός και οι μερίδες που τοποθετεί ο Ιερέας πάνω στον Άγιο Δίσκο.

Το μεγάλο **τετράγωνο κομμάτι** που ο Ιερέας τοποθετεί στο κέντρο του αγίου δίσκου λέγεται «Αμνός». Είναι αυτό που θα ευλογήσει ο Ιερέας για να γίνει Σώμα Χριστού. Η λέξη «αμνός» σημαίνει πρόβατο και μας θυμίζει τον Χριστό, που θυσιάστηκε για χάρη μας, «όπως τα πρόβατα στη σφαγή». Πάνω του είναι γραμμένο: **«Ιησούς Χριστός νικά»**.

Οι **«μερίδες»** είναι κάποια μικρά ψίχουλα από το πρόσφορο.

Το **τριγωνικό κομμάτι** είναι η μερίδα της Παναγίας μας, της Μητέρας του Χριστού.

Τα **9 τριγωνάκια** είναι:

Το πρώτο, για τους Αρχαγγέλους Μιχαήλ και Γαβριήλ και **για όλους τους Αγίους Αγγέλους**.

Το δεύτερο, **για τον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο και όλους τους Προφήτες**

Το τρίτο, **για τους Αγίους Αποστόλους**.

Το τέταρτο, **για όλους τους Ιεράρχες**, δηλαδή τους επισκόπους που αγίασαν.

Το πέμπτο, **για όλους τους Αγίους που θυσιάστηκαν για τον Χριστό, τους Μάρτυρες**.

Το έκτο, **για όλους τους Οσίους**, άνδρες και γυναίκες, δηλαδή τους μοναχούς που αγίασαν.

Το έβδομο, **για όλους τους Αγίους Αναργύρους**.

Το όγδοο, **για τους γονείς της Παναγίας**, τον Ιωακείμ και την Άννα, καθώς και **για τον Άγιο που γιορτάζει την ημέρα εκείνη**,

και το ένατο, **για τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο ή τον Μέγα Βασίλειο** – ανάλογα με το ποιος έγραψε την Θεία Λειτουργία που τελείται εκείνη την ημέρα.

Στη συνέχεια, ο ιερέας βγάζει μία μερίδα **για τον Επίσκοπο της περιοχής**.

Κατόπιν, **από μία μερίδα για κάθε Χριστιανό, ζωντανό ή πεθαμένο**. Σε κάθε μερίδα που βγάζει, λέει: **«Μνήσθητι, Κύριε, του δούλου Σου (τάδε)...»** -που σημαίνει: «Θυμήσου, Κύριε, τον δούλο Σου (τάδε)». Στο τέλος θα πει **«Μνήσθητι, Κύριε, και των λοιπών»**, δηλαδή **«Θυμήσου, Κύριε, και τους υπόλοιπους Χριστιανούς» για να μην λείψει κανένας από το γιορτινό Τραπέζι της Θείας Λειτουργίας**.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Οι πρώτοι Χριστιανοί, στα χρόνια των Αγίων Αποστόλων, όταν συγκεντρώνονταν για τη Θεία Ευχαριστία έτρωγαν όλοι μαζί το ίδιο φαγητό, έψελναν ύμνους, έκαναν προσευχή, άκουγαν το κήρυγμα των Αποστόλων και στο τέλος έτρωγαν το αγιασμένο ψωμί, δηλαδή το Σώμα του Χριστού, και έπιναν το αγιασμένο κρασί, δηλαδή το Αίμα Του.

Και εμείς σήμερα προσφέρουμε ψωμί και κρασί στην Ευχαριστία και τα ξαναπαίρνουμε, αφού τα ευλογήσει ο Ιερέας και με τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος γίνουν Σώμα και Αίμα του Χριστού.

«Πριν από κάθε Θεία Λειτουργία, στον Όρθρο, ο ιερέας κάνει την τελετή της Προσκομιδής. Φέρνει δηλαδή στην αγία Πρόθεση τις προσφορές των πιστών και τις τεμαχίζει. Πρώτα βγάζει τη μεγάλη μερίδα, τον Αμνό, που θα μεταβληθεί σε Σώμα Κυρίου και έπειτα τις μερίδες της Κυρίας Θεοτόκου, των Αγγέλων, των Αγίων και των Χριστιανών, «ζώντων και τεθνεώτων», τις οποίες τοποθετεί γύρω από τον Αμνό, μέσα στο ιερό δισκάριο.

Βλέπετε; Ολόκληρη η Εκκλησία... μέσα στο δισκάριο! Ο Κύριος Ιησούς, η Παναγία Μητέρα Του, ο Τίμιος Πρόδρομος, οι Προφήτες, οι Απόστολοι, οι Μάρτυρες, οι Όσοι, οι Δίκαιοι, «πάντων των αγίων ο χορός», ενωμένοι μ' εμάς, τους ευτελείς και ταπεινούς. Κοινωνία ζωντανών και πεθαμένων. Κοινωνία Αγίων και αμαρτωλών. Κοινωνία Θεού και ανθρώπων. Αυτή είναι η Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού!»

(Αγιος Ιωάννης της Κροστάνδης)

Συνταγή για Πρόσφορο

Υλικά:

- ◆ 5 φλιτζάνια του τσαγιού αλεύρι (3 μαλακό και 2 σκληρό)
- ◆ 2 φλιτζάνια του τσαγιού χλιαρό νερό (περίπου)
- ◆ 1 κουταλάκι του γλυκού αλάτι
- ◆ νωπή μαγιά μπύρας στο μέγεθος ενός αμυγδάλου
- ◆ ειδική σφραγίδα για πρόσφορα
- ◆ μια λεκανίτσα για το ζύμωμα
- ◆ ένα μικρό ταψάκι για να τοποθετήσουμε το πρόσφορο που θα ψήσουμε

Εκτέλεση:

Διαλύουμε τη μαγιά σε μισό φλιτζάνι χλιαρό νερό. Στη λεκανίτσα βάζουμε το αλεύρι και κάνουμε μια λακουβίτσα στη μέση.

Κάνουμε το σταυρό μας, λέμε το «Πάτερ ημών», σταυρώνουμε 3 φορές τη λεκάνη, ρίχνουμε το αλάτι, προσθέτουμε τη διαλυμένη μαγιά και σιγά-σιγά το υπόλοιπο χλιαρό νερό και ανακατεύουμε, ώστε να γίνει μια ζύμη σφιχτή. Ζυμώνουμε καλά για αρκετή ώρα (λέγοντας μέσα μας την ευχή «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με»). Αν δούμε ότι χρειάζεται λίγο ακόμα νερό, βουτάμε τις γροθιές μας σε χλιαρό νερό και ζυμώνουμε ξανά τη ζύμη, μέχρι να το απορροφήσει.

Όταν είναι έτοιμο, το πλάθουμε σε ένα στρογγυλό «πρόσφορο» και το τοποθετούμε σε ένα καλά αλευρωμένο ταψί λίγο μεγαλύτερο του, για να χωράει όταν ανέβει. Αλευρώνουμε λίγο το πρόσφορο από πάνω και, αφού αλευρώσουμε λίγο και την ειδική σφραγίδα, την πιέζουμε με δύναμη στο κέντρο για να φαίνεται καλά, ακόμα και όταν φουσκώσει το ψωμί.

Το σκεπάζουμε με μια καθαρή πετσέτα και το βάζουμε σε ζεστό μέρος για να ανέβει (χρειάζεται περίπου 30 λεπτά).

Όταν είναι έτοιμο να το ψήσουμε με ένα βουρτσάκι βουρτσίζουμε το πρόσφορο για να φύγει το περιττό αλεύρι και το ψήνουμε σε μέτριο φούρνο για 45 λεπτά έως 1 ώρα.

Όταν το πρόσφορο κρυώσει το τυλίγουμε σε μια καθαρή πετσέτα και το πηγαίνουμε στην εκκλησία συνοδευόντάς το με ένα χαρτάκι στο οποίο έχουμε γράψει τα ονόματα των ζώντων (ζωντανών) και των κεκοιμημένων (νεκρών) μελών της οικογένειάς μας και φίλων μας, ώστε να τα «μνημονεύσει» ο ιερέας στην «Προσκομιδή» (την προετοιμασία της Θείας Λειτουργίας).

Σημείωση:

Την πρώτη φορά που θα ζυμώσετε πρόσφορο καλό είναι να ζητήσετε να σας βοηθήσει μια κυρία από την ενορία σας έμπειρη στην παρασκευή πρόσφορου.

Τι ζητάμε από τον Θεό; Ειρηνικά - Αντίφωνα

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 25 – 29.

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά το πρώτο μέρος της Θείας Λειτουργίας, τη Λειτουργία των Κατηχουμένων.

Βασικά σημεία:

- Αρχικά οι Χριστιανοί **βαπτίζονταν** σε μεγάλη ηλικία.
- Οι **αβάπτιστοι** δεν μπορούσαν να **κοινωνήσουν**.
- Μέχρι να βαπτιστούν ήταν «**κατηχούμενοι**», δηλαδή στην Εκκλησία παρακολουθούσαν μόνο το **πρώτο μέρος της Θ. Λειτουργίας**, που ονομάστηκε «**Λειτουργία των Κατηχουμένων**» και περιλαμβάνει: τα **Ειρηνικά**, τη **Μικρή Είσοδο**, τον **Τρισάγιο Ύμνο**, τον **Απόστολο**, το **Ευαγγέλιο** και το **κήρυγμα**.

Σχόλια:

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΡΧΙΖΕΙ !!!

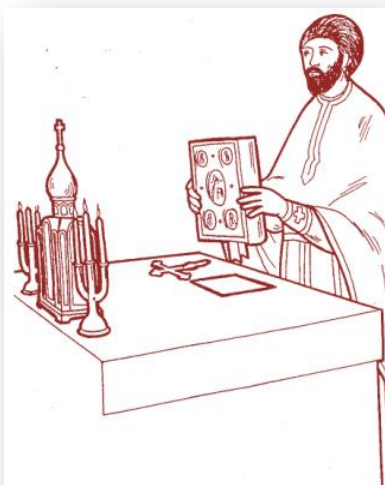
Η λειτουργία των Κατηχουμένων

Η Λειτουργία των Κατηχουμένων, αντιστοιχεί στην παρουσία Του ανάμεσα στους ανθρώπους, στους οποίους δίδαξε τον Λόγο της Αλήθειας.

Στα πρώτα χρόνια του Χριστιανισμού μπορούσαν να συμμετέχουν σ' αυτήν και οι Κατηχούμενοι, δηλαδή όσοι προετοιμάζονταν να γίνουν Χριστιανοί, χωρίς να έχουν βαπτισθεί ακόμη.

Ο Ιερέας αρχίζει μέσα από το Άγιο Βήμα με την «εκφώνηση», δηλαδή μία φράση, η τελευταία πρόταση μιας ευχής, την οποία ο Ιερέας λέει «εκφώνως», δηλαδή με δυνατή φωνή:

«Ευλογημένη η Βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος πάντοτε, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων».

Έτσι δοξολογεί τον Τριαδικό Θεό και τον προσκαλεί να είναι παρών στο μυστήριο. Την ίδια ώρα ο Ιερέας κρατάει στα χέρια του το Ευαγγέλιο και σταυρώνει με αυτό την Αγία Τράπεζα.

Ο λαός απαντάει: **«Αμήν»**. Είναι μια εβραϊκή λέξη που σημαίνει «ας γίνει» ή «πραγματικά, αληθινά».

Τα ειρηνικά

Στη συνέχεια, ο διάκονος όρθιος μπροστά στην Ωραία Πύλη μοιάζει με άγγελο που καλεί τον λαό να προσευχηθεί.

Αρχίζει με την αίτηση για την ειρήνη, γιατί χωρίς αυτήν είναι αδύνατη η προσευχή.

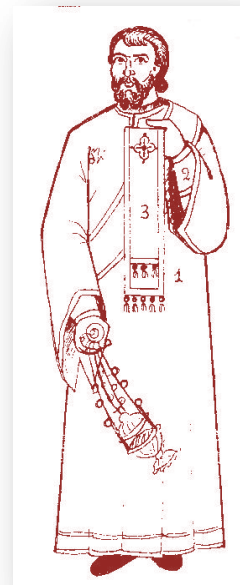
Και οι πιστοί αναφωνούν νοερά, μαζί με τον χορό (χορωδία) των ψαλμών που ψάλλει: **«Κύριε ελέησον»** (=Κύριε, ελέησέ μας).

Όρθιος μπροστά στην Ωραία Πύλη, κρατώντας πάντα ανασηκωμένο το οράριο σαν απλωμένη αγγελική φτερούγα, ο διάκονος παρακινεί τον λαό σε προσευχή

- για την «άνωθεν ειρήνη» και την σωτηρία των ψυχών τους,
- για την ειρήνη όλου του κόσμου, για να είναι ακλόνητες οι άγιες Εκκλησίες του Θεού και για την ένωση όλων των ανθρώπων,
- για τον ιερό ναό και όσους μπαίνουν μέσα σ' αυτόν με πίστη, ευλάβεια και φόβο Θεού,
- για τον Αρχιεπίσκοπο,
- για το έθνος μας, τους άρχοντες και τον στρατό,
- για την πόλη ή το χωριό, όπου τελείται η Λειτουργία,
- για να είναι ευνοϊκές οι καιρικές συνθήκες, για να δώσει η γη πλούσιους καρπούς και για χρόνια ειρηνικά,
- για τους ταξιδιώτες, τους αρρώστους, τους κουρασμένους, τους αιχμαλώτους
- για να απαλλαγούμε όλοι μας από κάθε οργή, κίνδυνο και δύσκολη περίσταση.

Για να δείξει την αδυναμία των προσευχών μας, ο διάκονος στρέφεται στις μορφές της Θεοτόκου και των Αγίων, στο Τέμπλο, και καλεί τους πιστούς να θυμηθούν εκείνους που ήξεραν να προσεύχονται καλύτερα από εμάς, και που τώρα παρακαλούν για μας στους ουρανοί. Μας καλεί επίσης να προσφέρουμε ο καθένας τον εαυτό του κι ο ένας τον άλλον, καθώς και όλη τη ζωή μας στον Χριστό και Θεό μας.

(Νικολάι Βασιλίεβιτς Γόγκολ,
«Στοχασμοί στη Θεία Λειτουργία» - διασκευή)

Η ειρήνη

«Εν ειρήνη του Κυρίου δεηθώμεν!» - «Ειρήνη πάσι!»

Πολύ συχνά ακούμε στον ναό εκφωνήσεις και ευχές που μιλούν για την ειρήνη. Μας υπενθυμίζουν ότι βρισκόμαστε στον οίκο του Θεού της ειρήνης και ότι η Εκκλησία του Χριστού είναι το βασίλειο της ειρήνης. Γι' αυτό κάθε πιστός πρέπει να βιώνει την ειρήνη στις σχέσεις του προς τον Θεό, προς τους ανθρώπους και προς τον ίδιο τον εαυτό του.

Προς τον Θεό, με τη διαρκή μετάνοια και την τήρηση των εντολών Του.

Προς τους ανθρώπους, με την αγάπη, την υπομονή, την πραότητα, την ανοχή, την οπλαγχνικότητα.

Και προς τον εαυτό του, με την υπακοή στην φωνή της συνειδήσεώς του.

Ας θυμόμαστε πάντα την συμβουλή του Αποστόλου: «**Να επιδιώκετε την ειρήνη με όλους. Επιδιώκετε και την αγιότητα, χωρίς την οποία κανείς δεν θ' αντικρύσει τον Κύριο**» (Εβρ. 12,14).

(Άγιος Ιωάννης της Κροστάνδης)

Η Θεία Λειτουργία είναι «η βοήθεια των αβοήθητων» Χριστιανών

Ζούσε κάποτε ένας αιχμάλωτος μακριά από τους δικούς του και δεμένος με βαρειές αλυσίδες. Ἡ γυναίκα του συνήθιζε σέ τακτές μέρες νά τελεῖ γιά χάρη του τή θεία λειτουργία.

Μετά ἀπό χρόνια ὁ αιχμάλωτος ἐπέστρεψε στήν πατρίδα του. Ἐνέφερε τότε στή γυναίκα του, πώς ὀρισμένες μέρες οἱ αλυσίδες του λύνονταν ἀόρατα καί παράδοξα, κι ἔτσι ἀνακουφιζόταν λιγάκι.

Κατάπληκτη ἐκείνη, διαπίστωσε πώς αὐτό συνέβαινε τίς μέρες ἀκριβῶς πού γινόταν γιά τή σωτηρία του ἡ θεία λειτουργία.

Τα «αντίφωνα»

Εἶναι στίχοι ἀπό ψαλμούς, που συνοδεύονται ἀπό ἕναν ἕμνο («εφύμνιο»).

Ψάλλονται «κατ' αντιφωνίαν», δηλαδή κάποιος ἀπαγγέλει τον στίχο και στη συνέχεια, ὅλος ο χορός ψέλνει το «εφύμνιο».

Τα αντίφωνα εἶναι τρία.

Το πρώτο ἔχει σαν εφύμνιο το: «**Ταις πρεσβείαις της Θεοτόκου, Σώτερ, σώσον ημάς**».

Το εφύμνιο του δευτέρου εἶναι: «**Σώσον ημάς, Υιέ Θεού, ο αναστάς εκ νεκρών, ψάλλοντάς Σοι: Αλληλούια**». Το εφύμνιο του τρίτου εἶναι το ἀπολυτίκιο της ημέρας.

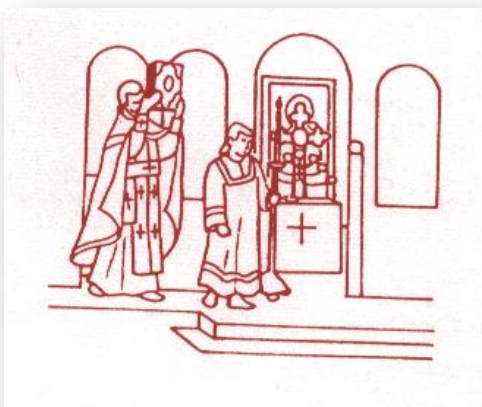

Ο Χριστός μάς διδάσκει!

Η Μικρή Είσοδος και τα Αναγνώσματα

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 30-32 και 35 – 38.

Η ΜΙΚΡΗ ΕΙΣΟΔΟΣ

Είναι μια μικρή λιτανεία, που γίνεται στην αρχή σχεδόν της Θ. Λειτουργίας.

Η μικρή είσοδος **συμβολίζει την έναρξη της δημόσιας ζωής και δράσης του Χριστού**. Όταν, δηλαδή, αφού βαπτίστηκε στον Ιορδάνη από τον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο, άρχισε να εμφανίζεται μπροστά στα πλήθη των ανθρώπων και να τους διδάσκει τον Λόγο του Θεού.

Ενώ ψάλλεται το «γ' αντίφωνο», που είναι το απολυτίκιο της ημέρας, ο ιερέας πλησιάζει στην αγία Τράπεζα, παίρνει το **Ευαγγέλιο** και το βγάζει

έξω, στον λαό.

Δεν βγαίνει από την κεντρική πύλη του Ιερού Βήματος, την «Ωραία Πύλη», αλλά από την πλαϊνή.

Ο Ιερέας κρατάει στα χέρια του το Ιερό Ευαγγέλιο. Είναι το πιο ιερό βιβλίο για την Εκκλησία μας. Βρίσκεται πάντοτε πάνω στην Αγία Τράπεζα. Περιέχει αποσπάσματα από τα **τέσσερα ευαγγέλια**, δηλ. τα κείμενα στα οποία οι τέσσερις **Ευαγγελιστές** (Ματθαίος, Μάρκος, Λουκάς, Ιωάννης) κατέγραψαν τη ζωή και τη διδασκαλία του Χριστού.

Κρατάει μάλιστα το Ευαγγέλιο μπροστά από το πρόσωπό του. Δείχνει ότι δεν περνάει ανάμεσά μας αυτός, αλλά ο Κύριος που σε λίγο θα μας διδάξει.

Μπροστά από τον Ιερέα πηγαίνουν παιδιά με λαμπάδες και εξαπτέρυγα. Η **λαμπάδα** στην Μικρή Είσοδο συμβολίζει τον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Αυτός προχώρησε μπροστά από τον Χριστό, για να ετοιμάσει το

δρόμο Του. Κήρυττε στους ανθρώπους ότι «να, έφτασε η Βασιλεία των Ουρανών».

Μόλις φτάσει στο κέντρο του ναού ο ιερέας αναφωνεί: «**Σοφία. Ορθοί**». Διακηρύσσει έτσι ότι η Σοφία του Θεού φανερώθηκε στον κόσμο με το κήρυγμα του Ευαγγελίου. Με το «Ορθοί» καλεί όλους να σταθούν ευλαβικά όρθιοι.

Υστερα όλοι μαζί ψέλνουμε: «**Δεύτε προσκυνήσωμεν και προοπείσωμεν Χριστώ. Σώσον ημάς, Υιέ Θεού, ο αναστάς εκ νεκρών, ψάλλοντάς Σοι: Αλληλούια**».

Δηλαδή: «Ελάτε, ας προσκυνήσουμε κι ας λατρεύσουμε τον Χριστό. Σώσε μας, Υιέ του Θεού, εσύ που αναστήθηκες από τους νεκρούς, εμάς που σου ψέλνουμε: Αλληλούια».

Στη συνέχεια μπαίνει πάλι στο Ιερό Βήμα. Οι ψάλτες ψέλνουν τα **απολυτικά** της εορτής ή του αγίου, που τιμά η Εκκλησία την ημέρα εκείνη. Κι ακόμη, το απολυτικό του Αγίου, στον οποίο είναι αφιερωμένος ο ναός και το **κοντάκιο** της εορτής.

Σε λίγο ψέλνουμε τον **Τρισάγιο Ύμνο**, δηλαδή το «**Άγιος ο Θεός, άγιος Ισχυρός, άγιος αθάνατος, ελέησον ημάς**».

Αυτό σημαίνει: «Άγιος είσαι ο Θεός, άγιος και ισχυρός, άγιος και αθάνατος. Ελέησέ μας».

ΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Στη συνέχεια, ο **αναγνώστης** θα διαβάσει τον **Απόστολο**, δηλαδή ένα κομμάτι από τις επιστολές που έγραψαν οι Απόστολοι σε διάφορες Εκκλησίες ή από τις «Πράξεις των Αποστόλων».

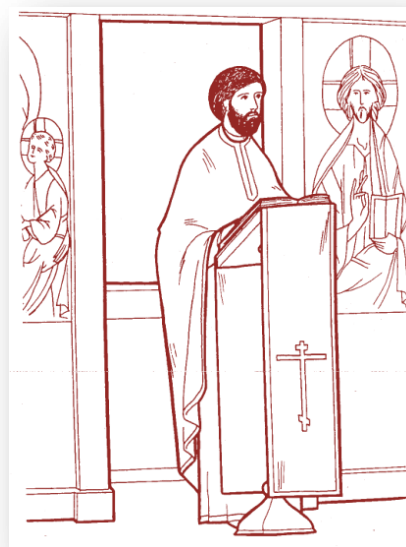
Όταν τελειώσει και ο Απόστολος, ο Ιερέας θα εμφανισθεί στην **Ωραία Πύλη**. Θα κρατάει και πάλι το **Ευαγγέλιο**, ανοιχτό αυτή τη φορά.

Μπορούμε να δούμε ότι στο κάλυμμα του βιβλίου από την μία πλευρά είναι σκαλισμένη η εικόνα της Σταύρωσης και από την άλλη, της Ανάστασης.

Τώρα οι πιστοί ακούν ένα απόσπασμα από το ιερό αυτό βιβλίο, που θα το διαβάσει ο Ιερέας.

«Με τα κεφάλια σκυμμένα ευλαβικά, προσέχοντας το Ευαγγέλιο, όλοι αγωνίζονται να δεχθούν μέσα τους τον σπόρο του θείου Λόγου. Τον σπόρο που σπέρνει ο ουράνιος σποριάς με το στόμα του Ιερέα Του στις καρδιές τους. Όχι όμως στις καρδιές εκείνες, που ο Σωτήρας παρομοίασε με τη γη δίπλα στο δρόμο, όπου, αν και έπεσε ο σπόρος, καταπατήθηκε και τα πετεινά του ουρανού, δηλ. οι κακές σκέψεις μας, τον κατέφαγαν.

Ούτε στις καρδιές που μοιάζουν με πέτρινο έδαφος, όπου μολονότι δέχονται μετά χαράς τον σπόρο του λόγου, αυτός δεν βγάζει βαθιές ρίζες –γιατί είναι καρδιές χωρίς βάθος κι ο σπόρος μόλις βλαστήσει ξεραίνεται. Ούτε και στις καρδιές που μοιάζουν με γη γεμάτη αγκάθια (τις φροντίδες και τις μέριμνες μας), που πνίγουν τον σπόρο μόλις φυτρώσει. Καρποφορεί μόνο στις καρδιές που μοιάζουν με την καλή γη και δίνουν καρπό, άλλη εκατό φορές περισσότερο, άλλη εξήντα και άλλη τριάντα».

Ο Ύμνος των Αγγέλων Ο Τρισάγιος Ύμνος και οι Άγιοι Άγγελοι

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 33 – 34.

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά την πίστη της Εκκλησίας μας σχετικά με τους αγίους Αγγέλους
- Να μάθουν ότι κάθε άνθρωπος έχει τον φύλακα Άγγελό του
- Να ψάλουν ύμνους στους Αγγέλους
- Να απασχοληθούν με δραστηριότητες σχετικές με τους Αγγέλους

Αφόρμηση:

Ανοίγουμε ένα ημερολόγιο – εορτολόγιο και ζητάμε από τα παιδιά να μας αναφέρουν μεγάλες γιορτές Αγίων που τιμώνται μέσα στο Νοέμβριο. Επισημαίνουμε την γιορτή των Αγίων Αγγέλων. Τι είναι οι Άγγελοι;

Σύντομα σχόλια:

- **Τι γιορτάζουμε στις 8 Νοεμβρίου;**

Η Εκκλησία μας γιορτάζει την «Σύναξη των Αγγέλων». Το συναξάρι της ημέρας αναφέρει: «Καυχήθηκε ο Εωσφόρος πως θα ανεβάσει το θρόνο του πάνω από τις νεφέλες τ' ουρανού και θα γίνει όμοιος με τον Ύψιστο Θεό. Αμέσως όμως ξέπεσε από την ουράνια δόξα και το αρχαγγελικό του αξίωμα, συμπαρασύροντας μαζί του και το αγγελικό τάγμα, που του υποτασσόταν. Τότε, μέσα στη μεγάλη σύγχυση που ακολούθησε τη φοβερή εκείνη πτώση, ο αρχάγγελος Μιχαήλ συγκέντρωσε από ζήλο θεϊκό όλους τους υπόλοιπους χορούς των αγγέλων, και, αφού φώναξε το «Πρόσχωμεν» (δηλαδή «Ας προσέξουμε»), ύμνησε με δυνατή φωνή τον Κύριο και μαζί του τον ύμνησαν όλοι οι Άγγελοι. Αυτή η συγκέντρωση ονομάστηκε Σύναξη των Αγγέλων, δηλαδή προσοχή, και ομόνοια και ένωση».

Ο διάβολος και οι άγγελοι που τον ακολούθησαν στην πτώση, οι δαίμονες, σταθεροποιήθηκαν στο κακό και έγιναν μονίμως αντίπαλοι του Θεού και εχθροί του ανθρώπου.

- **Τι είναι οι Άγγελοι;**

Πριν ακόμη δημιουργήσει ο Θεός τον κόσμο (το φως, τον ουρανό, τη γη, το νερό, τα φυτά, τα ζώα, τον άνθρωπο), είχε δημιουργήσει τους Αγγέλους.

Οι Άγγελοι είναι νοερές υπάρξεις. Επειδή δεν έχουν υλικό σώμα, σαν το δικό μας, λέγονται και «ασώματων». Δεν έχουν ανάγκη από τροφή και δεν πεθαίνουν. Ωστόσο έχουν ξεχωριστή προσωπικότητα και δικό τους όνομα.

Η Αγία Γραφή αναφέρει τα ονόματα 4 μόνο Αγγέλων: Μιχαήλ, Γαβριήλ, Ραφαήλ και Ουριήλ. (Γαβριήλ = ήρωας του Θεού, Μιχαήλ = ποιός είναι σαν τον Θεό μας; , Ραφαήλ = ο Κύριος γιατρεύει)

▪ Η «δουλειά» των Αγγέλων

Το κύριο έργο των Αγγέλων είναι να δοξολογούν ασταμάτητα τον Θεό. Δεν τους το επέβαλε ο Θεός σαν εντολή, αλλά αυθόρμητα πηγάζει από τους ίδιους, καθώς ατενίζουν το κάλλος του Θεού και τα μεγαλεία της δημιουργίας Του.

Δευτερεύον έργο τους, ύστερα από τη δημιουργία του ανθρώπου, είναι η διακονία στα μεγάλα γεγονότα της Θείας Οικονομίας (του σχεδίου του Θεού για να σωθεί ο άνθρωπος) και η φροντίδα για την σωτηρία του ανθρώπου.

▪ Ο φύλακας Άγγελος

Κάθε Χριστιανός έχει τον προσωπικό του φύλακα άγγελο. Στο πρωτοχριστιανικό κείμενο «Ποιμήν του Ερμά» αναφέρεται για τον φύλακα Άγγελο: «Είναι τρυφερός, σεμνός, πράος και ήσυχος. Έρχεται στην καρδιά του ανθρώπου και τον διδάσκει για τη δικαιοσύνη, την αγνεία, την σεμνότητα... για κάθε έργο αγαθό και κάθε αρετή».

Βιβλιοπρόταση

Από τις εκδόσεις της Αποστ. Διακονίας κυκλοφορεί ένα ενδιαφέρον σχετικό παιδικό βιβλίο της Αθηνάς Ντάσιου - Γιάννου, πολύ όμορφα εικονογραφημένο από την Χριστίνα Παπαθέου – Δουληγέρη, με τίτλο: «Η ιστορία ενός μικρού Αγγέλου». Αναφέρεται στην ιστορία ενός μικρού αγγέλου που κατεβαίνει από τον ουρανό στη γη και βοηθά στην αντιμετώπιση καθημερινών περιστατικών με μικρά παιδιά. Στο τέλος του βιβλίου υπάρχει ένα κείμενο συνοπτικό και καταληπτό από τα παιδιά, με τη διδασκαλία της Εκκλησίας μας περί των αγγέλων.

Οι Άγγελοι στην εικονογραφία

Χωρίστε τα παιδιά σε ομάδες. Δώστε στην κάθε ομάδα 2-3 εικόνες από γεγονότα της ζωής του Χριστού, της Θεοτόκου κ.ά. που να περιλαμβάνουν και Αγγέλους (π.χ. Ευαγγελισμός, Γέννηση, Βάπτισμα, Ανάσταση, Ανάληψη κ.ά.).

Ζητήστε να σας περιγράψουν με λίγα λόγια το γεγονός που αναπαριστά η εικόνα, καθώς και τον ρόλο των Αγίων Αγγέλων σε κάθε περιστατικό. Με ποιον τρόπο, λοιπόν, οι Άγγελοι εξυπηρετούν το σχέδιο του Θεού για την σωτηρία του ανθρώπου και του κόσμου;

Προσευχές στους Αγγέλους (από την ακολουθία του Αποδείπνου)

-Μπορείτε να τα μάθετε στα παιδιά και να τα ψάλλετε όλοι μαζί, αντί άλλης προσευχής, στο τέλος της συνάντησης.

*Η ασώματος φύσις, τα Χερουβείμ,
ασιγήτοις σε ύμνοις δοξολογεί.*

*Εξαπτέρυγα ζώα, τα Σεραφείμ, ταις
απαύστοις φωναίς σε υπερυψοί.*

*Των αγγέλων τε πάσα η στρατιά,
τρισαγίοις σε άσμασιν ευφημεί.*

*Η ασώματη αγγελική φύση, τα Χερουβείμ,
σε δοξολογεί, Κύριε, με ασίγαστους ύμνους.
Τα Σεραφείμ, που είναι σαν ζώα με έξι
πτερούγες, Σε υπερυμνούν με ασταμάτητες
φωνές.*

*Ολόκληρη η στρατιά των αγίων Αγγέλων Σε
επαινεί με τον τρισάγιο Ύμνο.*

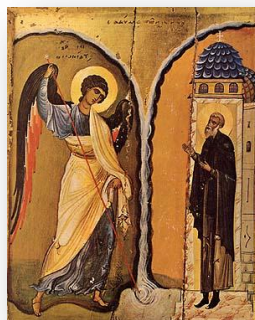
- Μπορείτε ακόμη ή εναλλακτικά να διαβάσετε την παρακάτω μεταφρασμένη προσευχή:

Ευχή προς τον φύλακα Άγγελο της ανθρώπινης ζωής

*Άγιε Άγγελε , εσύ που στέκεσαι πάνω από την άθλια ψυχή μου και την ταλαιπώρη ζωή μου,
μη με εγκαταλίψεις τον αμαρτωλό , ούτε να φύγεις από κοντά μου εξαιτίας της σκληρής ψυχής
μου, από τις αμαρτίες. Μην αφήσεις χώρο στον πονηρό δαίμονα να καταπιέζει το θνητό αυτό
σώμα. Κράτησε τό αμαρτωλό μου χέρι που σου το απλώνω για βοήθεια και οδήγησέ με σε
σωτήριους δρόμους. Ναι, Άγιε Άγγελε του Θεού , εσύ που διαφυλάττεις και σκεπάζεις την ψυχή
και το σώμα μου, συγχώρεσέ με για όλα όσα σε στενοχώρησα καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής
μου, και για όποια αμαρτία διέπραξα τη μέρα που πέρασε . Σκέπασέ με τη νύχτα αυτή και
διαφύλαξε με από κάθε επήρεια του διαβόλου, για να μην εξοργίσω το Θεό με κάποια αμαρτία
μου, και παρακάλεσε για μένα τον Κύριο να με στηρίζει ώστε να έχω σεβασμό και αφοσίωση σε
Αυτόν και να με αναδείξει άξιο δούλο της αγαθότητάς Του. Αμήν.*

Συμπέρασμα:

Όλοι έχουμε έναν Άγγελο που μας φυλάει και μας προστατεύει.

«Ὡς τον Βασιλέα των όλων υποδεξόμενοι...» Ο Χερουβικός Ὑμνος και η Μεγάλη Εἴσοδος

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Ἄθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 39 – 46.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ

Στα παλιά χρόνια, που οι Χριστιανοί βαπτίζονταν σε μεγάλη ηλικία, όσοι δεν είχαν βαπτισθεί ακόμη, αλλά πήγαιναν στη Θεία Λειτουργία για να ακούσουν τον Λόγο του Θεού –οι **Κατηχούμενοι**- έφευγαν από το ναό μετά το Ευαγγέλιο, μόλις τελείωνε ο Ιερέας το κήρυγμα. Έμεναν τότε μόνο οι βαπτισμένοι Χριστιανοί, οι **Πιστοί**. Αυτοί μόνο μπορούσαν να συμμετέχουν στη Θεία Λειτουργία και όταν θα ερχόταν η ώρα, να κοινωνούν.

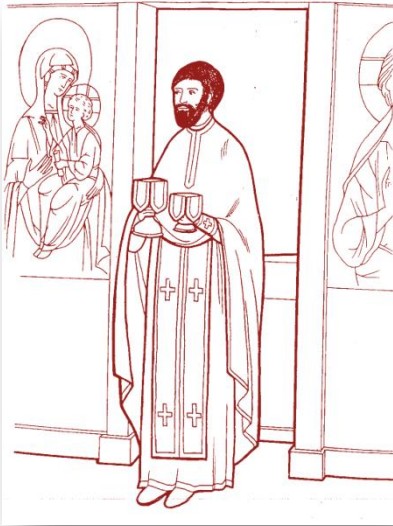
Έτσι, μετά το Ευαγγέλιο αρχίζει το μέρος της Θείας Λειτουργίας, που ονομάζεται **Λειτουργία των Πιστών**.

Από το σημείο αυτό δεν επιτρέπεται να φεύγει κανείς από το ναό. **Όλοι θα μείνουν μέχρι το τέλος της Θ. Λειτουργίας!**

Ο ψάλτης αρχίζει τον **Χερουβικό Ὑμνο**, που καλεί τους πιστούς να ξεχάσουν κάθε φροντίδα την ώρα εκείνη, γιατί θα υποδεχθούν τον Βασιλιά των Ὀλων, μαζί με στρατιές Αγγέλων.

Την ώρα εκείνη ο Ιερέας απλώνει πάνω στην Αγία Τράπεζα το Ειλητό, ένα μεταξωτό πανί, που εικονίζει την ταφή του Κυρίου. Πάνω σ' αυτό το πανί θα τοποθετηθούν, μετά τη Μεγάλη Εἴσοδο, ο άγιος Δίσκος (που περιέχει τον Αμνό και τις μερίδες της Παναγίας, των Αγίων και όλων των πιστών) και το Άγιο Ποτήριο (που περιέχει κρασί και λίγο νερό).

Ύστερα, βγαίνει στην Ωραία Πύλη και θυμιάζει όλους τους πιστούς για να θυμίσει σε όλους πως πρέπει να κατευθύνουν την προσευχή τους σαν θυμίαμα μπροστά στον Κύριο.

Ακολουθεί η **Μεγάλη Είσοδος**. Ο Ιερέας ξεκινάει από την Προσκομιδή και, κρατώντας τον Άγιο Δίσκο και το Άγιο Ποτήριο, περνάει ανάμεσα από τους πιστούς και από την Ωραία Πύλη μπαίνει στο Ιερό Βήμα για να τα τοποθετήσει πάνω στην Αγία Τράπεζα και να τα σκεπάσει με ένα τετράγωνο ύφασμα, τον «Αέρα».

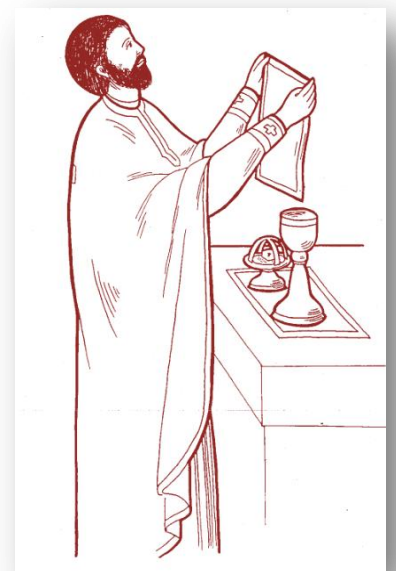
Η λιτανεία αυτή **συμβολίζει την πορεία του Κυρίου προς τον Γολγοθά**. Λέγεται «Μεγάλη Είσοδος» διότι πλησιάζει η τέλεση του μεγάλου Μυστηρίου.

Ύστερα από τη Μεγάλη Είσοδο ακολουθούν οι «**Αιτήσεις**». Με αυτές ο Ιερέας μας καλεί να ζητήσουμε από τον Κύριο ειρηνική και χωρίς αμαρτίες την ημέρα μας, Άγγελο φύλακα από κάθε κακό, συγχώρηση των αμαρτιών μας, τα καλά και ωφέλιμα για τις ψυχές μας και ειρήνη στον κόσμο και άλλα πνευματικά αγαθά. Κι εμείς, σε κάθε αίτηση, απαντάμε: «**Παράσχου, Κύριε**» (δηλαδή, «Χάρισέ μας, Κύριε»).

Κατόπιν μας προτρέπει να αγαπήσουμε ο ένας τον άλλο. Στηρίζεται στα λόγια του Χριστού, σύμφωνα με τα οποία **δεν είναι δυνατόν να προσφέρει κανείς το δώρο του στον Θεό, αν προηγουμένως δεν έχει συγχωρηθεί με τον αδελφό του**.

Πλησιάζει μετά η ομολογία της πίστεως, όταν δηλαδή όλοι μαζί θα πούμε το «Πιστεύω». Γι' αυτό ακολουθεί το παράγγελμα του διακόνου: «**Τας θύρας, τας θύρας! Εν σοφία πρόσχωμεν**». Στα παλιά χρόνια οι θυρωροί έπρεπε να προσέχουν τις πόρτες, μήπως μπει στο ναό κάποιος κατηχούμενος ή άπιστος.

Ενώ απαγγέλλουμε το **Σύμβολο της Πίστεως**, ο Ιερέας ξεσκεπάζει τα τίμια Δώρα και ανακινεί πάνω τους τον «Αέρα». Αυτό συμβολίζει την πνοή του Αγίου Πνεύματος, που σε λίγο θα τα καθαγιάσει.

«Αγαπήσωμεν αλλήλους...» Η Εκτενής και ο ασπασμός της Αγάπης

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 47 - 51.

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά την διήγηση της Μέλλουσας Κρίσης
- Να συνειδητοποιήσουν ότι κριτήριο του Θεού για τους ανθρώπους θα είναι η αγάπη προς τους αδελφούς, που έχουν ανάγκη
- Να μάθουν τι είναι οι «παραβολές» και τι σημαίνει «ανοίγει το Τριώδιο»

Αφόρμηση:

Ζητούμε από τα παιδιά να μας θυμίσουν για ποια θέματα μιλήσαμε στις δυο προηγούμενες συναντήσεις. Ξαναθυμόμαστε τι είναι το Τριώδιο και ρωτάμε μήπως ξέρει κάποιος για ποιο θέμα μας μίλησε/θα μας μιλήσει το ιερό Ευαγγέλιο αυτή την τρίτη Κυριακή του Τριωδίου.

Η Ευαγγελική Διήγηση:

Το Ευαγγέλιο της Μέλλουσας Κρίσης

«Είπε ο Κύριος: Όταν θα έρθει ο Υιός του ανθρώπου μέσα στη δόξα Του και μαζί Του όλοι οι άγιοι άγγελοι, τότε θα καθίσει στον Θρόνο της Δόξας Του. Και θα συναχθούν εμπρός Του όλα τα έθνη, και θα ξεχωρίσει τον ένα από τον άλλο τους ανθρώπους καθώς ξεχωρίζει ο τσοπάνης τα πρόβατα από τα κατσίκια. Και θα βάλει τα πρόβατα από τα δεξιά Του και τα κατσίκια από τα αριστερά Του.

Τότε θα πει ο Βασιλιάς σ' εκείνους που θα είναι στα δεξιά Του: "Ελάτε οι ευλογημένοι του Πατέρα μου και κληρονομήστε τη Βασιλεία που είναι ετοιμασμένη για σας από τον καιρό που χτίστηκε ο κόσμος. Γιατί

πείνασα και μου δώσατε να φάω. Δίψασα και με ποτίσατε. Ξένος ήμουν και με πήρατε μαζί σας. Γυμνός και με ντύσατε. Αρρώστησα και με επισκεφτήκατε. Ήμουν στη φυλακή και ήρθατε να με δείτε.”

Τότε θα Τού αποκριθούν οι Δίκαιοι, λέγοντας: "Κύριε, πότε σε είδαμε να πεινάς και σου δώκαψε ψωμί ή να διψάς και σου δώκαμε νερό; Και πότε σε είδαμε ξένο και σε πήραμε μαζί μας ή γυμνό και σε ντύσαμε; Και πότε σε είδαμε άρρωστο ή στη φυλακή και ήρθαμε σε σένα;”

Και θα αποκριθεί ο Βασιλιάς και θα τους πει: "Σάς βεβαιώνω πως ό,τι κάνατε σ' έναν από τους πίο τελευταίους αυτούς αδελφούς μου, σ' εμένα το κάνατε.”

Τότε θα πει και σ' εκείνους που θα είναι από τα αριστερά: "Πηγαίνετε από μένα οι καταραμένοι στο αιώνιο πυρ (φωτιά) που είναι ετοιμασμένο για το διάβολο και για εκείνους που κάνουν τα θελήματα του. Γιατί πείνασα και δε μου δώσατε να φάω. Δίψασα και δε μου δώσατε να πιω. Ξένος ήμουν και δεν με πήρατε στο σπίτι σας. Γυμνός και δε με ντύσατε. Άρρωστος ήμουν και στη φυλακή και δεν ήρθατε να με δείτε.”

Τότε θα τούς αποκριθεί, λέγοντας: "Σάς βεβαιώνω πως ό,τι δεν κάνατε σ' έναν από αυτούς, τους πιο τελευταίους, σ' εμένα δεν το κάνατε.”

Και θα πάνε αυτοί σε τιμωρία (κόλαση) αιώνια, ενώ οι δίκαιοι σε ζωή αιώνια».

(Μτθ. 25, 31 – 46)

Σύντομα σχόλια:

- Ο Κύριος ήρθε για πρώτη φορά στη γη σαν ταπεινός άνθρωπος. Θα έρθει όμως και δεύτερη φορά. Τώρα όμως σαν Βασιλιάς και Κριτής. Την πρώτη φορά μάς έδωσε αγάπη για να σωθούμε όλοι· τη δεύτερη θα μάς κρίνει με δικαιοσύνη!

- Ένα και μοναδικό κριτήριο θα έχει, που θα κρίνει τον κάθε άνθρωπο χωριστά: την εντολή της αγάπης και το πώς την εφάρμοσε καθένας στη ζωή του.

- Ο άνθρωπος προσφέρει στον συνάνθρωπό του κάτι επειδή τον αγαπά. Και αγαπά τον πλησίον, επειδή αγαπά τον Χριστό και Θεό. Βλέπει στο πρόσωπο του κάθε "ελάχιστου" αδελφού που έχει ανάγκη, τον ίδιο τον Χριστό, σα να ήταν Εκείνος εμπερίστατος.

- Όσοι νιώσουν έμπρακτα την αγάπη στην καρδιά τους, όταν σταθούν μπροστά στον Χριστό την ημέρα της Κρίσης, θα βραβευθούν και θα ακούσουν το: "Ελάτε οι ευλογημένοι από τον Πατέρα μου να κληρονομήσετε τη Βασιλεία των Ουρανών".

- **Αγάπη:** Είναι η «11^η εντολή». Η καινούρια εντολή που έδωσε ο Χριστός στους ανθρώπους. Μας είπε ότι, αν τηρούμε το «αγαπάτε αλλήλους», είναι σα να έχουμε τηρήσει όλες τις εντολές.

- Ο ίδιος ο Χριστός, μιλώντας σε κάποιο νέο, είπε ότι όλη η διδασκαλία της Παλαιάς Διαθήκης (Νόμου και Προφητών) στηρίζεται σε δυο εντολές: «αγαπήσεις Κύριον τον Θεόν σου...» και «αγαπήσεις τον πλησίον σου ως σεαυτόν...»

▪ Η αγάπη ξεπερνάει τις ανθρώπινες αδυναμίες. Καταργεί το «οφθαλμόν αντι οφθαλμού». Αυτό είναι το μεγαλείο του κηρύγματος του Χριστού: να αγαπάτε και τους εχθρούς σας!

▪ Η αληθινή αγάπη είναι ανιδιοτελής, δεν περιμένει αντάλλαγμα.

▪ Ο Χριστιανός είναι κοντά στον Θεό, μόνο εφ' όσον δείχνει αγάπη για τον αδελφό του. Το πιο φωτεινό παράδειγμα δίνει η Θυσία του Χριστού πάνω στον Σταυρό, από αγάπη για τον αδελφό Του, τον άνθρωπο!

▪ Οι Άγιοι δίνουν τα δικά τους παραδείγματα: Η Αγία Φιλοθέη δεν δίστασε να διαθέσει όλη της την περιουσία για φιλανθρωπικά έργα. Ο Άγιος Μαρκιανός έντυσε με τα φτωχικά του ράσα έναν φτωχό ζητιάνο της Κωνσταντινούπολης. Ο όσιος Αγάθων ξόδεψε όλα τα πενιχρά εισοδήματα από το εργόχειρο ενός έτους για ένα ζητιάνο, που αποδείχθηκε Άγγελος Κυρίου. Κάποιοι πουλήθηκαν οι ίδιοι ως σκλάβοι για να κερδίσουν τη δική τους ελευθερία άλλοι.

▪ Ο Ιησούς σταυρώθηκε δείχνοντας την μεγάλη του αγάπη στους αμαρτωλούς (π.χ. στον Ληστή) και στους εχθρούς του (π.χ. στους σταυρωτές, που συγχώρεσε). Σταυρώθηκε μάλιστα με τα χέρια ανοιχτά, απλωμένα, δείχνοντας ότι η αγάπη Του αγκαλιάζει όλους τους ανθρώπους. Η αγάπη που ζητάει ο Χριστός να δείχνουμε στους άλλους είναι φροντίδα που προσφέρεται χωρίς διακρίσεις σε όλους γενικά τους ανθρώπους. Δεν εξετάζουμε το χρώμα του δέρματός τους, την εθνικότητα, τη θρησκεία, το φύλο τους... Είναι αγάπη χωρίς όρους και όρια!

▪ **Υπάρχει διαφορά μεταξύ αλληλεγγύης, ανθρωπισμού, αλτρουϊσμού και χριστιανικής αγάπης.** Η χριστιανική αγάπη δεν έχει όρους και όρια, δεν περιορίζεται, είναι κάτι πέρα από τη λογική του κόσμου, η οποία υπαγορεύει το να ασχολείται καθένας με το άτομό του και να αγωνίζεται για την προσωπική του ευτυχία και ευδαιμονία. Κάθε ένας που δεν βοηθά σε αυτό του τον σκοπό, δεν αξίζει την αγάπη και το ενδιαφέρον του μακράν του Θεού ανθρώπου. Δε διστάζει ακόμη και να θυματοποιήσει τον αδελφό του στο βωμό της ατομικής του καλοπέρασης.

ΠΩΣ ΔΕΙΧΝΟΥΜΕ ΕΜΠΡΑΚΤΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΜΑΣ

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ, ΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Βασική αποστολή της Εκκλησίας δεν είναι το φιλανθρωπικό έργο –όπως ίσως πολλοί να νομίζουν. Αυτό είναι έργο της Πολιτείας, που το πραγματοποιεί μέσω του Υπουργείου Πρόνοιας.

Επειδή όμως ο Χριστός μας διδάξε πόσο σημαντική είναι η αγάπη προς τους αδελφούς μας και ότι αυτή δίνει στους πιστούς Του το «εισιτήριο» για τη Βασιλεία Του, από την πρώτη στιγμή η Εκκλησία έδειξε φροντίδα για τις χήρες, τα ορφανά, τους αρρώστους και όλους τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη.

Διάφορα 27	Σχολές Αγοραφίας 44
Ιατρεία 5	Σχολές Μουσικής 182
Ιδρύματα Νεότητας 11	Σχολές Διάφορες 44
Ιδρύματα Υποτροφιών 30	Συναιτία - Τράπεζες αγάπης 186
Κατασκηνώσεις 68	Τράπεζες αίματος 28
Ξενώνες 6	Φιλόπτωχα Ταμεία 80
	Ενοριακά Φιλόπτωχα Ταμεία 1500

Διάγραμμα 2

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τη δράση της Εκκλησίας μας στον τομέα της Φιλανθρωπίας και του κοινωνικού έργου:

Αυτό σημαίνει ότι σε ιδρύματα της Εκκλησίας

- **Φιλοξενούνται** 4.150 αδελφοί μας
- **Εργάζονται** 1.026 ως μόνιμο προσωπικό
- **Απασχολούνται** 85 ως επιστημονικοί εξωτερικοί συνεργάτες με αμοιβή
- **Διακονούν** 160 ως επιστημονικοί εξωτερικοί συνεργάτες χωρίς αμοιβή
- **Διακονούν** 480 ως εθελοντές

Πηγή: «Η μαρτυρία της αγάπης», έκδ. Κλάδου Εκδόσεων ΕΜΥΕΕ

Στην Ι. Μητρόπολή μας λειτουργούν υπό την ευθύνη της:

◆ Το Γηροκομείο, δωρεά του μακαριστού Μητροπολίτου Δωροθέου και πολλών ακόμη ευεργετών και δωρητών που φιλοξενεί σήμερα περίπου 30 ηλικιωμένους και συνολικά έχει περιθάλψει περισσότερους από 200 στα 40 χρόνια λειτουργίας του. Λειτουργεί ακόμη καθημερινά συσσίτιο για εβδομήντα (70) μερίδες φαγητού.

◆ Το Γενικό Φιλόπτωχο Ταμείο, που οργανώνει τον «Έρανο Αγάπης» και δίνει βοηθήματα σε άπορους και είδη πρώτης ανάγκης από τον «Οίκο Αγάπης»

◆ Περίπου δέκα (10) κληροδοτήματα, δηλ. σύνολα περιουσίας που άφησαν με τη διαθήκη τους διάφοροι ελεήμονες συμπολίτες μας, για να εξυπηρετείται με αυτά κάποιος κοινωνικός (ευαγής) σκοπός: προικοδότηση φτωχών κοριτσιών, επιδόματα σε φτωχούς και σε άπορους φοιτητές, διάδοση της Αγ. Γραφής κ.ά.

◆ Οι Εκκλησιαστικές Μαθητικές Κατασκηνώσεις μας «Η Φανερωμένη»

◆ Ακόμη, λειτούργησε για 25 χρόνια το Μαθητικό Οικοτροφείο «Οι Τρεις Ιεράρχες» που φιλοξενούσε δωρεάν παιδιά από τα χωριά που σπούδαζαν στην πόλη της Λευκάδας

◆ Η Ι. Μητρόπολη, τα κληροδοτήματα και πολλοί ναοί έχουν διαθέσει πολλές εκτάσεις τους για να χτιστούν δημόσια κτίρια (π.χ. σε οικόπεδο του κληροδοτήματος Ασμένη θα χτιστεί το νέο νοσοκομείο, σε εκτάσεις του κληρ/τος Σκένα έχουν χτιστεί όλα τα σχολεία στα Βαρδάνια, το Κλειστό Γυμναστήριο και τα γήπεδα, το Κέντρο Νεότητας του Δήμου κ.ά.)

Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ

◆ **Πού μπορούμε να δείξουμε την αγάπη μας;** Παντού! Στην οικογένεια, στο σχολείο, στη γειτονιά, στο δρόμο...

◆ **Σε ποιους μπορούμε να δείξουμε την αγάπη μας;** Σε όλους! Στους γονείς, στα αδέρφια μας, στους δασκάλους, στους συμμαθητές μας, στους φίλους μας, στους συγκατοίκους μας, στους γείτονές μας, στους γνωστούς μας, σε όλους όσους έχουν την ανάγκη μας...

◆ **Πώς μπορούμε να δείξουμε την αγάπη μας;** Με ένα κομμάτι ψωμί στον πεινασμένο! Ένα ποτήρι νερό στον διψασμένο! Ένα ρούχο στον γυμνό! Φιλοξενία στον άστεγο! Προστασία στην χήρα! Βοήθεια στον ορφανό! Επίσκεψη στον άρρωστο και στον φυλακισμένο!

Η ΕΝΔΕΚΑΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

Ρίξ' ένα βλέμμα σιωπηλό
στον κόσμο τον αμαρτωλό
και δεξ η γη πως καίει.
Και με το χέρι στην καρδιά
αν δε σ' αγγίξει η πυρκαγιά,
ψάξε να βρεις ποιος φταίει.

Σα χαμπούλι ταπεινό
που δεν εγνώρισ' ουρανό
και περπατάει στο χώμα,
την ενδεκάτη εντολή
δεν την σεβάστηκες πολύ
γι' αυτό πονάς ακόμα.

Είναι καινούργια και παλιά
σαν της ψυχής την αντηλιά,
σαν της καρδιάς τα βάθη.
Μα μες του κόσμου τη φωτιά
που μπερδευτήκαν τα χαρτιά
κανείς δε θα τη μάθει.

Τράβα να βρεις τον Μωυσή
και ξαναρώτατον κι εσύ
μήπως αυτός την ξέρει
την ενδεκάτη εντολή
που 'ν' ολοκάθαρο γυαλί
και κοφτερό μαχαίρι.

Στην παγωμένη σου ερημιά
το γέλιο γίνεται ζημιά
κι η ομορφιά σκοτάδι.
Έτσι είναι φίλε μου η ζωή
φέρνει τον ήλιο το πρωί
την καταχνιά το βράδυ.

Κάνε λοιπόν υπομονή
τώρα που φως δεν θα φανεί
κι ούτε θα 'ρθει καράβι.
Την ενδεκάτη εντολή
την ξέρουν μόνο οι τρελοί
κι όλοι της γης οι σκλάβοι.

ΧΑΡΑ ΣΤΑ ΜΑΤΙΑ ΠΟΥ ΔΑΚΡΥΖΟΥΝ

Χαρά στα μάτια που δακρύζουν
για κάποιον άλλον που πονά,
γιατί τα μάτια αυτά θα δούνε
του Παραδείσου τ' αγαθά.

Χαρά στο στόμα που θε λέγει
λόγια παρήγορα γλυκά,
γιατί το στόμα αυτό θα ψάλλει
με τους αγγέλους «ωσαννά!».

Χαρά στ' αυτιά όπου ακούνε
το θείο Λόγο του Θεού,
γιατί τ' αυτιά αυτά θ' ακούσουν
τις σάλπιγγες του ουρανού.

Χαρά στα χέρια που θε ντύνουν
μικρά παιδιά και ορφανά,
γιατί τα χέρια αυτά θα γίνουν
φτερά για να πετούν ψηλά.

Χαρά στα πόδια που φροντίζουν
για την αγάπη του Χριστού,
γιατί αυτά θα σ' οδηγήσουν
στη Βασιλεία τ' ουρανού.

Χαρά στο σπίτι που ανοίγει
την πόρτα στον περαστικό,
γιατί η πόρτα αυτή ανοίγει
στην Παναγιά και στο Χριστό.

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

“Αν μπορώ να μιλάω όλες τις γλώσσες των ανθρώπων,
ακόμα και των αγγέλων, αλλά δεν έχω αγάπη για τους άλλους,
οι λόγοι μου ακούγονται σαν ήχος χάλκινης καμπάνας
ή σαν κύμβαλο που αλαλάζει.

Κι αν έχω το χάρισμα της προφητείας
και γνωρίζω όλα τα μυστήρια
κι αν κατέχω όλη τη γνώση,
κι αν έχω ακόμα όλη την πίστη έτσι που να μετακινώ βουνά,
αλλά δεν έχω αγάπη, είμαι ένα τίποτα.

Κι αν ακόμα μοιράσω όλα τα υπάρχοντά μου
για να χορτάσω ψωμί τους φτωχούς,
ακόμα κι αν παραδώσω στη φωτιά το σώμα μου για να καεί,
αλλά δεν έχω αγάπη, σε τίποτα δεν ωφελούμαι.

Εκείνος που αγαπάει έχει μακροθυμία,
έχει και καλοσύνη.

Εκείνος που αγαπάει δεν κομπάζει
ούτε περηφανεύεται, είναι ευπρεπής,
δεν είναι εγωιστής ούτε ευερέθιστος.
Ξεχνάει το κακό που του έχουν κάνει,
δε χαιρέται για την αδικία που γίνεται,
αλλά μετέχει στη χαρά για το σωστό.

Εκείνος που αγαπάει, όλα τα ανέχεται.
Σε όλα εμπιστεύεται, για όλα ελπίζει, όλα τα υπομένει.
Ποτέ η αγάπη δεν θα πάψει να υπάρχει».

(Α' Κορ. 13, 1- 8)

«Σας δίνω μια νέα εντολή, να αγαπάτε ο ένας τον άλλον. Όπως σας αγάπησα εγώ, να αγαπάτε κι εσείς ο ένας τον άλλον. Έτσι θα σας ξεχωρίζουν όλοι πως είστε μαθητές μου, αν έχετε αγάπη ο ένας για τον άλλον».

(Ιω.13, 34 – 35)

«Αν κάποιος πει «αγαπάω τον Θεό», μισεί όμως τον αδερφό του, είναι ψεύτης. Γιατί, πραγματικά, αυτός που δεν αγαπάει τον αδερφό του, τον οποίο βλέπει, πώς μπορεί να αγαπάει τον Θεό, τον οποίο δε βλέπει; Αυτή την εντολή μας έδωσε ο Χριστός: Όποιος αγαπάει τον Θεό, πρέπει να αγαπάει και τον αδελφό του».

(Α' Ιω. 4, 20-21)

Παράλληλα κείμενα:

«Η Τελεία Αγάπη

Πολλά ονόματα έχει ο Θεός, αδελφοί μου. Το κύριον όνομα του Θεού μας είναι η αγάπη...
Αδέλφια μου, η αγάπη έχει δύο ιδιώματα, δύο χαρίσματα · το ένα δυναμώνει τον άνθρωπον εις

τα καλά, και το άλλο αδυνατίζει εις τα κακά. εγώ έχω ένα ψωμίον να το φάγω και να πλώ, μα εσύ καλά δεν έχεις. Η αγάπη με λέγει: Μη το τρώγης μοναχός σου, αλλά δώσε και τον αδελφόν σου. Έχω φορέματα, μα εσύ δεν έχεις. Η αγάπη με λέγει: Δώσέ του ένα τον αδελφόν σου. Ανοίγω το στόμα μου να σε κατηγορήσω, να σε ειπώ ψεύματα, η αγάπη όμως νεκρώνει το στόμα μου, το βουλώνει. Απλώνω το χέρι μου να αρπάξω τα πράγματά σου, η αγάπη δεν με αφήνει. Είδατε, αδελφοί μου, τι χαρίσματα έχει η αγάπη;»

(Αγ. Κοσμάς ο Αιτωλός)

Εφαρμοσμένη Αγάπη από το Γεροντικό

Πολλές ιστορίες διηγούνται οι πατέρες για τον Αββά (=Γέροντα) Αγάθωνα και την πολλή αγάπη που έκρυβε στην καρδιά του για τον συνάνθρωπό του.

✦ Κάποτε κατέβηκε στην πόλη για να πουλήσει τα πανέρια του. Συνάντησε εκεί έναν δυστυχημένο άνθρωπο, παραπεταμένο στο δρόμο, ξένο και άρρωστο. Ως την στιγμή εκείνη κανένας διαβάτης δεν είχε σκεφτεί να τον βοηθήσει.

Ο όσιος τον σήκωσε, τον περιποιήθηκε και με τα χρήματα που πήρε από τα πανέρια του νοίκιασε δωμάτιο και τον έβαλε μέσα. Έμεινε μάλιστα αρκετό καιρό κοντά του και τον φρόντιζε, ενώ συγχρόνως εργαζόταν για να βγάξει τα έξοδά του. Όταν πια ο ξένος έγινε εντελώς καλά και ήταν σε θέση να γυρίσει στην πατρίδα του, επέστρεψε και ο Αββάς Αγάθων στην αγαπημένη του ησυχία.

✦ Άλλη φορά πάλι, που πήγαινε στην πόλη να δώσει το εργόχειρό του και να προμηθευτεί το λίγο ψωμάκι του, βρήκε κοντά στην αγορά έναν φτωχό και ανάπηρο γέρο.

- Για την αγάπη του Θεού, Αββά, άρχισε τα παρακάλια ο γέρος μόλις είδε τον όσιο. Μη με αφήσεις κι εσύ αβοήθητο τον δυστυχημένο. Πάρε με κοντά σου.

Ο Αββάς Αγάθων τον έβαλε να καθίσει δίπλα του, εκεί που αράδιασε τα καλάθια του για να τα πουλήσει.

- Πόσα λεπτά πήρες, Αββά; -τον ρωτούσε ο γέρος κάθε φορά που έδινε ένα καλάθι.

- Τόσα, του έλεγε ο όσιος.

- Καλά είναι. Δεν μου αγοράζεις όμως μια μικρή πίτα, Αββά; Έτσι για να δεις καλό, που έχω από χτες το βράδυ να φάω.

- Μετά χαράς, έλεγε ο όσιος και πραγματοποιούσε αμέσως την επιθυμία του. Σε λίγο του ζήτησε φρούτα. Ύστερα ένα γλυκό. Έτσι σε κάθε καλάθι που πουλούσε ζόδευε τα χρήματα για χάρη του προστατευομένου του, μέχρι που έδωσε όλα τα καλάθια και όλα τα χρήματα ο όσιος χωρίς να του μείνει για τον εαυτό του ούτε διλεπτο. Και το σπουδαιότερο! Όλα αυτά τα έκανε με μεγάλη προθυμία, ενώ ήξερε πως είχε να περάσει τώρα τουλάχιστον μια βδομάδα χωρίς ψωμί.

Αφού έδωσε και το τελευταίο του καλάθι, ετοιμάστηκε να φύγει από την αγορά.

- Φεύγεις λοιπόν; -τον ρώτησε ο ανάπηρος.

- Ναι, τελείωσα πια τη δουλειά μου.

- Ε, τώρα θα κάνεις αγάπη να με πας ως το σταυροδρόμι κι από 'κεί να φύγεις για την έρημο, είπε πάλι παρακαλεστικά ο παράξενος γέρος.

Ο Αγάθων τον φορτώθηκε στην πλάτη και με πολλή δυσκολία τον μετέφερε εκεί που του ζητούσε, γιατί ήταν κατάκοπος από την πολλή εργασία της ημέρας. Σαν έφτασαν στο σταυροδρόμι κι ετοιμάστηκε να αποθέσει κάτω το ζωντανό φορτίο του, άκουσε μια γλυκιά φωνή να του λέει:

- *Ευλογημένος να είσαι, Αγάθων, από τον Θεό και στη γη και στον ουρανό.*

Σήκωσε τα μάτια ο όσιος να δει εκείνον που του μιλούσε. *Ο δήθεν γέρος είχε γίνει πλέον άφαντος, γιατί ήταν Άγγελος σταλμένος από τον Θεό για να δοκιμάσει την αγάπη του οσίου.*

Τα άδεια χέρια

Ο **Ραούλ Φολερώ**, ένας μεγάλος κήρυκας της αγάπης, αλλά και ζωντανό πρότυπο φιλαλληλίας, διηγούταν: Ένας καλός Χριστιανός παρουσιάσθηκε στον Θεό κι Εκείνος ζήτησε να δει τα χέρια του, για να διαπιστώσει τα έργα του. Ο Θεός δεν έμεινε ικανοποιημένος. «Γιατί, Κύριε; Μα, τα χέρια μου είναι καθαρά από αμαρτίες...» Κι ο Θεός αποκρίθηκε: «Ναι, αλλά είναι και άδεια από τα έργα της αγάπης σου!»

Λόγια αγάπης της Γερόντισσας Γαβριηλίας

- Άν έχεις αγάπη για όλο τον κόσμο, όλος ο κόσμος είναι όμορφος.
- Κάποιος είπε ότι Χριστιανός είναι αυτός που εξαγνίζει την αγάπη και αγιάζει την εργασία .
- Όποιος αγαπά δεν το νοιώθει. Όπως δέν νοιώθει ότι αναπνέει.
- Ο Θεός όταν μας έκανε, μάς έδωσε την Ζωή και μας εμφύσησε το Πνεύμα Του. Αυτό το Πνεύμα είναι η Αγάπη. Όταν μάς εγκαταλείψει η αγάπη, τότε γινόμαστε πτώματα. Είμαστε νεκροί πιά.
- Κάποιος σοφός είπε: Αν είναι να ζεις για τον εαυτό σου, καλύτερα να μην γεννιέσαι.
- Πρέπει να αγαπάμε τους ανθρώπους και να τους αγκαλιάζουμε όπως μας τους φέρνει ο Θεός. Έτσι ορίζει ο Ίδιος ο Κύριος και η Ορθόδοξη Παράδοση.
- Προορισμός μας είναι να λατρεύουμε τον Θεό και ν' αγαπάμε τους συνανθρώπους μας.
- Δίνοντας χαρά στους άλλους, εσύ την νοιώθεις πρώτα.
- Ο Θεός όπως αγαπάει εσένα, έτσι αγαπά και τους εχθρούς σου.
- Μη στερείς τους άλλους από τα ψίχουλα που πέφτουν από το τραπέζι, από τον Άρτο της Ζωής που σου προσφέρει Ολόκληρο ο Κύριος. Όλοι πεινούν και διψούν για Αγάπη, σαν τον Λάζαρο που τρεφόταν από τα ψιχία που πέφταν από το τραπέζι του Πλουσίου.
- Για να γίνει το θαύμα αρκεί να αγαπάμε. Ούτε η προσευχή, ούτε το καμποσχοίνι έχουν τέτοια δύναμη.
- Σαν τον Σίμωνα τον Κυρηναίο πρέπει να είμαστε πάντα έτοιμοι να τρέξουμε εις βοήθειαν του συνανθρώπου.

*Προσεύχεσαι, τον δυστυχή όταν στεγάζεις ξένο.
Προσεύχεσαι και σε φτωχό παιδάκι πικραμένο
σαν δίνεις της πρωτοχρονιάς ανέλπιστο παιχνίδι.
Και αρραβώνος σε φτωχή σαν βάζεις δαχτυλίδι.
Ό,τι ωραίο και καλό προσεύχεται... Τι κάνει
η μάνα που το βρέφος της στα στήθη της βυζάνει;
Προσεύχεται! Μα δυο φορές προσεύχεται εκείνη,
όπου σε βρέφος ορφανό και ξένο γάλα δίνει.
Προσεύχεσαι, όταν ζητάς ψωμί για ξένο στόμα
κι όταν θυμάσαι τους νεκρούς που κοιτώνται στο χρώμα.*

(Διονύσιος Σολωμός)

Σημείωση:

Με αφορμή τη διήγηση για τη μέλλουσα Κρίση, κυρίως τα μεγαλύτερα παιδιά, θα σας θέσουν ερωτήματα για τη Δευτέρα Παρουσία, την Αποκάλυψη κλπ. Μη βιαστείτε να απαντήσετε αν δεν είστε καλά προετοιμασμένοι και βέβαιοι ότι αποδίδετε την πίστη της Εκκλησίας και των Πατέρων Της.

Μην αναπτύσσετε θεωρίες για τον Αντίχριστο, «καθαρήριο πυρ», καζάνια της κόλασης, για προβλέψεις σχετικά με τον χρόνο και τον τρόπο της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου κλπ. που δεν αντανakλούν την Αλήθεια της Εκκλησίας μας.

Μην λησμονείτε ότι για τα εσχατολογικά θέματα ο Κύριος μιλούσε με παραβολές, η Εκκλησία μας αποδέχεται μεν την Αποκάλυψη ως ισόκυρο και κανονικό βιβλίο της Κ.Δ. αλλά δεν την περιλαμβάνει στα αναγινωσκόμενα και ακόμη ότι οι Πατέρες απέφευγαν να ερμηνεύουν λεπτομερώς τέτοια ζητήματα.

Χρειάζεται, λοιπόν, προσοχή πολλή στο τι θα πούμε και πώς θα το πούμε, για να μην δίνουμε λαβές για ειρωνείες και διακωμωδήσεις σε όσους καιροφυλακτούν να κριτικάρουν (δυστυχώς, εξαιτίας της δικής μας ημιμάθειας, δικαιολογημένα κάποιες φορές) την Πίστη μας!

Αυτό που πρέπει να μείνει στα παιδιά από την σημερινή συνάντηση είναι ότι το κριτήριο της Θείας Δικαιοσύνης για τον άνθρωπο είναι η Αγάπη που δείχνει προς τον εμπερίστατο αδελφό!

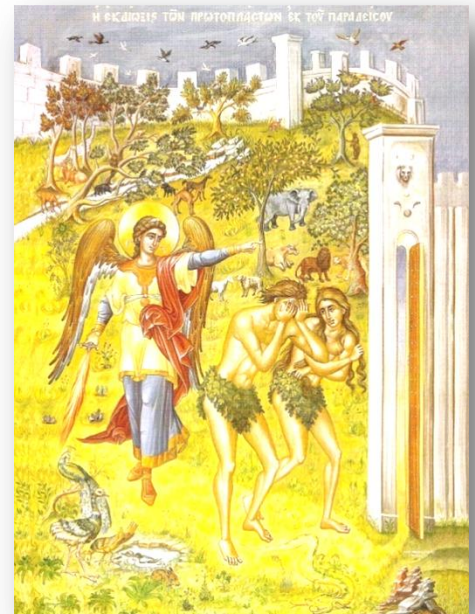
Συμπέρασμα:

**Ο Θεός «ζυγίζει» πόσο αξίζουμε,
με κριτήριο την Αγάπη για τους αδελφούς μας!**

Η αληθινή νηστεία

Την Κυριακή της Τυρινής ξαναθυμόμαστε το «διαζύγιό» μας από την σφαίρα της Χάρης του Θεού: την έξωση των Πρωτοπλάστων από τον Παράδεισο σαν συνέπεια της παρακοής και της αποστασιοποίησης από τον «κύκλο εμβέλειας» της Θείας Αγάπης, σαν επακόλουθο της εμμονής στον εγωισμό και της παράβασης της πρωταρχικής εντολής της νηστείας.

Η νηστεία, μακραίωνη παράδοση της Εκκλησίας, είναι η προσπάθειά μας να επανορθώσουμε το σφάλμα των Πρωτοπλάστων, το ατόπημα της παρακοής. Να ξαναζήσουμε την φιλία, την οικείωση με τον Χριστό. Να ξαναγίνουμε «Παράδεισου οικήτορες». Διότι, τι είναι ο Παράδεισος παρά *«ένας κόσμος, μέσα στον οποίο ο Θεός και ο άνθρωπος ζουν μαζί ως φίλοι»;*

Τις προηγούμενες εβδομάδες προετοιμαστήκαμε σταδιακά για την έναρξη της νηστισιμης περιόδου. Των Απόκρεω διακόπηκε η κρεοφαγία. Της Τυρινής σταματάμε να τρώμε γαλακτοκομικά. Όσοι δεν εμποδίζονται από λόγους υγείας ή άλλους, εφ' όσον μπορούν και θέλουν (διότι ποιος μπορεί να στερήσει την θεόδοτη ελευθερία του από τον άνθρωπο;) θα στερηθούν λαχταριστά εδέσματα για λίγο καιρό. Όχι απλώς για να αποτοξινωθούν από το κρέας. Ούτε για να κάνουν διαίτα ή εξαιτίας χορτοφαγικών προτιμήσεων. Ας δούμε το γιατί:

Για την αγάπη του Θεού γίνεται κατ' αρχάς η νηστεία. Όχι για να μας δουν οι άνθρωποι. Ο Χριστός προτρέπει, όταν νηστεύουμε, να μην επιδιώκουμε επαίνους και ανθρώπινες επιβραβεύσεις, όπως έκαναν οι σύγχρονοί του, που έμεναν σκυθρωποί και άνιφτοι για να εμφανίζονται ως μεγάλοι νηστευτές στους άλλους. Αντίθετα, μας παραγγέλλει να κάνουμε τα αντίθετα, αυτά που δεν θα φανερώσουν στους άλλους τον κρυφό αγώνα μας και θα μας εξασκήσουν στην ταπεινώση.

Ο δεύτερος λόγος της νηστείας είναι **η άσκηση και η εγκράτεια**. Ξαναείπαμε ότι δεν ασκούνται μόνο οι μοναχοί ή οι αναχωρητές στον αγώνα εναντίον των παθών. Με την καθοδήγηση του πνευματικού του, ο κάθε Χριστιανός δίνει τον δικό του αγώνα. Είναι ένα παιδαγωγικό μέσο η νηστεία, που οδηγεί στον σκοπό: την κάθαρσή μας από τους ρύπους της αμαρτίας. Η Εκκλησία μας, χωρίς να θεωρεί μολυσμένη καμία τροφή, διακρίνει τις τροφές σε περισσότερο και λιγότερο βοηθητικές στην εγκράτεια και κατά καιρούς άλλες επιτρέπει και άλλες απαγορεύει.

Η πρώτη εντολή του Θεού στον άνθρωπο αφορούσε τη νηστεία: του σύστησε να μην φάει από τον «απαγορευμένο καρπό». Η απαγόρευση αφορούσε την αμαρτία. Τα πάντα μπορεί ο άνθρωπος να απολαύσει στη ζωή του και να χαρεί την παρουσία του Θεού. Υπάρχουν όμως συμπεριφορές, νοοτροπίες, στάσεις ζωής που τον κάνουν να λαθεύει τον στόχο του και να ξεμακραίνει από τον Θεό.

Ο τρίτος λόγος είναι η **υπακοή προς την Εκκλησία**. Δε νηστεύει ο καθένας όποτε και όπως θέλει. Μακριά από την όλη ζωή της Εκκλησίας η νηστεία και κάθε άσκηση ξοδεύεται άδικα. Ατομική σωτηρία δεν υπάρχει. «Έξω από την Εκκλησία δεν υπάρχει σωτηρία» (Τερτυλλιανός). Στην Α' Οικουμενική Σύνοδο οι Άγιοι Πατέρες θέσπισαν την 40ήμερη αυτή νηστεία, κατά μίμηση της 40ήμερης νηστείας του Κυρίου στην έρημο, ώστε προετοιμασμένοι με προσευχές και ελεημοσύνες, με νηστείες και αγρυπνίες, με δάκρυα και εξομολόγηση και καθαρή συνείδηση, να εορτάσουμε τις άγιες ημέρες των Παθών και της Αναστάσεως του Κυρίου μας.

Οι Πατέρες την συνδυάζουν, τέλος, με την **ελεημοσύνη**. Είναι, λένε, «ο αποδεκατισμός του έτους». Οι ημέρες της αυστηρής νηστείας, τριανταέξι και μισή τον αριθμό, αντιστοιχούν στο ένα δέκατο της χρονιάς. Η λιτή διαίτα του πιστού αυτό το διάστημα, τον βοηθάει να αποφύγει περιττά έξοδα και να τα διαθέσει στους εμπερίστατους αδελφούς.

(Ιωάννη Ζαμπέλη, «Η Αληθινή Νηστεία, εφημ. Τα Νέα της Λευκάδας, Μάρτιος 2005)

Το Σύμβολο της Πίστεως

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 53 - 56.

Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα, παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν.

Καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.

Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα.

Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς Γραφάς.

Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.

Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν.

Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.

Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Στοχοθεσία:

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι μία είναι η Αλήθεια για το Θεό, αυτή που μας φανέρωσε ο Ιησούς Χριστός και την διαφυλάσσει ἀνόθευτη η Ορθόδοξη Εκκλησία

Βασικά σημεία:

- Ο Χριστός ήρθε στον κόσμο και μας φανέρωσε την Αλήθεια για το Θεό.
- Οι αιρετικοί προσπαθούν μόνο με το αδύναμο μυαλό τους να Τον γνωρίσουν.
- Γι' αυτό η Εκκλησία με τις (Οικουμενικές) Συνόδους ξεχωρίζει την Αλήθεια από την πλάνη και το ψέμα.

- Οι Άγιοι Πατέρες, φωτισμένοι από το Άγιο Πνεύμα, κατέγραψαν (δεν αποφάσισαν) τα δόγματα στο «Σύμβολο της Πίστεως».

Σχόλια:

- **(Οικουμενική) Σύνοδος:** Συνέλευση, συμβούλιο όλων των Χριστιανών επισκόπων (απ' όλη την τότε Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία), που παίρνει αποφάσεις για τη διοίκηση της Εκκλησίας (**κανόνες**) και, με τον φωτισμό του Αγ. Πνεύματος, διατυπώνει ξεκάθαρα την αληθινή πίστη της Εκκλησίας (**δόγματα**).

- **Αίρεση / Αιρετικοί:** Μέρος της αληθινής πίστης –όχι ολόκληρη η αλήθεια, όπως την δίδαξε ο Χριστός και, φωτισμένοι από το Άγιο Πνεύμα, μας την παρέδωσαν οι Απόστολοι και οι διάδοχοί τους, οι επίσκοποι. Οι αιρετικοί προσπαθούσαν να καταλάβουν και να ερμηνεύσουν με τη λογική τις αλήθειες της πίστης μας. Ήταν εσωτερικός κίνδυνος για την Εκκλησία, μεγαλύτερος κι από τον κίνδυνο των διωγμών.

- **«Πίστη»:** *«Σιγουριά για αυτά που ελπίζουμε και βεβαιότητα γι' αυτά που δε βλέπουμε με τα σωματικά μας μάτια» (Εβρ. 11, 1).* Είναι η απόλυτη εμπιστοσύνη και βεβαιότητα για την ύπαρξη Του και την παρουσία Του, αφού δεν αποδεικνύονται με την λογική ή με επιστημονικές μεθόδους, αλλά βιώνονται στην καρδιά του ανθρώπου.

- **«Το σύμβολο της Πίστεως» (Πιστεύω):** Ένα σύντομο κείμενο, στο οποίο έχουν διατυπωθεί συνοπτικά οι βασικές αλήθειες της Ορθόδοξης πίστης.

Βασικά σημεία της Χριστιανικής Πίστεως:

- **Ένας Τριαδικός Θεός: Πατέρας, Υιός και Άγιο Πνεύμα.** Τρία πρόσωπα, αλλά ένας Θεός (μία θεία φύση). Δημιουργούν μαζί τον κόσμο, όμως ενεργούν διαφορετικά για τη σωτηρία του ανθρώπου: ο Πατέρας γεννά τον Υιό, ο Υιός γίνεται άνθρωπος από τον Πατέρα μέσω του Αγ. Πνεύματος και το Αγ. Πνεύμα συγκροτεί την Εκκλησία, για να υπάρχει πάντα ανοιχτή η δυνατότητα να σωθεί ο άνθρωπος.

- **Ιησούς Χριστός:** ένα πρόσωπο, αλλά δύο φύσεις –**τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος**. Υπήρξε πραγματικό, ιστορικό πρόσωπο –έζησε στα χρόνια του Πόντιου Πιλάτου. Γεννήθηκε, σταυρώθηκε, αναστήθηκε για να σωθεί ο άνθρωπος. Αναλήφθηκε στους ουρανούς, για να αγιάσει την ανθρώπινη φύση.

- **Εκκλησία:** Υπάρχει για τη σωτηρία μας. **Μία**, επειδή είναι ένας και ο Θεός. **Αγία**, επειδή την αγιάζει ο Χριστός. **Καθολική**, γιατί αγκαλιάζει όλους τους ανθρώπους. **Αποστολική**, γιατί διατηρεί ανόθευτη την πίστη των Αποστόλων και ποιμάινεται από τους διαδόχους τους, τους επισκόπους.

- Με το **Βάπτισμα** γινόμαστε μέλη της Εκκλησίας. Ανοίγουν οι πνευματικές μας αισθήσεις, για να μπορέσουμε να έρθουμε σε επαφή με τον Χριστό και να σωθούμε.

- Πιστεύουμε ακόμη στην **ανάσταση των νεκρών** και στην **αιώνια ζωή** κοντά στον Χριστό.

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΘΑΡΧΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΦΟΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ

Στα μιά του ανηφορικού δρόμου, που συνδέει τον ερημωμένο πια Αλέξανδρο με την παραθαλάσσια και σφύζουσα από ζωή Νικιάνα, ο οδηγός ή ο πεζοπόρος θα συναντήσει το Ηουχαστήριο των Αγίων Πατέρων. Πλήθη προσκυνητών ανηφορίζουν μέχρις εκεί, στις βορειοανατολικές παρυφές του όρους των Σκάρων, του λευκαδίτικου "Αγίου Όρους", την Κυριακή των Πατέρων (Ζ' από το Πάσχα), οπότε η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη των 318 Θεοφόρων Πατέρων που συγκρότησαν την Α' Οικουμενική Σύνοδο.

Όλοι θα ασπαστούν την εικόνα των Αγίων, θα αντλήσουν από το αγίασμα και θα προσευχηθούν στα «άγια κορμάκια».

Προτού προλάβει η Εκκλησία του Χριστού να βγει νικήτρια από τη δοκιμασία των Διωγμών, ένα νέο πρόβλημα προέκυψε και ταλαιπωρούσε τα μέλη Της. Ήταν οι αιρέσεις. Μία από αυτές και ο Αρειανισμός. Ένας κληρικός από την Αλεξάνδρεια, ο πρεσβύτερος Άρειος, άρχισε να διδάσκει ότι ο Ιησούς Χριστός δεν ήταν Θεός και ένα από τα τρία πρόσωπα της Αγίας Τριάδας, αλλά κτίσμα (δημιούργημα) του Θεού Πατέρα. Αρκετοί, κληρικοί και λαϊκοί, ασπάστηκαν τη διδασκαλία του, η οποία ερχόταν σε αντίθεση με τα πιστεύω της Εκκλησίας μας.

Για να αντιμετωπιστεί το μεγάλο αυτό πρόβλημα, ο Αυτοκράτορας της Ρώμης Άγιος Μέγας Κωνσταντίνος συγκάλεσε Σύνοδο όλων των Χριστιανών επισκόπων. Αυτή έλαβε χώρα το 325 μ.Χ. στη Νίκαια της μικρασιατικής Βιθυνίας. Απ' όπου υπήρχαν χριστιανικές Εκκλησίες έφτασαν επίσκοποι μαζί με τους συνοδούς τους. Ανάμεσα σε αυτούς ξεχώριζαν οι Άγιοι Σπυρίδων Τριμυθούντος, Νικόλαος Μύρων, Μητροφάνης Κωνσταντινουπόλεως, Αλέξανδρος Κπόλεως (πρεσβύτερος ακόμη), Πέτρος Αλεξανδρείας, Αθανάσιος Αλεξανδρείας ο Μέγας (διάκονος τότε) και άλλοι. Οι Ορθόδοξοι επίσκοποι ήταν συνολικά 318 στον αριθμό.

Ένας από τους 318 Πατέρες ήταν και ο επίσκοπος Λευκάδος Αγάθαρχος. Καταγόταν μάλλον από την Αχαΐα και ήταν εκπρόσωπος της Εκκλησίας της Παλαιάς Ηπείρου. Η αγιότητα του βίου του και η χαριτωμένη από το Άγιο Πνεύμα προσωπικότητά του λειτούργησαν, απ' ό,τι φαίνεται, σαν πόλος έλξης και για άλλους πέντε από τους Πατέρες που έλαβαν μέρος στη Σύνοδο της Νίκαιας.

Έτσι, στην επιστροφή του στο νησί της Λευκάδας και την επισκοπή του, τον ακολούθησαν οι πέντε αυτοί Πατέρες. Το πλοίο τους αποβίβασε στον φυσικό όρμο, όπου βρίσκεται σήμερα ο οικισμός «Επίσκοπος», ενώ και η διπλανή περιοχή της Νικιάνας, ετυμολογείται πιθανόν από τις λέξεις «Νέα Νίκαια».

Οι τρεις από τους Πατέρες διάλεξαν μια σπηλιά στο βουνό των Σκάρων και αποφάσισαν να μείνουν εκεί για το υπόλοιπο της ζωής τους. Πράγματι, έμειναν εκεί, περνώντας τον καιρό τους με νηστεία, αγρυπνία και προσευχή. Το τέλος τους ήταν ειρηνικό. Θάφτηκαν εκεί που σήμερα είναι το μικρό εκκλησάκι του ησυχαστηρίου των Αγίων Πατέρων.

Από τον τάφο ενός από τους Πατέρες αναβλύζει συνεχώς αγίασμα. Μάλιστα, η στάθμη του δεν ελαττώνεται χειμώνα-καλοκαίρι, ανεξάρτητα από τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν. Κι ακόμη, δεν στερεύει ούτε και την ημέρα της γιορτής, οπότε χιλιάδες προσκυνητών αντλούν από το αγιασμένο νερό. Η Αγία Τράπεζα του μικρού ναού είναι πάνω στον τάφο του δεύτερου από τους Πατέρες, ενώ ο τρίτος είχε ταφεί στο σημείο που σήμερα είναι αναμμένα τρία καντήλια.

Δεν είναι λίγα και τα θαύματα που γίνονται συνεχώς σε όσους με πίστη πίνουν από το αγίασμα και επικαλούνται τη δύναμη των Αγίων Πατέρων.

Για παράδειγμα, στα 1890 παρουσιάστηκαν στο μικρό ησυχαστήριο οι φοβεροί ληστές της εποχής, Ψήλιος και Χούτας. Με αλαζονεία ζητούσαν επίμονα να πιουν «από 'κείνο το νερό». Όταν πλησίασαν στο σημείο του αγιάσματος, προσπάθησαν οι ίδιοι να αντλήσουν... «νερό». Αλλά, μάταια! Το αγίασμα είχε εξαντληθεί. Και δεν εμφανίστηκε μέχρι να πάει η μοναχή Ακακία για να αντλήσει απ' αυτό και να δώσει στους έντρομους ληστές να πιουν.

Κι όταν σμήνος ακρίδων κατέστρεφε τα όσπρια (λαθύρια και ρεβύθια) που ήταν σπαρμένα στο Λιβάδι της Καρυάς, οι ακρίδες εξαφανίστηκαν απ' την περιοχή, μόλις η ίδια μοναχή Ακακία ράντισε με το αγίασμα τις σπαρμένες εκτάσεις.

Κάτοικος των κοντινών Πηγαδισάνων νοσηλευόταν σε κλινική της Αθήνας προκειμένου να εγχειρισθεί, μετά από αποκόλληση που είχε πάθει στο μάτι. Την προηγούμενη της εγχείρησης νύχτα αισθάνθηκε φοβερούς πόνους στο μάτι. Καθώς δεν μπορούσε να βρεθεί ο γιατρός, μόλις ησύχασε για λίγο από τους φριχτούς πόνους, κατόρθωσε να αποκοιμηθεί. Βλέπει τότε σε όνειρο ότι περιπλανιόταν στην περιοχή της Ακόνης, γύρω από το ησυχαστήριο των Αγ. Πατέρων. Μόλις αντίκρουσε το μοναστήρι, θυμήθηκε το αγίασμα και τότε ένοιωσε έναν πόνο φοβερό. Ξύπνησε αμέσως, αλλά... θεραπευμένος! Δίχως να πονάει καθόλου. Επιβεβαιώθηκε μάλιστα η θεραπεία από το επιστημονικό προσωπικό της κλινικής, για να δοξάζεται το όνομα του Θεού και των Αγίων Πατέρων.

Οι άλλοι δύο από τους Πατέρες, που ακολούθησαν τον επίσκοπο Αγάθαρχο, μόνασαν στον χώρο που υπάρχει σήμερα το μοναστήρι της Φανερωμένης. Υπήρχε τότε μικρός οίκος προσευχής στη θέση εκείνη, όπου -πριν έρθουν στο νησί οι Απόστολοι Ακύλας και Ηρωδίων- υψωνόταν ο ειδωλολατρικός ναός της Λευκαδίας Αρτέμιδος. Έζησαν και αυτοί ασκητικά και «εκοιμήθησαν εν ειρήνη».

Δυστυχώς, η παράδοση δε διέσωσε τα ονόματα των πέντε Αγίων Πατέρων. Γιορτάζεται όμως η μνήμη τους πανηγυρικά την Ζ' Κυριακή από το Πάσχα, κάθε χρόνο.

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Πασιγνώστο τουριστικό θέρετρο είναι σήμερα ο παραδοσιακός οικισμός του Αη-Νικήτα, στα ΒΔ του νησιού της Λευκάδας. Λιγότερες από πενήντα ψυχές κατοικούν εκεί τον χειμώνα, όμως το καλοκαίρι φιλοξενεί πάνω από δυο χιλιάδες επισκέπτες.

Η ηλικία του ανέρχεται σε δυο περίπου αιώνες. Παλιότερα, λιγότερες καλύβες υπήρχαν στο μέρος εκείνο για να εξυπηρετούνται οι κάτοικοι των γύρω χωριών που διατηρούσαν ελαιοκαλλιέργειες στην περιοχή. Προφυλάσσονταν έτσι από τις αντίξοες καιρικές συνθήκες και εξοικονομούσαν χρόνο για τις εργασίες τους.

Το χωριό οφείλει το όνομά του στον Άγιο Νικήτα, Αρχιεπίσκοπο Χαλκηδόνος.

Σύμφωνα με την παράδοση, στο σημείο που βρίσκεται σήμερα ο ναός του Αγίου, παλιότερα υπήρχαν βράχια. Εκεί βρέθηκε κατά τρόπο θαυμαστό μία εικόνα που παριστούσε κάποιον Άγιο, επίσκοπο όπως έδειχνε η αμφιεσή του, και έφερε την επιγραφή «Άγιος Νικήτας».

Όταν πήγαν την εικόνα στον Μητροπολίτη του νησιού, εκείνος δεν ήξερε για ποιόν Άγιο επρόκειτο. Ο μόνος Άγιος Νικήτας που γνώριζε από τα αγιολόγια ήταν μάρτυρας και όχι επίσκοπος. Ήρθε λοιπόν σε επικοινωνία με μονές του Αγίου Όρους, όπου βρίσκονται λεπτομερέστεροι κατάλογοι με τα ονόματα των Αγίων, και από εκεί έμαθε ότι επρόκειτο για τον Άγιο Νικήτα, Αρχιεπίσκοπο Χαλκηδόνος.

Ο Άγιος Νικήτας έζησε τον όγδοο αιώνα μ.Χ. στην Χαλκηδόνα της Βιθυνίας –περιώνυμη πόλη, χτισμένη απέναντι από την Κωνσταντινούπολη. Διετέλεσε Μητροπολίτης Χαλκηδόνος για κάποια χρόνια, μεταξύ των ετών 726 και 775, ενώ η έριδα της Εικονομαχίας βρισκόταν σε εξέλιξη. Ασφαλώς έδωσε και τη δική του μαρτυρία για την ορθή πίστη.

Σύμφωνα με πληροφορίες που αντλούμε από τις αφιερωμένες στον Άγιο ακολουθίες, διακρίθηκε για την αγάπη του στον Θεό και τον άνθρωπο, την φιλοξενία που αφειδώς παρείχε, την απλότητα, την υπομονή, την πραότητα, την ακακία. Ήταν άνθρωπος άσκησης και προσευχής. Σώζονται ακόμη και κώδικες με εννέα ομιλίες του Αγίου πάνω σε ευαγγελικά χωρία.

Μαζί του έζησαν οσιακά και οι συγγενείς του Ιγνάτιος (αδελφός του επισκόπου Αγ. Νικήτα), Νικήτας και Φαυστίνος.

Ενδέχεται μάλιστα να παραιτήθηκε από τον επισκοπικό θρόνο της Χαλκηδόνας και να αποσύρθηκε σε κάποια μονή της Παλαιστίνης για να επιδοθεί αποκλειστικά σε ασκητικούς αγώνες. Κατόπιν, παρέδωσε ειρηνικά το πνεύμα του στον Κύριο.

Συμπέρασμα:

**Πιστεύουμε και λατρεύουμε τον Ένα Αληθινό, Τριαδικό Θεό μας
-Πατέρα, Υιό και Άγιο Πνεύμα!**

«Τα σα εκ των σων σοί προσφέρομεν...» Η ευχή της Αγίας Αναφοράς

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 57 - 69.

Η Λειτουργία της Θυσίας

Μετά καλούμαστε να σταθούμε με ευλάβεια και σεβασμό: «**Στώμεν καλώς, στώμεν μετά φόβου...**». Τώρα θα προσφέρουμε στο Θεό το μεγάλο Μυστήριο, δείγμα λατρείας και αφοσίωσης.

Ο Ιερέας αρχίζει να απαγγέλλει τη μεγάλη ευχή του Καθαγιασμού των τιμίων Δώρων. Με αυτήν ευχαριστεί τον Θεό για όσα μας έχει δώσει και ιδίως, γιατί έστειλε τον Μονογενή Υιό Του που μας παρέδωσε το μεγάλο Μυστήριο.

Στο σημείο αυτό εκφωνεί τα λόγια, με τα οποία ο Κύριος συνέστησε το Μυστήριο στη διάρκεια του Μυστικού Δείπνου:

«Λάβετε, φάγετε, τούτο μου εστί το Σώμα, το υπέρ υμών κλώμενον εις άφεσιν αμαρτιών» -δηλαδή, «Λάβετε και φάγετε, αυτό είναι το Σώμα μου, που για χάρη σας κομματιάζεται, για τη συγχώρηση των αμαρτιών σας». Την ώρα αυτή ο Ιερέας δείχνει το ψωμί, που σε λίγο θα γίνει Σώμα Χριστού.

Και μετά από λίγο, δείχνει το Άγιο Ποτήριο με το κρασί και λέει:

«Πιείτε εξ αυτού πάντες, τούτο εστί το Αίμα μου, το της Καινής Διαθήκης, το υπέρ ημών εκχυνόμενον εις άφεσιν αμαρτιών» -δηλαδή, «Πιείτε απ' αυτό όλοι, αυτό είναι το Αίμα μου, το αίμα της Καινής Διαθήκης, που χύνεται για σας και για όλους, για την άφεση των αμαρτιών σας».

Και καταλήγει ο Ιερέας, υψώνοντας μαζί τον Άγιο Δίσκο και το Άγιο Ποτήριο: **«Τα σα εκ των σων σοί προσφέρομεν κατά πάντα και δια πάντα»** -δηλαδή, «αυτά τα δικά Σου Δώρα προσφέρουμε σ' Εσένα σε κάθε καιρό και για όλες τις ευεργεσίες Σου».

Και ακολουθεί η μεγάλη στιγμή. Ο Ιερέας παρακαλεί τον Θεό να στείλει το Άγιο Πνεύμα στα τίμια Δώρα και να τα μεταβάλει σε Σώμα και Αίμα Χριστού.

Ο Ιερέας ευλογεί με το σημείο του Σταυρού πάνω από τον Άγιο Άρτο, λέγοντας: **«Και ποιήσουν τον μεν άρτον τούτον τίμιον σώμα του Χριστού σου. Αμήν»** -δηλαδή, «Και κάνε αυτόν τον Άρτο, το ίδιο το τίμιο Σώμα του Χριστού Σου. Αμήν».

Και μετά ευλογεί πάνω από το Άγιο Ποτήριο, λέγοντας: «**Το δε εν τω Ποτηρίω τούτω τίμιον αίμα του Χριστού σου. Αμήν**» -που σημαίνει: «Κι αυτό που είναι μέσα σε τούτο το Ποτήριο, (κάνε το) το ίδιο το τίμιο Αίμα του Χριστού Σου. Αμήν».

Και στη συνέχεια, ευλογώντας σταυρωτά τον Άγιο Άρτο και το Άγιο Ποτήριο, ο Ιερέας λέει: «**Μεταβαλόν τω Πνεύματι Σου τω Αγίω. Αμήν, αμήν, αμήν**» -δηλαδή, «Αφού τα μεταβάλλεις με το Πνεύμα Σου το Άγιο. Αμήν, αμήν, αμήν».

Έτσι γίνεται το θαύμα της μεταβολής του ψωμιού και του κρασιού, που πρόσφεραν οι Χριστιανοί, στο ίδιο το Σώμα και το ίδιο το Αίμα του Χριστού. Πόσο μεγάλη είναι η τιμή που μας γίνεται, να παρευρισκόμαστε στο μεγάλο αυτό θαύμα!

Την ίδια ώρα οι πιστοί ψάλλουν: «**Σε υμνούμεν, σε ευλογούμεν, σοί ευχαριστούμεν, Κύριε, και δεόμεθά σου ο Θεός ημών**» -που σημαίνει: «Εσένα υμνούμε, Εσένα ευλογούμε, Εσένα ευχαριστούμε, Κύριε, και Σε παρακαλούμε, Θεέ μας».

Μετά τον Καθαγιασμό των τιμών Δώρων, ο Ιερέας μνημονεύει όλα τα μέλη της Εκκλησίας. Πρώτα τους Αγίους –και εξαιρετικά την Θεοτόκο. Ύστερα τους κεκοιμημένους Χριστιανούς. Τέλος, τους ζωντανούς, με πρώτον τον Αρχιεπίσκοπο. Και για να μη μείνει κανείς έξω από το μεγάλο Δείπνο, στο τέλος ζητάει από τον Κύριο να θυμηθεί: «**και ων έκαστος κατά διάνοιαν έχει και πάντων και πασών**» -δηλαδή, «και όλους όσους έχει στο νου του ο καθένας, άντρες και γυναίκες».

Σε λίγο, αρχίζει η προετοιμασία για την Θεία Κοινωνία.

Η ΘΕΟΣΑΡΚΗ ΜΕΡΙΔΑ

ΚΑΤΑ τή διάρκεια τής θείας λειτουργίας στο χωριό Ζάρκα τής Ίορδανίας, στίς 21 Ἀπριλίου 1991, μετά τή μεγάλη είσοδο, ὁ ὀρθόδοξος ἱερέας τοποθέτησε τά τίμα Δῶρα στήν ἅγια τράπεζα.

Ξαφνικά εἶδε τό δισκάριο γεμάτο αἶμα. Ἐπί τόν ἅγιο Ἄρτο ξεχυνόταν ἐπίσης αἶμα ζεστό. Ὁ ἱερέας ἔβαλε τίς φωνές, καί οἱ πιστοί ἔτρεξαν στό ἱερό νά δοῦν τί συμβαίνει.

Βλέποντας τό θαυμαστό γεγονός, ἔμειναν ἄφωνοι. Ἄλλοι προσπαθοῦσαν νά μεταλάβουν μερικές σταγόνες, ἐνῶ ἄλλοι νά χρίσουν τό σῶμα τους.

“Ἐπισκέφθηκα τήν πόλη”, διηγείται αὐτόπτης μάρτυρας, “γιά νά δῶ ἀπό κοντά τό θεϊκό σημεῖο. Χιλιάδες κόσμου εἶχαν κατακλύσει τήν περιοχή. Ὁ ἱερέας εἶχε κατορθώσει νά φυλάξει δύο κομματάκια Ἄρτου. Ὁμολογῶ πῶς αὐτό πού ἔβλεπα δέν ἦταν ἄρτος καί οἶνος. Ἦταν Σῶμα καί Αἶμα Ἰησοῦ Χριστοῦ”.

«Εξαιρέτως της Παναγίας, αχράντου...» Η Μητέρα του Θεού

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 70 – 73.

Ο γάμος στην Κανά Η Παναγία: μεσίτης ουρανού και γης

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι ο γάμος είναι μυστήριο της Εκκλησίας μας και έχει συσταθεί/ ευλογηθεί από τον ίδιο τον Χριστό, β. ότι η Παναγία γέννησε τον Υιό του Θεού και παρακαλεί τον Θεό για τους ανθρώπους· γι' αυτό συνδέει τον ουρανό και τη γη, γ. ποιοι είναι οι «αδελφόθεοι».
- Να κατανοήσουν τη δύναμη που έχουν οι μεσιτείες της Παναγίας προς τον Θεό για εμάς.
- Να γνωρίσουν την ιστορία του γάμου στην Κανά.
- Να μάθουν με ποιος τρόπο η Εκκλησία τιμά την Παναγία μας.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η Παναγία έχει «παρρησία» ενώπιον του Θεού, δηλ. τη δύναμη να παρακαλεί για τους ανθρώπους και να εισακούονται οι προσευχές της.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ:

Την τρίτη μέρα, γινόταν ένας γάμος στην Κανά της Γαλιλαίας. Ήταν εκεί και η μητέρα του Ιησού. Προσκάλεσαν, λοιπόν, και τον Ιησού και τους μαθητές του στο γάμο. Κάποια στιγμή που τέλειωσε το κρασί, η μητέρα του Ιησού του λέει: «Δεν έχουν κρασί». Της λέει ο Ιησούς: «Τι επεμβαίνεις εσύ στο δικό μου έργο, γυναίκα; Δεν ήρθε ακόμα η ώρα μου». Τότε η μητέρα του λέει στους υπηρέτες: «Ό,τι σας πει, να το κάνετε». Εκεί βρίσκονταν έξι πέτρινες σιάμνες, που χωρούσαν η καθεμιά ογδόντα ως εκατόν είκοσι λίτρα. Χρειάζονταν για τον καθαρισμό που απαιτεί ο ιουδαϊκός νόμος. Τότε ο Ιησούς λέει στους υπηρέτες: «Γεμίστε τις σιάμνες με νερό». Και τις γέμισαν ως απάνω. «Πάρτε τώρα», τους είπε, «και φέρτε να δοκιμάσει ο υπεύθυνος για το τραπέζι». Κι αυτοί του έφεραν. Μόλις όμως ο υπεύθυνος για το τραπέζι γεύτηκε το νερό που είχε γίνει κρασί, μην ξέροντας την προέλευσή του, γιατί μόνο οι υπηρέτες που είχαν βάλει το νερό ήξεραν, φωνάζει το γαμπρό και του λέει: «Όλος ο κόσμος προσφέρει πρώτα το καλό κρασί κι όταν μεθύσουν, τότε φέρνει το πιο δεύτερο. Εσύ όμως φύλαξες το καλό κρασί ως αυτή την ώρα». Αυτό ήταν η αρχή των σημείων του Ιησού στην Κανά της Γαλιλαίας. Έτσι φανέρωσε τη δόξα του και οι μαθητές του πίστεψαν σ' αυτόν.

Σχόλια:

▪ **Ο Χριστός ήταν προσκεκλημένος στο γάμο μαζί με την Μητέρα, τους «αδελφούς» και τους μαθητές Του**, όχι για να διδάξει ή να κάνει θαύματα, αλλά **επειδή ήταν γνωστός τους** –μάλλον του γαμπρού, που κατά την παράδοση ήταν ο απόστολος Σίμων ο Κανανίτης.

▪ **Τα «αδέρφια του Ιησού»**, που αναφέρει ο ευαγγελιστής, δεν ήταν παιδιά της Παναγίας, η οποία δεν απέκτησε άλλα παιδιά ούτε πριν ούτε μετά τη γέννηση του Χριστού. Ήταν παιδιά του Ιωσήφ από προηγούμενο γάμο του και στην παράδοση της Εκκλησίας ονομάζονται «Αδελφόθεο» (ο Ιάκωβος, ο Ιούδας κ.ά.). Ο Ιωσήφ εξάλλου δεν ήταν σαρκικός πατέρας του Χριστού (Πατέρας Του ήταν ο Θεός), αλλά προστάτης της Παναγίας.

▪ Ο Χριστός δεν απαξίωσε να πάει στο γάμο και αυτό για τη δική μας ωφέλεια. **Στο γάμο της Κανά έχουμε τη σύσταση του ιερού μυστηρίου του γάμου** –γι' αυτό σε κάθε γάμο διαβάζεται αυτή η ευαγγελική περικοπή. Εκεί ο Χριστός ευλόγησε το μυστήριο της ένωσης ενός άνδρα και μιας γυναίκας, που θα έχει ως καρπό την κοινή πορεία κοντά στο Θεό, αλλά και νέους ανθρώπους –τα παιδιά που ενδεχομένως θα αποκτήσουν.

▪ **Ήταν το πρώτο «σημείο» - θαύμα** που τέλεσε ο Χριστός, απ' όταν άρχισε τη δημόσια ζωή και δράση Του.

▪ **Όταν τέλειωσε το κρασί, η Παναγία μεσολάβησε για να φροντίσει ο Χριστός.** Ο Χριστός μέχρι τότε δεν είχε κάνει κάποιο θαύμα. **Πώς γνώριζε τότε η Παναγία ότι έχει εξαιρετική δύναμη το Παιδί της;** Γνώριζε τον θαυμαστό τρόπο, με τον οποίο είχε γεννηθεί (είχε γεννηθεί από το Άγιο Πνεύμα, χωρίς ανθρώπινο πατέρα· τον Ευαγγελισμό της από τον Γαβριήλ· τα οράματα του Ιωσήφ· τους ύμνους των Αγγέλων κατά τη Γέννηση· το αστέρι που οδήγησε τους Μάγους). Θυμόταν τα λόγια που της είχε πει ο Συμεών, όταν Τον οδήγησε βρέφος σαράντα ημερών στο Ναό. Θυμόταν τη συνομιλία Του με τους σοφούς των Ιουδαίων στο Ναό, όταν ήταν δώδεκα χρονών. Ακόμη γνώριζε αυτά που είχε πει ο Ιωάννης γι' Αυτόν.

▪ **Ελάχιστες φορές βλέπουμε την Παναγία να μιλάει στην Αγία Γραφή.** Μία απ' αυτές και εδώ. Λέει στους ανθρώπους (τους υπηρέτες στο γάμο, αλλά και σε όλους μας) να κάνουν ό,τι λέει ο Χριστός (**«Ὅ,τι ἄν λέγει ὑμῖν ποιήσατε»**).

▪ Τι ήταν οι **«ὕδρια λίθινα ἕξ»;** Ήταν μεγάλα πέτρινα δοχεία. Τα είχαν γεμάτα νερό, που ήταν σπάνιο στην Παλαιστίνη και περιζήτητο, για να μην χρειαστεί να τρέχουν στα ποτάμια της περιοχής. Το χρησιμοποιούσαν για τον καθαρισμό τους, στις περιπτώσεις που είχαν κάνει κάτι, ώστε να θεωρούνται ακάθαρτοι κατά τον Μωσαϊκό Νόμο.

▪ **Ο Χριστός έκανε το νερό, κρασί** –και μάλιστα εξαιρετικής ποιότητας. **Το «σημείο» αυτό έγινε από αγάπη για τους ανθρώπους, αλλά και για να δώσει το πρώτο σημάδι / ένδειξη της Θεότητάς Του.** Φανέρωσε έτσι για πρώτη φορά τη δόξα Του στους μαθητές Του.

▪ **Ο Χριστός ανταποκρίνεται τελικά στην παράκληση της Μητέρας Του.** Έχει «παρησία» σ' Αυτόν, δηλ. το χάρισμα να εισακούονται από τον Θεό οι παρακλήσεις και οι προσευχές της για τους ανθρώπους.

▪ **Η θέση της Παναγίας είναι ξεχωριστή** τόσο ανάμεσα στους ανθρώπους (η ανώτερη όχι μόνο απ' όλους τους ανθρώπους, αλλά κι απ' όλα τα δημιουργήματα του Θεού), όσο και απέναντι στο Θεό. Την πιο χαριτωμένη απ' όλες τις γυναικес διάλεξε ο Θεός για να γίνει Μητέρα Του.

▪ Η ζωή της Θεοτόκου: Καρπός της προσευχής των δικαίων Ιωακείμ και Άννας, που ήταν άτεκνοι. Τριών ετών την αφιερώνουν στο Ναό του Θεού. 15 ετών οι ιερείς αναθέτουν την προστασία της στο δίκαιο Ιωσήφ. Ο αρχάγγελος Γαβριήλ της δίνει στη Ναζαρέτ το χαρμόσυνο μήνυμα ότι θα γεννήσει το Γιο του Θεού –χωρίς ανθρώπινο πατέρα, από το Άγιο Πνεύμα. Τον γέννησε στη σπηλιά της Βηθλεέμ. Κατέφυγε μαζί Του στην Αίγυπτο. «Δίκοπο μαχαίρω» πέρασε την καρδιά της όταν τον είδε πάνω στον Σταυρό. Πρώτη πήρε το μήνυμα της Ανάστασης. Τη γηροκόμησε ο αγαπημένος μαθητής, ο Ιωάννης. Όλοι την θρήνησαν όταν «κοιμήθηκε». Όμως δεν εγκατέλειψε τον κόσμο...

▪ **Η Παναγία συνδέει τον ουρανό και τη γη.** Έγινε η σκάλα («κλίμαξ»), μέσω της οποίας κατέβηκε ο Θεός στη γη, αφού Τον γέννησε. Όμως γίνεται και σκάλα που μεταφέρει τις προσευχές, τις αγωνίες και τον πόνο των ανθρώπων στο Θεό και Τον παρακαλεί για χάρη μας. Στους ναούς εικονίζεται στην κόγχη του ιερού βήματος, ως «Πλατυτέρα των Ουρανών», ακριβώς επειδή ενώνει τον ουρανό (οροφή) και τη γη (έδαφος).

▪ **Κι εμείς τιμάμε εξαιρετικά την Παναγία.** 1. **Γιορτάζουμε** κάθε σημαντικό γεγονός της ζωής της (Σύλληψη, Γένεσις, Εισόδια, Ευαγγελισμό, Κοίμηση), αλλά και πολλά θαύματά της (Ζωοδόχος Πηγή, Βλαχέρνα, Κατάθεση Τ. Ζώνης, Αγ. Σκέπη, γιορτές εικόνων της, όπως της Φανερωμένης και της Καθαριώτισσας κ.ά.). 2. **Χτιζουμε ναούς** και μοναστήρια προς τιμήν της. 3. Οι πιο ωραίοι **ύμνοι και ειδικές ακολουθίες** έχουν γραφτεί γι' αυτήν. 4. Σε κάθε δύσκολη στιγμή επικαλούμαστε τη βοήθειά της («Παναγία μου!» είναι η αυθόρμητη παράκλησή μας) κι ύστερα, την ευχαριστούμε για την παρέμβασή της στο πρόβλημά μας.

▪ Η Παναγία είναι άνθρωπος και όχι Θεός. Αξιώθηκε όμως να γεννήσει τον Υιό του Θεού και γι' αυτό την τιμάμε. Η Παναγία δεν κάνει θαύματα με δική της δύναμη, αλλά με την χάρη που έχει από το Θεό να εισακούονται οι μεσιτείες της.

Βοηθητικό υλικό:

Η ιστορία του Ακαθίστου Ύμνου

Ιδιαίτερη είναι η αγάπη και ξεχωριστός ο σεβασμός, με τον οποίο το σύνολο των πιστών περιβάλλει την Ακολουθία του Ακάθιστου Ύμνου. Αγάπη και σεβασμός που πηγάζουν και εμπνέονται από το πρόσωπο προς το οποίο απευθύνεται η Ακολουθία, από την εκφραστικότητα και τον πλούτο των κειμένων, από το μελωδικό ένδυμα των λόγων. Αγάπη και σεβασμός που εκδηλώνονται με την ευλαβή παρουσία και ενεργό συμμετοχή στην Ακολουθία των «πιστών προσκυνούντων και δοξαζόντων» Χριστιανών, τα απογεύματα της Παρασκευής καθ' όλη τη διάρκεια της Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

Σύμφωνα με το Συναξαριστή, ο Ύμνος δημιουργήθηκε το 626, μετά τη σωτηρία της Κωνσταντινούπολης από την πολιορκία των Αβάρων και των Περώων, οπότε και εψάλει για πρώτη φορά.

Κατά το έτος 626 η Κωνσταντινούπολη πολιορκήθηκε από τους Πέρσες και Αβάρους. Ο βασιλέας Ηράκλειος απουσίαζε στη Μικρά Ασία σε πόλεμο κατά των Περώων. Τότε ο φρούραρχος Βόνος μαζί με τον Πατριάρχη Σέργιο ανέλαβαν την υπεράσπιση της αυτοκρατορίας. Ο Πατριάρχης περιέτρεχε τη πόλη με την εικόνα της Παναγίας της Βλαχερνίτισσας και ενεθάρρυνε τα πλήθη και τους μαχητές.

Εαφνικά έγινε φοβερός ανεμοστρόβιλος που δημιούργησε τρικυμία και κατέστρεψε τον εχθρικό στόλο και τη νύκτα της 7ης προς την 8η Αυγούστου, αναγκάστηκαν να φύγουν άπρακτοι. Ο λαός πανηγυρίζοντας τη σωτηρία του, συγκεντρώθηκε στο Ναό της Παναγίας των Βλαχερνών και όλοι όρθιοι έψαλλαν τον από τότε λεγόμενο «Ακάθιστο Ύμνο» στην Παναγία, αποδίδοντας τα «νικητήρια» και την ευγνωμοσύνη τους στην «Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ».

Το αντιτορπιλικό «ΑΔΡΙΑΣ» και η διάσωσή του

Μέσα στη δίνη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, το ελληνικό Ναυτικό δίνει το δικό του αγώνα για την ελευθερία. Ο ελληνικός στόλος, όταν οι Γερμανοί εισέβαλαν στην Ελλάδα (6 Απριλίου 1941), μετέφερε την εξόριστη ελληνική Κυβέρνηση στην Αίγυπτο. Από εκεί ο συντεταγμένος ελληνικός στρατός και ο στόλος συμμετείχε, μαζί με τις δυνάμεις των Συμμάχων, σε μάχες και ναυμαχίες εναντίον των δυνάμεων του Άξονα (Γερμανία, Ιταλία, Ιαπωνία).

Τα ελληνικά πλοία, μαζί με τα υπόλοιπα συμμαχικά, ναυλοχούσαν στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας. Ανάμεσά τους και το αντιτορπιλικό «Αδρίας». Το θρυλικό αντιτορπιλικό είχε κατασκευασθεί στα ναυπηγεία Σουάν και Χάντερς στο Newcastle (Νιουκάστλ) της Αγγλίας, επί του ποταμού Τάϊν και εγκαινιάσθηκε στις 20 Ιουλίου 1942. Κυβερνήτης του ορίσθηκε ο Λευκαδίτης αντιπλοίαρχος Ιωάννης (Νάννος) Τούμπας, που μέχρι τότε είχε διακριθεί στις πολεμικές επιχειρήσεις ως κυβερνήτης του αντιτορπιλικού «Αετός». Στις 23-1-1943 το «Αδρίας» απέπλευσε από την Αγγλία και, αφού έλαβε μέρος σε επιχειρήσεις στον Ατλαντικό και στη Δυτική Μεσόγειο, κατέπλευσε στη ναυτική βάση της Αλεξάνδρειας το Μεγάλο Σάββατο, 24-4-1943.

Το νέο πλοίο συνεχίζει να συμμετέχει σε ναυμαχίες με εχθρικά πλοία, συνοδεύει εμπορικά πλοία για τον ανεφοδιασμό της Μάλτας και της Αλεξάνδρειας, καταδιώκει εχθρικά υποβρύχια, ενώ δέχεται και αναρίθμητες προσβολές από τα γερμανικά στούκας. Μετά την συνθηκολόγηση και την παράδοση της Ιταλίας, στις 10 Σεπτεμβρίου 1943, παραδίδεται στο «Αδρίας» (μαζί με το αγγλικό αντιτορπιλικό «Χάρσλεϋ») ό,τι έχει απομείνει από τον ιταλικό στόλο

Το βράδυ της 22ας Οκτωβρίου ο «Αδρίας» έγραψε την πιο αξιοθαύμαστη σελίδα της ιστορίας του. Συμμετείχε τότε στις επιχειρήσεις του συμμαχικού στόλου για τον ανεφοδιασμό της Λέρου και την απελευθέρωση των Δωδεκανήσων. Την προηγούμενη μέρα (21/10) και ενώ έπλεε μεταξύ Καλύμνου και Κω, δεχόταν επί τέσσερις ώρες συνεχώς επιθέσεις από γερμανικά στούκας και κατάφερε να αγκυροβολήσει σε έναν τουρκικό όρμο, έχοντας αποφύγει τα γερμανικά πυρά και με 5 μόνον ελαφρά τραυματίες.

Στις 21.56 της 22-10-1943 ο «Αδρίας» πλέει μεταξύ Καλύμνου και Ιμίων. Ο ίδιος ο (κατόπιν) αντιναύαρχος Ιωάννης Τούμπας αφηγείται τις τρομερές εκείνες στιγμές στο βιβλίο του, «Εχθρός εν όψει»:

«Εστεκόμουν εις την συνηθισμένην θέσιν μου κατά την μάχην. Εμπρός και εις το μέσον της άνω γεφύρας... Αίφνης μία ισχυροτάτη διπλή δόνησις συνεκλόνησε το πλοίον... Αισθάνομαι ότι τινάσσομαι στον αέρα, ενώ αμέσως κατόπι μια τρομερή πίεσις με εκοφενδονίζει αποτόμως προς τα κάτω και με κτυπάς με το στήθος εις το κάτω πάτωμα της γεφύρας... Διάφορα αντικείμενα σαν βροχή πέφτουν επάνω μου, ενώ συγχρόνως ακούεται μία τρομερή έκρηξις, που συνοδεύεται από σειράν δυνατών κρότων και τριγμών διαφόρων σιδηρικών που έσπαζαν... Καταβάλω απεγνωσμένας προσπάθειάς δια να απελευθερωθώ από τα σίδερα που με είχαν θάψει... Αμέσως αντελήφθην ότι είχε τιναχθεί στον αέρα η πλώρα και ότι το πλοίο είχε κοπεί εις τα δύο. Σκύβω

από την γέφυρα δια να ιδώ την πρόραν και βλέπω την θάλασσαν. Δεν υπήρχε πλέον πρόρα... Κατήλθα και έφθασα στον προβολέα (εναλλακτική θέση διακυβερνήσεως του πλοίου), όπου είχε φθάσει και ο ανθυποπλοίαρχος Μουρίκης, τραυματισμένος και αυτός και είχαν ήδη συνδέσει το πηδάλιον εις την θέσιν εκείνην... Ο πρώτος μηχανικός υποπλοίαρχος Αράπης μου αναφέρει κανονικότατα: «μηχαναί και λέβητες εν τάξει». Δόξα τω Θεώ, αυτό είναι σπουδαίο! ... Αρχίζω να κινώ τας μηχανάς ανάποδα, αμέσως όμως το πλίο στρέφει «όλο αριστερά». Διάφορες λαμαρίνες που κρέμονται μας κάνουν «τιμόνν». Το πλήρωμα ήτο ψυχραιμότατο, όλοι οι άνδρες ήσαν εις τας θέσεις των μάχης... Το πλοίο είχε πάρει μια κλίσιν 12 μοιρών προς τα δεξιά... (σ.σ. αργότερα θα πάρει κλίση 18 μοιρών!).

Το ΧΑΙΡΓΟΥΩΡΘ μας πλησιάζει βραδέως και ο Άγγλος Διοικητής διατάζει: «Κρατήσατε. Θα σας πλευρίσω να παραλάβω το πλήρωμά σας. Κατόπιν να βυθισθεί το πλοίο». Να βουλιάξω τον ΑΔΡΙΑ, το καράβι μου; Θα αστείευεται φαίνεται! Ο Άγγλος Διοικητής μου επανέλαβε δύο φορές τη διαταγή να βυθίσω το πλοίο. Και τις δύο φορές του απήντησα ότι αρνούμαι... Αποφάσισα να προσπαθήσωμεν να φθάσωμεν πάση θυσία, το ταχύτερον δυνατόν, εις τα τουρκικά παράλια...»

Στη διάρκεια της νύχτας ο ΑΔΡΙΑΣ, κινδυνεύοντας να βυθισθεί από στιγμή σε στιγμή λόγω της μεγάλης κλίσης του, συνεχίζει το εναγώνιο ταξίδι του προς τα τουρκικά παράλια, μήπως και καταφέρουν να σωθούν. Ταλαιπωρημένο το πλήρωμα από τη ναυμαχία και την έκρηξη δεν εγκαταλείπει τις προσπάθειες. Ο κυβερνήτης Ι. Τούμπας συνεχίζει την αφήγησή του:

«Διέταξα να υψωθεί εις το κατάρτι η μεταξωτή μας σημαία. Εάν ο ΑΔΡΙΑΣ εβυθίζετο, θα κατήρχετο εις τον υγρόν τάφον του υπερήφανος και σημαιοστολισμένος, όπως ήρμοζε εις ένα καλόν και γενναίον μαχητήν... Η κλίσις του πλοίου αυξάνει συνεχώς και ανησυχαστικώς. Όλαι αι αντλίας είναι εν λειτουργία, αλλά δεν προφθαίνουν πλέον τα νερά... Αισθανόμουν το πλοίο να φεύγει κάτω από τα πόδια μου! Βλέπω προς τα αριστερά μας δύο ασθενή φώτα... Κατευθύνομαι προς τα φώτα... Επιτέλους φαίνεται καθαρά ο όρμος. Μια θαυμάσια αμμουδιά απλώνεται εμπρός μας! Εκράτησα και τις δύο μηχανές και το πλοίο προσήραξε ηρεμώτατα... Η ώρα ήτο ακριβώς 00.50 της 23^{ης} Οκτωβρίου και είχαμε διανύσει από το σημείο της εκρήξεως 16 ολόκληρα μίλια... Πέντε λεπτά ακόμη και ο ΑΔΡΙΑΣ θα είχε ανατραπεί...Είχαμε φθάσει στον τουρκικό όρμο Γκιουμουσλούκ (κοντά στο Μποντρούμ, την αρχαία Αλικαρνασσό). Ο ΑΔΡΙΑΣ είχε 21 νεκρούς και 30 τραυματίες, δηλ. απώλειες 30% της δυνάμεώς του».

Ο αντιπλοίαρχος Τούμπας κατόρθωσε με πολύ κόπο και αναρίθμητες δυσκολίες να επισκευάσει το πλοίο, ώστε να μπορέσει να αποπλεύσει το βράδυ της 1^{ης} Δεκεμβρίου 1943 από το Γκιουμουσλούκ, με πλήρωμα εννέα (9) αξιωματικούς και σαράντα έξι (46) υπαξιωματικούς και ναύτες. Διανύοντας 730 ναυτικά μίλια και με πολλές δυσκολίες, αφού έλειπε η πλήρη του πλοίου και τα γερμανικά πλοία ήταν πανταχού παρόντα στη Μεσόγειο, το ΑΔΡΙΑΣ κατόρθωσε να καταπλεύσει στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας στις 6 Δεκεμβρίου 1943, ανήμερα της εορτής του προστάτη των ναυτικών, Αγίου Νικολάου. Η υποδοχή που του επεφύλαξαν τα ελληνικά και τα συμμαχικά πλοία ήταν θριαμβευτική και ανεπανάληπτη.

Το κατόρθωμα του Λευκαδίτη αντιπλοίαρχου Ιωάννη Τούμπα (που αργότερα έγινε ναύαρχος και υπουργός Εξωτερικών) θεωρείται μοναδικό στην παγκόσμια ναυτική ιστορία.

Ο ίδιος, λίγα χρόνια αργότερα (1953), έφτασε προσκυνητής στην Παναγία τη Φανερωμένη, για να αποδώσει στην Παναγία προστάτιδα του νησιού του (που είναι και δική μας πατρίδα) τα ευχαριστήρια για την σωτηρία του ίδιου και του πληρώματός του. Αφιέρωσε μάλιστα και ένα ασημένιο καντήλι για την εικόνα Της, το οποίο βλέπουμε σήμερα στο Μουσείο της Μονής.

ΤΗ ΥΠΕΡΜΑΧΩ ΣΤΡΑΤΗΓΩ ΤΑ ΝΙΚΗΤΗΡΙΑ Ο «Εθνικός Ύμνος» της Ρωμηοσύνης

Τη υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια,
ως λυτρωθείσα των δεινών ευχαριστήρια
αναγράφω σοι η πόλις Σου, Θεοτόκε·
αλλ' ως έχουσα το κράτος απροσμάχητον εκ
παντοίων με κινδύνων ελευθέρωσον, ίνα
κράζω σοι· Χαίρε, νύμφη ανύμφευτε.

Στην προστάτιδα στρατηγό τους ύμνους της νίκης,
επειδή λυτρώθηκα από τον φοβερό κίνδυνο,
σαν ευχαριστία,
αποδίδω επίσημα σ' Εοσένα (εγώ) η Πόλη Σου (η
Κων/πολη), Θεοτόκε.
Αλλά, καθώς έχεις δύναμη ακατανίκητη,
λύτρωσέ με από κινδύνους κάθε είδους,
για να φωνάζω δυνατά σ' Εοσένα:
Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτη.

Συμπέρασμα:

**Η Παναγία είναι η Μητέρα του Χριστού μας
και έχει τη δύναμη να Τον παρακαλεί για μας.**

Η Κυριακή Προσευχή

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 75 – 76.

Προετοιμασία για τη Θεία Κοινωνία

Όταν ο Ιερέας παύσει να μνημονεύει τα ονόματα των πιστών, βγαίνει στην Ωραία Πύλη και ευλογεί όλο το εκκλησίασμα με τον Τιμιο Σταυρό, λέγοντας: «**Και έσται τα ελέη του μεγάλου Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού μετά πάντων υμών**», δηλαδή: «Και ως είναι οι δωρεές του μεγάλου Θεού και Σωτήρα μας Ιησού Χριστού μαζί με όλους σας». Και οι πιστοί απαντούν: «**Και μετά του πνεύματός σου**» -«Και με το δικό σου πνεύμα».

Και τότε, αμέσως αρχίζει η προετοιμασία για τη Θεία Κοινωνία.

Με μια σειρά δεήσεις μπροστά από τα καθαγιασμένα ήδη Τιμία Δώρα, ο Ιερέας παρακαλεί τον Θεό να αξιώσει αυτόν και τους πιστούς να μεταλάβουν τα άχραντα μυστήρια. Και ο λαός απαντά: «**Κύριε ελέησον**» ή «**Παράσχου Κύριε**».

Τότε απαγγέλουν όλοι μαζί την «**Κυριακή προσευχή**», δηλ. την προσευχή που διδάξε ο Κύριος στους μαθητές του, πάνω σε ένα ύψωμα της Γαλιλαίας:

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Με την Κυριακή προσευχή, το Πάτερ ημών δηλαδή, οι πιστοί παρακαλούν τον Θεό, που τον ονομάζουν Πατέρα τους:

- Να δοξάζεται το όνομα του Θεού σε όλους τους ανθρώπους, με τα λόγια και τα έργα των πιστών Του
- Να έρθει η Βασιλεία του Θεού στις ψυχές όλων των ανθρώπων
- Να εφαρμόζεται από όλους τους ανθρώπους το άγιο θέλημα του Θεού
- Να δώσει ο Θεός «τον επιούσιο άρτο», δηλ. όλα όσα είναι αναγκαία για την ψυχή και το σώμα του ανθρώπου, και πρώτα απ' όλα το ίδιο το Σώμα και το Αίμα Του
- Να συγχωρήσει τις αμαρτίες τους, με την προϋπόθεση ότι κι αυτοί θα συγχωρούν τις αμαρτίες των άλλων

Πάτερ ημών,
 ό έν τοις ούρανοις,
 άγιασθήτω τò όνομά σου,
 έλθέτω ή βασιλεία σου,
 γενηθήτω τò θέλημά σου,
 ώς έν ούρανῶ, και επί τής γής·
 τόν άρτον ήμῶν τόν επιούσιον
 δός ήμίν σήμερα·
 και άφες ήμίν τὰ όφειλήματα ήμῶν,
 ώς και ήμείς άφίεμεν τοις όφειλέταις ήμῶν·
 και μη είσενέγκης ήμάς είς πειρασμόν,
 αλλά ρύσαι ήμάς από του πονηροῦ·
 ότι σοῦ έστιν ή βασιλεία
 και ή δύναμις και ή δόξα,
 του Πατρος και του Υιου
 και του Άγιου Πνεύματος
 νῦν και άεί
 και είς τούς αιώνας τῶν αίωνων. Άμήν.

- Να μην επιτρέψει να βρεθούν σε περιστάσεις που θα τους εκθέσουν στον κίνδυνο της αμαρτίας.

Και στο τέλος, ομολογούν –με το στόμα του Ιερέα- ότι ο Θεός μπορεί να τους δώσει όλα αυτά γιατί είναι ο αιώνιος βασιλιάς και ο Παντοδύναμος Θεός, που προστατεύει και βοηθά τους ανθρώπους.

Η πιο σύντομη προσευχή

Όταν προσευχόμαστε, όταν περνάμε έξω από μια εκκλησία, όταν ξεκινάμε τη μέρα μας και πριν κοιμηθούμε, πριν και μετά το φαγητό, όταν ετοιμαζόμαστε να κάνουμε κάτι δύσκολο, κάνουμε τον Σταυρό μας.

Το σημείο του Σταυρού είναι μια μικρή προσευχή. Κάθε κίνηση έχει τη δική της σημασία.

1. Ενώνουμε τα τρία δάχτυλα του δεξιού μας χεριού: τον αντίχειρα, το δείκτη και το μέσο. Έτσι ομολογούμε τον Τριαδικό Θεό μας: τον Πατέρα, τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα.

2. Ακουμπάμε στην παλάμη μας τα άλλα δύο δάχτυλα: τον παράμεσο και τον μικρό. Μας θυμίζουν ότι ο Χριστός είναι Θεός και άνθρωπος.

3. Φέρνουμε το χέρι μας ψηλά στο μετώπη. Έτσι ομολογούμε πως ο Χριστός είναι Θεός και κάθεται στον Θρόνο του Ουρανού.

4. Κατεβάζουμε το χέρι μας χαμηλά στην κοιλιά.

Έτσι ομολογούμε πως ο Χριστός γεννήθηκε από την Παναγία Μητέρα Του και έγινε άνθρωπος.

5. Φέρνουμε το χέρι στο δεξιό ώμο μας. Έτσι παρακαλούμε τον Θεό να μας έχει κοντά Του, μαζί με τους Αγίους.

6. Φέρνουμε το χέρι στον αριστερό ώμο μας. Έτσι παρακαλούμε τον Θεό να μη μας βάλει μακριά Του, μαζί με τους αμαρτωλούς.

Ο Αναστημένος Χριστός κοινωνεί τους Μαθητές Του Η Θεία Κοινωνία

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 76 - 86.

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι ο Χριστός αναστήθηκε και στη συνέχεια εμφανιζόταν στους Μαθητές Του, β. ότι ο Χριστός φανερώνεται συνεχώς μέσα στα μυστήρια της Εκκλησίας και ειδικά στη Θεία Ευχαριστία, γ. ότι όσοι μεταλαμβάνουν το Σώμα και το Αίμα Του, κοινωνούν/ ενώνονται με τον Θεό και μεταξύ τους.
- Να κατανοήσουν την αξία του μυστηρίου της Θ. Ευχαριστίας για τη ζωή του πιστού.
- Να γνωρίσουν την ιστορία της πορείας προς Εμμαούς.
- Να συνειδητοποιήσουν πως όταν κοινωνούμε το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, φανερώνεται ο Θεός στη ζωή μας.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ

Την ίδια μέρα, δύο από τους μαθητές του πήγαιναν σ' ένα χωριό που απέχει εξήντα στάδια από την Ιερουσαλήμ και λέγεται Εμμαούς. Αυτοί μιλούσαν μεταξύ τους για όλα αυτά που συνέβησαν.

Καθώς μιλούσαν και συζητούσαν, τους πλησίασε ο ίδιος ο Ιησούς και βάδιζε μαζί τους. Τα μάτια τους όμως εμποδίζονταν, έτσι που να μην τον αναγνωρίζουν.

Ο Ιησούς τους ρώτησε: «Για ποιο ζήτημα μιλάτε μεταξύ σας τόσο έντονα καθώς περπατάτε και είστε σκυθρωποί;»

Ο ένας, που τον έλεγαν Κλεόπα, του αποκρίθηκε: «Εσύ μονάχος ζεις στην

Ιερουσαλήμ και δεν έμαθες τα όσα έγιναν εκεί αυτές τις μέρες;» Κι εκείνος τους ρώτησε: «Ποια;»

Αυτοί του είπαν: «Τα σχετικά με τον Ιησού από τη Ναζαρέτ, που ήταν προφήτης δυνατός και σε έργα και σε λόγια μπροστά στο Θεό και σ' ολόκληρο τον λαό, και πώς τον παρέδωσαν οι αρχιερείς και οι άρχοντές μας να καταδικαστεί σε θάνατο και τον σταύρωσαν. Εμείς ελπίζαμε πως αυτός είναι εκείνος που έμελλε να ελευθερώσει το λαό του Ισραήλ. Αντίθετα όμως, είναι η Τρίτη μέρα σήμερα από τότε που έγιναν αυτά και δε συνέβη τίποτα. Επιπλέον, και μερικές γυναίκες από τον κύκλο μας μας αναστάτωσαν. Όταν πήγαν πρωί πρωί στον τάφο και δε βρήκαν το σώμα του, ήρθαν και μας έλεγαν ότι είδαν οπτασία αγγέλων, οι οποίοι είπαν ότι αυτός ζει. Τότε μερικοί από τους δικούς μας πήγαν στο μνήμα και διαπίστωσαν τα ίδια που είπαν και οι γυναίκες, αυτόν όμως δεν τον είδαν».

Τότε ο Ιησούς τους είπε: «Ανόητοι, που η καρδιά σας αργεί να πιστέψει σε όλα όσα είπαν οι προφήτες. Αυτά δεν έπρεπε να πάθει ο Μεσσίας για να δοξαστεί;» Και αρχίζοντας από τα βιβλία του Μωυσή και όλων των προφητών, τους εξήγησε όσα αναφέρονταν σ' όλες τις Γραφές για τον εαυτό του.

Όταν πλησίασαν στο χωριό που πήγαιναν, αυτός προσποιήθηκε πως πηγαίνει πιο μακριά. Εκείνοι όμως τον πίεζαν και του έλεγαν: «Μείνε μαζί μας, γιατί πλησίασε βράδυ και η μέρα ήδη τελειώνει». Μπήκε, λοιπόν, στο χωριό για να μείνει μαζί τους.

Την ώρα που κάθισε μ' αυτούς για φαγητό, πήρε το ψωμί, το ευλόγησε και, αφού το έκοψε σε κομμάτια, τους έδωσε. Ανοιχτήκαν τότε τα μάτια τους και κατάλαβαν ποιος είναι. Αυτός όμως έγινε άφαντος.

Είπαν τότε μεταξύ τους: «Η καρδιά μας δεν έκαιγε μέσα μας καθώς μας μιλούσε στο δρόμο και μας ερμήνευε τις Γραφές;» Την ίδια ώρα σηκώθηκαν και γύρισαν στην Ιερουσαλήμ. Εκεί βρήκαν συγκεντρωμένους τους έντεκα και όσους ήταν μαζί τους, που έλεγαν ότι πραγματικά αναστήθηκε ο Κύριος και φανερώθηκε στο Σίμωνα. Και αυτοί εξηγούσαν όσα τους συνέβησαν στο δρόμο και πώς τον αναγνώριζαν όταν τεμάχιζε το ψωμί.

(Λουκ. 24, 13-35)

Σχόλια:

- Ο Χριστός εμφανίστηκε σε δύο μαθητές (όχι από τον στενό κύκλο των δώδεκα), τον Λουκά (ο οποίος και αφηγείται την ιστορία στο δικό του ευαγγελικό κείμενο) και τον Κλεόπα, οι οποίοι βάδιζαν προς το μικρό χωριό Εμμαούς.

- **Μετά την Ανάστασή Του, ο Χριστός είχε πνευματικό σώμα**, δηλ. απαλλαγμένο από την «παχύτητα» της ύλης. Όταν και όπου ήθελε, εμφανιζόταν. Εμφανίστηκε και εκεί, στο δρόμο προς Εμμαούς, για να τους διδάξει.

- Αρχικά τους φανερώθηκε με διαφορετική μορφή («έν έτέρῳ μορφῇ»), ώστε να μην Τον γνωρίσουν. Τους δίδαξε, ερμηνεύοντας όσα έγραφαν ο Μωσαϊκός Νόμος και οι Προφήτες, σχετικά με τον Μεσσία, τα Πάθη και την Ανάστασή Του.

▪ Του εξομολογούνται ότι απελπίσθηκαν από το θάνατό Του. Διαψεύσθηκαν οι ελπίδες τους, που ήταν και ελπίδες όλων των Ιουδαίων, ότι Αυτός θα λύτρωνε τον Ισραήλ –από τη δουλεία των Ρωμαίων· αυτό περίμεναν την εποχή εκείνη οι Ιουδαίοι.

▪ Η πίστη τους ήταν «χλιαρή». Δεν πίστευαν ούτε πολύ, αλλά ούτε και λίγο. Δεν πίστευαν ανεπιφύλακτα ότι όντως αναστήθηκε ο Χριστός (όπως τους είχαν πει οι Μυροφόρες και οι μαθητές Πέτρος και Ιωάννης), αλλά πίστευαν ότι ο Χριστός ήταν ο Μεσσίας που θα αποκαθιστούσε τον Ισραήλ στη δόξα του, διώχνοντας τους Ρωμαίους.

▪ Ενώ τους μιλούσε ο Χριστός, «ζεστάθηκε» η καρδιά τους από πίστη και αγάπη σ' Αυτόν. Όταν πίστεψαν στους λόγους Του, τότε τους φανερώθηκε, τότε μπόρεσαν να Τον αναγνωρίσουν.

▪ Ο Χριστός τους φανερώθηκε όταν κοινώνησε μαζί τους, «έν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου». Τότε μόνο κατάλαβαν ποιόν είχαν μπροστά τους. Ο Χριστός φανερώνεται στους πιστούς μόνο μέσα στα μυστήρια της Εκκλησίας και ειδικά στη Θεία Ευχαριστία (βλ. τον λόγο του Αγ. Νικολάου Καβάσιλα: «Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς μυστηρίοις σημαίνεται»).

▪ Σε κάθε Θ. Λειτουργία επαναλαμβάνονται ο Μυστικός Δείπνος, η Θυσία και η Ανάσταση του Χριστού. Στο ίδιο Άγιο Ποτήριο συναντιέται όλη η Εκκλησία: ο Χριστός (κεφαλή Της), οι Άγιοι και όλοι οι κεκοιμημένοι («θριαμβεύουσα Εκκλησία»), μαζί με όλους τους ζωντανούς («στρατευομένη Εκκλησία»). Όλοι αυτοί κοινωνούν και ενώνονται με το Θεό και μεταξύ τους. Συναποτελούν ένα Σώμα, το Σώμα του Χριστού.

Προς τη Θεία Κοινωνία

Στη συνέχεια ο Ιερέας ευλογεί τους πιστούς, λέγοντας: «**Ειρήνη πάσι**» -«Ειρήνη σε όλους»- και σε λίγο τους λέει: «**Πρόσχωμεν**» -«Ας προσέξουμε».

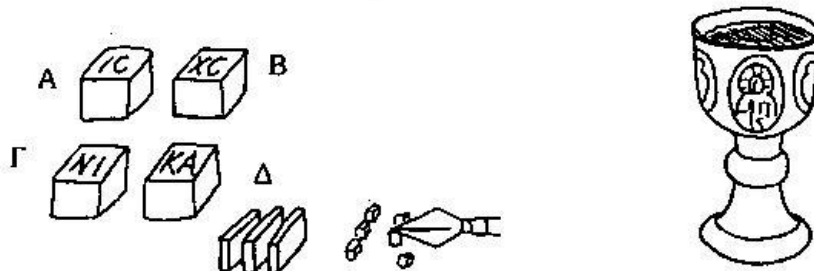
Αμέσως ύστερα, υψώνει τον Άγιο Άρτο και αναφωνεί: «**Τα άγια τοις αγίοις**»-δηλαδή, «Τα άγια Δώρα είναι για τους αγίους». Εννοεί

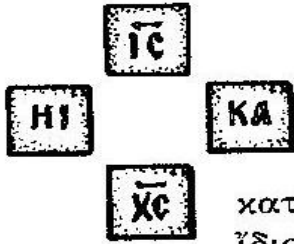
με αυτό ότι πρέπει να είναι άγιοι όσοι θα δεχτούν μέσα τους το Άγιο Σώμα και το Αίμα του Κυρίου. Ότι δηλαδή πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι και καθαρισμένοι από τις αμαρτίες τους για να κοινωνήσουν. Και βέβαια, ο Χριστιανός καθαρίζεται από τις αμαρτίες όταν τις ακουμπά στο επιτραχήλιο του Πνευματικού, στο **μυστήριο της Ιεράς Εξομολόγησης**, αφού πρώτα μετανοήσει (μετανοιώσει) ειλικρινά γι' αυτές.

Τότε κλείνει η Ωραία Πύλη.

Ο Ιερέας χωρίζει σε 4 μέρη τον Άγιο Άρτο.

Προετοιμασία τῆς Θείας Κοινωνίας.

Τό πρώτο απ' αυτά τά μέρη τό ρίχνει μέσα στό άγιο Ποτήριο, πού περιέχει τό πανάχραντο θεϊο Αίμα. Τό δεύτερο τό βάζει

κατά μέρος, γιά νά κοινωνήσουν ό ίδιος και ό διάκονος, χωριστά από τό Αίμα. Καί τά άλλα μέρη τά κόβει σέ μικρότερα τεμάχια, ανάλογα μέ τόν αριθμό εκείνων πού θά κοινωνήσουν. Μ' αυτό τόν τεμαχισμό δέν διαιρείται τό Σώμα του Χριστού. Καί στό μικρότερο κομματάκι απ' αυτά διατηρείται όλόκληρος ό Χριστός – όπως σέ κάθε μέλος του ζωντανού σώ-

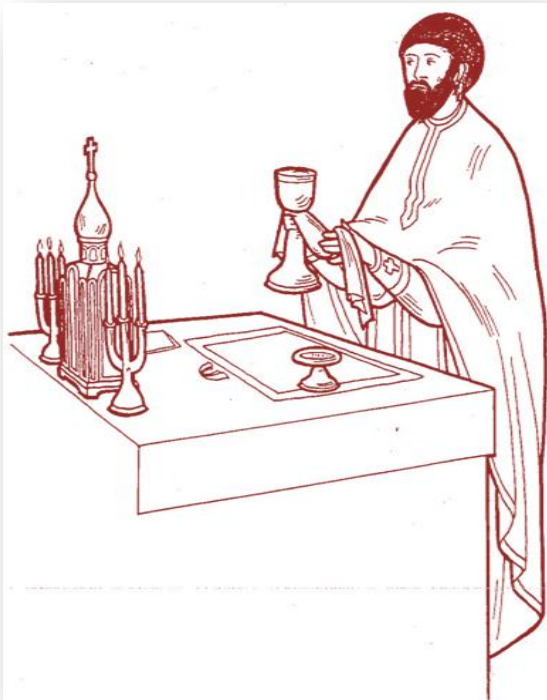
ματός μας είναι παρούσα ή ψυχή, όχι μερισμένη, άλλ' ένιαία και άδιαίρετη· όπως σ' ένα καθρέφτη, πού, κι άν σπάσει σέ χίλια κομμάτια, τά ίδια αντικείμενα έξακολουθούν νά καθρεφτίζονται ακόμα και στό μικρότερο κομμάτι· όπως, τέλος, ένας ήχος διατηρείται άκέραιος και όλόκληρος, έστω κι άν τόν άκοϋνε χιλιάδες αυτιά.

Ακόμη, θα ρίξει στο Άγ. Ποτήριο το «άγιο ζέον», δηλ. ζεστό νερό, που συμβολίζει την ζεστή Πίστη όσων συμμετέχουν στη Θ. Λειτουργία.

Ύστερα γονατίζει και διαβάζει κάποιες ευχές με τις οποίες παρακαλεί τον Κύριο να μεταλάβει αξίως. Ο ίδιος και ο διάκονος, αν υπάρχει, κοινωνουν πρώτα το Σώμα και μετά το Αίμα του Κυρίου, χωριστά. Και αφού κοινωνήσουν, βάζουν προσεκτικά ό,τι υπάρχει πάνω στον Άγιο Δίσκο, μέσα στο Άγιο Ποτήριο.

Στόν καιρό τής πρώτης Έκκλησίας, οί πιστοί κοινωνούσαν τά θεία Μυστήρια χωριστά, όπως σήμερα οί κληρικοί, παίρνοντας ό καθένας στά χέρια του τό πανάχραντο Σώμα του Κυρίου, και πίνοντας ύστερα από τό Ποτήριο τό πανάχραντο Αίμα Του. Όταν όμως κάποιοι χριστιανοί άμαθεις και άπαίδευτοι – χριστιανοί στό όνομα μόνο – άρχισαν νά παίρνουν τά τίμια Δώρα στά σπίτια τους και νά τά χρησιμοποιούν σέ δεισιδαιμονικές και βλάσφημες τελετές, ή και μέσα στην έκκλησία νά τά αντιμετωπίζουν μέ άσέβεια, δημιουργώντας θόρυβο και ταραχή, ό άγιος Ίωάννης ό Χρυσόστομος θέσπισε νά δίνονται στό λαό ένωμένα τό Σώμα και τό Αίμα. Καί όχι μέσα στά χέρια τους, άλλ' άπευθείας στό στόμα, μέ τήν άγία Λαβίδα, πού εικονίζει, θά μπορούσαμε νά ποϋμε, τή λαβίδα εκείνη μέ τό αναμμένο κάρβουνο, μέ τήν όποία τό πύρινο

Σεραφείμ άγγιξε τά χείλη του προφήτη Ήσαΐα – «και άπεστάλη προς με έν τών Σεραφείμ, και έν τη χειρι είχεν άνθρακα, όν τη λαβίδι έλαβεν από του θυσιαστηριού, και ήψατο του στόματός μου» (Ήσ. 6:6-7) – θυμίζοντας έτσι σέ όλους τί είναι Αυτό που άγγιξε τά χείλη τους.

Άφου κοινωνήσει πρώτα ό ίδιος κι έπειτα μεταδώσει τά θεία Δώρα και στό διάκονο, ό λειτουργός του Χριστού έμφανίζεται σαν ένας καινούργιος άνθρωπος, καθαρισμένος μέ τή θεία Κοινωνία άπ' όλα του τά άμαρτήματα, σαν άληθινά άγιος αύτή τή στιγμή και άξιος νά μεταδώσει τά θεία Δώρα στους πιστούς.

ΘΕΙΑ ΜΕΤΑΛΗΨΗ

Βγαίνει στην Ωραία Πύλη, κρατώντας το Άγιο Ποτήριο και καλεί τους πιστούς λέγοντας: «**Μετά φόβου Θεού, πίστεως και αγάπης προσέλθετε**» -δηλαδή, «Πλησιάστε με φόβο Θεού, πίστη και αγάπη».

Και όσοι είναι προετοιμασμένοι –**καθαρισμένοι από τις αμαρτίες τους, νηστικοί εκείνο το πρωϊ, χωρίς μίσος για κάποιον αδελφό τους, με προσευχή**- πλησιάζουν για να δεχθούν μέσα τους το Σωμα και το Αίμα του Χριστού. Για να γίνουν «**σύσσωμοι και σύναιμοι Χριστού**» -δηλ. για να έχουν το ίδιο με τον Χριστό Σώμα και το ίδιο Αίμα.

Πώς να κοινωνήσω σωστά, κατάλληλα προετοιμασμένος / η;

- Συμμετέχω τακτικά στο ιερό μυστήριο της μετάνοιας και της εξομολόγησης, για να καθαρίζεται η ψυχή μου, με την Χάρη του Θεού, από την αμαρτία.
- Φροντίζω να φάω κάτι νηστίσιμο την προηγούμενη ημέρα.
- Προσέχω να μη νιώθω κάτι κακό εναντίον άλλου ανθρώπου -ζήλεια, θυμό, οργή... Αν συμβαίνει αυτό, φροντίζω να αποκαταστήσω τη σχέση μου μαζί του.
- Αφιερώνω περισσότερο χρόνο στην προσευχή μου την προηγούμενη μέρα και το πρωϊ, πριν πάω στην εκκλησία.
- Συμμετέχω από νωρίς στη Θεία Λειτουργία -όχι την τελευταία στιγμή... Δεν παίζω την ώρα της Θ. Λειτουργίας, αλλά παρακολουθώ με προσοχή και προσευχή όσα γίνονται.
- Μέχρι την ώρα που θα κοινωνήσω μένω νηστικός. Όταν πλύνω τα δόντια μου, προσέχω να μην καταπιώ ούτε νερό.

Όταν θα πλησιάσω για να κοινωνήσω...

- Δεν σπρώχνω για τη σειρά ούτε βιάζομαι να τρέξω πρώτος στο Άγιο Ποτήριο.

- Κάνω τον Σταυρό μου.

- Πιάνω με το χέρι μου το «μάκτρο», το κόκκινο μαντήλι δηλαδή, και το βάζω κάτω από το σαγόνι μου.

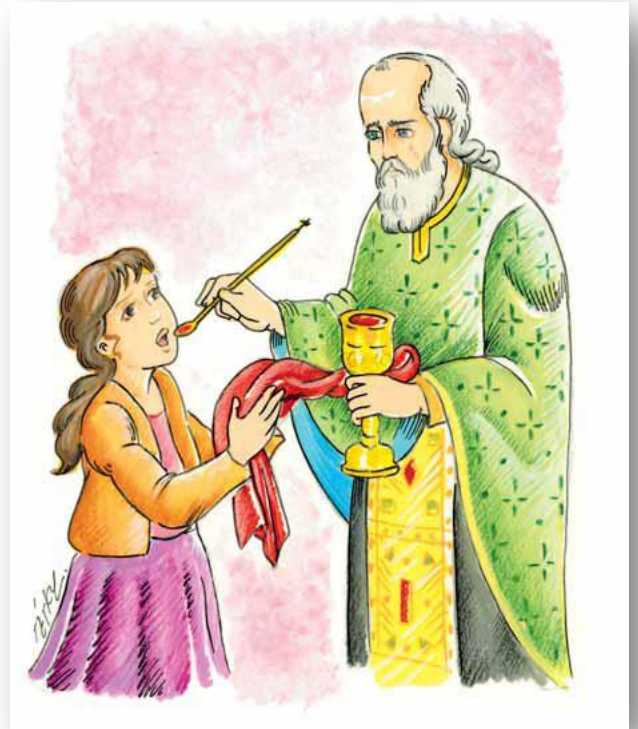
- Ανοίγω το στόμα μου πολύ καλά.

- Όταν αφήσει τη Θεία Κοινωνία στο στόμα μου ο ιερέας, καταπίνω καλά.

- Σκουπίζομαι με το «μάκτρο» και το δίνω στον επόμενο.

- Παίρνω αντίδωρο και επιστρέφω στη θέση μου μέχρι το τέλος της Θείας Λειτουργίας.

- Ευχαριστώ το Θεό που με αξίωσε πάλι να δεχθώ μέσα μου και πάλι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού μας!

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ – ΑΠΟΛΥΣΗ

Μετά την Θ. Κοινωνία ψέλνουν όλοι το «**Είδομεν το φως το αληθινόν...**», έναν ύμνο για το Άγιο Πνεύμα, με τον οποίο ομολογούν την πίστη τους στην Αγία Τριάδα και την δοξολογούν, με αφορμή το μεγάλο μυστήριο που τελέσθηκε με τη δύναμη του Τριαδικού Θεού και στο οποίο όλη η Εκκλησία συμμετείχε.

Όλοι οι πιστοί ευχαριστούν τον Θεό, για το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, το οποίο κοινωνήσαν. Και βέβαια, εννοείται ότι **κανείς δεν φεύγει πριν ευχαριστήσει τον Θεό για τα μεγάλα αυτά Δώρα**. Αλλιώς μοιάζει με τον Ιούδα, που έφυγε από τον Μυστικό Δείπνο, αμέσως μόλις έλαβε από τον Άρτο.

Οι πιστοί, γεμάτοι ευγνωμοσύνη στον Κύριο για την Θεία Κοινωνία και για τις πλούσιες ευλογίες ψέλνουν τον ύμνο του Ιώβ: «**Εἶη το ὄνομα Κυρίου ευλογημένον ἀπό του νυν καί εως του αἰῶνος**» -«Ας είναι το όνομα του Κυρίου ευλογημένο, τώρα και πάντοτε».

Ύστερα, ο Ιερέας ευλογεί τους πιστούς και κάνει την **απόλυση**. Τώρα **οι πιστοί μπορούν να απολυθούν εν ειρήνη**, δηλαδή να αποχωρήσουν από το ναό με την ειρήνη του Θεού, **για να πάνε στο σπίτι τους να ... συνεχίσουν την Θεία Λειτουργία**. Όχι απαραίτητα να ψάλλουν, αλλά με την συμπεριφορά τους από εκεί και στο εξής να φέρονται όπως αρμόζει σε όποιον κατοικεί μέσα του ο Χριστός. Να μεταφέρουν τον αγιασμό που δέχθηκαν σε όλους τους γύρω τους, στους οποίους βέβαια θα φέρονται με την αγάπη του Χριστού, που πρώτα στην Θ. Λειτουργία έζησαν.

Όσοι δεν κοινωνήσαν, στο τέλος παίρνουν **αντίδωρο** από το χέρι του Ιερέα. Αντίδωρο είναι αυτό που δίνεται αντί για το δώρο, την Θ. Ευχαριστία. Ο καθένας, παίρνοντας ένα κομμάτι αντίδωρο, πρέπει να το δέχεται σαν ψωμί από το συμπόσιο εκείνο, όπου ο ίδιος ο Δημιουργός μίλησε στον λαό Του, και να το τρώει με ευλάβεια, θεωρώντας όλους τους ανθρώπους γύρω του σαν αληθινά και πολυαγάπητα αδέρφια του. Και, σύμφωνα με την αρχαία συνήθεια, πρέπει να το φάει πριν από κάθε άλλη τροφή. Μπορεί ακόμη να το πάρει στο σπίτι, στην οικογένειά του, ή να το προσφέρει σε αρρώστους, σε φτωχούς και σε κάθε άλλον, που για οποιονδήποτε λόγο δεν μπόρεσε να έρθει στην εκκλησία για την Λειτουργία.

Αλλά και όποιος κινώθηκε προσέχει, σύμφωνα με την παλαιά ευλαβική συνήθεια, να μην φτύσει ή να μην χτυπήσει την ημέρα εκείνη. Το αίμα του, είπαμε, έχει γίνει ένα με του Χριστού το Αίμα και στο στόμα του ενδέχεται να βρίσκεται ακόμη κάποιο μικρό κομμάτι Αγίου Άρτου, που ωστόσο είναι ολόκληρο του Χριστού το Σώμα.

Και βέβαια, **δεν συμμετέχουμε στα άχραντα μυστήρια μόνο κάθε... Χριστούγεννα και Πάσχα**. Σίγουρα, αν δεν κοινωνήσουμε σ' αυτές τις μεγάλες γιορτές της Εκκλησίας μας, τα κοσμικά τραπέζια και τα πανηγύρια μόνο δεν έχουν κανένα νόημα. Δεν γεννιέται μέσα μας ο Χριστός ούτε ζούμε την Ανάστασή Του. Μόνο με την Θεία Κοινωνία γίνεται αυτό.

Η συμμετοχή μας, ωστόσο, να είναι όσο γίνεται πιο τακτική. Εννοείται, με την ευλογία του πνευματικού μας και μετά από κατάλληλη προετοιμασία. Όσο συχνότερα μπορεί κανείς να παίρνει μέρος σ' αυτό το ιερό πανηγύρι της Αγάπης.

Συμπέρασμα:

Όταν κοινωνούμε το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, γινόμαστε ένα μαζί Του και όλοι οι Χριστιανοί μεταξύ μας!

Η Ανάσταση του Λαζάρου και η θριαμβευτική είσοδος του Χριστού στα Ιεροσόλυμα

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι ο Χριστός, ανασταίνοντας το φίλο Του, Λάζαρο, διαβεβαίωσε τους μαθητές Του ότι είναι Κύριος της Ζωής και του θανάτου και μπορεί πράγματι και ο Ίδιος να αναστηθεί, β. ότι ο Χριστός μπήκε θριαμβευτικά στην Αγία Πόλη και δέχτηκε ως Θεός τον ύμνο των άκακων παιδιών, αλλά και του όχλου που σε λίγες μέρες θα άλλαζε γνώμη, ζητώντας τη Σταύρωσή Του.
- Να γνωρίσουν την ιστορία της Ανάστασης του Λαζάρου και της Βαϊοφόρου, οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους.
- Να μπορούν να «διαβάσουν» την εικόνα της Ανάστασης του Λαζάρου και της Βαϊοφόρου.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι ο Χριστός είναι πράγματι ο Αρχηγός της Ζωής και σε Αυτόν αξίζει κάθε ειλικρινής δοξολογία, αλλά και την αξία της φιλίας.

-

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ:

Κάποιοι που λεγόταν Λάζαρος, από τη Βηθανία, το χωριό όπου κατοικούσαν η Μαρία και η αδερφή της η Μάρθα, ήταν άρρωστος. Η Μαρία ήταν εκείνη που αργότερα άλειψε τον Κύριο με μύρο και σκούπισε τα πόδια του με τα μαλλιά της. Ο Λάζαρος που αρρώστησε ήταν αδερφός της. Έστειλαν, λοιπόν, οι αδερφές του μή-ιομα στον Ιησού, και του έλεγαν: «Κύριε, ο αγαπημένος σου φίλος είναι άρρωστος». Ο Ιησούς, όταν το έμαθε, είπε: «Αυτή η αρρώστια δεν είναι για να φέρει το θάνατο, αλλά για να φανεί η δύναμη του Θεού, για να φανερωθεί μέσω αυτής η δόξα του Υιού του Θεού». Ο Ιησούς αγαπούσε τη Μάρθα και την αδερφή της, καθώς και το Λάζαρο.

Όταν, λοιπόν, έμαθε πως είναι άρρωστος, έμεινε στον τόπο όπου βρισκόταν δυο μέρες ακόμα. Έπειτα, αφού πέρασαν αυτές οι δυο μέρες, λέει στους μαθητές: «Ας ξαναγυρίσουμε στην Ιουδαία». Του λένε τότε οι μαθητές: «Διδάσκαλε, μόλις τώρα οι Ιουδαίοι Ζητούσαν να σε λιθοβολήσουν, κι εσύ θες να πας πάλι εκεί;» Ο Ιησούς αποκρίθηκε: «Δώδεκα ώρες δεν έχει η μέρα; Αν περπατάει κανείς τη μέρα δε σκονιάφτει, γιατί βλέπει το φως αυτού του κόσμου. Αν όμως περπατάει κανείς τη νύχτα, σκονιάφτει, γιατί, βέβαια, το φως ίεν είναι μέσα του». Αυτά είπε, κι αμέσως ύστερα τους λέει: «Ο Λάζαρος ο φίλος μας κοιμήθηκε, πηγαίνω όμως να τον ξυπνήσω». Του είπαν τότε οι μαθητές: «Κύριε, αν κοιμήθηκε, θα γίνει καλά». Ο Ιησούς όμως είχε μιλήσει για το θάνατο του, ενώ εκείνοι νόμισαν πως είχε μιλήσει για το συνηθισμένο ύπνο. Τότε λοιπόν ο Ιησούς τους μίλησε καθαρά: «Ο Λάζαρος πέθανε, και χαίρομαι για σας, για να πιστέψετε, επειδή δεν ήμουν εκεί όταν πέθανε· ας πάμε όμως κοντά του. Τότε ο Θωμάς, που λεγόταν Δίδυμος, είπε στους άλλους μαθητές: «Ας πάμε κι εμείς, να πεθάνουμε μαζί του».

Όταν λοιπόν έφτασε ο Ιησούς, ο Λάζαρος βρισκόταν κιόλας τέσσερις μέρες στο μνήμα. Η Βηθανία ήταν κοντά στα Ιεροσόλυμα, σε απόσταση δεκαπέντε περίπου στάδια. Πολλοί από τους Ιουδαίους της πόλης είχαν έρθει στη Μάρθα και στη Μαρία, να τις παρηγορηθούν για το θάνατο του αδερφού τους. Όταν όμως η Μάρθα έμαθε ότι έρχεται ο Ιησούς, πήγε να τον προϋπαντήσει, ενώ η Μαρία έμεινε στο σπίτι. Είπε τότε η Μάρθα στον Ιησού: «Κύριε, αν ήσουν εδώ, ο αδελφός μου δε θα πέθαινε. Ξέρω όμως πως και τώρα, ό,τι κι αν ζητήσεις από το θεό, ο θεός θα σου το δώσει. «Ο αδελφός σου θ' αναστηθεί», της λέει ο Ιησούς. «Ξέρω πως θ' αναστηθεί όταν θα γίνει ανάσταση στην έσχατη ημέρα», του απάντησε η Μάρθα. Τότε ο Ιησούς της είπε: «Εγώ είμαι η ανάσταση και η Ζωή· εκείνος που πιστεύει σ' εμένα, κι αν πεθάνει, θα ζήσει· και καθένας που ζει κι εμπιστεύεται σ' εμένα δε θα πεθάνει ποτέ. Το πιστεύεις αυτό;» «Ναι, Κύριε», του λέει, «εγώ το έχω πιστέψει πως εσύ είσαι ο Χριστός, ο Υιός του θεού, που περιμέναμε να 'ρθεί στον κόσμο».

Αφού τα είπε αυτά, έφυγε και ειδοποίησε κρυφά την αδερφή της τη Μαρία, λέγοντας: «Ο Διδάσκαλος έφτασε και σε ζητάει». Εκείνη, μόλις το άκουσε, σηκώθηκε γρήγορα κι έτρεχε να πάει κοντά του, γιατί ο Ιησούς δεν είχε φτάσει ακόμα στο χωριό, αλλά βρισκόταν στον τόπο όπου τον συνάντησε η Μάρθα. Οι Ιουδαίοι, λοιπόν, που ήταν στο σπίτι και την παρηγορούσαν, όταν είδαν τη Μαρία να σηκώνεται βιαστικά και να βγαίνει από το σπίτι, την ακολούθησαν, νομίζοντας πως πηγαίνει στο μνήμα για να κλάψει εκεί. Η Μαρία όμως, όταν ήρθε εκεί που ήταν ο Ιησούς, καθώς τον αντίκρουσε, έπεσε στα πόδια του λέγοντας του: «Κύριε, αν ήσουν εδώ, ο αδελφός μου δε θα πέθαινε». Ο Ιησούς, όταν την είδε να κλαίει, να κλαίνε κι οι Ιουδαίοι που είχαν έρθει μαζί της, λυπήθηκε βαθιά και ταραχτήκε, και είπε: «Πού τον έχετε βάλει;» Του λένε: «Κύριε, έλα και δεξ». Ο Ιησούς δάκρυσε. «Δες πόσο τον αγαπούσε!» έλεγαν οι Ιουδαίοι. «Δε θα μπορούσε αυτός, που άνοιξε τα μάτια του τυφλού, να κάνει κάτι, ώστε κι αυτόσεδώ να μην πεθάνει;» είπαν μερικοί απ' αυτούς. Ο Ιησούς, παραγμένος πάλι και θλιμμένος μέσα του, έρχεται στο μνήμα. Αυτό ήταν μια σπηλιά, που την είσοδο της την έφραζε μια μεγάλη πέτρα. Λέει ο Ιησούς: «Βγάλτε την πέτρα». Του λέει η Μάρθα, η αδερφή του νεκρού: «Κύριε, τώρα πια θα μυρίζει άσχημα, γιατί είναι τέσσερις μέρες στο μνήμα». Της λέει ο Ιησούς: «Δε σου είπα πως, αν πιστέψεις, θα δεις τη δύναμη του θεού;» Έβγαλαν, λοιπόν, την πέτρα από το μνήμα του νεκρού. Τότε ο Ιησούς σήκωσε τα μάτια ψηλά και είπε: «Πατέρα, σ' ευχαριστώ που με άκουσες. Εγώ το ήξερα πως πάντα με ακούς· το είπα όμως για χάρη του πλήθους που στέκει εδώ γύρω, για να πιστέψουν πως εσύ με έστειλες». Κι όταν τα είπε αυτά, κραύγασε με φωνή δυνατή: «Λάζαρε, έλα έξω!» Βγήκε ο νεκρός με δεμένα τα πόδια και τα χέρια σε πάνινες λουρίδες, και το πρόσωπο του ήταν περιτυλιγμένο με το σουδάριο. Τους λέει τότε ο Ιησούς: «Αύστε τον κι αφήστε τον να περπατήσει».

Πολλοί, λοιπόν, από τους Ιουδαίους, αυτοί που είχαν έρθει να επισκεφτούν τη Μαρία και είχαν δει τι έκανε ο Ιησούς, πίστεψαν σ' αυτόν. Μερικοί όμως απ' αυτούς έφυγαν και πήγαν στους Φαρισαίους και τους είπαν αυτά που έκανε ο Ιησούς. Συγκάλεσαν τότε οι αρχιερείς και οι Φαρισαίοι συμβούλιο και έλεγαν: «Τι θα κάνουμε; Πολλά σημεία κάνει αυτός ο άνθρωπος. Αν τον αφήσουμε να συνεχίσει έτσι, όλοι θα πιστέψουν σ' αυτόν και τότε θα επέμβουν οι Ρωμαίοι και θα καταστρέψουν και το ναό και το έθνος μας». Τότε ένας απ' αυτούς, ο Καϊάφας, που ήταν αρχιερέας για κείνη τη χρονιά, τους είπε: «Μιλάτε σα να μην καταλαβαίνετε τίποτα. Και δε σκέφτεστε πως είναι συμφέρον μας να πεθάνει ένας άνθρωπος για χάρη του λαού, για να μην αφανιστεί ολόκληρο το έθνος». Αυτό, βέβαια, δεν το είπε από μόνος του, αλλά ως αρχιερέας εκείνης της χρονιάς προφήτησε πως ο Ιησούς θα πέθαινε για χάρη του έθνους, κι όχι μόνο για χάρη του έθνους, αλλά για να συνάξει σε μια ενότητα και τα διασκορπισμένα παιδιά του Θεού. Από εκείνη, λοιπόν, την ημέρα αποφάσισαν να τον θανατώσουν...

Πλησίαζε όμως το Πάσχα των Ιουδαίων. Και πολλοί απ' όλη τη χώρα ανέβηκαν στα Ιεροσόλυμα πριν από το Πάσχα, για να τελέσουν τους καθορισμένους καθαρμούς. Αναζητούσαν, λοιπόν, τον Ιησού κι εκεί που στέκονταν στο χώρο του ναού έλεγαν μεταξύ τους: «Τι νομίζετε, δε θα 'ρθει στη γιορτή;» Μάλιστα οι αρχιερείς και οι Φαρισαίοι είχαν δώσει εντολές, αν μάθει κανείς πού είναι, να ειδοποιήσει για να τον συλλάβουν...

Την άλλη μέρα, το μεγάλο πλήθος που είχε έρθει για τη γιορτή του Πάσχα, όταν άκουσαν ότι έρχεται ο Ιησούς στα Ιεροσόλυμα, πήραν κλαδιά φοινικιάς και βγήκαν από την πόλη να τον προϋπαντήσουν και κραύγαζαν: «Δόξα στο Θεό! Ευλογημένος αυτός που έρχεται σταλμένος από τον Κύριο! Ευλογημένος ο βασιλιάς του Ισραήλ!» Ο Ιησούς είχε βρει ένα γαϊδουράκι και κάθισε πάνω του, όπως λέει η Γραφή: «Μη φοβάσαι, θυγατέρα μου, πόλη της Σιών. Να τος, έρχεται σ' εσένα ο βασιλιάς σου, σε γαϊδουράκι πάνω καθισμένος». Αυτά στην αρχή δεν τα κατάλαβαν οι μαθητές Του. Όταν όμως ο Ιησούς ανυψώθηκε στη θεία δόξα, τότε τα θυμήθηκαν. Ό,τι είχε γράψει για 'κείνον η Γραφή, αυτά και του έκαναν. Όλοι, λοιπόν, εκείνοι που ήταν μαζί με τον Ιησού, όταν φώναζε το Λάζαρο από τον τάφο και τον ανέστησε από τους νεκρούς, διηγούνται όσα είχαν δει. Γι' αυτό ήρθε το πλήθος να τον προϋπαντήσει, επειδή έμαθαν ότι αυτός είχε κάνει το θαυμαστό αυτό σημείο. Οι Φαρισαίοι τότε είπαν μεταξύ τους: «Βλέπετε πως η αναβολή δεν ωφελεί. Να, που όλος ο κόσμος έτρεξε πίσω του».

(Ιω. 11,1-53 και 11,55-57 και 12,12-19)

ΣΧΟΛΙΑ:

- Μόλις τελειώνει η Μεγάλη Τεσσαρακοστή και πριν αρχίσει η Μεγάλη Εβδομάδα των Παθών και της Αναστάσεως, ακριβώς στο μεταίχμιο, η Εκκλησία μας προβάλλει δύο δεσποτικές εορτές, για να μας προετοιμάσουν κατάλληλα για όσα πρόκειται να ακολουθήσουν. Όπως η ανάσταση του Λαζάρου έγινε λίγο πριν το Πάθος του Κυρίου, ενώ η θριαμβευτική είσοδος Του στα Ιεροσόλυμα έξι μέρες πριν το Πάσχα, τέσσερις ημέρες πριν σταυρωθεί. Το Σάββατο, λοιπόν, του Λαζάρου και την Κυριακή των Βαίων γιορτάζουμε τα αντίστοιχα γεγονότα.

- Κυριαρχεί το πρόσωπο του Χριστού. Είναι ο Κύριος της ζωής και του θανάτου. Είναι Βασιλιάς, αλλά όχι όπως οι βασιλιάδες αυτού του κόσμου, δηλ. ένας απλός άνθρωπος. Όπως συνεχώς τονίζουμε, είναι τέλειος άνθρωπος (δηλ. απείραχτος από την αμαρτία), αλλά και τέλειος Θεός.

- **Ο Χριστός δεν ανέχεται να πάσχουν και να υποφέρουν όσοι βρίσκονται κοντά Του.** Οι νεκροί που ανήστησε, θα ξαναπεθάνουν –θα έχουν, βέβαια, την ελπίδα της αιώνιας ζωής μετά τη δική Του Ανάσταση. Όμως όταν είναι παρών ο αρχηγός της ζωής, ο Χριστός, δεν μπορεί να κυριαρχεί ο θάνατος. Γι' αυτό τον λόγο ανέστησε το νεκρό γιο της χήρας στην πόλη Ναϊν, του οποίου την εκφορά (κηδεία, νεκρική πομπή) συνάντησε βαδίζοντας, αλλά και την κόρη του πιστού αρχισυναγώγου Ιαείρου, που αρρώστησε και πέθανε ξαφνικά.

- Όλα αυτά τα περιστατικά δεν είναι «θαύματα», που εντυπωσιάζουν, αλλά «σημεία», σημάδια της Βασιλείας του Θεού, μικρά παράθυρα που ανοίγει ο Χριστός στη ζωή των ανθρώπων για να τους φανερώσει την αληθινή ζωή, που είναι απαλλαγμένη από τη φθορά: τη λύπη, την αρρώστια, το θάνατο.

- **Δεν είναι παραμύθια αυτά που διαβάζουμε στα ευαγγέλια.** Οι ευαγγελιστές μιλούν με ονόματα, χρονικούς προσδιορισμούς κ.ά. στοιχεία. Γι' αυτό ο ευαγγελιστής Μάρκος αναφέρει το όνομα του Ιαείρου. Όταν έγραφε ο Μάρκος μπορεί να ζούσαν ακόμη στην Παλαιστίνη ο Ιάειρος και η κόρη του και όποιος είχε αμφιβολίες για το γεγονός δεν είχε παρά

να ζητήσει τη δική τους μαρτυρία. Το ίδιο και ο ευαγγελιστής Ιωάννης: αναφέρει το όνομα του νεκρυναστημένου Λαζάρου, την πατρίδα του, τα ονόματα των δύο αδελφών του, Μάρθας και Μαρίας.

- **Η Μαρία, η αδελφή του Λαζάρου** δεν ταυτίζεται με την Αγία Μαρία τη Μαγδαληνή ούτε και με την άλλη γυναίκα, την πόρνη που αναφέρουν οι ευαγγελιστές Λουκάς και Ματθαίος. Ήταν μια σεμνή, θεοφιλής και σπουδαία γυναίκα, με ζήλο για τα πνευματικά και φόβο Θεού, που διακονούσε συχνά τον Κύριο. Άλειψε τα πόδια του Κυρίου με μύρο από ευγνώμοσύνη για την ανάσταση του αδελφού της.

- **Όταν πληροφορήθηκε την ασθένεια του Λαζάρου ο Κύριος, δεν ταραχτηκε. Είπε ότι δεν είναι «προς θάνατον», διότι γνώριζε ότι σε λίγο θα τον αναστήσει ως Θεός** και θα την χρησιμοποιήσει (χωρίς να την έχει προκαλέσει επίτηδες) για να δοξασθεί το όνομα του Θεού. Λέει μάλιστα ότι ο Λάζαρος «κεκοίμητα», αφού μπροστά στη δύναμη του Θεού ο θάνατος δεν είναι κάτι ανεπανόρθωτο, αλλά και με την Ανάστασή Του θα μεταβληθεί σε έναν μεγάλο ύπνο!

- Δεν ανταποκρίθηκε αμέσως στο εναγώνιο κάλεσμα των δύο αδελφών, αλλά άφησε να περάσουν τέσσερις μέρες, για να είναι βέβαιος ο θάνατος του Λαζάρου και να μην έχει κανείς αμφιβολίες γι' αυτόν, ότι επρόκειτο για νεκροφάνεια κτλ. Η πληροφορία που δίνει η Μαρία ότι «ήδη όζεν» (δηλ. μυρίζει άσχημα) ο Λάζαρος, είναι αρκετή για να πείσει κάθε κακόπιστο ότι ο Λάζαρος είχε πράγματι πεθάνει από μέρες και θα είχε φυσιολογικά αρχίσει η αποσύνθεση.

- Μπροστά στο μνημείο ο Χριστός δακρύζει. Δεν είναι θρήνος ασυγκράτητος και μοιρολόι. Υπάρχει μέτρο. Ούτε όμως μένει ασυγκίνητος, σα να ήταν πέτρινη και θηριώδης η καρδιά Του. Δακρύζει ως άνθρωπος, για τον φίλο Του, τον Λάζαρο -θαύμασαν μάλιστα και οι συγκεντρωμένοι Ιουδαίοι για την αγάπη που του είχε: «ίδε πώς εφίλει αυτόν». Δάκρυσε και ως Θεός για την κατάντια του πλάσματός Του, που τυραννιέται από την εξουσία του θανάτου. Οι δύο φύσεις του Χριστού αποκαλύπτονται και αλλού: ως άνθρωπος ρωτάει πού θάφτηκε ο Λάζαρος, αλλά ως παντοδύναμος Θεός τον ανασταίνει.

- Η ανάσταση του Λαζάρου θα συμβεί μπροστά σε πλήθος ανθρώπων, για να βεβαιωθούν όλοι –και πρώτοι οι Μαθητές- ότι ο Ιησούς είναι ο Χριστός Κυρίου, ο Κύριος της ζωής και του θανάτου. Ο Λάζαρος ελευθερώθηκε από τα δεσμά του θανάτου με μόνη την προσταγή του Χριστού. Συνταράσσεται τότε ο διάβολος, κλονίζεται η εξουσία του... Για να το πούμε απλά, νοιώθει μετρημένες τις μέρες του... Ο Χριστός αρπάζει τον Λάζαρο από την εξουσία του, όπως γλιτώνει το πρόβατο ο βοσκός μέσα από το στόμα του λύκου.

- Ο Χριστός τελεί το κορυφαίο αυτό σημείο «την κοινήν ανάστασιν προ του... Πάθους (Του) πιστούμενος...» Όπως ανέστησε το Λάζαρο από το μνημείο, έτσι σε λίγες μέρες θα νικήσει το «κράτος» (δηλ. την ισχύ, τη δύναμη) του θανάτου και θα αναστηθεί («αυτεξουσίως ως Θεός»). Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, όταν έρθει η ώρα της Μέλλουσας Κρίσης, στα Έσχατα, θα αναστηθούν όλοι οι άνθρωποι που έχουν πεθάνει από την αρχή της ανθρώπινης Ιστορίας, για να κριθούν και να γευθούν αναλόγως την αιώνια Χαρά, την κοινωνία με το Θεό (Παράδεισος) ή την αιώνια καταδίκη, την απόσταση από το Θεό (Κόλαση). Όπως ο Λάζαρος υπάκουσε στο κάλεσμα του Χριστού «Λάζαρε, δεύρο έξω», έτσι και όλοι οι νεκροί θα υπακούσουν στην σάλπιγγα που θα ηχήσει τότε και θα αναστηθούν.

- Η αγάπη του Χριστού για τον φίλο Του μας θυμίζει ακόμη την αξία της φιλίας. Οι κοινοί φίλοι ανταλλάσσουν συνηθισμένα δώρα μεταξύ τους. Ο Χριστός χαρίζει στο Λάζαρο το σπουδαιότερο δώρο, τη ζωή. Χρειάζεται, βεβαίως, προσοχή στην επιλογή των φίλων μας και να

αποφεύγουμε τις παγίδες. Χρειάζεται όμως και αγώνας – προσπάθεια με σεβασμό στο πρόσωπο του άλλου, χωρίς εγωισμό, ώστε να μην καταστρέφεται με το παραμικρό μία καλή φιλία.

▪ Η ανάσταση του Λαζάρου και η φήμη του Χριστού, που διαδόθηκε πολύ περισσότερο μετά από αυτό το υπερφυσικό γεγονός, κινητοποίησε το φθόνο των Ιουδαίων, που έψαχναν αιτία για να Τον κατηγορήσουν. Τότε γίνεται όργανο προφητείας ένας πονηρός και ασεβής άνθρωπος, ο αρχιερέας Καϊάφας, ο οποίος λέει –χωρίς να γνωρίζει στην πραγματικότητα τι λέει- ότι «συμφέρει να χαθεί ένας για χάρη των πολλών». Ο Καϊάφας εννοούσε πως συμφέρει να σκοτώσουν τον Ιησού, για να ηρεμήσει ο θόρυβος γύρω από το όνομά Του και να βρουν οι αρχιερείς και το κατεστημένο της ιουδαϊκής θρησκείας την ησυχία τους... Οι ερμηνευτές Πατέρες και οι υμνογράφοι της Εκκλησίας μας όμως βλέπουν πίσω από τα λόγια του μια ακούσια προφητική ομολογία ότι η θυσία του Χριστού θα ωφελήσει και θα ευεργετήσει ολόκληρη την ανθρωπότητα.

▪ Λίγες μέρες αργότερα ο Χριστός θα περάσει από την Χρυσή Πύλη (κλειστή σήμερα) των τειχών της Ιερουσαλήμ, καθισμένος «επί πάλου όνου» (δηλ. πάνω σε ένα ταπεινό γαϊδουράκι) και θα τον υποδεχτούν «μετά βαιών και κλάδων», στρώνοντας και τα ρούχα τους για να περάσει από πάνω, τα αθώα παιδιά και ο όχλος των Ιουδαίων, αυτοί που σε λίγες μέρες θα ζητούν επιτακτικά να σταυρωθεί.

▪ Μοιάζει με βασιλικό θρίαμβο ή με την υποδοχή πρωταθλητή αγώνων η υποδοχή του Χριστού στα Ιεροσόλυμα με τα κλαδιά των δέντρων (μάλιστα τα βαία των φοινίκων, δηλ. τα τρυφερά κλαδιά τους). Σαν βασιλιά Τον υποδέχονται. Εκπληρώνεται έτσι και το κήρυγμα των Προφητών Σοφονία και Ζαχαρία. Για την είσοδο του Χριστού στα Ιεροσόλυμα λένε οι προφητείες: *«Μη φοβάσαι, θυγατέρα μου, πόλη της Σιών. Να 'τος! Έρχεται σ' εσένα ο βασιλιάς σου, σε γαϊδουράκι πάνω καθισμένος»*. Βρίσκουν έτσι αφορμή και οι Ιουδαίοι σε λίγες μέρες, για να εκτοξεύσουν την κατηγορία ενόπιον του Ποντίου Πιλάτου, του εκπροσώπου του Ρωμαίου αυτοκράτορα: αμφισβητεί τον Καίσαρα και εμφανίζεται – συμπεριφέρεται ως βασιλιάς των Ιουδαίων. Αυτή τη βασιλική υποδοχή εννοούσαν.

▪ Τα **βαΐα** γίνονται **σύμβολα της νίκης του Χριστού πάνω στο θάνατο**, τόσο με την ανάσταση του Λαζάρου που προηγήθηκε, όσο και με τη δική Του Ανάσταση, που θα ακολουθήσει. Παρακινημένα και φωτισμένα από το Άγιο Πνεύμα τα «απειρόκακα» (αθώα) παιδιά, φωνάζουν **«της Αναστάσεως την νίκην προμηνύοντες»: «Ωσαννά! Ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου!»** Δηλαδή: «Σώσε μας, λοιπόν, Κύριε! Ας είσαι ευλογημένος Εσύ που έρχεσαι στο όνομα του Θεού».

▪ Ο Χριστός ως Θεός έχει θρόνο τον ουρανό! «Συγκαταβαίνει» όμως στα δικά μας μέτρα, συμμερίζεται και καταλαβαίνει τη φτώχεια της ανθρώπινης ύπαρξης και χρησιμοποιεί ως θρόνο το ταπεινό γαϊδουράκι. Η ίδια η επίγεια ζωή Του εξάλλου είναι η ταπείνωση του Θεού, η συγκατάβαση Του προς τον άνθρωπο, για να τον σώσει: σπαργανώνεται στη φάτνη των ζώων, επιβαίνει στο γαϊδούρι, ανεβαίνει στον Σταυρό (πρβλ. «Διά τούτο γαρ ο υψηλός Θεός δι' ημάς εφάνη καθ' ημάς άνθρωπος, βουλόμενος ελκύσαι προς το ύψος τους Αυτώ βοώντας Ἄλληλούια»). Η δόξα όμως του Χριστού είναι η ταπείνωσή Του. Πάνω στον Σταυρό δοξάζεται, υπομένοντας τον πιο εξευτελιστικό για άνθρωπο θάνατο. Με την Άκρα Ταπείνωσή Του όμως γίνεται πάνω στο Σταυρό «ο Βασιλεύς της Δόξης».

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ

Με την εορτή της Ανάστασης του Λαζάρου, μια απτή διαβεβαίωση ότι ο Χριστός «ζώντων και νεκρών κυριεύει», ανοίγει η αυλαία της Μεγάλης Εβδομάδας. Μια βδομάδα και δυο μέρες πριν τη δική Του Ανάσταση, ο Χριστός ανασταίνει τον φίλο Του Λάζαρο, ήδη τετραήμερο νεκρό. Το γεγονός περιγράφει ο ευαγγελιστής Ιωάννης (Ιω. 11,1-53).

Στα δεξιά της εικόνας παρουσιάζεται ο Λάζαρος, τυλιγμένος με τις νεκρικές ταινίες, σκυθρωπός και περίλυπος από όσα συνάντησε στο σκοτεινό –μέχρι την Ανάσταση του Χριστού- Άδη, όπου ακόμη βασιλεύει ο θάνατος. Υπακούει ταπεινά (με σκυμμένο το κεφάλι) στην θεία προσταγή «Λάζαρε, δεύρο έξω» και προβάλλει στην είσοδο του τάφου του, ενός νεκρικού θαλάμου, που είναι λαξευμένος σε βράχο.

Ένας νέος Ιουδαίος του ξετυλίγει τις ταινίες από το σάβανο κι ένας άλλος υπακούει στην εντολή του Χριστού και μετατοπίζει την πλάκα που ασφάλιζε τον τάφο.

Ο Χριστός, περίλυπος και δακρυσμένος για το θάνατο του φίλου Του και την κατάντια του ωριότερου πλάσματος του, του ανθρώπου, που έχει παραδοθεί στη δυναστεία του θανάτου, στέκεται απέναντι από τον Λάζαρο. Τον ευλογεί με το δεξί Του χέρι και με το αριστερό κρατάει ένα ειλητάριο κλειστό, το οποίο περιέχει τις προφητείες για την Ανάστασή Του, οι οποίες δεν έχουν ακόμη εκπληρωθεί. Στα πόδια Του γονατίζουν οι δυο αδερφές του Λαζάρου, η Μάρθα και η Μαρία. Τον προϋπαντούν στη Βηθανία και του παραπονιούνται ότι δεν θα πέθαινε ο αδερφός τους, αν Εκείνος είχε ανταποκριθεί στο κάλεσμά τους να σπεύσει κοντά στον άρρωστο ακόμα Λάζαρο. Τον Χριστό ακολουθούν οι δώδεκα μαθητές Του.

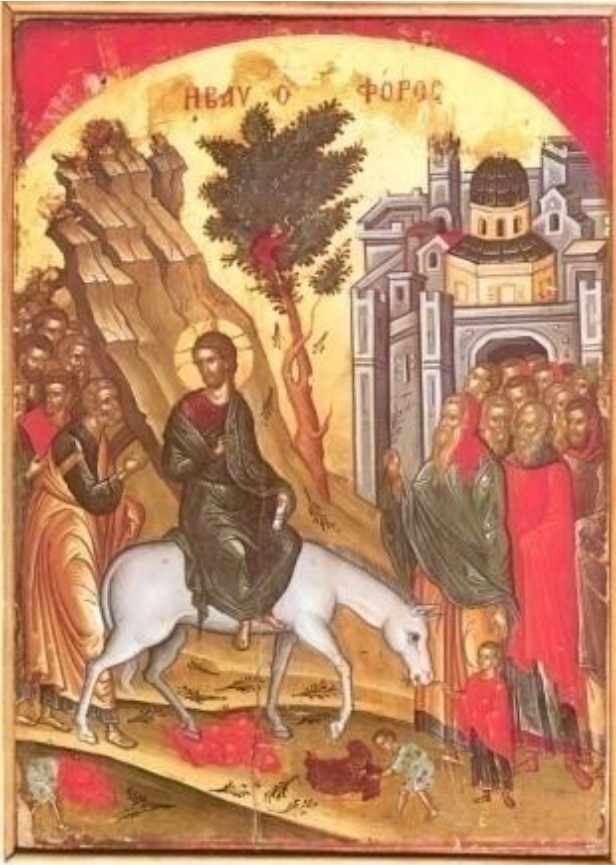
Στο βάθος της εικόνας φαίνονται τα τείχη της Αγίας Πόλης Ιερουσαλήμ, αφού η Βηθανία βρίσκεται έξω από αυτήν. Μπροστά στα τείχη φαίνονται οι Ιουδαίοι που παρακολουθούν έκπληκτοι το θαυμαστό γεγονός. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν οι Φαρισαίοι, με την ευσεβή εμφάνιση: μακριές γενειάδες, καλύμματα στην κεφαλή... Όμως έχουν αρχίσει να συνωμοτούν μεταξύ τους, για να θανατώσουν τον Ιησού, που με τη διδασκαλία και τη θαυματουργική δράση Του τραβάει κοντά Του τον λαό κι έχει αρχίσει να γίνεται γι' αυτούς επικίνδυνος...

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΒΑΪΟΦΟΡΟΥ

Μια Κυριακή πριν το Πάσχα ο Χριστός μπαίνει θριαμβευτής στην Αγία Πόλη και δέχεται τα «Ωσαννά!» του πλήθους. Το γεγονός περιγράφουν όλοι οι Ευαγγελιστές (Μτθ. 21, 1-11· Μρκ. 11, 1-11· Λκ. 19, 28-43· Ιω. 12, 12-19).

Στο κέντρο της εικόνας εικονίζεται ο Χριστός, καθισμένος «επί πώλου όνου» (δηλ. πάνω σ' ένα νεαρό γαϊδουράκι). Με το δεξί του χέρι ευλογεί και με το αριστερό κρατάει σε τυλιγμένο

ειλητήριο τις προφητείες, που πρόκειται να εκπληρωθούν με το Πάθος και την Ανάστασή Του. Κατευθύνεται προς την Ιερουσαλήμ.

Έξω από την πόλη Τον περιμένουν τα πλήθη των Ιουδαίων, λέγοντας: «Ώσαννά τῷ υἱῷ Δαυὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Ώσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις». Είναι ο ίδιος ὄχλος που σε λίγες μέρες θα φωνάζουν το «Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν». Τώρα κρατούν τα «βαῖα των φοινίκων», δηλ. τα απαλά κλαδιά από τα φοινικόδεντρα.

Κάποια παιδιά είναι ανεβασμένα σε δέντρο με κλαδευτήρια και κόβουν κλαδιά για να Τον υποδεχτούν, ενώ άλλα στρώνουν τα κλαδιά και τα ρούχα τους για να πατήσει πάνω. Επιβεβαιώνεται έτσι το προφητικό «εκ στόματος νηπίων και θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον».

Την πρώτη θέση ανάμεσα στον ὄχλο που Τον υποδέχεται κατέχει ένας Φαρισαῖος –απ’ αυτούς που θα στιγματίσει ως υποκριτές και επειδή επιζητούν τις πρώτες θέσεις στις συναγωγές... Κάποιοι ἄλλοι Φαρισαῖοι συνωμοτούν πλέον φανερά εναντίον Του, για να Τον θανατώσουν, επειδή ο λαός Τον ακολουθεί.

ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΟΡΤΩΝ:

«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σου Πάθους πιστούμενος, ἐκ νεκρῶν ἤγειρας τὸν Λάζαρον, Χριστὲ ὁ Θεός· ὅθεν καὶ ἡμεῖς ὡς οἱ παῖδες, τὰ τῆς νίκης σύμβολα φέροντες, σοὶ τῷ νικητῇ τοῦ θανάτου βοῶμεν· Ώσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος, ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Για να πιστοποιήσεις (κάνεις πιστευτό) ότι πραγματικά θα συμβεῖ η κοινή ἀνάσταση ὅλων των ἀνθρώπων, λίγο πριν το Πάθος Σου ἀνέστησες τὸν Λάζαρο ἀπὸ τους νεκρούς, Χριστέ και Θεέ μας. Γι’ αὐτό κι εμεῖς, ὅπως ἐκεῖνα τα παιδιά, κρατώντας τα σύμβολα τῆς νίκης (δηλ. τα κλαδιά των φοινίκων), φωνάζουμε δυνατὰ σε Σένα, τὸ νικητῇ τοῦ θανάτου: Δόξα στὸν Ὑψιστο Θεό. Ἄς εἶναι εὐλογημένος Αὐτός που ἐρχεται σταλμένος ἀπὸ τὸν Κύριο.

Συμπέρασμα:

**Ο Χριστὸς ἀνασταίνει τὸν φίλο Του, Λάζαρο
για να μας βεβαιώσει ὅτι εἶναι Κύριος τῆς ζωῆς και τοῦ θανάτου
και δοξασμένος Βασιλιάς τοῦ σύμπαντος.**

«Προσκυνούμεν Σου τα Πάθη, Χριστέ...» Τα Πάθη και η Σταύρωση του Χριστού

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι ο Χριστός ήρθε στον κόσμο για να θυσιασθεί για χάρη όλων των ανθρώπων, β. ότι ο Χριστός στον Μυστικό Δείπνο μας παρέδωσε το ύψιστο παράδειγμα ταπείνωσης, πλένοντας τα πόδια των μαθητών, αλλά και το σπουδαιότερο δώρο Του στον κόσμο: το Σώμα και το Αίμα Του και το μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας, γ. ότι σε κάθε Θ. Λειτουργία μέσα στην Εκκλησία επαναλαμβάνεται ο Μυστικός Δείπνος και η Θυσία του Χριστού, δ. ότι ο Χριστός σταυρώθηκε με τη θέλησή Του, από αγάπη για τον άνθρωπο και για τη σωτηρία μας.
- Να κατανοήσουν γιατί και πώς τιμάμε τον Σταυρό του Χριστού.
- Να γνωρίσουν την ιστορία των Παθών και της Σταύρωσης του Χριστού
- Να μπορούν να «διαβάσουν» την εικόνα της Σταυρώσεως.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι συμμετέχοντας στη Θεία Λειτουργία, κοινωνούμε το Σώμα και το Αίμα Του και συμμετέχουμε στη Θυσία του Χριστού.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι αποδεχόμαστε το δώρο του Χριστού στους ανθρώπους, δηλ. τη θυσία Του για χάρη μας, όταν ζούμε όπως Εκείνος θέλει.

Πρόταση:

Το σημερινό κατηχητικό μάθημα προτιμότερο θα είναι να έχει την μορφή ενός οδοιπορικού στις ημέρες της Μεγάλης Εβδομάδας.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε γι' αυτό και τις αντίστοιχες σε κάθε μέρα εικόνες, τις οποίες παραθέτουμε στο τέλος του μαθήματος σαν βοηθητικό υλικό ή την ηλεκτρονική παρουσίαση που υπάρχει στο cd.

Καλό είναι επίσης να μάθουν τα παιδιά κάποιους ύμνους της Μεγ. Εβδομάδας (π.χ. «Τον νυμφώνα Σου βλέπω» ή μερικά από τα εγκώμια).

Εναλλακτικά μπορείτε να αναφερθείτε κυρίως στα γεγονότα των Παθών μέχρι και την Αποκαθήλωση, αναφερόμενοι ασφαλώς στην προσδοκία και τη βεβαιότητα της Ανάστασης. Τα σχετικά με την Ανάσταση όμως θα διδαχθούν μετά το Πάσχα!

Α' ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ:

Οδοιπορικό στην Μεγάλη Εβδομάδα

«Αγία και Μεγάλη Εβδομάδα»

Η εβδομάδα πριν το Πάσχα ονομάστηκε Μεγάλη από τους πρώτους κιόλας χριστιανικούς αιώνες κι αυτό γιατί, όπως μας εξηγεί ο Αγ. Ιω. ο Χρυσόστομος, μεγάλα και κοσμοσωτήρια γεγονότα συνέβησαν στη διάρκεια της. Κέντρο αυτών των γεγονότων είναι βεβαίως τα άγια και άχραντα Πάθη, η θεόσωμη Ταφή και η ένδοξη Ανάσταση του Κυρίου.

Σάββατο του Λαζάρου

Κάποτε ο Λάζαρος, ο οποίος έμενε στη Βηθανία, αρρώστησε βαριά και οι αδερφές του - η Μάρθα και η Μαρία - έστειλαν μήνυμα στον Ιησού να έρθει να τον βοηθήσει. Εκείνος βέβαια γνώριζε από πριν ότι ο φίλος του πέθανε, έφτασε όμως με τους μαθητές του στο σπίτι του φίλου του τέσσερις μέρες αργότερα.

Μόλις είδε όλον τον κόσμο που είχε συγκεντρωθεί να κλαίει για τον άδικο και πρόωρο θάνατο του Λαζάρου συγκινήθηκε παρά πολύ. Ξεκίνησαν δε όλοι μαζί και πήγαν στον τάφο. Εκεί διέταξε να ανοίξουν την είσοδο του τάφου και με δυνατή φωνή - αφού είχε προσευχηθεί στο θεό Πατέρα - είπε: «Λάζαρε, έβγα έξω». Ο πεθαμένος βγήκε τυλιγμένος με τα σάβανα και ο Ιησούς Ζήτησε να τον λύσουν.

Μετά το θαύμα αυτό πολλοί Ιουδαίοι πίστεψαν, ενώ άλλοι έτρεξαν στους Φαρισαίους για να τους περιγράψουν το τι έγινε. Η ανάσταση του Λαζάρου είναι το τελευταίο θαύμα του Κυρίου κατά τη διάρκεια της παρουσίας Του στη γη.

Κυριακή των Βαΐων

Γιορτάζουμε τη θριαμβευτική είσοδο του Κυρίου στα Ιεροσόλυμα, κατά την οποία ο λαός έκπληκτος από το θαύμα της ανάστασης του Λαζάρου που είχε προηγηθεί υποδέχτηκε τον Χριστό κρατώντας κλαδιά φοινίκων και βάγια.

Σε ανάμνηση εκείνης της υποδοχής κρατάμε κι εμείς αυτή τη μέρα κλαδιά από δάφνη και φοίνικα υποδεχόμενοι τον Κύριο όχι σαν ένα θριαμβευτή, κοσμικό βασιλιά, όπως τον φαντάζονταν οι Ιουδαίοι, αλλά σαν αιώνιο, πνευματικό βασιλιά.

Η είσοδος, όμως, του Κυρίου στα Ιεροσόλυμα ήταν και η αρχή της πορείας Του προς το Πάθος. Ήδη οι αρχιερείς και οι Φαρισαίοι είχαν αποφασίσει τη θανάτωσή Του και ο Ιούδας την προδοσία.

Ο Νυμφίος

Γι' αυτό και η Κυριακή των Βαΐων είναι ταυτόχρονα και η έναρξη της Μεγάλης Εβδομάδας. Αυτό είναι εμφανέστερο στον Εσπερινό όπου η Εκκλησία στολίζεται πένθιμα, οι ιερείς φορούν σκουρόχρωμα άμφια σε ένδειξη πένθους. Μπροστά στην Ωραία Πύλη τοποθετείται η εικόνα του Νυμφίου στην οποία ο Χριστός φέρει ακάνθινο στεφάνι.

Μεγάλη Δευτέρα

Είναι αφιερωμένη στη μνήμη του Αγ. Ιωσήφ του παγκάλου, (πολύ καλού) γιου του πατριάρχη Ιακώβ. Τα αδέρφια του Ιωσήφ τον φθονούσαν, γι' αυτό τον έριξαν μέσα σ' ένα λάκκο και κατόπιν τον πούλησαν σε Αιγυπτίους εμπόρους. Υπέφερε πολλά, όμως στο τέλος δοξάστηκε

κι έγινε άρχοντας της Αιγύπτου. Ο Ιωσήφ θεωρείται τύπος του Χριστού για τα παθήματα, την αρετή του, την πραότητα και την ανεξικακία του. Και ο Κύριος φθονήθηκε από τους αρχιερείς, τους Γραμματείς και τους Φαρισαίους και αφού υπέφερε πολλά για τη σωτηρία μας δοξάστηκε με την Ανάστασή Του.

Επίσης τη Μ. Δευτέρα τελείται ανάμνηση της ξηρανθείσας συκιάς. Σύμφωνα με την ευαγγελική διήγηση το θαύμα αυτό έγινε την επομένη της εισόδου του Κυρίου στα Ιεροσόλυμα. Ο Χριστός βλέποντας στο δρόμο μια συκιά, πήγε κοντά της, μα δε βρήκε παρά μόνο φύλλα και της λέει: «Ποτέ πια μην ξαναβγάλεις καρπό!» Κι αμέσως ξεράθηκε η συκιά.

Εκείνη η άκαρπη συκιά συμβόλιζε τη συναγωγή των Ιουδαίων που δεν είχε να παρουσιάσει πνευματικούς καρπούς και γι' αυτό καταδικάστηκε από τον Κύριο. Συμβόλιζε ακόμα και κάθε άνθρωπο που δεν έχει πνευματική καρποφορία.

Το Ευαγγέλιο του Όρθρου της Μ. Δευτέρας αφηγείται όχι μόνο το επεισόδιο της συκιάς αλλά και τις παραβολές των δύο γιών (Ματθ. 21, 28-32) και των κακών γεωργών (Ματθ. 21, 33-46), μέσω των οποίων ο Κύριος προείπε την απόρριψη Του ισραηλιτικό λαό. Οι παραβολές αυτές ελέχθησαν την ημέρα μετά την Κυριακή των Βαΐων και γι' αυτό η Εκκλησία όρισε να διαβάζονται την Μ. Δευτέρα.

Μεγάλη Τρίτη

Είναι αφιερωμένη στην παραβολή των δέκα παρθένων (Ματθ. 25, 1 – 13).

Όμως οι ύμνοι της ημέρας αναφέρονται και στην παραβολή των ταλάντων (Ματθ. 25, 14 – 30) καθώς και στη μέλλουσα κρίση (Ματθ. 25, 31 – 46).

Οι τρεις αυτές παραβολές αποτελούν μέρος μιας μεγάλης διδασκαλίας που έκανε ο Χριστός κατ' ιδίαν στους μαθητές Του στο Όρος των Ελαιών λίγες μέρες πριν από το Πάθος Του. Σ' αυτή την ομιλία περιλαμβάνονται σπουδαίες και βαρυσήμαντες προβλέψεις για την καταστροφή της Ιερουσαλήμ και τη συντέλεια του κόσμου. Ο Κύριος τόνισε ακόμα πως πρέπει να ήμαστε πάντα έτοιμοι να Τον υποδεχτούμε γιατί θα έρθει σε άγνωστο χρόνο.

Έτσι, λοιπόν, συμπεραίνουμε πως το γενικότερο θέμα της Μ. Τρίτης είναι η μέλλουσα κρίση.

Από την παραβολή των δέκα παρθένων είναι εμπνευσμένο το τροπάριο «Ιδού ο Νυμφίος έρχεται εν τω μέσω της νυκτός...» και ο ακόλουθος ύμνος:

Μεγάλη Τετάρτη

Το συναξάρι της Μ. Τετάρτης αναφέρει ως θέμα την άλειψη του Κυρίου με μύρο από μια γυναίκα πόρνη, γεγονός που συνέβη λίγο πριν από το πάθος Του.

Η υμνογραφική παράδοση συγκρίνει την μετάνοια της πόρνης με το φοβερό ολισθημα του Ιούδα και παραλληλίζει τις δύο ψυχικές καταστάσεις. Η πόρνη ελευθερώνεται από την αμαρτία και μετανοεί, ενώ ο Ιούδας αιχμαλωτίζεται από τη φιλαργυρία και αποχωρίζεται απ' το Θεό.

Ιδιαίτερα συγκινητικό είναι το γνωστό «Τροπάριο της Κασσιανής» (γραμμένο από τη μοναχή Κασσιανή) που εκφράζει τη θερμή μετάνοια και εξομολόγηση της αμαρτωλής γυναίκας.

Τη Μ. Τετάρτη η υμνολογία φέρνει στη μνήμη μας και τη σύγκλιση του Συνεδρίου, δηλ. του ανώτατου δικαστηρίου των Ιουδαίων, το οποίο και αποφάσισε τη σύλληψη και την καταδίκη του Κυρίου. Οι ύμνοι της Μ. Τετάρτης αναφέρονται επίσης στην απόφαση του Ιούδα να παραδώσει τον Κύριο και στη συμφωνία του με τους αρχιερείς.

Μεγάλη Πέμπτη

Τα γεγονότα της Μ. Πέμπτης είναι κατά σειρά τα εξής:

1. Ο Ιερός Νηπιήρας, δηλ. το πλύσιμο των ποδιών των Αποστόλων από τον ίδιο τον Κύριο.
2. Ο Μυστικός Δείπνος, δηλ. η παράδοση του μυστηρίου της Θ. Ευχαριστίας από το Χριστό.
3. Η «υπερφυής προσευχή», δηλ. η αγωνιώδης προσευχή του Κυρίου στη Γεσθημανή πριν τη σύλληψή Του.
4. Η προδοσία του Ιούδα, δηλ. η παράδοση του Κυρίου στους Ιουδαίους με φίλημα και η σύλληψή Του.

Μεγάλη Παρασκευή

Είναι αναμφίβολα η ιερότερη ημέρα της Μ. Εβδομάδας κι αυτό γιατί επιτελούμε ανάμνηση της Σταύρωσης του Κυρίου.

Η ακολουθία των Αγίων και Αχράντων Παθών του Κυρίου, όπως ονομάζεται, μας φέρνει στη μνήμη όσα υπέμεινε για χάρη μας ο Κύριος: «τους εμπτυσμούς, τα ραπίσματα, τα κολαφίσματα, τὰς ὕβρεις, τοὺς γέλωτας, τὴν πορφυράν χλαίναν, τὸν κάλαμον, τὸν σπόγγον, τὸ ὄξος, τοὺς ἴλους, τὴν λόγχην και πρὸ πάντων τὸν σταυρόν και τὸν θάνατον», δηλ. «τους εμπτυσμούς, τα χτυπήματα στο πρόσωπο και στον αυχένα, τις ὕβρεις, το γέλωτα, την κόκκινη χλαμύδα, το καλάμι, το σπόγγο, το ξύδι, τα καρφιά, τη λόγχη και κυρίως τη Σταύρωση και το θάνατο».

Γίνεται επίσης μνεία του ευγνώμονα ληστή που ἔλαβε συγχώρηση από τον Κύριο και με τη μετάνοιά του «πρώτος παραδείσου πύλας ανοίξας εισήλθεν».

Η ακολουθία των Αγίων Παθών ἀρχιζε από το απόγευμα της Μ. Πέμπτης και διαρκούσε ὅλη τη νύχτα γιατί και η σύλληψη, η δίκη και οι εμπαιγμοί του Κυρίου ἔγιναν κατά τη νύχτα αυτή. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ακολουθίας είναι η ανάγνωση 12 Ευαγγελίων. Από αυτά, το πρώτο (το Ευαγγέλιο της Διαθήκης) περιλαμβάνει τις υποθήκες του Χριστού προς τους μαθητές και την αρχιερατική προσευχή Του. Τα υπόλοιπα Ευαγγέλια εξιστορούν τη σύλληψη, τη δίκη, τα πάθη, το σταυρικό θάνατο, την ταφή του Κυρίου καθώς και την ασφάλιση του τάφου με τη βοήθεια της κουστωδίας.

Μετά την ανάγνωση του πέμπτου Ευαγγελίου γίνεται η λιτάνευση του Εσταυρωμένου και η τοποθέτηση Του στο μέσο του Ναού.

Μεγάλο Σάββατο

Την ημέρα αυτή εορτάζουμε «την θεόσωμον ταφήν και την εις άδου κάθοδον» του Κυρίου. Η ταφή βέβαια ἔγινε τα απόγευμα της Μ. Παρασκευής. Ὅμως η Εκκλησία ἔκρινε ὀρθό να αφιερώσει ιδιαίτερη μέρα προς τιμήν και μελέτη του μυστηριώδους αυτού γεγονότος.

Ο Χριστός αναπαύεται μέσα στον τάφο, όπως «αναπαύθηκε» όταν πρωτοδημιούργησε τον κόσμο την ἔβδομη μέρα. Ὅμως αναπαύεται ως θεάνθρωπος. Το πανάχραντο σώμα Του θάπτεται στον τάφο, αλλά πνευματικά ο ίδιος μεταβαίνει στον Άδη και συνεχίζει το σωτηριώδες ἔργο του. Καλεί κοντά Του ὅλους τους δικαίους της Παλαιάς Διαθήκης, από τον Αδάμ και την Εὐά μέχρι τους ἔσχατους ανθρώπους του Θεού, ὥστε να μην λείψει κανείς από το παγκόσμιο προσκλητήριο της σωτηρίας, που είναι τελικά μια αναδημιουργία του κόσμου και ολοκλήρωσης της ανθρωπότητας. Η κάθοδος αυτή ἦταν το τελειωτικό χτύπημα κατά του θανάτου. Γι' αυτό

ψέλνουμε χαρακτηριστικά: “Ότε κατήλθες πρὸς τον θάνατον, η ζωή η αθάνατος, τότε τὸν ἄδην ἐνέκρωσας τὴ ἀστραπή τῆς θεότητος”.

Στὴ βυζαντινὴ εἰκονογραφία ὁ Κύριος παρουσιάζεται κατερχόμενος στὸν Ἄδη με δόξα κρατώντας τὸν τίμιον Σταυρὸ Του. Συντρίβει τὶς πύλες τοῦ Ἄδη καὶ ἀνασύρει ἀπὸ ἔκει τὸν Ἀδάμ, τὴν Εὐά, τὸν Ἄβελ, τοὺς Πατριάρχες, τοὺς προφῆτες καὶ ὅλους τοὺς δικαίους τῆς Π. Δ.

Στὸν Ὅρθρο τοῦ Μ. Σαββάτου ψάλλονται τὰ Εγκώμια, δηλ. σύντομα τροπάρια ποὺ ἐξιστοροῦν τὰ πάθη τοῦ Κυρίου, ἐξυμνοῦν τὴν ταφή του καὶ διασαλπίζουν τὴ νίκη Του κατὰ τοῦ θανάτου. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ Ὅρθρου γίνεται καὶ περιφορὰ τοῦ Επιταφίου γύρω ἀπὸ τοὺς δρόμους τῆς ἐνορίας.

Κυριακὴ τοῦ Πάσχα

Τὸ Πάσχα ἦταν ἀρχαιότατη ἰουδαϊκὴ γιορτὴ ποὺ τελούταν τὴ νύχτα τῆς 14^{ης} πρὸς τὴ 15^η τοῦ μηνὸς Νισάν. Οἱ Ἰουδαῖοι γιόρταζαν τὴν ἀπελευθέρωσή τους ἀπὸ τὴν δουλεία τῶν Αἰγυπτίων κατόπιν τῆς σφαγῆς τῶν πρωτότοκων τῶν Αἰγυπτίων, ἀπ’ τὴν ὁποία διέφυγαν τὰ δικά τους πρωτότοκα χάρις στὸ αἷμα τοῦ ἀμνοῦ με τὸ ὁποῖο ἀλείψαν τὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν τους.

Ἡ λέξη πάσχα (=διάβαση) υπενθυμίζει τὴ θαυμαστὴ διάβαση τῆς Ερυθρᾶς θάλασσας ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτες καὶ γενικότερα τὴ διάβασή τους ἀπὸ τὴ δουλεία στὴν ἐλευθερία.

Ὅμως τὰ γεγονότα ἐκεῖνα ἦταν συμβολικὰ καὶ προφητικὰ. Τὸ ἰουδαϊκὸ Πάσχα ἦταν τύπος τοῦ χριστιανικοῦ. Ὁ πασχάλιος ἀμνὸς τῶν Ἰουδαίων ἦταν σύμβολο καὶ τύπος τοῦ ἀληθινοῦ πασχάλιου ἀμνοῦ, τοῦ Χριστοῦ, ποὺ θυσιάστηκε γιὰ μας καὶ με τὸ αἷμα τοῦ ἐξαγόρασε τὴν ἐλευθερία μας ἀπὸ τὴν δουλεία τῆς ἀμαρτίας.

Κατὰ δε θεία οἰκονομία ἡ θυσία τοῦ Κυρίου συνέπεσε με τὸ ἰουδαϊκὸ πάσχα, ποὺ ἐκεῖνο τὸ ἔτος ἔτυχε νὰ εἶναι Σάββατο. Ὁ Κύριος σταυρώθηκε καὶ πέθανε τὴν Παρασκευὴ, τὸ βράδυ ὅπου οἱ Ἰουδαῖοι ἔτρωγαν τὸν πασχάλιο ἀμνὸ καὶ ἀναστήθηκε μετὰ τὸ Σάββατο, δηλ. τὴν πρώτη μέρα τῆς ἐβδομάδας ἡ ὁποία γι’ αὐτὸ τὸ λόγο ὀνομάστηκε Κυριακὴ.

Ἡ πασχαλινὴ ἀκολουθία εἶναι ἰδιαίτερος λαμπρὴ. Ξεκινᾷ στὶς 12, μεσάνυχτα τοῦ Μ. Σαββάτου με τὸν Ὅρθρο καὶ συνεχίζει με τὴν θ. Λειτουργία.

Στὴν τελετὴ τῆς Ἀνάστασης ψέλνουμε χαρούμενα ὅλοι μαζί, πολλὲς φορές τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα τελεῖται ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Ἀγάπης. Κατὰ τὴ διάρκειά του διαβάζεται ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ ποὺ ἐξιστορεῖ τὴν ἐμφάνιση τοῦ Κυρίου στους δώδεκα μαθητὲς τὴν ἡμέρα τῆς Ἀνάστασής Του. Τὸ Εὐαγγέλιο αὐτὸ διαβάζεται σὲ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερες γλώσσες γιὰ νὰ κηρυχθεῖ σ’ ὅλα τὰ ἔθνη ὅτι «Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο».

Β' ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ:

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΩΝ ΠΑΘΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΩΣΗΣ

Σημείωση:

Εξυπηρετεί ίσως να αναφερθείτε με λίγα λόγια στο χρονικό του Μυστικού Δείπνου, της Αρχιερατικής Προσευχής, της Προδοσίας, της Σύλληψης, της προσαγωγής στους αρχιερείς Άννα και Καϊάφα, τον Ηρώδη και τον Πραιτορα Πόντιο Πιλάτο, της Δίκης, της θανατικής καταδίκης και των Παθών του Κυρίου. Χρησιμοποιήστε εικόνες, όπου είναι δυνατόν, ειδικά για το γεγονός της Σταύρωσης. Τόσο η αφήγηση των αχράντων Παθών όσο και η περιγραφή της εικόνας μπορεί να γίνει με τη βοήθεια των παιδιών.

Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΔΕΙΠΝΟΣ

Όταν πλησίαζε το Πάσχα και σύμφωνα με το νόμο επιβαλλόταν η θυσία ενός αρνιού, ο Ιησούς έστειλε τον Πέτρο και τον Ιωάννη στην πόλη για τις απαραίτητες προετοιμασίες. Σε ερώτηση τους ποιος θα ήταν ο τόπος όπου θα συγκεντρώνονταν, Εκείνος τους υπόδειξε το σπίτι ενός ανθρώπου που θα συναντούσαν στο δρόμο και θα κρατούσε μια στάμνα με νερό. Έτσι κι έγινε.

Το βράδυ έφτασε ο Κύριος με τους υπόλοιπους μαθητές. Όταν κάθισαν στο τραπέζι, τους αποκάλυψε ότι αυτό το Πάσχα θα ήταν το τελευταίο πριν από το Πάθος και επιθυμούσε να το γιορτάσει μαζί τους.

Ενώ έτρωγαν, πήρε ψωμί και αφού έκανε ευχαριστήρια προσευχή, το κομμάτισε και τους το έδωσε λέγοντας : «Λάβετε, φάγετε, τούτο εστί το σώμα μου», δηλαδή «Φάτε από αυτό, γιατί αυτό είναι το σώμα μου». Το ίδιο έκανε και με το κρασί. Ήπιαν όλοι από το ίδιο ποτήρι με την προτροπή: «Πίετε εξ αυτού πάντες, τούτο εστί το αίμα μου...», δηλαδή «Πιείτε από αυτό όλοι, αυτό είναι το αίμα μου, που θα χύνεται στους αιώνες για τη σωτηρία των ανθρώπων».

Γνωρίζοντας δε ποιος πρόκειται να Τον προδώσει, είπε : «Αλλά να, το χέρι αυτού που θα με προδώσει είναι μαζί μου πάνω στο τραπέζι», εννοώντας τον Ιούδα. Και συμπλήρωσε : «Ο Υιός του Ανθρώπου, βεβαία, βαδίζει σύμφωνα μ' αυτό που όρισε ο Θεός, αλίμονο όμως στον άνθρωπο από τον οποίο θα προδοθεί».

Ύστερα από λίγο σηκώθηκε από το τραπέζι, πήρε μια λεκάνη με νερό και μια πετσέτα και άρχισε να πλένει τα πόδια των μαθητών του. Όταν έφτασε στον Πέτρο, εκείνος αρνήθηκε λέγοντας του ότι αυτό έπρεπε να το κάνουν εκείνοι και όχι Αυτός. Ο Ιησούς όμως εξήγησε στον Πέτρο ότι αυτή του την ενέργεια θα την καταλάβαινε αργότερα και ότι αν επέμενε στη στάση του αυτή δε θα είχε πλέον καμία θέση κοντά Του. Μ' αυτά τα λόγια ο Πέτρος πείστηκε ότι έτσι έπρεπε να γίνει και υπάκουσε.

ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ ΤΗΣ ΓΕΘΣΗΜΑΝΗΣ

Μετά το Μυστικό Δείπνο ο Ιησούς με τους μαθητές Του κατευθύνθηκαν στο Όρος των Ελαιών. Τότε ο Κύριος τους είπε πως εκείνη τη νύχτα η πίστη όλων θα κλονιζόταν και, σύμφωνα με τις Γραφές, θα σκορπίζονταν όπως τα πρόβατα, όταν ο ποιμένας τους θανατώνεται. Εκείνος όμως θα ανασταίνόταν και θα έβρισκε το ποιμνίο Του στη Γαλιλαία. Ο Πέτρος τότε αντέδρασε στα λόγια του Χριστού και του υποσχέθηκε πως η δικιά του πίστη δεν επρόκειτο να κλονιστεί. Ο Ιησούς όμως τον διαβεβαίωσε πως την ίδια νύχτα, προτού λαλήσει ο πετεινός, θα τον αρνηθεί τρεις φορές.

Ο Πέτρος επέμενε πως, αν ήταν ανάγκη, θα πέθαινε μαζί του. Αργότερα ο Ιησούς με τους μαθητές Του, έφτασαν στη Γεθσημανή για να προσευχηθούν. Ιδιαίτερα λυπημένος που ένιωθε

τα δραματικά γεγονότα να πλησιάζουν, πήρε μαζί του τον Πέτρο, και τα δύο παιδιά του Ζεβεδαίου, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη και έδωσε εντολή στους άλλους να αγρυπνούν.

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΠΡΟΣΕΥΧΕΤΑΙ

Ο Ιησούς, λοιπόν, γονατισμένος παρακαλούσε τον Πατέρα Του να μην επιτρέψει να δοκιμάσει το πικρό ποτήρι του μαρτυρίου. Ωστόσο ήξερε πως έπρεπε να γίνει το θεϊκό θέλημα.

Τότε άγγελος Κυρίου εμφανίστηκε μπροστά του για να δώσει δύναμη και κουράγιο. Συνέχισε έτσι την προσευχή με μεγαλύτερη θέρμη και από την αγωνία του το πρόσωπο Του έσταζε ιδρώτα όμοιο με πηχτό αίμα. Αφού τελείωσε την προσευχή του, κατέβηκε και είδε τους μαθητές του να κοιμούνται. Τότε είπε στον Πέτρο: «Αγρυπνείτε και προσεύχεστε, για να μην σας κυριέψει ο πειρασμός. Γιατί το πνεύμα είναι πρόθυμο, αλλά η σάρκα ανίσχυρη».

Μετά πήγε για δεύτερη φορά να προσευχηθεί απευθυνόμενος στον Πατέρα Του, ώστε να γίνει το θέλημα του, όσο δύσκολο κι αν ήταν αυτό. Επιστρέφοντας πάλι είδε τους μαθητές του να κοιμούνται και ξυπνώντας τους, τους είπε πως η ώρα της προδοσίας του Υιού του ανθρώπου έφτασε.

Η ΠΡΟΔΟΣΙΑ

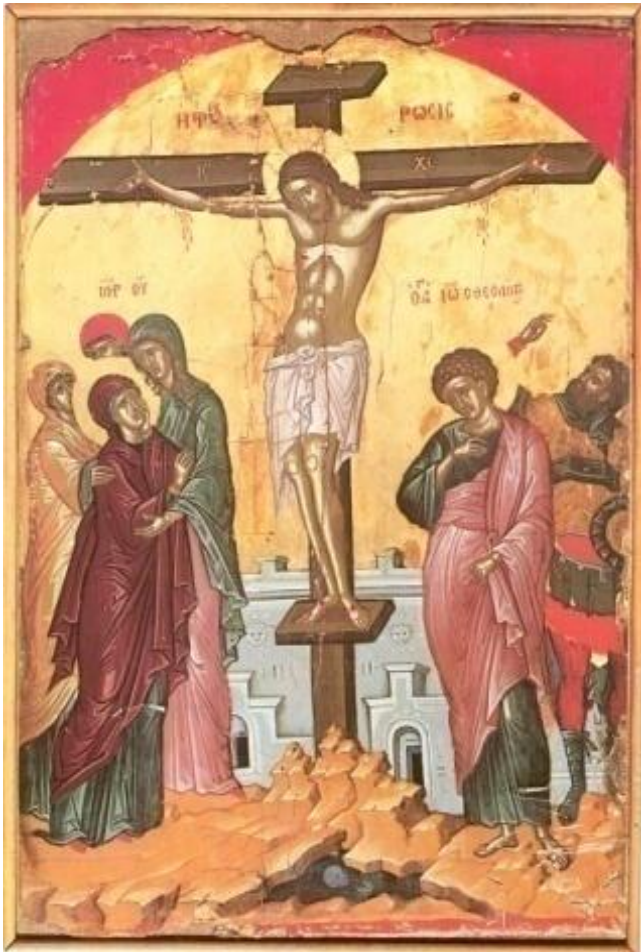
Μπροστά τους τότε εμφανίστηκε ο Ιούδας, μαζί με αρχιερείς, πρεσβυτέρους και πλήθος κόσμου, που ήταν οπλισμένοι. Ο Ιούδας θα έδινε το συνθηματικό σημάδι για να γίνει η σύλληψη. Πλησίασε, λοιπόν, το δάσκαλο του λέγοντας του «Χαίρε δάσκαλε» και του έδωσε ένα φιλί. Οι στρατιώτες τον συνέλαβαν αμέσως. Οργισμένος ο Πέτρος έβγαλε το μαχαίρι του από τη θήκη και έκοψε το αυτί του δούλου του αρχιερέα. Ο Ιησούς, αφού θαυματουργικά «τοποθέτησε» το κομμένο μέλος στη θέση του τότε είπε στον Πέτρο πως όσοι χρησιμοποιούν μαχαίρι από μαχαίρι θα πεθάνουν. Δε θα μπορούσε, άλλωστε, Εκείνος να παρακαλέσει τον Πατέρα του και να παρατάξει μπροστά του δώδεκα λεγεώνες αγγέλων; Έπρεπε όμως να εκπληρωθούν οι Γραφές και ο Υιός του ανθρώπου να υποφέρει και να πεθάνει. Στρεφόμενος ύστερα προς το πλήθος αναρωτήθηκε γιατί ήρθαν να τον συλλάβουν σαν ληστή, αφού όλο τον καιρό βρισκόταν στο ναό και δίδασκε. Αυτό όμως έγινε για να βγουν αληθινές οι προφητείες της Γραφής. Τότε οι μαθητές του τον εγκατέλειψαν όλοι και έφυγαν.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΩΣΗΣ:

Ο Σταυρός βρίσκεται ακριβώς στο κέντρο της εικόνας και επάνω είναι ο Χριστός. Είναι γυμνός με ένα λευκό σεντόνι, νεκρός με κλειστά τα μάτια και γυρτό ελαφρά το κεφάλι προς τα δεξιά. Δίνει την εντύπωση ότι κοιμάται. Πάσχει, αλλά δεν φαίνεται να υποφέρει βασανιστικά, όπως θα συνέβαινε με έναν κοινό θνητό.

Τα χέρια Του είναι ανοικτά σαν να αγκαλιάζει τους ανθρώπους. Από τα χέρια και από τα πόδια Του τρέχει αίμα και από την πλευρά Του, νερό και αίμα.

Οι σταυρωτές Του είχαν γράψει πάνω στον Σταυρό, σε πινακίδα, «Ιησούς Ναζωραίος Βασιλεύς Ιουδαίων». Οι βυζαντινοί αγιογράφοι όμως προτιμούν να βάζουν την επιγραφή «Ο Βασιλεύς της Δόξης», γιατί ο Χριστός πάνω στον Σταυρό δοξάστηκε.

Ο Σταυρός βρίσκεται πάνω σε ένα σπήλαιο που μέσα έχει ένα κρανίο. Είναι το κρανίο του Αδάμ, που σύμφωνα με την παράδοση θάφτηκε στο Γολγοθά. Το Αίμα του Χριστού φαίνεται να ρέει μέχρι πάνω σ' αυτό το κρανίο, συμβολίζοντας το ότι με την Σταύρωσή Του «ξεπλύθηκε» από την αμαρτία το ανθρώπινο γένος.

Στα δεξιά βρίσκεται η Παναγία λυπημένη. Μαζί της θρηνούν οι γυναίκες από τη Γαλιλαία, που ως μαθήτριες ακολουθούσαν τον Χριστό, οι κατοπινές Μυροφόρες.

Στα αριστερά είναι ο αγαπημένος μαθητής, ο μόνος που Τον ακολούθησε μέχρι το Σταυρό, ο Ιωάννης, το ίδιο λυπημένος.

Πίσω από τον Ιωάννη συνήθως ζωγραφίζεται ο εκατόνταρχος Λογγίνος, που ομολογεί την αθωότητα του Χριστού.

Στο πάνω μέρος της εικόνας εικονίζονται ο ήλιος και η σελήνη που συμμετέχουν και αυτά στο Πάθος του Χριστού και πίσω η πόλη της Ιερουσαλήμ.

Σχόλια:

▪ **Ο Μυστικός Δείπνος:** Λίγες ώρες πριν το Πάθος Του, ο Χριστός έφαγε μαζί με τους μαθητές Του για τελευταία φορά. Πριν αρχίσει το Δείπνο, **έπλυνε τα πόδια και των δώδεκα μαθητών** (ακόμη και του προδότη Ιούδα), δίνοντάς μας **το ύψιστο παράδειγμα ταπείνωσης**. Επιβεβαίωσε έμπρακτα την φράση Του: «όποιος θέλει να είναι πρώτος ανάμεσά σας, να είναι (να φέρεται) όπως ο τελευταίος». Την ταπείνωση του Χριστού καλούμαστε κι εμείς να μιμηθούμε.

▪ **Στον Δείπνο εκείνο ο Χριστός συνέστησε το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας.** Έδειξε στους μαθητές πώς να κοινωνούν από το ψωμί και το κρασί, τα οποία μεταβάλλονται (δεν συμβολίζουν απλώς, μεταβάλλονται στην ουσία τους) σε Σώμα και Αίμα Του σε κάθε Θεία Λειτουργία.

▪ **Ο Μυστικός Δείπνος επαναλαμβάνεται μέσα στην Εκκλησία, σε κάθε Θεία Λειτουργία.** Όταν η Εκκλησία συγκεντρώνεται για να μεταλάβει Σώμα και Αίμα Χριστού, κοινωνεί με τον Θεό και με όλους τους ανθρώπους που είναι βαπτισμένοι στο όνομά Του, ζωντανούς και «κεκοιμημένους».

▪ **Η προσευχή του Χριστού στη Γεθσημανή.** Σαν άνθρωπος θέλει να αποφύγει το «ποτήριο» (τη δοκιμασία, δηλ. το Πάθος και τη Σταύρωση). Σαν Θεός όμως θέλει να θυσιαστεί, δηλ. να ολοκληρώσει την αποστολή Του, το έργο για το οποίο ήρθε στον κόσμο. Στη Γεθσημανή ο Χριστός προσευχήθηκε και μας δίδαξε ότι στις κρίσιμες, τις δύσκολες στιγμές μας μόνο από το Θεό μπορούμε να ζητήσουμε δύναμη.

▪ **Ο Χριστός ήρθε στον κόσμο με σκοπό να θυσιαστεί για τους ανθρώπους.** Έτσι, στην εικόνα της Γεννήσεως η φάτνη του Χριστού μοιάζει με τάφο (βλ. και τον πίνακα του Σπ. Γαζή στην «ουρανία» του Μητροπολιτικού Ναού Λευκάδος με το Παιδίον Ιησούν να οραματίζεται το Πάθος Του).

▪ **Ο Χριστός έγινε άνθρωπος και θυσιάστηκε για να διορθώσει το σφάλμα του Αδάμ («νέος Αδάμ»), νικώντας το διάβολο και το θάνατο.** Ο Θεός είχε προαναγγείλει στο διάβολο, όταν αυτός εξαπάτησε τους Πρωτοπλάστους, ότι ένας απόγονος της Εύας θα τον συντριψει. Ο διάβολος θα κατάφερνε ελάχιστα να Τον πειράξει (θα του πλήγωνε την φτέρνα), Εκείνος όμως θα τον νικούσε ολοκληρωτικά (θα του συνέτριβε το κεφάλι). Βλ. σχετικά Γένεσις 3,14-15.

▪ **Ο Χριστός έπαθε και σταυρώθηκε με τη θέλησή Του.**

▪ Αφησε τους διώκτες Του να Τον σταυρώσουν, **επειδή αγαπούσε όλον τον κόσμο.**

▪ Οι αρχιερείς των Εβραίων προσέφεραν συνεχώς στο Θεό θυσίες ζώων για τη σωτηρία τη δική τους και ολόκληρου του λαού. **Ο Χριστός («Μέγας Αρχιερέας») ήταν αρκετό να προσφέρει μία μόνο θυσία, τον Εαυτό Του, μία μόνο φορά, για να σωθεί όλος ο κόσμος.** Βλ. σχετικά Εβρ. 4,14 – 5,10 και Εβρ. 9,11 – 10,18.

▪ Ο σταυρός ήταν το όργανο της πιο φοβερής και ατιμωτικής καταδίκης στους ρωμαϊκούς χρόνους. Έτσι τιμωρούσαν τους χειρότερους κακούργους. Πάνω στο Σταυρό θυσιάστηκε ο Χριστός. Όμως, **το όργανο της ατιμίας και της καταδίκης έγινε όργανο σωτηρίας και ζωής («ζωοποιόν ξύλον»).**

▪ **Ο Χριστός σαν άνθρωπος πόνεσε, ήταν όμως και Θεός.** Η θυσία Του δεν προκαλεί τη λύπη και τη συμπόνια μας, γιατί γνωρίζουμε ότι έτσι ο Χριστός δοξάστηκε πάνω στο Σταυρό και έγινε η αιτία της σωτηρίας όλων των ανθρώπων. **Ακολούθησε η Ανάσταση και ο θάνατός Του έγινε ζωή για εμάς.**

▪ **Κάθε μέλος του αγίου Σώματος του Χριστού υπέμεινε την ατιμωση για χάρη μας:** το κεφάλι, τον ακάνθινο στέφανο· το πρόσωπο, τους εμπυτισμούς (φτυσίματα)· οι σιαγόνες, τα ραπίσματα (χτυπήματα)· το στόμα, το ξύδι· τα αυτιά, τις βρισιές και τις βλαστήμιες· η πλάτη, το φραγγέλιο (μαστίγιο)· η πλευρά, την λόγχη· τα χέρια και τα πόδια, τα καρφιά. Τέλος, υπέμεινε το θάνατο, την ταφή και την κάθοδο στον Άδη.

▪ **Η σταύρωση του Χριστού συνέβη πραγματικά, σε ιστορικό χρόνο («έπί Ποντίου Πιλάτου»).**

▪ **Ο Χριστός σταυρώθηκε με τα χέρια απλωμένα, για να αγκαλιάζει όλον τον κόσμο.** Το σώμα Του ήταν όρθιο πάνω στον Σταυρό, αφού με τη θυσία Του ένωσε τον ουρανό με τη γη, το Θεό με τους ανθρώπους. Όλος ο κόσμος (άνθρωποι, πνευματικός κόσμος, υλικός κόσμος) αγιάζεται.

▪ Τον σταύρωσαν άνθρωποι που δεν κατάλαβαν όσα τους έλεγε για τη Βασιλεία Του (π.χ. Ιούδας, Πόντιος Πιλάτος) ή Τον φθονούσαν (αρχιερείς και γραμματείς). Είναι υπεύθυνοι γι' αυτό. Όμως Αυτός διάλεξε το θάνατο, προκειμένου να μας σώσει.

▪ **Πάνω στον Σταυρό ο Θεός προσεύχεται για τους σταυρωτές Του και τους συγχωρεί («Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσιν» - Λκ. 23,34).**

▪ Από τον Σταυρό υπόσχεται στον **ευγνώμονα Ληστή**, που σταυρώθηκε στα δεξιά Του, ότι θα βρεθεί μαζί Του στον Παράδεισο (Λκ. 23,39-43).

▪ Το «**διψώ**» που φώναζε πάνω στον Σταυρό –και οι αγνώμονες Ιουδαίοι του έδωσαν ζύδι και χολή σε σφουγγάρι- δηλώνει την ανθρώπινη φύση Του. Ο Χριστός έπαθε ως άνθρωπος, όχι ως Θεός.

▪ «**Τετέλεσται**»: Σημαίνει όσο ότι έχει ολοκληρώσει την αποστολή Του με τη θυσία Του ο Χριστός, όσο και ότι έχουν ολοκληρωθεί οι προφητείες που Τον αφορούν.

▪ **Ο Χριστός πέθανε πραγματικά, αλλά όταν θέλησε Εκείνος. Απόδειξη ότι όντως πέθανε είναι το αίμα και το νερό που έτρεξαν από την πλευρά Του**, όταν Τον τρύπησε η λόγχη του Ρωμαίου στρατιώτη (Ιω. 19, 31-37).

▪ **Τα υπερφυσικά «σημεία» που συνόδεψαν το θάνατό Του** (άνοιξαν οι τάφοι, σεισμός μέγας, σκοτάδι, σχίσθηκε το καταπέτασμα του Ναού κτλ.) μαρτυρούσαν ότι ο Χριστός ήταν Θεός. Ο σεισμός και το σκοτάδι έγιναν αισθητά μέχρι και την Αθήνα. Εκεί ο Αρεοπαγίτης Διονύσιος (ο μετέπειτα Άγιος) αναφώνησε: «ἢ Θεός πάσχει ἢ το πᾶν ἀπόλλυται» (δηλ. ἢ πεθαίνει, πάσχει ο Θεός ἢ καταστρέφεται το σύμπαν»).

▪ **Αποδεχόμαστε το δώρο του Χριστού (τη θυσία Του για χάρη μας), όταν Τον ευαρεστούμε, δηλ. όταν ζούμε όπως Εκείνος θέλει.**

▪ **Συμμετέχουμε στη Σταύρωσή Του όταν βαφτιζόμαστε, αλλά και όταν αγωνιζόμαστε** να θυσιάσουμε την καλοπέραση και την άνεσή μας, τα εύκολα, για να ζήσουμε όπως Εκείνος θέλει.

▪ Στα γεγονότα της υπέρτατης Θυσίας, της Σταύρωσης του Χριστού για τη σωτηρία του ανθρώπου και του κόσμου αναφέρονται όλοι οι Ευαγγελιστές (Μτθ. 27, 33-56· Μκ. 15, 22-41· Λκ. 23, 24-49· Ιω. 19, 17-37). Τιμάται την κατ' εξοχήν πένθιμη ημέρα του έτους, τη Μεγάλη Παρασκευή.

ΤΟ «ΣΗΜΕΡΟΝ ΚΡΕΜΑΤΑΙ ΕΠΙ ΞΥΛΟΥ»

«Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας. Στέφανον ἐξ ἀκανθῶν περιτίθεται ὁ τῶν ἀγγέλων βασιλεύς. Ψευδῆ πορφύραν περιβάλλεται ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις. Ράπισμα κατεδέξατο ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ἐλευθερώσας τὸν Ἀδάμ. Ἦλοις προσηλώθη ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας. Λόγχῃ ἐκεντήθη ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου. Προσκυνοῦμεν σου τὰ πάθη, Χριστέ. Δείξον ἡμῖν καὶ τὴν ἔνδοξόν σου Ἀνάστασιν».

Σήμερα κρεμάται στο ξύλο, Εκείνος που κρέμασε τη γη επάνω στα ύδατα. Στεφάνι κατασκευασμένο από αγκάθια φοράει στο κεφάλι του ο Βασιλιάς των Αγγέλων. Ψεύτικο βασιλικό ρούχο φοράει Αυτός, που ντύνει τον ουρανό με τα σύννεφα. Ράπισμα δέχθηκε Εκείνος, που στον Ιορδάνη ποταμό ελευθέρωσε τον Αδάμ. Με καρφιά καρφώθηκε ο Νυμφίος της Εκκλησίας. Με λόγχη τρυπήθηκε ο Υιός της Παρθένου. Προσκυνοῦμε τα Πάθη Σου, Χριστέ! Αξιώσέ μας να δούμε και την ένδοξη Ανάστασή Σου!

Συμπέρασμα:

**Ο Χριστός θυσιάστηκε στον Σταυρό, για να σωθούν οι άνθρωποι!
Δεχόμαστε το δώρο Του όταν βαφτιζόμαστε, κοινωνούμε το Σώμα και το Αίμα Του και αγωνιζόμαστε να ζούμε όπως Εκείνος θέλει.**

Ο Χριστός νικά το θάνατο

Η Ανάσταση

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά: α. ότι ο Χριστός αναστήθηκε, τρεις μέρες μετά τον σταυρικό θάνατό Του, β. ότι για σαράντα ημέρες μετά την Ανάστασή Του εμφανιζόταν στους Μαθητές Του, γ. ότι η πίστη στην Ανάσταση του Χριστού είναι το βασικό χαρακτηριστικό και το πιο ουσιαστικό στοιχείο της Πίστης μας.
- Να γνωρίσουν την ιστορία των Μυροφόρων και τις εμφανίσεις του Χριστού μετά την Ανάσταση.
- Να μπορούν να «διαβάσουν» την εικόνα της Αναστάσεως.
- Να είναι σε θέση να γνωρίζουν πώς έφτασε η πίστη του Χριστού από τα Ιεροσόλυμα και τους πρώτους Μαθητές μέχρι το νησί μας και εμάς σήμερα.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι με την Ανάστασή Του ο Χριστός νίκησε το θάνατο και χάρισε σε όλους τους ανθρώπους την αληθινή ζωή κοντά Του.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ:

Όταν πέρασε το Σάββατο, η Μαρία η Μαγδαληνή και η Μαρία η μητέρα του Ιακώβου, και η Σαλώμη, αγόρασαν αρώματα για να πάνε να αλείψουν το σώμα του Ιησού. Ήρθαν στο μνήμα πολύ πρωί την επομένη του Σαββάτου, μόλις ανέτειλε ο ήλιος. Και έλεγαν μεταξύ τους: «Ποιος θα μας κυλίσει την πέτρα από την είσοδο του μνήματος;» Γιατί ήταν πάρα πολύ μεγάλη. Μόλις όμως κοίταξαν προς τα εκεί, παρατήρησαν ότι η πέτρα είχε κυλίσει από τον τόπο της. Μόλις μπήκαν στο μνήμα, είδαν έναν νεαρό με λευκή στολή στα δεξιά, και τρόμαξαν. Αυτός όμως τους είπε: «Μην τρομάζετε. Ψάχνετε τον Ιησού από τη Ναζαρέτ, το σταυρωμένο. Αναστήθηκε. Δεν είναι εδώ. Να το μέρος όπου τον είχαν βάλει. Πηγαίνετε τώρα και πείτε στους μαθητές και τον Πέτρο “πηγαίνει πριν από σας στη Γαλιλαία και σας περιμένει, εκεί θα τον δείτε, όπως σας το είπε”». Οι γυναίκες βγήκαν και έφυγαν από το μνήμα γεμάτες τρόμο και δέος, δεν είπαν όμως τίποτα σε κανέναν, γιατί ήταν φοβισμένες. Μετά την ανάστασή του ο Ιησούς, το πρωί της Κυριακής, εμφανίστηκε πρώτα στη Μαρία τη Μαγδαληνή, την οποία είχε θεραπεύσει από εφτά δαιμόνια. Εκείνη πήγε και το είπε στους μαθητές, που ήταν λυπημένοι και έκλαιγαν. Αυτοί όμως, όταν άκουσαν ότι ο Ιησούς ζει και τον είδε η Μαρία, δεν την πίστεψαν. Κατόπιν ο Ιησούς εμφανίστηκε με διαφορετική μορφή σε δύο απ’ αυτούς, καθώς περπατούσαν και πήγαιναν έξω στα χωράφια. Εκείνοι πήγαν και τα διηγήθηκαν στους υπολοίπους, αλλά ούτε κι αυτούς τους πίστεψαν. Τέλος, εμφανίστηκε ο Ιησούς στους έντεκα μαθητές καθώς έτρωγαν και τους επέπληξε γιατί αμφέβαλλαν κι επέμεναν να μην πιστεύουν αυτούς που τον είδαν αναστημένο. Μετά τους είπε: «Πορευθείτε σ’ ολόκληρο τον κόσμο και διακηρύξτε το χαρμόσυνο μήνυμα σ’ όλη την κτίση. Όποιος πιστέψει και βαπτισθεί θα σωθεί. Όποιος δεν πιστέψει θα καταδικασθεί. Να και τα θαύματα που θα κάνουν όσοι πιστεύουν: Με την επίκληση του ονόματός μου θα διώχνουν δαιμόνια, θα μιλούν νέες

γλώσσες κι αν παίρνουν φίδια στα χέρια τους ή πίνουν κάτι δηλητηριώδες δε θα παθαίνουν τίποτε. Θα βάζουν τα χέρια τους πάνω σε αρρώστους και θα τους θεραπεύουν».

(Μκ. 16,1-18)

ΣΧΟΛΙΑ:

▪ **Οι γυναίκες αυτές τόλμησαν και πληροφορήθηκαν πρώτες την Ανάσταση του Χριστού.** Πήγαν στον Τάφο του Χριστού για να Τον αλείψουν με μύρα, όπως συνήθιζαν τότε, σαν ένα κοινό θνητό. Αντίθετα, οι μαθητές ήταν φοβισμένοι και κρυμμένοι στο «υπερώο».

▪ **Δε γνωρίζει κανείς άνθρωπος πώς ακριβώς έγινε η Ανάσταση. Κανείς δεν την είδε.** Ο άγγελος πληροφόρησε σχετικά τις Μυροφόρες. Γι' αυτό στην Ορθόδοξη παράδοση η εικόνα της Ανάστασης δείχνει είτε την εις Άδου κάθοδο του Χριστού είτε τον Άγγελο και τις Μυροφόρες δίπλα στο κενό Μνημείο. Το κενό μνημείο, τα εντάφια ενδύματα του Χριστού (άδεια, χωρίς το Σώμα Του), ο αποκυλισμένος λίθος είναι **τα ορατά τεκμήρια της Ανάστασης.**

▪ **Η Ανάσταση του Χριστού είναι το πιο βασικό δόγμα της Χριστιανικής διδασκαλίας, το οποίο προσεγγίζεται μόνο με την πίστη.** Δεν είναι όμως πίστη μετέωρη, άσχετη ή αντίθετη με την πραγματικότητα. **Ο ίδιος ο Κύριος προ(σ)κάλεσε το δύσπιστο Μαθητή Του, το Θωμά, να ψηλαφήσει τα σημάδια των καρφιών και της λόγχης πάνω Του,** για να βεβαιωθεί ότι δεν είναι πνεύμα (φάντασμα), αλλά ότι **η φθορά δεν ήταν δυνατό να κρατήσει ούτε και αυτό το Σώμα Του.**

▪ **Ο Χριστός πέθανε πραγματικά πάνω στον Σταυρό. Έμεινε στον Τάφο τρεις ημέρες,** όπως είχε προαναγγείλει ο ίδιος στους μαθητές Του, για να τους προετοιμάσει και όπως είχαν προβλέψει οι Προφήτες (βλ. *αναγνώσματα Μεγάλου Σαββάτου και ειδικά την παραμονή του Προφήτη Ιωνά για τρεις μέρες στην κοιλιά του κήτους – Μιθ. 12, 38-41*).

▪ **Ως Θεός όμως νίκησε το θάνατο. Ελευθέρωσε τους ανθρώπους απ' αυτόν. Χάρισε τη ζωή τους νεκρούς.** Όσοι Τον ακολουθήσουν θα πεθάνουν με τον φυσιολογικό τρόπο, δεν είναι όμως καταδικασμένοι. Ο θάνατος δεν έχει πια τη δύναμη να κρατάει για πάντα τους ανθρώπους. Οι πιστοί μπορούν να ζήσουν για πάντα, αιώνια, κοντά στον Χριστό.

▪ **Η Ανάσταση του Χριστού είναι το σημαντικότερο γεγονός της ανθρώπινης Ιστορίας. Είναι η βάση, το θεμέλιο της πίστης μας. Χωρίς Ανάσταση, η πίστη στο Χριστό είναι μάταιη και κενή περιεχομένου** (βλ. Α' Κορ. 15, 1-34). Αν ο Χριστός δεν είχε αναστηθεί, θα ήταν ένας απλός άνθρωπος που δίδαξε, έκανε ίσως θαύματα, αλλά τελικά νικήθηκε κι Αυτός από το θάνατο. Ο Χριστός όμως νίκησε το θάνατο και γλίτωσε όλους τους ανθρώπους (βλ. στην εικόνα της εις Άδου καθόδου τον Χριστό να ανασταίνεται μαζί Του τον Αδάμ και την Εύα, δηλ. ολόκληρο το ανθρώπινο γένος). Με την Ανάστασή και την οριστική νίκη Του επί του θανάτου, ο Χριστός αποκατέστησε τη σχέση του ανθρώπου με το Θεό, η οποία είχε διαταραχθεί από την αστοχία (άμαρτία) των Πρωτοπλάστων και την άμεση συνέπειά της, το θάνατο.

▪ **Ο Χριστός αναστήθηκε με το σώμα Του.** Γι' αυτό τρώει μαζί τους στις εμφανίσεις Του μετά την Ανάστασή Του, για να τους διαβεβαιώσει ότι δεν είναι φάντασμα, αλλά έχει σώμα (βλ. Λκ. 24,39). Το σώμα δεν είναι κατώτερο από την ψυχή. Το αναστημένο σώμα του Χριστού είναι όμως πνευματικό, ανακαινισμένο και μεταμορφωμένο, απαλλαγμένο από την παχύτητα της ύλης. Τέτοιο θα είναι το σώμα των ανθρώπων μετά την ανάσταση των νεκρών (βλ. Α' Κορ. 15, 35-58). Ο αναστημένος Χριστός δεν είχε, βέβαια, ανάγκη τροφής. Η θεότητα του Χριστού

«κατανάλωσε» (έκαψε) την τροφή που έλαβε, αφού το πνευματικό Του σώμα δεν είχε πεπτικό σύστημα κτλ.

▪ **Ο Χριστός ανέστησε, ενώ ζούσε και κήρυττε, διαφόρους ανθρώπους, για να διαβεβαιώσει τα πλήθη ότι είναι Κύριος της ζωής και του θανάτου και επομένως, η δική Του ανάσταση δεν είναι κάτι το απίθανο.** Νεκροί που αναστήθηκαν από τον Χριστό: 1. ο γιος της χήρας στη Ναϊν (Λκ. 7,11-17), 2. η κόρη του Ιαείρου (Μκ. 5,21-24 και 5,35-43) και 3. ο Λάζαρος (Ιω. 11,1-44). **Αλλά και στους Προφήτες και τους Αποστόλους δόθηκε το χάρισμα της ανάστασης νεκρών, ώστε να βεβαιώνονται οι άνθρωποι πως η ζωή κοντά στο Θεό είναι μια ζωή χωρίς θάνατο.** Παραδείγματα: 1. ο γιος της χήρας στα Σαρεπτά της Σιδωνίας, τον οποίο ανέστησε ο προφήτης Ηλίας, 2. η Ταβιθά, που αναστήθηκε από τον απόστολο Πέτρο (Πρ. 9,36-42) και 3. ο Εύτυχος, από τον απόστολο Παύλο (Πρ. 20,7-12).

▪ **Το Πάσχα** ήταν αρχαιότατη ιουδαϊκή γιορτή που τελούνταν τη νύχτα της 14^{ης} προς τη 15^η του μηνός Νισάν. Οι Ιουδαίοι γιόρταζαν την απελευθέρωσή τους από την δουλεία των Αιγυπτίων. Η λέξη πάσχα (=διάβαση) **υπενθυμίζει τη θαυμαστή διάβαση της Ερυθράς θάλασσας από τους Ισραηλίτες και γενικότερα τη διάβασή τους από τη δουλεία στην ελευθερία.** Όμως τα γεγονότα εκείνα ήταν συμβολικά και προφητικά. Το ιουδαϊκό Πάσχα ήταν τύπος του χριστιανικού. Ο πασχάλιος αμνός (=αρνί) των Ιουδαίων ήταν σύμβολο του Χριστού, που θυσιάστηκε για μας και με το αίμα του μας ελευθέρωσε από τη δουλεία της αμαρτίας.

▪ Κατά θεία οικονομία, **η θυσία του Κυρίου συνέπεσε με το ιουδαϊκό πάσχα**, που εκείνο το έτος έτυχε να είναι Σάββατο. Ο Κύριος σταυρώθηκε και πέθανε την Παρασκευή, το βράδυ όπου οι Ιουδαίοι έτρωγαν τον πασχάλιο αμνό και αναστήθηκε μετά το Σάββατο, δηλ. την πρώτη μέρα της εβδομάδας η οποία γι' αυτό το λόγο ονομάστηκε Κυριακή.

▪ **Θάνατος είναι η απομάκρυνση από τον Θεό.** Απ' αυτή την απόσταση μας γλιτώσε η Ανάσταση του Χριστού. **Ζωή αληθινή είναι μόνο η ζωή κοντά Του.** Μέσα στην Εκκλησία ζούμε την Ανάσταση και την αληθινή ζωή.

▪ **Η Ανάσταση του Χριστού δεν έγινε μόνο μία φορά. Επαναλαμβάνεται σε κάθε Θεία Λειτουργία.** Θυσιάζεται ο Χριστός και ανασταίνεται, δίνοντάς μας τη δυνατότητα να ζήσουμε αληθινά. Ακόμη, ανασταινόμαστε μαζί με τον Χριστό όταν βαπτιζόμαστε και σηκωνόμαστε τρεις φορές από την κολυμβήθρα.

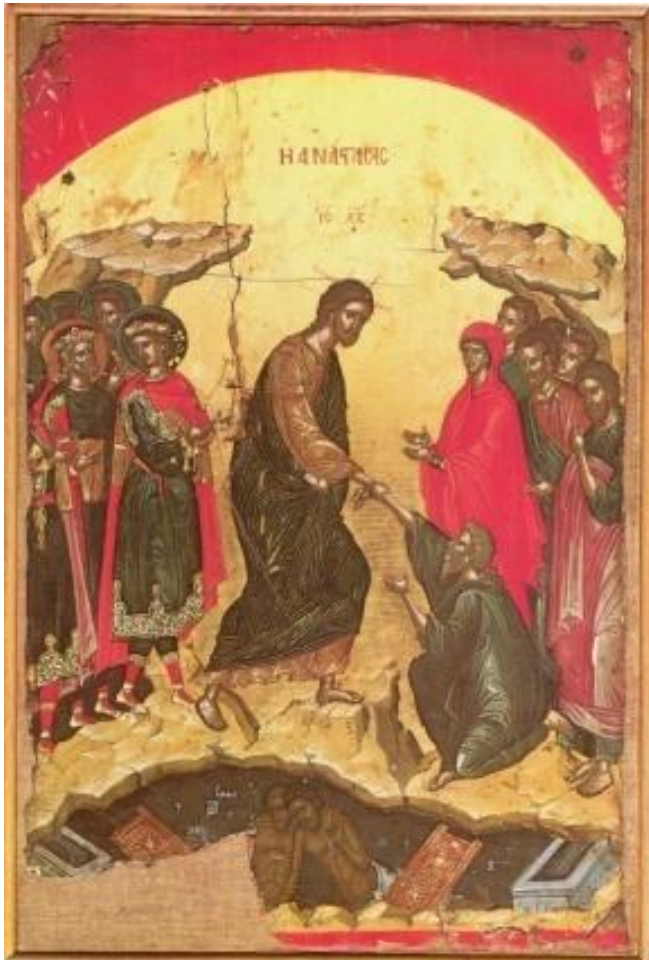
▪ **Την Ανάσταση του Χριστού γιορτάζουμε στην Εκκλησία κάθε Κυριακή.** Η Κυριακή είναι «ή μία τῶν σαββάτων», η πρώτη μέρα μετά το Σάββατο, οπότε έγινε η Ανάσταση του Χριστού. Είναι η πρώτη και η όγδοη μέρα της εβδομάδας. Ημέρα, κατά την οποία δημιουργήθηκε από την αρχή ο άνθρωπος με την Ανάσταση του Χριστού και η καινούρια ημέρα που θα ανατείλει μετά τη Δευτέρα Παρουσία του Χριστού.

▪ **Είναι κινητή γιορτή** και μάλιστα η βάση υπολογισμού όλων των κινητών γιορτών του έτους. Γιορτάζεται την Κυριακή του Πάσχα, δηλ. την πρώτη Κυριακή μετά την πανσέληνο της εαρινής ισημερίας (εκτός αν συμπέσει με το Εβραϊκό Πάσχα, οπότε μετατίθεται στην επόμενη Κυριακή).

▪ **Σημείωση:**

Θα είχε ίσως ιδιαίτερο ενδιαφέρον να μιλήσουμε για το νόημα της Ανάστασης και τα σχετικά γεγονότα με βάση τις εικόνες που αναλύουμε στη συνέχεια, παρά με τη χρήση των βιβλικών αφηγήσεων. Ούτως ή άλλως, μην ξεχνάμε ότι και οι εικόνες λειτουργούν ως «βιβλία των αγραμμάτων».

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Η «λαμπροφόρος» Ανάσταση του Χριστού είναι η μεγαλύτερη γιορτή της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Είναι η ημέρα της απόλυτης χαράς, γιατί με την Ανάσταση του Χριστού νικήθηκε ο θάνατος.

Κανείς Ευαγγελιστής δεν περιγράφει αυτό καθαυτό το γεγονός της Αναστάσεως, όλοι όμως αναφέρονται στα γεγονότα της πρώτης ημέρας μετά από αυτήν (Μτθ. 28, 1-15· Μρκ. 16, 1-13· Λκ. 24, 1-12· Ιω. 20, 1-18).

Στην εικόνα της Ανάστασης, ανάμεσα σε απότομους βράχους ανοίγεται ο σκοτεινός Άδης, όπου κατέβηκε ο Χριστός για να κηρύξει τη σωτηρία στους νεκρούς. Ο Άδης δεν είναι, βέβαια, κάποιος τόπος, αλλά μια πνευματική κατάσταση. Ωστόσο, η εικονογραφία χρησιμοποιεί συμβολισμούς και προσωποποιήσεις για να μας μεταδώσει με τρόπο ζωντανό και παραστατικό μεγάλες αλήθειες της πίστης μας.

Στη μέση και πάνω από το σπήλαιο βρίσκεται ο Χριστός, ολόλαμπρος, μέσα στη

δόξα Του και με λευκά ρούχα. Έχει τη θριαμβευτική όψη του νικητή του θανάτου.

Με τα δυο του χέρια κρατά τον Αδάμ και την Εύα και τους βγάζει από τους τάφους, ως εκπροσώπους όλων των ανθρώπων, τους οποίους γλίτωσε από το θάνατο με την Ανάστασή Του. Τα χέρια του και τα πόδια του έχουν τα σημάδια του πάθους.

Πίσω από τον Αδάμ και την Εύα βρίσκονται οι δίκαιοι και οι προφητές της Παλαιάς Διαθήκης: ο δίκαιος Αβελ, που έγινε τύπος του Χριστού με την άδικη θυσία Του· οι βασιλιάδες Δαβίδ και Σολομών με τα στέμματά τους· ο Ιωάννης ο Πρόδρομος, που προπορεύθηκε του Χριστού και στον Άδη -όπως είχε γεννηθεί 6 μήνες πριν τον Χριστό, έτσι και πέθανε 6 μήνες νωρίτερα, για να προετοιμάσει τους νεκρούς για την Ανάσταση του Χριστού.

Στα πόδια του Χριστού βρίσκονται οι δύο θύρες του Άδη πεσμένες κάτω και με σπασμένες τις κλειδαριές τους, και κάτω από αυτές αλυσοδεμένος και νικημένος ο Άδης.

Στο πάνω μέρος της εικόνας ένας Άγγελος κρατάει τα σύμβολα του Πάθους, δηλ. τον Σταυρό, τον Σπόγγο, τη Λόγχη, το δοχείο με το ξύδι, τα καρφιά, για να μας υπενθυμίσει ότι της αναστάσιμης χαράς προηγήθηκε η σταυρική θυσία του Θεανθρώπου.

Υπάρχει, βέβαια, και η δυτικότερη εικόνα της Ανάστασης, που εικονίζει τον Χριστό θριαμβευτή να υψώνεται πάνω από το κενό Μνημείο. Φοράει λευκά, λαμπερά ενδύματα και κρατάει το αναστάσιμο λάβαρο, σύμβολο της νίκης, στο δεξί χέρι Του.

Οι Ρωμαίοι στρατιώτες πέφτουν στο έδαφος ξαφνιασμένοι και θαμπωμένοι από τη λάμψη του Αναστημένου Χριστού, προσπαθώντας με τα χέρια τους να... προστατέψουν τα μάτια τους από το εκτυφλωτικό -για τους αγύμναστους πνευματικά οφθαλμούς- φως της Αναστάσεως.

Συχνά εικονίζονται ένας ή δύο Άγγελοι, να κυλούν τον Λίθο που σφράγιζε τον Πανάγιο Τάφο.

Παρόλο που η παράσταση αυτή έχει επικρατήσει στην Επτανησιακή αγιογραφία –στη Λευκάδα μετά τα τέλη του 18^ο αι.- λόγω των καθολικών επιρροών, η Ορθόδοξη Εκκλησία δεν μπορεί να την αποδεχτεί, αφού το υπερφυσικό και υπέρλογο γεγονός της Αναστάσεως κανείς άνθρωπος δεν αξιώθηκε να παρακολουθήσει, ούτε καν αυτοί οι στρατιώτες της κουστωδίας του Πιλάτου.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΨΗΛΑΦΗΣΗΣ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

Την πρώτη Κυριακή μετά το Πάσχα γιορτάζουμε την Ψηλάφηση του Θωμά. Την περιγράφει ο ευαγγελιστής Ιωάννης (Ιω. 20, 19-29).

Στο μέσον της εικόνας βρίσκεται ο Αναστημένος Χριστός, με ρούχα λαμπερά από το φως της Αναστάσεως. Με το αριστερό χέρι Του δείχνει την τρυπημένη με τη λόγχη πλευρά Του, που στάζει ακόμη «Αίμα και ύδωρ», ενώ έχει υψωμένο το δεξιό Του χέρι δείχνοντας «τον τύπον των ήλων». Τα σημάδια από τα καρφιά φαίνονται στα χέρια και τα πόδια Του.

Πίσω από τον Χριστό φαίνεται η πόρτα του «υπεράου», κλεισμένη «διά τον φόβον των Ιουδαίων», που όμως δεν εμπόδισε το ελεύθερο από τους φυσικούς νόμους της φθαρτής ύλης να εμφανιστεί ανάμεσα στους Μαθητές –στους δέκα αρχικά, αφού ο Θωμάς έλειπε και τώρα στους έντεκα, με μοναδικό απόντα τον Ιούδα που είχε ήδη αυτοκτονήσει (απαγχονισθεί).

Ο απόστολος Θωμάς βάζει το δάχτυλό του στην πλευρά του Χριστού και την ψηλαφά για να ομολογήσει: «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου». Οι υπόλοιποι Μαθητές παρακολουθούν τη σκηνή ξαφνιασμένοι.

Η ΕΙΚΟΝΑ «ΙΔΕ Ο ΤΟΠΟΣ ΟΠΟΥ ΕΚΕΙΤΟ Ο ΚΥΡΙΟΣ»

Τη νύχτα του Μ. Σαββάτου, στην τελετή της Αναστάσεως, διαβάζεται το γνωστό απόσπασμα από το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο, το οποίο περιγράφει τον «ευαγγελισμό» των Μυροφόρων από τον Άγγελο. Το γεγονός αυτό αποδίδει εικαστικά η εικόνα αυτή, με απόλυτη πιστότητα στα όσα αφηγείται οι ιεροί Ευαγγελιστές.

Ακριβώς στο μέσον της εικόνας δε βρίσκεται συγκεκριμένο πρόσωπο. Το βάρος διαμοιράζεται στο όλο γεγονός. Ο Άγγελος και οι δύο γυναίκες καταλαμβάνουν τον ίδιο περίπου χώρο.

Σε πρώτο πλάνο βρίσκεται το Κενό Μνημείο –«ο Άγιος Τάφος» γράφει η επιγραφή. Είναι μια πέτρινη σαρκοφάγος, που βρίσκεται μέσα σε ένα βραχώδες σπήλαιο. Το Μνημείο «ην λελατομημένον εκ πέτρας». Προοριζόταν αρχικά για τον πλούσιο, αφοσιωμένο Μαθητή του Κυρίου, τον Ιωσήφ τον από Αριμαθαίας. Μετά την σταυρική θυσία του Χριστού, το διέθεσε για την Ταφή του Διδασκάλου.

Μέσα βρίσκονται άδεια, χωρίς το Αναστημένο Σώμα του Χριστού, τα «εντάφια σπάργανα». Τυλιγμένες κανονικά οι ταινίες και στη θέση του το «σουδάριον, ο ην επί της κεφαλής αυτού». Είναι τα αδιάψευστα τεκμήρια της Αναστάσεως. Βεβαιώνουν ότι όντως αυτός ήταν ο Τάφος του Χριστού, που δεν ήταν δυνατόν να κρατήσει δέσμια στα νεκρικά ενδύματα τη Θεότητά Του.

Στα δεξιά του Τάφου (αριστερά για το θεατή), ακριβώς όπως λέει η ευαγγελική αφήγηση, βρίσκεται αποκυλισμένος ο Λίθος, που σφράγιζε τον Τάφο και πάνω σ' Αυτόν, κάθεται ο Άγγελος, νέος, «περιβεβλημένος στολήν λευκήν» ή «εν αισθήσεσιν αστραπούσαις» (ντυμένος λευκά, αστραφτερά ενδύματα). Στρέφεται προς τις Μυροφόρες, τους δείχνει με το δεξί του χέρι το Κενό Μνημείο και τα άδεια νεκρικά ρούχα του Κυρίου και προφανώς τους λέει: «Τι εκθαμβείσθε; Ιησούν ζητείτε τον Ναζαρηνόν τον Εσταυρωμένον; Ηγέρθη· ουκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ο τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν· ἀλλ' υπάγετε εἶπατε τοῖς Μαθηταῖς Αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει υμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτόν ὄψεσθε καθὼς εἶπεν ἡμῖν».

Ἐκπληκτες οἱ γυναῖκες, στα αριστερά της εικόνας, σφιχταγγалиασμένες ἀπὸ τὸ φόβο καὶ τὴν ἐκπληξή («εἶχε δε αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις») πλησιάζουν κρατώντας δοχεῖα με ἀρώματα, γιὰ νὰ αλείψουν –ὅπως περίμεναν- τὸ νεκρὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως συνήθιζαν γιὰ κάθε νεκρὸ οἱ Ἰουδαῖοι. Ἡ μία ἀπὸ τὶς δύο εἶναι ἡ Παναγία Μητέρα τοῦ Κυρίου, ἡ «Μαρία Ἰακώβου» τῶν ἱερῶν Ευαγγελίων, τὴν ὁποία –κατὰ τὴν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας- πρώτη χαιρέτισε ὁ Υἱὸς καὶ Θεὸς Τῆς, δίνοντας στὸν κόσμο τὸ μήνυμα τῆς Ἀνάστασης.

Η ΕΙΚΟΝΑ «ΤΟ ΧΑΙΡΕ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ»

Μία ἀκόμη παράσταση σχετικὴ με τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου καὶ τὶς εμφανίσεις Του ποὺ ἀκολούθησαν διασώζει ἡ εἰκονογραφικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας. Ονομάζεται «το Χαίρε τῶν Μυροφόρων». Ὁ αγιογράφος ἀποτυπώνει με τὸν χρωστήρα του στὸ σανίδι ἓν γεγονός ποὺ περιγράφουν, συμπληρώνοντας ὁ ἓνας τὸν ἄλλον σὲς λεπτομέρειες, οἱ δύο Ευαγγελιστὲς Ματθαῖος καὶ Ἰωάννης. Πρόκειται γιὰ τὴ συνάντηση τοῦ Κυρίου με τὶς δύο ἀπὸ τὶς Μυροφόρες, τὴν Ἁγία Μαρία τὴ Μαγδαληνὴ καὶ τὴν «ἄλλη Μαρία», τὴν Παναγία Μητέρα Του.

Στο κέντρο της εικόνας δεσπόζει το κεντρικό πρόσωπο, ο Αναστημένος Χριστός. Έχοντας απλωμένα τα χέρια Του, τις ευλογεί και προφανώς λέει το «Χαίrete», σκορπίζοντας την κατά Θεόν χαρά και ειρήνη στις παραγμένες καρδιές τους. Η όρθια στάση του Σώματος και τα απλωμένα χέρια Του σχηματίζουν το σημείο του Σταυρού. Δηλώνει έτσι ο αγιογράφος ότι θα ήταν αδύνατη η αναστάσιμη ζωή που δωρίζει ο Χριστός χωρίς την σταυρική Του Θυσία, αλλά και ότι η ζωή του Χριστιανού, στα πρότυπα Εκείνου, είναι σταυροαναστάσιμη.

Περισσότερο θάρρος και παρρησία δείχνει η Θεοτόκος. Έχει την άνεση να στέκεται στα γόνατα κοιτάζοντας κατά Πρόσωπο τον κατά σάρκα Υιό Της, δεν μπορεί όμως να φτάσει το ύψος της Θεότητάς Του.

Σκυμμένη, με το πρόσωπο προς τη γη, προσπαθεί να αγγίξει τα πόδια Του η κορυφαία των Μυροφόρων, Αγ. Μαρία η Μαγδαληνή. Την εμποδίζει όμως ο Χριστός, λέγοντας: «Μη μου άπτου· ούπω γαρ αναβέβηκα προς τον Πατέρα μου».

ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ:

Χριστός ανέστη εκ νεκρῶν,
θανάτω θάνατον πατήσας
καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι
ζωὴν χαρισάμενος.

Ο Χριστός αναστήθηκε από τους νεκρούς, αφού με το δικό του θάνατο κατήργησε το θάνατο και χάρισε την αιώνια ζωή σε αυτούς που βρίσκονταν στα μνήματα.

Συμπέρασμα:

Ο Χριστός αναστήθηκε και νίκησε το θάνατο, χαρίζοντας σε όλους μας την αληθινή ζωή κοντά Του.

Ευχαριστία – Απόλυση

Η Λειτουργία μετά τη Θεία Λειτουργία

- Βλ. Γεωργίου Δανιά και Χριστίνας Χατζηθανάση – Δανιά, «Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΜΑΣ», εκδ. Άθως - Εφηβικά, Αθήνα 2015, σ. 87 – 91.

Ο βίος του Αγίου Ταρσιζίου

Ο Ταρσιζιος ήταν ένα παιδί που βοηθούσε στο Ιερό. Ήταν τα χρόνια που οι Ρωμαίοι αυτοκράτορες είχαν αγριέψει κατά των Χριστιανών. Όλες τις αναποδιές που συνέβαιναν στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία τις απέδιδαν στους Χριστιανούς... Τόση ήταν η εμπιστοσύνη τους στους κακούς εισηγητές και τόση κρίση είχαν! Όμως η μανία της δόξας και ο αστείος φόβος μήπως την χάσουν τους ανάγκαζαν να παραφέρονται και να εγκληματούν. Έπιαναν και φυλάκιζαν τους Χριστιανούς σε σκοτεινές φυλακές, τους βασάνιζαν, τους σκότωναν. Η Εκκλησία της Ρώμης έκανε στα υπόγεια των κατακομβών τις συνάξεις και τις λειτουργίες της. Μα κι εκεί άρχισαν να μην είναι ασφαλείς οι Χριστιανοί, μ' όλες τις προφυλάξεις που έπαιρναν. Πάνωθ' τους γύριζαν σαν πεινασμένα σκυλιά οι σπιούννοι κι οι καταδότες και πάσχιζαν να βρουν από πού μπαίνουν κρυφά και κατεβαίνουν κάτω οι Χριστιανοί, για να ορμήσουν να τους πιάσουν και να τους οδηγήσουν στο

δικαστήριο.

Κι ήταν εκείνους τους χρόνους πολλοί και γενναίοι οι ομολογητές και οι μάρτυρες του Χριστού. Άνδρες και γυναίκες. Νέοι και γέροι. Και τρυφερές παιδούλες ακόμα.

Ο Ταρσιζιος τα μάθαινε αυτά και λυπόταν κατάβαθα η τρυφερή ψυχούλα του. Πόσο λαχταρούσε να τρυπώνει στις φυλακές, να πηγαίνει κοντά τους, να φιλεί τα χέρια τους, να τους λέει δυο λόγια δύναμης απ' την ψυχούλα του!

Και τα κατάφερνε συχνά. Με διάφορους και έξυπνους τρόπους, με φιλοδωρήματα στους φρουρούς έμπαινε κάθε τόσο και έμενε, όσο μπορούσε περισσότερο, κοντά τους. Κι εκείνοι τον δέχονταν σαν μικρό άγγελο του Θεού της αγάπης. «Ο Ταρσιζιος!», έλεγαν κι άστραφταν από χαρά κάθε φορά που το αγόρι έφτανε φωτεινό και τρυφερό κοντά τους. Τούτη την άγια επιθυμία του παιδιού και την θαυμαστή ικανότητά του, την βρήκε θεοκίνητη ο Επίσκοπος της Εκκλησίας της Ρώμης.

-Ο Ταρσίζιος είναι ό,τι πρέπει για την μεταφορά της Θ. Κοινωνίας στους μελλοθάνατους αδελφούς, σκέφθηκε. Αγνό παιδί. Γεμάτο αγάπη στους αδελφούς. Αγόρι μαρτύρων γονιών. Αγγελάκι του Ιερού, θα παίρνει τη Θεία Κοινωνία μέσα στον κόρφο του, πάνω στην καρδούλα του, που χτυπά για τον Κύριο Ιησού, και θα την μεταφέρει και θα την μεταδίδει στους αδελφούς. Σ' ευχαριστώ, Θεέ μου, που μας τον έστειλες. Δόξα σοι, Κύριε. Δόξα σοι!

Κάλεσε το αγόρι και του είπε τη σκέψη του. Δε μίλησε εκείνο. Έστρεψε ύστερα τα μάτια του στον ουρανό. Αναγάλλιασε. Δάκρυσε. Χαμογέλασε και είπε στον επίσκοπο:

-Αν από τόσο μικρό με αξιώνει ο Κύριος Ιησούς Χριστός να υπηρετήσω τα Άγια Μυστήρια της Εκκλησίας Του, η χαρά μου είναι μεγάλη και η ευγνωμοσύνη μου απέραντη.

Έτσι, του έφερε ο διάκονος, κρατώντας το ευλαβικά, ένα μικρό ασημένιο κουτί, πλουμισμένο με μια ανάγλυφη άμπελο, με μια ασημένια αλυσίδα.

-Το άχραντο Σώμα και το Τίμιο Αίμα του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού είναι εδώ μέσα, Ταρσίζιε. Το Φάρμακο της αθανασίας. Ο Άρτος της ζωής. Το εφόδιο της αιώνιας ζωής, είπε και το κρέμασε στον λευκό τράχηλό του. Σκέπασέ το καλά με τον χιτώνα σου και πήγαινε στη φυλακή, στους αδελφούς, τον Κύριο των δυνάμεων.

Ο Ταρσίζιος έσφιξε το ασημένιο κουτάκι πάνω στην καρδούλα του μ' όλη του την αγάπη και κίνησε για τη φυλακή, πετώντας σαν άγγελος περισσότερο, παρά περπατώντας σαν άνθρωπος. Δείτε το τώρα συνεπαρμένο το φωτεινό αγοράκι να μεταδίδει Σώμα και Αίμα Χριστού στους κρατούμενους αδελφούς. Ιερέας κατά πρόθεση και αγιότητα, περισσότερο από άγγελος τώρα το δωδεκάχρονο παιδί, ο Ταρσίζιος! Πόσες φορές δεν έκανε το άγιο αυτό έργο!

Και πόση δύναμη και χαρά Θεού δεν πήγε στους κρατούμενους αδελφούς, μικρούς και μεγάλους, άνδρες και γυναίκες, νέους και νέες!

Νάτος πάλι σήμερα, προχωρεί προς την έξοδο της πόλης, αποφεύγοντας να συναντιέται με στρατιωτικούς. Το νου του τον έχει στον ουράνιο θησαυρό που έχει πάνω στην καρδούλα του και στους δέσμιους αδελφούς. Από μακριά όμως κάποιος τον παρακολουθεί... Βγήκε απ' την πόλη τώρα. Να, λίγο πιο εκεί, δυο στρατιώτες πάνω στο δρόμο του και βήματα βιαστικού ανθρώπου, που τον πλησιάζει, ακούει πίσω του, που όλο και πιο κοντά του φτάνουν. Τάχυνε το βήμα του ανήσυχος. Το τάχυνε κι αυτός που ερχόταν πίσω του. Πλησίαζε τους στρατιώτες τώρα.

-Πιάστε τον, φώναξε αυτός που τους ακολουθούσε. Είναι Χριστιανός και κάτι κρύβει πάνω του.

Απλωσαν τα χέρια τους και τον σταμάτησαν οι στρατιώτες. Ήρθε και ο καταδότης. Η καρδούλα του παιδιού πήρε να γοργοχτυπά.

-Δυνάμωσέ με, Χριστέ μου, να υπερασπιστώ μ' όλη μου τη δύναμη το Άγιο Σώμα και το τίμιο Αίμα Σου, ικέτεψε κι έφερε τις δυο παλάμες του πάνω στο στήθος του.

-Τι έχεις επάνω σου;

Το παιδί δε μίλησε.

-Μάλλον κάποιο θησαυρό μεταφέρει, είπε ο σπιούνος.

-Τον μεγαλύτερο της γης και του ουρανού! Είπε μέσα του ο Ταρσίζιος και έσφιξε περισσότερο τις παλάμες του επάνω στην καρδιά του.

-Τι στέκεστε; φώναξε τώρα ο σπιούνος.

Τώρα πλησίασαν κι άλλοι διερχόμενοι.

-Χριστιανός, που κρύβει κάποιο θησαυρό επάνω του, Ρωμαίοι πολίτες, είπε ο καταδότης.

-Θάνατο στους Χριστιανούς!, φώναξαν εκείνοι. Έσκυψαν, πήραν πέτρες και άρχισαν να πετροβολούν το παιδί.

Ο Ταρσίζιος στεκόταν όρθιος, με τα χέρια σφιγμένα στο στήθος του κι ας άρχισε να τρέχει το αίμα απ' το κεφάλι του κι απ' το κορμί του.

-Γιατί επιμένεις τόσο; του είπε ο ένας στρατιώτης. Θέλεις να πεθάνεις; Άνοιξε τα χέρια σου να δούμε τι κρατάς κάτω απ' τον χιτώνα σου.

-Όχι! Ποτέ!, είπε τ' αγόρι μ' όση δύναμη του είχε απομείνει απ' το αίμα που έτρεχε.

Οι πέτρες εξακολουθούσαν να το χτυπούν. Να, τώρα γέρνει και πέφτει μπροστά στα πόδια των φονιάδων του το καταματωμένο σωματάκι του γενναίου παιδιού. Τα χέρια του κρατούν σφιχτά το θησαυρό του. Κάτι ψελλίζει, χαμογελά, λαμποκοπά το προσωπάκι του, κάνει μια γαλήνια εκπνοή και μένει ακίνητο... Η άγια ψυχούλα του Ταρσίζιου πέταξε και πήγε στον ουρανό, να συναντήσει τον Κύριό του, που τόσο αγαπούσε, τον πρωτομάρτυρα ομοιαθλητή του Στέφανο και όλους τους μάρτυρες που πέταξαν πριν απ' αυτόν.

Ήταν 15 Αυγούστου του 257 που ανέβηκε στον ουρανό, νικητής και θριαμβευτής, ο μικρός άγιος ήρωας Ταρσίζιος!

Το τραγούδι του Αγ. Ταρσίζιου

Θεία Κοινωνία

Σ' ένα δρόμο της Ρώμης πεσμένος,
ένας Μάρτυς μικρός πληγωμένος,
στο βωμό του Χριστού ξαπλωμένος,
σαν αρνάκι μικρό σφαγιασμένος.

Το χαμόγελο λάμπει στα χείλη
και στα χέρια του κάτι κρατεί.
Είναι Σώμα Χριστού που 'χε πάρει
για να φέρει κρυφά στην φυλακή.

Τον Ταρσίζιο έχουν κυκλώσει
αγγελούδια με άσπρα φτερά.
Συνοδεία μαζί του θα πάνε
εις του Πλάστη την ολοθερμη αγκαλιά.

Και σε λίγο ο Μάρτυς πεθαίνει
και στεφάνι της δόξης φορεί.
Τέτοια δόξα κανείς τη ζηλεύει.
Τέτοια δόξα κανείς την ποθεί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Δύο ακόμη θέματα από τη ζωή του Χριστού!

1.Ο πλούσιος και ο Λάζαρος

Στοχοθεσία:

- Να κατανοήσουν τα παιδιά ότι τα πράγματα αλλάζουν, πολλές φορές, στη ζωή μας: γι' αυτό χρειάζεται υπομονή στις δυσκολίες μας και αγάπη –συμπόνια όταν βρισκόμαστε σε θέση ισχύος και σε άνεση
- Να γνωρίσουν ότι ο άνθρωπος είναι προορισμένος να ζει αιώνια και δε σταματούν όλα με το θάνατό μας
- Να αναγνωρίσουν τον άσπλαχνο πλούσιο ως παράδειγμα προς αποφυγή και τον υπομονετικό Λάζαρο ως παράδειγμα προς μίμηση

Προετοιμασία:

Φωτοτυπούμε το σχέδιο του πλουσίου και του Λαζάρου για χρωμάτισμα και τα φυλλάδια.

Αν θέλουμε να πούμε και λίγα λόγια και για την σκέπη της Παναγίας μας στο ελληνικό έθνος στον ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940, μπορούμε να φωτοτυπήσουμε και τα σχετικά σχέδια.

Καταιγισμός ιδεών:

«Δυσκολίες» ή «Δοκιμασίες»

Γράφουμε στον πίνακα ή σε μια κόλλα χαρτί Α3 πριν αρχίσει η συνάντηση την λέξη «δυσκολίες» ή «δοκιμασίες», ώστε να την βρουν γραμμένη τα παιδιά. Ρωτάμε αρχικά να εξηγήσουν τι σημαίνει. Προσπαθούμε κατόπιν όλοι μαζί να καταγράψουμε όσο περισσότερες λέξεις μπορούμε, που να περιγράφουν «δοκιμασίες», δηλ. δύσκολες και στενάχωρες καταστάσεις που μπορεί να αντιμετωπίσει ένα παιδί ή γενικά ένας άνθρωπος σήμερα στη ζωή του. (Μπορούμε να αναζητήσουμε, άλλη στιγμή, σχετικές εικόνες στο διαδίκτυο και να δημιουργήσουμε ένα κολλάζ).

Σύνδεση με τις προηγούμενες συναντήσεις:

Θυμάστε, παιδιά, που είπαμε ότι ο Χριστός δίδασκε τους ανθρώπους χρησιμοποιώντας «παραβολές»; Τι είναι οι «παραβολές»;; (..) Μια τέτοια παραβολή χρησιμοποίησε ο Χριστός μας για να μας διδάξει τι να κάνουμε όταν οι ίδιοι ή οι αδελφοί μας, οι συνανθρωποί μας, αντιμετωπίζουμε δυσκολίες σαν κι αυτές που αναφέρουμε. Λέει, λοιπόν, η ιστορία:

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ

(Προτιμότερο είναι να τη διαβάσετε από την Καινή Διαθήκη, κατά προτίμηση εκδ. Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας, ή να την αφηγηθήτε κρατώντας το ιερό βιβλίο στα χέρια σας).

«Υπήρχε κάποιος άνθρωπος πλούσιος, που ντυνόταν με πορφύρα και στολή από βύσσο, και ευφραϊνόταν καθημερινά με μεγαλοπρέπεια. Υπήρχε όμως κι ένας φτωχός, με το όνομα Λάζαρος, γεμάτος πληγές. Τον έβαζαν κοντά στην πύλη του πλούσιου και επιθυμούσε να χορτάσει από τα ψίχουλα, που έπεφταν από το τραπέζι του άρχοντα. Όμως τα σκυλιά έρχονταν και έγλειφαν τις πληγές του.

Πέθανε όμως ο φτωχός και οι άγγελοι τον έφεραν στην αγκαλιά του Αβραάμ. Πέθανε κάποτε και ο

πλούσιος και θάφτηκε. Και μέσα στον Άδη, καθώς σήκωσε τα μάτια του, ενώ βρισκόταν μέσα σε φοβερά βάσανα, βλέπει από μακριά τον Αβραάμ και τον Λάζαρο στην αγκαλιά του.

Φώναξε τότε ο πλούσιος και είπε: «Πατέρα Αβραάμ, ελέησέ με, και στείλε τον Λάζαρο, για να βουτηξει την άκρη τού δαχτύλου του στο νερό, και να δροσίσει τη γλώσσα μου, επειδή βασανίζομαι μέσα σε τούτη τη φλόγα».

Απάντησε τότε ο Αβραάμ: «Παιδί μου, θυμήσου ότι απόλαυσες τα αγαθά σου στη ζωή σου και ο Λάζαρος παρόμοια τα κακά. Τώρα, αυτός παρηγοριέται, εσύ όμως βασανίζεσαι. Και, εκτός απ' όλα αυτά, ανάμεσα σ' εμάς και σ' εσάς υπάρχει ένα μεγάλο χάσμα, ώστε αυτοί που θέλουν να διαβούν από εδώ προς εσάς, να μη μπορούν ούτε κι οι από εκεί να περάσουν προς εμάς».

Και ο πλούσιος λέει: «Σε παρακαλώ, πατέρα, στείλ' τον στην οικογένεια του πατέρα μου, επειδή έχω πέντε αδελφούς, για να δώσει τη μαρτυρία του σε αυτούς, ώστε να μη έρθουν κι αυτοί σε τούτο τον τόπο των βασάνων».

Λέει πάλι ο Αβραάμ: «Έχουν τον Μωυσή και τους προφήτες. Ας ακούσουν αυτούς». Κι εκείνος είπε: «Όχι, πατέρα Αβραάμ· αλλά, αν κάποιος από τους νεκρούς πάει σ' αυτούς, θα μετανοήσουν». Ο Αβραάμ αποκρίθηκε: «Αν δεν ακούν τον Μωυσή και τους προφήτες, ούτε αν κάποιος αναστηθεί από τους νεκρούς θα πειστούν».

(Λκ. 16,19-31)

Σχόλια:

■ Ο πλούσιος ζούσε με πολυτέλεια και απολάμβανε όλες τις υλικές χαρές της ζωής. Χρησιμοποιούσε τους άλλους ανθρώπους μόνο για υπηρέτες του. Τους περιφρονούσε. Δεν ενδιαφερόταν για όσους είχαν ανάγκη, όπως ο Λάζαρος, ούτε για τους φτωχούς και πεινασμένους ή τις χήρες, τα ορφανά, τους αναπήρους κ.ά. Χρησιμοποιούσε τα πλούτη μόνο για τον εαυτό του. Ήταν έτσι φτωχός σε αγάπη. Δεν αγαπούσε τον άνθρωπο και γι' αυτό δεν μπορούσε να αγαπήσει το Θεό. Στερημένος από αγάπη στην καρδιά του, δεν έχει ούτε όνομα στην ιστορία...

■ Ο Λάζαρος (όχι ο φίλος του Χριστού, που τον ανέστησε) ήταν φτωχός και άρρωστος, γεμάτος πληγές. Προσπαθούσε να χορτάσει με τα ψίχουλα που περίσσευαν από το τραπέζι του

πλουσίου. Αλήθεια, πόσοι άνθρωποι και σήμερα προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τη φτώχεια τους με ό,τι περισσεύει από τους χορτασμένους! Ακόμη κι ολόκληροι λαοί, π.χ. οι χώρες του τρίτου κόσμου... Έδειχνε όμως καρτερία, υπομονή, κουράγιο, ελπίδα και πίστη στο Θεό!

- Ο Θεός αντάμειψε κατάλληλα τον καθένα: Ο πλούσιος, που απολάμβανε την «ευτυχία» όσο ζούσε, τυραννιόταν δυστυχισμένος, μακριά από την χαρά του Παραδείσου, μακριά από τον Θεό. Αντίθετα, ο Λάζαρος που βασανίστηκε στη γη, έλαβε την παρηγοριά από το Θεό για πάντα, αιώνια, κοντά Του.

- Δεν χρειάζεται να αναστηθεί κάποιος νεκρός για να πεισθούμε ότι είναι αληθινά όλα αυτά. Ας μας είναι αρκετό ότι μας διαβεβαιώνει ο λόγος του Θεού! Ας εφαρμόζουμε όσα λέει το Ευαγγέλιο για αγάπη στους πάσχοντες αδελφούς μας κι ας έχουμε ελπίδα και εμπιστοσύνη στο Θεό.

- Ο Παράδεισος και η Κόλαση (ο Άδης, που λέει η παραβολή) δεν είναι τόποι που πηγαίνουν οι άνθρωποι μετά το θάνατό τους αλλά πνευματικές καταστάσεις αιώνιες. Για όσους σωθούν, ακολουθεί η αιώνια χαρά, μια ζωή κοντά στο Θεό. Όσοι κατακριθούν θα δοκιμάσουν τη μεγαλύτερη τιμωρία, που δεν είναι άλλη από την αιώνια απουσία του Θεού από κοντά τους.

- Δεν φτάνουν τα χρήματα για να δώσουν στον άνθρωπο την αληθινή, αιώνια ευτυχία. Μόνο αν τα χρησιμοποιεί σωστά, για να δείξει έμπρακτα την αγάπη του στους αδελφούς του.

Συμπέρασμα:

**Ας έχουμε υπομονή στις στενοχώριες μας
και ας δείχνουμε την αγάπη μας σε αυτούς που μας έχουν ανάγκη!**

2.Ο Χριστός χαρίζει τη ζωή και την υγεία

Στοχοθεσία:

- Να γνωρίσουν τα παιδιά την ιστορία της ανάστασης της θυγατέρας του Ιαείρου και της θεραπείας της αιμορροούσης
- Να κατανοήσουν: α. ότι ο Χριστός δεν κάνει θαύματα για να εντυπωσιάσει, αλλά για συγκεκριμένους κάθε φορά λόγους, που αφορούν τη σωτηρία των ανθρώπων, β. ότι οι αναστάσεις νεκρών και οι θεραπείες αρρώστων κτλ. που έκανε ο Κύριος είναι «σημεία» (σημάδια - φανερώσεις) της ζωής κοντά Του.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι: α. η πίστη στον Χριστό σώζει τον άνθρωπο και β. ότι ο Χριστός είναι η μοναδική μας ελπίδα, όταν αντιμετωπίζουμε δυσκολίες και προβλήματα στη ζωή μας.

Προετοιμασία:

Φωτοτυπούμε το σχέδιο της ανάστασης της κόρης του Ιαείρου για χρωμάτισμα και τα φυλλάδια.

Βρίσκουμε τα απαραίτητα για τα παιχνίδια μας αντικείμενα.

Αφόρμηση από δυο παιχνίδια:

1. Τεστ παρατηρητικότητας με ιατρικά αντικείμενα

Σε ένα τραπέζι βάζουμε καμιά δεκαριά ιατρικά μικροαντικείμενα στη σειρά: ένα κομμάτι γάζα, ένα μπουκαλάκι betadin, ένα χανζαπλάστ, δυο-τρία μπουκαλάκια από φάρμακα (διαφορετικού χρώματος, ένα κουτί ασπιρίνη, ένα μπουκάλι από ορό κτλ. Τα βάζουμε πάνω σε ένα τραπέζι στη σειρά.

Έχουμε χωρίσει τα παιδιά σε ομάδες. Δείχνουμε σε όλους τα αντικείμενα για ένα λεπτό και τους ζητάμε να τα παρατηρήσουν καλά. Στη συνέχεια τα σκεπάζουμε όλα με ένα σκούρο πανί και καλούμε τις ομάδες να τα θυμηθούν και να τα σημειώσουν μέσα σε πέντε λεπτά σε μια κόλα χαρτί. Η ομάδα που θα βρει τα περισσότερα αντικείμενα κερδίζει.

2. Δυστυχήματα

Σε κάθε ομάδα δίνουμε ένα απόκομμα εφημερίδας που περιγράφει ένα δυστύχημα. Ένα από τα παιδιά κάθε ομάδας παριστάνει το θύμα του δυστυχήματος, ενώ οι άλλοι με το σύνθημα της έναρξης κάνουν ό,τι χρειάζεται για την παροχή πρώτων βοηθειών, την ειδοποίηση γιατρού, αστυνομίας, συγγενών του θύματος, την μεταφορά του στο νοσοκομείο κλπ. Η καλύτερη αναπαράσταση κερδίζει.

Σύνδεση με τις προηγούμενες συναντήσεις:

Θυμάστε, παιδιά, την ιστορία του Λαζάρου και του πλουσιού; Τι μήνυμα μάς έδωσε;;; (Να έχουμε υπομονή στις στενοχώριες και να δείχνουμε την αγάπη μας σε όσους μας έχουν ανάγκη).

Συναντάμε, είπαμε, και πολλές δυσκολίες στη ζωή μας. Για παράδειγμα, διάφορες αρρώστιες ή ακόμη και την πιο δύσκολη περίπτωση, αγαπημένα μας πρόσωπα να «φεύγουν» από κοντά μας, να πεθαίνουν. Καλώς ή κακώς, όλα είναι μέσα στη ζωή. Ο Χριστός μας όμως έδειξε με την επίγεια ζωή Του στους ανθρώπους ότι αυτός είναι ο μεγάλος Γιατρός, αυτός που σκορπίζει την παρηγοριά και δίνει τη λύση στα προβλήματα των ανθρώπων. Ας παρακολουθήσουμε μια τέτοια ιστορία από την Αγία Γραφή, από το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο. Λέει, λοιπόν, η ιστορία:

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΗ:

(Προτιμότερο είναι να τη διαβάσετε από την Καινή Διαθήκη, κατά προτίμηση εκδ. Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας, ή να την αφηγηθήτε κρατώντας το ιερό βιβλίο στα χέρια σας).

«Όταν πέρασε ο Ιησούς με το πλοiάριο (καραβάκι) πάλι στην απέναντι όχθη, συγκεντρώθηκε πολύς όχλος γύρω του. Ήταν δίπλα στη λίμνη. Έρχεται τότε ένας από τους άρχοντες της συναγωγής, που τον έλεγαν Ιάειρο, και μόλις βλέπει τον Ιησού, πέφτει στα πόδια του και τον παρακαλεί θερμά, λέγοντας: «Η κορούλα μου βρίσκεται στα τελευταία της. Έλα να βάλεις τα χέρια σου πάνω της για να γιατρευτεί και να ζήσει». Κι ο Ιησούς έφυγε μαζί του.

Τον ακολουθούσε πολύς κόσμος, που τον περιέβαλλε ασφυκτικά. Ανάμεσά τους ήταν μια γυναίκα που υπέφερε από αιμορραγία δώδεκα χρόνια. Είχε ξοδέψει όλη την περιουσία

της σε πολλές θεραπείες από πολλούς γιατρούς, χωρίς να δει καμιά βελτίωση. Αντίθετα, είχε γίνει πολύ χειρότερα.

Όταν άκουσε για τον Ιησού, ήρθε μέσα από τον κόσμο πίσω του κι άγγιξε το ρούχο του. Γιατί έλεγε μέσα της: «Και μόνο ν' αγγίξω τα ρούχα του, θα σωθώ». Αμέσως τότε σταμάτησε η αιμορραγία της κι αισθάνθηκε στο σώμα της ότι θεραπεύθηκε από την αρρώστια που τη βασάνιζε. Ο Ιησούς ένιωσε αμέσως τη δύναμη που βγήκε απ' αυτόν, στράφηκε στο πλήθος και είπε: «Ποιος άγγιξε τα ρούχα μου;» Οι μαθητές όμως του έλεγαν: «Βλέπεις τον κόσμο να σε περιβάλλει ασφυκτικά και ρωτάς ποιος σε άγγιξε;» Εκείνος έστρεψε το βλέμμα του τριγύρω για να δει εκείνη που τον άγγιξε. Η γυναίκα τότε, φοβισμένη και τρομαγμένη, ξέροντας αυτό που της συνέβη, ήρθε κι έπεσε στα πόδια του και του είπε όλη την αλήθεια. Κι ο Ιησούς της είπε: «Κόρη μου, η πίστη σου σε έσωσε. Πήγαινε στο καλό. Είσαι θεραπευμένη από την αρρώστια σου».

Ενώ ακόμη ο Ιησούς μιλούσε, έρχονται άνθρωποι του άρχοντα της συναγωγής και του λένε: «Η κόρη σου πέθανε. Γιατί εξακολουθείς να ενοχλείς το δάσκαλο;» Ο Ιησούς όμως αμέσως μόλις άκουσε να λένε τα λόγια αυτά, είπε στον άρχοντα της συναγωγής: «Μη φοβάσαι, μόνο πίστευε». Και δεν επέτρεψε σε κανέναν να τον ακολουθήσει παρά μόνο στον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη, τον αδερφό του Ιακώβου. Έρχονται στο σπίτι του άρχοντα της συναγωγής και βλέπει ο Ιησούς να υπάρχει αναστάτωση και τους ανθρώπους παραγμένους να κλαίνε και να οδύρονται δυνατά. Μπήκε μέσα και τους λέει: «Γιατί αυτός ο θόρυβος και τα κλάματα; Το παιδί δεν πέθανε, αλλά κοιμάται». Αυτοί τον περιγελούσαν. Εκείνος όμως, αφού τους έβγαλε όλους έξω, παίρνει τον πατέρα και τη μητέρα του παιδιού και τους μαθητές του και μπαίνει εκεί που ήταν το παιδί ξαπλωμένο. Πιάνει από το χέρι το κορίτσι και του λέει: «Ταλιθά κούμνι», που σημαίνει «κορίτσι, σε διατάζω να σηκωθείς!». Κι αμέσως σηκώθηκε το κορίτσι και περπατούσε. Ήταν δώδεκα ετών. Κι αμέσως κυριεύτηκαν από μεγάλη κατάπληξη. Ο Ιησούς τους έδωσε αυστηρή παραγγελία να μην το μάθει κανείς αυτό κι είπε να δώσουν στο κορίτσι να φάει». (Μκ. 5, 21-43)

Σχόλια:

▪ **«Σημείο»** σημαίνει σημάδι. Οι ευαγγελιστές δεν κάνουν λόγο για θαύματα, αλλά ονομάζουν «σημεία» τις θεραπείες αρρώστων, αναστάσεις νεκρών κλπ. θαυμαστά που τελεί ο Χριστός. **Είναι σημάδια, ενδείξεις της Βασιλείας του Θεού.**

▪ **Ο Χριστός δεν ανέχεται να πάσχουν και να υποφέρουν όσοι βρίσκονται κοντά Του.** Οι νεκροί που ανάστησε, θα ξαναπεθάνουν. Όμως όταν είναι παρών ο αρχηγός της ζωής, ο Χριστός, δεν μπορεί να κυριαρχεί ο θάνατος.

▪ **Δεν είναι παραμύθια αυτά που διαβάζουμε στα ευαγγέλια.** Οι ευαγγελιστές μιλούν με ονόματα, χρονικούς προσδιορισμούς κ.ά. στοιχεία. Γι' αυτό ο ευαγγελιστής Μάρκος αναφέρει το όνομα του Ιαείρου. Όταν έγραφε ο Μάρκος μπορεί να ζούσαν ακόμη στην Παλαιστίνη ο Ιαείρος και η κόρη του και όποιος είχε αμφιβολίες για το γεγονός δεν είχε παρά να ζητήσει τη δική τους μαρτυρία.

▪ Ο Ιάειρος ήταν **«αρχισυνάγωγος»**. Η συναγωγή ήταν το κτίριο, όπου συνάζονταν οι Ιουδαίοι για να μελετήσουν τον λόγο του Θεού και να λατρεύσουν το Θεό κάθε Σάββατο. Ο αρχισυνάγωγος ήταν υπεύθυνος για την λατρεία και τον καθορισμό αυτών που θα μιλούσαν στη συναγωγή.

▪ Τη βοήθεια του Χριστού χρειάστηκαν δύο πρόσωπα: ο Ιάειρος και η γυναίκα με την αιμορραγία («αιμορροούσα»). Πιστεύουν στο Χριστό. Η πίστη του Ιαείρου όμως είναι ατελής. Ζητάει από τον Χριστό να πάει στο σπίτι του, ενώ θα μπορούσε να Του ζητήσει να πει μονάχα ένα λόγο. Αντίθετα, ήταν τέλεια η πίστη της γυναίκας εκείνης. Σκέφτηκε: «και μόνο το ρούχο Του ν' ακουμπήσω, θα σωθώ».

▪ **Ο Χριστός ζητάει και φανερώνει στο πλήθος τη γυναίκα**, για να επαινέσει την πίστη της, να δώσει θάρρος στον Ιάειρο και τη διαβεβαίωση ότι η κόρη του θα σωθεί, αλλά και για να την ελευθερώσει από το φόβο και τις τύψεις της ότι «έκλεψε» τη θεραπεία της.

▪ **«Η πίστις σου σέσωκέ σε». Η πίστη στον Χριστό σώζει τον άνθρωπο.** Ούτε μόνος του ο άνθρωπος είναι ικανός να σωθεί ούτε ο Θεός παραβιάζει την ελευθερία μας, για να μας σώσει «με το ζόρι». Ζητάει την πίστη (εμπιστοσύνη) μας, που είναι η συγκατάθεσή και η ανταπόκρισή μας στην πρόσκλησή Του να ζήσουμε κοντά Του. (Βλ. και τον «ύμνο της πίστεως» -κεφ. 11 της προς Εβραίους επιστολής).

▪ Όταν ο Χριστός είπε ότι το κορίτσι δεν πέθανε, Τον περιγελούσαν οι Ιουδαίοι, στο τέλος όμως γελοιοποιήθηκε η δυσπιστία τους. Έτσι όμως βεβαίωσαν ότι το κορίτσι ήταν όντως νεκρό και κανείς άνθρωπος δεν θα μπορούσε να τη θεραπεύσει.

▪ Ο Χριστός ανταποκρίθηκε στην παράκληση του Ιαείρου και τον ακολούθησε μέχρι το σπίτι του, ακόμη κι όταν πέθανε το κορίτσι. Είναι **ο μόνος γιατρός που μπορεί να θεραπεύσει ακόμα και το θάνατο**.

▪ **Γιατί ο Χριστός πήρε μαζί Του μόνο τους τρεις μαθητές (Πέτρο, Ιάκωβο και Ιωάννη);** 1. Δεν κάνει το θαύμα για επίδειξη, σε κοινή θέα. 2. Είναι οι «πρόκριτοι» των μαθητών (βλ. και Μεταμόρφωση). 3. Αυτοί μπορούσαν να σιωπήσουν προσωρινά και να μη διαδώσουν το θαύμα.

▪ **Ο Χριστός τελεί διάφορα «σημεία» (θεραπεύει, ανασταίνει ή ευεργετεί κάποιον) για συγκεκριμένους λόγους:** 1. από αγάπη για τον άνθρωπο, 2. για να στηρίξει την πίστη των υπολοίπων, 3. για να προκαλέσει τη μετάνοιά τους, 4. για να τους διδάξει (π.χ. στην περίπτωση του Παραλύτου στην Καπερναούμ τους εξηγεί ότι είναι πιο σημαντικό να πει το «ἀφέονται σοι αἱ ἁμαρτίαι σου» από το «Ἐγείραι καὶ περιπάτε»), 5. για να δείξει ότι είναι Θεός και συνεπώς έχει τη δύναμη να νικήσει την αρρώστια, το θάνατο, τη φθορά γενικά, 6. το βασικότερο: για να τους διαβεβαιώσει ότι όσοι θελήσουν να ζήσουν κοντά Του για πάντα δεν θα τυραννιούνται από την αμαρτία και το θάνατο.

▪ Ο Χριστός κρατάει το κορίτσι απ' το χέρι για να της δώσει δύναμη. Λέει ακόμη να της δώσουν να φάει, για να δείξει ότι αναστήθηκε πραγματικά και όχι στη φαντασία τους.

▪ Ο Ιάειρος, γεμάτος θλίψη για την κατάσταση της κόρης του, έτρεξε στον Χριστό. Η γυναίκα πάλι είχε απελπισθεί απ' όλους τους ανθρώπους – γιατρούς. **Σ' Αυτόν κι εμείς καταφεύγουμε σε περιπτώσεις λύπης και απελπισίας -αλλά όχι μονάχα τότε.**

Συμπέρασμα:

**Σε κάθε δυσκολία να ζητάμε με πίστη τη βοήθεια του Χριστού μας,
που είναι η μοναδική μας ελπίδα!**

Η προσευχή μας

Πριν αρχίσει η συνάντηση

Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Αμήν.

Βασιλεύ ουράνιε, Παράκλητε, το Πνεύμα της αληθείας,
ο πανταχού παρών και τα πάντα πληρών,
ο θησαυρός των αγαθών και ζωής χορηγός,
ελθέ και σκήνωσον εν ημίν και καθάρισον ημάς από πάσης κηλίδος
και σώσον αγαθέ, τας ψυχάς ημών.

Μετά την συνάντηση

Άγιος ο Θεός, άγιος ισχυρός, άγιος αθάνατος ελέησον ημάς. (3)

Πάτερ ημών, ο εν τοις ουρανοίς, αγιασθήτω το όνομά σου·
ελθέτω η βασιλεία σου· γενηθήτω το θέλημά σου
ως εν ουρανώ και επί της γης.

Τον άρτον ημών τον επιούσιον δός ημίν σήμερα
και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών,
ως και ημείς αφήμεν τοις οφειλέταις ημών·
καί μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν,
αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού.

Δί' ευχών των Αγίων Πατέρων ημών, Κύριε Ιησού Χριστέ
ο Θεός, ελέησον και σώσον ημάς. Αμήν.

«Ως τον Βασιλέα των όλων υποδεξόμενοι...» - Ο Χερουβικός Ύμνος και η Μεγάλη Είσοδος	σ. 128
«Αγαπήσωμεν αλλήλους...» Η Εκτενής και ο ασπασμός της αγάπης	σ. 130
Το Σύμβολο της Πίστεως	σ. 141
«Τα σα εκ των σων σοι προσφέρομεν...» - Η ευχή της Αγίας Αναφοράς	σ. 146
«Εξαιρέτως της Παναγίας, αχράντου...» - Η Μητέρα του Θεού	σ. 148
Η Κυριακή προσευχή	σ. 154
Ο Αναστημένος Χριστός κοινωνεί με τους Μαθητές Του. Η Θεία Κοινωνία	σ. 156
Η Ανάσταση του Λαζάρου και η θριαμβευτική είσοδος του Χριστού στα Ιεροσόλυμα	σ. 163
«Προσκυνούμεν Σου τα Πάθη, Χριστέ...» - Τα Πάθη και η Σταύρωση του Χριστού	σ. 170
Ο Χριστός νικά το θάνατο – Η Ανάσταση	σ. 180
Ευχαριστία – Απόλυση. Η Λειτουργία μετά τη Θ. Λειτουργία	σ. 186
Παράρτημα: Δύο ακόμη θέματα για τη ζωή του Χριστού	
1. Ο πλούσιος και ο Λάζαρος	σ. 190
2. Ο Χριστός χαρίζει τη ζωή και την υγεία	σ. 192
- Η προσευχή μας	σ. 196

